

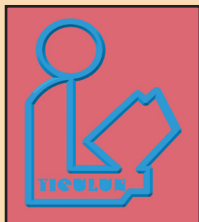
PHẠM CAO CÙNG

ĐẦU XANH
GIÓ BỤI

TAM-KỲ THƯ-XÁ

ĐẦU XANH GIÓ BỤI

PHẠM CAO CÙNG

MỤC LỤC

Mấy Lời Của Nhà Xuất Bản	5
U Già	9
Biệt Ly	37
Nhà Người	53
Con Nhà Giàu	102
Oan-Uổng	131
Ra Đi	147
Lên Đường	217
Chuyện Chàng Trai Trẻ Sứ Hồ-Nam	286
Đoàn Tài Tử Của Ông Già Họ Tàn	293
Lên Đường	308
Câu Chuyện Tâm Sự	315
Một Lời Dối Dăng	332

Mấy Lời Của Nhà Xuất Bản

Hỡi các bạn độc giả yêu dấu !

Có lúc nào các bạn cảm thấy trong lòng có những phút trống rỗng và buồn bã, bạn đã từng nghĩ đến tuy chỉ một thoáng thôi, đến tương lai, đến những ngày còn ẩn bóng ở chân trời xa tắp, bạn mơ hồ không hiểu thân thể và cuộc đời bạn sẽ soay ra thế nào ? Nếu bạn sống trong một cảnh phong túc và đầy đủ, bạn cũng lo không biết rồi sau có được như thế này mãi không ? Nếu chẳng giàu có mà lại còn túng thiếu, bạn lại nghĩ: «chẳng biết sau này ta có khá hơn hay chỉ thế này !»

Rồi nhiều khi vì chán nản thành liều lĩnh bạn phó mặc hết cả cho định mệnh, mặc cho muốn soay sở cuộc đời bạn ra sao thì ra.

Hỡi các bạn yêu dấu ! bạn lo hay phó mặc cho số phận cũng đều đi vào con đường sai lạc cả. Bạn hãy thứ lỗi cho một kẻ chân thành đã giám nói thẳng những nhời sống sượng.

Đời tươi đẹp của các bạn không phải sống mà lo nghĩ hão huyền, hoặc bừa bãi phóng túng không kiểm soát.

Bạn phải tự gây lấy những mầm tốt - nhờ đó để có thể đi đến chỗ thành công chắc chắn.

Ấy là những tính nết mà đại đa số các bạn trẻ Việt-Nam ta đều không để ý đến mà trau dồi.

Chẳng hạn như : **Lòng lo làm tròn bổn phận - tính ham thích làm việc như một say mê** vân vân.

Chắc nhiều khi các bạn cũng tự so sánh với thanh niên ngoại quốc và đôi phen đã phải tủi lòng vì hổ thẹn vì chán nản : ta còn kém người xa quá.

Không phải thế !

Các bạn hãy mạnh dạn mà nghĩ rằng ta chẳng kém đâu.

Ta cũng có nhiều đức tính tiềm tàng chỉ chờ để phát triển, ta cũng là một loài kim tốt như ai.

Các bạn hãy mạnh bạo đứng lên giơ tay lên trời thề để đấng cao cả làm chứng cho, ta sẽ quyết mài rửa đức tính để có thể sống hoàn toàn ra dáng một con người. Khi bạn đã mãi lo về đức-dục thì còn thì giờ đâu mà nghĩ đến những cuộc giải trí có hại nữa, bạn sẽ có một con đường đi chắc chắn đến tương lai, đến sự thành công rực rỡ.

7 | Đầu Xanh Gió Bụi

Bạn có thể trông trước được, đoán trước ra ở xa xa con đường sán lạn, ánh sáng của một ngày mai tươi đẹp.

Đây là đời mai sau của các bạn.

Hỡi các thanh niên, bạn hãy thu xếp và sửa soạn cho định mệnh, chỉ các bạn mới gây được số mệnh riêng của các bạn thôi.

Vậy ngay từ bây giờ, từ ngày hôm nay, từ phút này, bạn hãy bắt đầu đi, bắt đầu sống một cuộc đời không phép với những ý nghĩ về luyện tính nét sao cho được cương quyết, được nhẫn nại, thản nhiên trước sự khổ, lo lắng làm tròn bổn phận... Các đức tính khác dần dần sẽ phát hiện, bạn không tìm mà nó đến, không gọi nó cũng thừa, bạn sẽ tự khắc biết yêu sự công bằng và lúc đó lòng vị tha của các bạn sẽ lên đến tuyệt đối.

Một nguồn vui sẽ chàn khắp tâm hồn, bạn sẽ ngạt vì nó, đắm đuối vì nó. Lúc ấy bạn sẽ nhận thấy hạnh phúc cao cả của đời thanh niên,

Chúng tôi sẽ không ngại khó nhọc, không quản thiệt hơn xin gắng sức ra «**Loại sách của bạn trẻ**» để tặng dần các bạn từng viên gạch để xây cái lâu đài nguy nga tráng lệ của tương lai các bạn và của tổ quốc.

«**Loại sách của bạn trẻ**» sẽ chỉ riêng của bạn trẻ. Nó là một người bạn chung thành và bao giờ cũng chỉ theo một mục đích duy nhất là nhắc nhở các bạn con đường tốt đẹp về đức dục các bạn đương đi giờ giang.

«**Loại sách của bạn trẻ**» không phải là một ông thầy khắc khổ lúc nào cũng chỉ đem toàn những luân lý khô khan mà nhồi óc các bạn : không thể.

«**Loại sách của bạn trẻ**» sẽ là một người bạn rất hóm hỉnh có nhiều truyện rất thú vị, rất lạ lùng kể cho các bạn nghe sau những giờ làm việc nhọc mệt.

Một khi các bạn đã gặp nó thì không nỡ dời ra nữa và sẽ luôn luôn muốn có ở bên cạnh, và riêng nó thì sẽ không bao giờ nửa đường mà quên các bạn.

Kính bút
Tam-Kỳ Thư Xã

U Già

Cách thành phố Nam Định chừng bốn cây số, lối lên Thượng Lôi có một chiếc cầu nhỏ mà ta quen gọi là cầu Sắt. Đi bộ khỏi cầu sắt chừng 15 phút, người ta sẽ đến chợ Viềng, một cái chợ nhỏ mở ra làm chỗ mua bán cho tất cả bốn làng thuộc huyện Mỹ-Lộc có những cái tên dễ nhớ là : đệ nhất, đệ nhị, đệ tam và đệ tứ.

Ngay đầu làng Đệ nhất dưới một gốc đa lớn, cảnh lá lòa-sòa, một túp lều nhỏ thường dùng làm chỗ nghỉ chân cho bọn người làng đi chợ qua đây dừng bước, uống bát nước chè tươi nóng.

Túp lều tuy nhỏ mà cũng chia ra làm hai gian, một gian dùng làm chỗ kê bàn thờ và để bộ bàn ghế bằng tre phòng khi tiếp khách. Gian bên cạnh rộng hơn chút nữa thì vừa kê một cái giường tre, vừa dùng làm chỗ đun bếp. Đồ đạc ngoài ra còn một chiếc chõng tre trên bày một hàng bát uống nước, và những thứ quà vật như chuối, bánh gai, mía... và chiếc ghế dài để cho khách ngồi.

Túp lều đó vắn vắn có hai người ở : một đứa bé chừng 13, 14 tuổi, và một 7 người đàn bà trông chặc độ bốn

mười. Thực ra người đàn bà ấy mới ngoài ba mươi tuổi thôi, nhưng có lẽ vì thường làm nhiều việc khó nhọc, hoặc thường có nhiều điều nghĩ ngợi... nên trông mới già đi, thêm lên mấy tuổi...

Những người trong làng vẫn quen gọi ngôi hàng nước này là hàng bà Xã.

Sáng sớm tinh sương gà vừa gáy một lần, bà Xã đã trở giậy, dóm bếp đun nước. Thằng bé con thấy lịch-kịch cũng trở giậy, nó dụi mắt trông ra ngoài sân : mấy con chim sẻ đuổi nhau trên cỏ non còn đượm hơi sương. Nó bỗng hỏi :

- Hôm nay con dậy muộn quả nhỉ, u-già nhỉ.

Bà Xã ngừng tay đẩy bó rơm vàng ngoảnh nhìn thằng bé rồi âu yếm bảo :

- Trời còn tờ mờ chưa sáng rõ kể ra em ngủ thêm một giấc nữa sẽ giậy cũng vừa !

Nhưng thằng bé không ngủ lại, nó ngoan ngoãn chạy đến bên chum nước, dùng chiếc gáo dừa múc nước rửa mặt, rồi vừa ngoảnh nhìn gốc vườn vừa nói :

- U-già nhé ! Cây đu đủ nhà ta vừa có quả chín đẹp để con lên lấy bồ bán hôm nay nhé, đu đủ chín cây lại

gặp ngày phiên chợ, chắc chỉ một chốc là bán hết ngay !

Bà xã nghe nói ngẩng nhìn cây đu đủ rồi trả lời :

- Ủ, bẻ hôm nay thì vừa ngon, nhưng em đừng trèo, nhớ ngã thì oan gia, lấy cái gậy mà chọc !

Ngay lúc ấy ngoài dậu có tiếng trẻ gọi :

- Cu Thê ơi ! Đi thả diều với chúng tao đi, hôm nay diều mới đóng thêm bộ sáo ba chắc kêu hay lắm !

Cu Thê, thằng bé con vừa trở giậy lúc nãy, liếc trông ra ngoài dậu rồi lại nhìn bà Xã, lúc này đương ghé sát mặt vào ông đồ rau mà thổi lửa. Nó lưỡng-lự giậy-lát rồi nói vọng ra phía ngoài.

- Hôm nay phiên chợ, tao bận việc phải ở nhà chúng mày cứ đi mà chơi !

Rồi cu Thê đi kiếm chiếc sào dài ra góc vườn mà chọc quả đu đủ chín. Bà Xã nhìn theo như có ý nghĩ ngợi lâu lâu mới thở dài mà nói lẩm bẩm :

- Con nhà tông, chẳng giống lông cũng giống cánh !

Rồi bà lại chép miệng :

- Con nhà mình thì bao giờ lại khôn ngoan, hiểu hạnh

như thế được !

Vậy ra cu Thể không phải là con bà Xã ư ? Chính ngay cu Thể thì không biết hẳn chắc rằng bà Xã là người đẻ ra mình. Vì ngày xưa ngày xưa, ngày lúc cu Thể mới học nói bập bẹ thì đã thấy bà Xã ẵm bế mình.

Nhưng có một điều mà từ lúc hơi có trí khôn nó đã ngờ vực là tại sao bà Xã, mẹ nó, lại không cho nó gọi bằng u, mà cứ luôn luôn nhắc nó gọi bằng u-già ? Đã có lần nó gặng hỏi thì bà Xã mỉm cười soa đầu nó mà bảo :

- Gọi là u-già, vì u đã già rồi, em hiểu chưa ?

Rồi chẳng đợi cho nó hỏi thêm, bà Xã lại sai nó chạy ra chợ mua dầu, vỏ.

Cu Thể lại đề ý một điều nữa là không bao giờ u-già lại gọi nó bằng con mà chỉ gọi nó bằng em thôi ! Cũng đã một lần nó hỏi thì u-già bảo :

- Em chỉ hay hỏi lẩn thẩn, vì u hiếm hoi sinh ra em thì đem bán ở cửa đền, cửa phủ ngay, vì thế nên phải kêu bằng em... đáng lẽ phải gọi bằng cậu kia đây !

Và mỗi lần hỏi những chuyện ấy thì u-già lại có vẻ buồn rầu, bởi vậy cu Thể không dám hỏi thêm gì nữa !

13 | Đầu Xanh Gió Bụi

Song trí tò mò của cu Thề vì thế càng thêm tăng. Đã có lần bà Xã hàng xóm lên tỉnh nhờ cu Thề sang coi nhà và giữ con cho, cu Thề đã nhân dịp dò hỏi cụ cả, bố đẻ ra bà Xã bên cạnh.

Cụ cả đã già lắm, đi mỗi bước lại phải chống gậy, nên không thể coi cháu được. - Thằng cháu nghịch ngợm chỉ đòi chạy chơi - bởi vậy cho nên bà phải nhờ đến cu Thề.

Đoán chắc cụ cả nhiều tuổi thế thì hẳn phải rõ chuyện mình. Cu Thề ngần ngại mãi rồi mới dám hỏi : Cụ ngừng nhìn cu Thề như có ý đắn đo. Lâu lâu mới nói rằng :

- Ta nói cho em nghe kể ra cũng không có hại gì cả. Có lẽ sự thực em là con đẻ ra của bà Xã bên ấy đấy, nhưng không phải đẻ ở làng này đâu... nếu đẻ ở đây thì ta đã biết rõ. Lúc thoát tiên cách đây đã 12, 13 năm hơn rồi thì một hôm bà Xã, khi ấy đương làm ở tỉnh, một hôm bỗng tự nhiên về làng... và đem theo một đứa trẻ, đứa trẻ ấy là em vậy.

Người làng thấy thế đều dị nghị, cho rằng bà Xã ra ngoài tỉnh... lang chạ... rồi chữa hoang...

Đến đây thì cu Thề ngắt lời hỏi :

- Như thế thì bố tôi đâu ?

Cụ cả trả lời :

- Khi ấy ông Xã, nói thế cho dễ hiểu, vì ngày đó còn chưa mua Xã, người ta còn gọi là bác Hoàn, không mấy khi về làng, nghe nói làm thầy tồ cho một ông quan nào ở Thái-Bình thì phải ! Bà Xã đem đứa bé về làng được mười hôm thì ông Xã cũng về, ai cũng đoán gia đình ấy tất phải có sự sảy ra rắc rối, nhưng không ông Xã vui vẻ hết sức làm cỗ mời hàng xóm láng giềng sang ăn nói là để mừng vì đẻ con trai. Từ đó người làng mới không còn ai dị nghị nữa.

Cu Thề hỏi gặng lại :

- Thế nghĩa là...

Cụ cả vỗ vai cu Thề :

- Thế nghĩa là cu Thề chính là con đẻ của ông Xã bà Xã bên ấy chứ gì ?

Nghe nói vậy thì cu Thề biết vậy chứ bà Xã thì cu Thề vẫn tin là mẹ đẻ ra mình. Vì bà Xã trông nom yêu mến cu Thề hết sức còn bảo ông Xã là bố đẻ mình thì cu Thề ngờ lắm !...

Không bao giờ mà cu Thề đứng trước mặt ông Xã là không sợ hãi.

Cặp mắt ông Xã tròn to hơi lồi nữa. Nên càng thêm dữ tợn !... Năm cu Thể lên năm thì thấy trong nhà giết trâu bò nhiều lắm và từ đấy thì không thấy ai gọi bác Hoàn nữa mà gọi là ông Xã.

Nhưng sau đó thì cảnh nhà xa xút dần dần, đồ đạc mang cầm bán hết, và sau cùng ông Xã lại ra tỉnh kiếm việc làm... Mà ở nhà chỉ còn bà Xã và cu Thể mở ngôi hàng nước.

Sau khi ông Xã ra tỉnh, mỗi năm cu Thể chỉ thấy ông Xã về có hai lần thôi, một vào ngày Tết Nguyên đán, và một vào giỗ chính, tháng sáu ta..

Vì vắng nhà luôn như thế, ông Xã lại có một bộ mặt dữ tợn nên ông Xã đối với cu Thể không có một chút tình âu yếm bố con...

Hôm ấy phiên chợ khách hàng đông, tính ra được non ba hào chỉ lãi... thế mà cu Thể vẫn thấy u già tỏ vẻ buồn lắm, luôn luôn thở dài. Cu Thể không giám hỏi, vì biết tính mẹ mỗi lúc buồn rầu hỏi han chỉ làm thêm buồn mà thôi.

Nhưng đến tối thì cu Thể biết tại sao bà Xã buồn !

Cu Thế thấy ông Lý đường hoàng bước vào hàng ngói xuống ghế và hỏi :

- Thế nào bà Xã ? độ này phát tài chứ ?

Bà Xã vội vàng mở tủ lấy bao thuốc lá và rót một bát nước trà tươi nóng hai tay bung để lên kỷ trè mà gãi đầu gãi tai trả lời :

- Thưa ông hàng họ lèo tèo thế này thì có gì là phát tài, đủ ăn là phúc đức lắm rồi !

Ông Lý bung bát nước uống từng hạm nhỏ, vừa uống, vừa soay cái bát cho đỡ nóng rồi châm điếu thuốc lá hút một hơi...

Ông liếc mắt nhìn quanh nhà như đánh giá đồ vật rồi nói :

- Kể ra hôm nay ai nấy phải nộp đủ sưu thuế không chậm được một giờ nào, việc quan đâu có phải chuyện chơi... Nhưng tôi với bà lão chỗ thân tình nên để chậm thêm mấy ngày, bà cũng cần phải lo liệu đi chứ ?

Bà Xã lại gãi tai thưa :

- Vâng, tôi cũng biết ông có lòng tốt châm chước cho, chẳng may...

17 | Đầu Xanh Gió Bụi

Không muốn cho bà Xã kể lễ giải nhời, ông lý ngắt lời, đứng giậy hỏi :

- Vậy bà định khát đến bao giờ mới lo đủ ?

Bà Xã vội thưa :

- Xin ông thư cho đến ngày mai, vâng nội nhật ngày mai thôi, tôi sẽ xin lo đủ.

Và bà Xã thở giải :

- Nếu không thì cũng đến cầm cố bán chác đi mà lo liệu cho tươm tất vậy...

Ông lý không nói gì, liếc nhìn lên bàn thờ thấy còn đôi cây nến bằng đồng ý chừng cũng đủ được vào chỗ thiếu nên ông gật đầu mà bảo rằng :

- Thôi được, bà hãy cố lo đủ thuê má, kể ra thì ai cũng phải lo, mà cuối cùng thế nào cũng phải đủ, không trước thì sau.

Nhưng trước khi ra khỏi nhà, ông còn dặn với :

- Mà bây giờ bà nên nhớ xuất sưu của ông Xã tất cả bốn đồng hai đầy nhé.

Ông lý đi rồi, cụ Thể thấy bà Xã lẩm bẩm :

- Không biết lần này có đúng hẹn không ?

Nhưng rồi bà dục cu Thế :

- Em vào bắc ấm nước trè tươi rồi hâm lại đi cho nóng !

Cu Thế hơi ngạc nhiên vì mọi ngày cứ bằng độ bây giờ thì hai mẹ con chặn cửa thu gợn bếp nước rồi đi ngủ, không bao giờ lại còn lục đục hâm nước tối làm gì.

Nhưng cu Thế cũng ngoan ngoãn xuống bếp, bà Xã cũng ra ngoài sân bắt một con gà rôt vào một chiếc lồng nhỏ để sẵn góc bếp, rồi bà xã gọi cu Thế mà bảo :

- U già quên mất, lúc nãy tại có ông lý. Thôi em chịu khó sang bên nhà ông Cán mua hai chai rượu.

Cu Thế vâng lời...

Bây giờ cu Thế không nghi ngờ gì nữa, chắc chắn là ông Xã hôm nay hẹn về. Tiếng xe sắt lạch cạch trên con đường cái làm cho bà Xã rật mình. Cu Thế cũng lắng tai nghe...

Chiếc xe chạy đến trước nhà thì đỗ xuống. Bà Xã vui vẻ chạy ra đón chồng. Trong khi ấy thì cu Thế len lén chạy lại đứng ở chỗ góc nhà tối nhất.

19 | Đầu Xanh Gió Bụi

Một người to lớn bên ngoài bước vào.

Mặc chiếc áo dạ vàng của lính thả ra với chiếc ba toong lớn trên tay, ông Xã có một giáng điệu hung tợn vô cùng.

Cặp mắt lớn to tròn đỏ ngầu có lẽ vì men rượu trông càng đỏ ngầu ghê gớm.

Ông bước vào trong nhà đặt mạnh cái ba toong trên bàn và nặng nề ngồi xuống.

Rồi ông nhìn quanh như để ý tìm tòi và cất giọng ồ ồ lên hỏi :

- Cu Thê đâu bu nó ? hay lại chạy chơi đâu đến bây giờ còn chưa về phỏng ?

Cu Thê sợ hãi quá, may thay bà Xã đã cãi cho rằng :

- Không đâu, cu Thê ngoan lắm, cả ngày hôm nay đỡ tôi làm hàng chẳng rời nhà nửa bước...

Và chỉ cu thê, bà Xã khéo léo :

- Cu Thê đứng kia thôi... Kìa em chào thầy đi !

Cu Thê đương luống cuống không biết nói năng làm sao thì ông Xã đã nhìn theo tay vợ, bĩu môi mà khen

mát một câu :

- Vậy ra cậu cả con tôi ngoan ngoãn nhỉ, cậu cả vẫn đứng đây từ lúc nãy kia à. Thế mà tôi không biết đây.

Bà Xã khôn ngoan dắt cu Thề lại và kéo đến trước mặt chồng :

- Em Thề ngoan lắm... nhưng chỉ phải cái rất thôi, con trai phải mạnh bao lên chứ !

Và một tay vuốt tóc cu Thề, bà Xã bảo

- Nào em, chào thầy đi rồi thầy cho quà !

Cu Thề áp úng một câu chào ở trong mềm... Cu Thề chào không phải là mong được quà mà chỉ vì thấy cặp mắt dữ tợn chăm chăm nhìn mình.

Ông Xã mỉm cười coi bộ riều cọt :

- Đây cậu cả, bánh của cậu đây ! Cậu thì quên tôi mà tôi có giám quên quà của cậu đâu ! Mời cậu soi đi cho ngọt giọng rồi nói chuyện vui vẻ lên chứ, ai lại cứ làm làm như chó ăn vụng bột ấy !

Cu Thề không cầm lấy gói bánh, tuy bé, cu Thề cũng hiểu, cái mỉm cười độc ác chế riều, câu nói có một ý nghĩa chua cay mà không khi nào một người bố lại nói

với con như thế !

Thấy cu Thề ngần ngừ không cầm lấy bánh, ông Xã lập tức gói lại bỏ vào túi cười gằn mà bảo rằng :

- Con nhà quan có khác, chỉ được cái làm bộ !

Nhưng ông Xã vội chữa ngay :

- Phải con nhà lính tính nhà quan. Mới nứt mắt ra đã thế rồi ! Hừm...

Cu Thề vừa sợ hãi vừa uất ức, hai hàng nước mắt giòng giòng...

Nhưng những giọt nước mắt này không làm cho ông Xã thương con mà làm cho ông thêm tức giận.

Ông vùng đứng giậy, rồi thuận tay tát cho cu Thề một cái và nghiêng răng bảo :

- Mày khóc à ? Nay tao cho mày khóc một thề.

Ông vừa dơ tay toan đánh nữa thì bà Xã vội kéo Thề ôm vào lòng mình mà bảo :

- Thầy nó đừng làm thế, vả lại số tiền tiêu từ trước tới nay quá nhiều rồi mà kể ra ta để cu Thề thế này cũng không phải lắm ?

Ông Xã lườm lườm nhìn vợ toan nói câu gì song lại thôi.

Bà Xã khôn khéo nói sang chuyện khác hỏi rằng :

- Thế nào ? thầy nó chưa ăn cơm chứ. Để tôi sửa soạn mấy món nhắm nhé !

Nghe vợ nói, ông Xã tươi tỉnh nét mặt :

- Ủ, phải đấy, vậy ra mày cũng sắp sẵn rượu cho ta uống đấy à ?

Chẳng bỏ lỡ dịp bà Xã vội dục cu Thê :

- Em đi xuống bếp đặt nồi nước sôi ngay đi nhé để ta làm gà. Bắc cả bếp bên cạnh lên nữa nhé, để bắc nồi cơm lên... Cu Thê được dịp tránh mặt con người hung tợn, lập tức lảng xuống bếp.

Cái cảnh hãi hùng ấy, cu Thê mỗi năm phải gặp vài lần. Mà mỗi lần như thế thì cu Thê lại càng tin là ông Xã chẳng phải là bố đẻ ra mình vậy.

Cu Thê đã đun sôi nồi nước, mà nồi cơm cũng đã gần cạn rồi, vẫn chưa giám lộ mặt ra khỏi bếp.

Thấy thế bà Xã thương hại bảo :

- Thôi, xong việc rồi, em để đây u già thu gọn, đi ngủ đi thôi, để mai còn giấy sớm làm hàng.

Ông Xã nghe tiếng đặt mạnh chén rượu xuống bàn quát :

- Nhãi con mới chập tối đã ngủ nghê gì.

Nhưng chẳng hiểu nghĩ sao, ông Xã lại dịu giọng bảo:

- Ủ phải đấy, khuya rồi, cu Thê đi ngủ đi, rồi bánh ta giữ đây, mai ăn nhé.

Cu Thê len lén, rón rén vào ổ nằm. Nhưng nào có ngủ được ngay, cu Thê đoán chắc ông Xã đổi giọng tử tế với mình như vậy hẳn có chuyện gì lạ.

Vả lại cái sợ hãi hồi hộp vừa qua cũng không thể làm cho cu Thê chợp mắt ngủ yên được.

... Mặc dầu cu Thê cũng phải cố sức nằm yên vì sợ ông Xã biết hầy còn thức thì chết đòn.

Lúc này u già đã làm com xong bung ra trên chiếc mâm gỗ, đĩa thịt gà luộc cũng bốc khói như thi với đĩa giá vừa mới sào song.

Ông Xã cầm lấy chiếc đũa gà nhòm nhòm gặm rồi bỗng hỏi vợ :

- Thế nào, vụ sưu thuế năm nay bu mảy đã lo liệu đủ chưa ?

Bà Xã như có ý lúng-túng, lâu lâu mới ngập ngừng thưa :

- Chưa được đủ, còn thiếu ít nhiều vì hàng họ độ này kém lắm. Nhưng...

Ông Xã cười gằn :

- Nhưng làm sao ? Liệu vay mượn dật tạm ở đâu được không ?

Bà Xã lắc đầu thở dài :

- Còn vay ở đâu được ? Nhà ai cũng phải lo chạy cả, có một vài nhà giàu thừa của cho vay nhưng lại bắt phải có ruộng đất cầm cố, nhà mình thì lấy đâu ra ?

Bà Xã lại hỏi :

- Nhưng thầy nó về, chắc là...

Ông Xã dẫn mạnh chén rượu cười nhạt :

- Vậy ra bu mảy chỉ đợi tao về để lấy tiền... Ai làm gì có nhiều thế...

Rồi ông lẩm bẩm :

- Đàn bà chỉ có bốn phận lo sưu thuế cho chồng mà cũng không song !

Với một giọng bức tức, ông Xã lại hỏi :

- Vậy bây giờ u nó định thế nào ?

Bà Xã cuống-quýt lấm lét nhìn chồng. Bà không biết trả lời ra sao, cũng như bà lo sợ mỗi khi thấy ông Xã quắc cặp mắt đỏ ngầu lên nhìn vợ thì thế nào cũng có một cuộc xô sát lớn và cuối cùng tất bà sẽ bị một trận đòn đau...

Cu Thê nằm trong ổ cũng sợ hãi, trống ngực đập liên hồi... vì Thê đã chứng kiến những trận đánh vợ rất tàn bạo của ông Xã.

Nhưng lần này bà Xã đã không đến nỗi bị đòn.

Ông Xã sau khi quắc mắt nhìn vợ bỗng mỉm cười vui vẻ vỗ vai vợ, và bảo :

- Ta nói chơi vậy thôi chứ bu nó trông ta mang về khôì tiền đây này !

Vừa nói ông Xã vừa thò tay rút trong túi ra chiếc ví đầy những ghét phong to, có buộc sợi giây đồng hồ vào

miệng túi.

Ông lấy ra năm tờ giấy bạc còn mới đếm đi đếm lại tập giấy bạc và điềm-nhiên nói :

- Đây là tiền của cụ Hàn, để rồi ngày mai tôi cho cu Thê theo lên tỉnh !...

Bà Xã giật mình :

- Cu Thê lên tỉnh làm gì ?

Ông Xã cũng vờ tỏ vẻ ngạc nhiên nhìn vợ :

- Cho cu Thê lên ở hầu cụ Hàn chứ còn làm gì nữa !

Bà Xã giấy nẩy hăn lên :

- Không, tôi không bằng lòng bán cu Thê đâu !

Nhưng thấy ông Xã quắc mắt nhìn, bà Xã vội chữa :

- Vả lại chúng ta đâu có quyền bán cu Thê ?

Ông Xã hớp ngụm rượu cười khà một tiếng mà bảo :

- Bu mày nói mới hay chứ ? Nếu không thế thì làm gì có tiền để nộp sưu ? Hay u mày muốn cho tao sáng mai để tuần nó trôi gô ở điểm hay muốn cho ngôi nhà này bị rở đi hay sao ? Lẽ tất nhiên nếu không cho cu Thê

lên tỉnh thì năm đồng bạc này phải giả cụng Hàn chứ ăn không được của cụng sao ?

Một ý kiến nảy ra trong óc bà Xã, bà ngần ngừ rồi bàn với chồng rằng :

- Hay là trong lúc cùng túng, ta hãy cứ liều vay cụng Hàn, thì mai lên thầy nó sẽ liệu lời mà thừa với cụng, chẳng hạn như bảo rằng cụng Thể không chịu đi, khóc lóc nhất định ở nhà, hoặc cụng Thể mắc ốm nặng...

Ông Xã bĩu dài môi :

- Bu nó nói dễ nghe nhỉ ! Khóc không chịu đi à ? Người ta trối gô lại mà mang đi. Ốm à ? Người ta dựng dậy mà khiêng đi. Cụng Hàn chẳng phải là người có thể bịt mắt cụng được. Cụng lại cho là lừa đảo thì gọi là chúng ta cứ rũ tù, rũ tù...

Rồi ông Xã đếm lại mấy tờ giấy bạc đổ xuống bàn cho bằng. Và cho vào trong ví...

Rốc hết cút rượu ra chén, ông Xã uống hết rồi điềm nhiên mà bảo vợ rằng :

- Nếu vậy ta phải đi ngay bây giờ mới được, tiền đây ta sẽ trả lại cụng Hàn...

Bà Xã cuống quít bảo :

- Thầy nó đi bây giờ thì gọi đâu ra xe ?

Ông Xã lẩm bẩm :

- Không có xe thì đi bộ. Chứ ở đây ông Lý biết cho tuần đình lại bắt thì chẳng chết à ?

Bà Xã thấy chồng khoác áo thì vội vàng níu lại mà bảo :

- Việc gì mà thầy nó nóng nảy thế, hãy rón lại để tính toán xem có mẹo gì hay không ?

Ông Xã lắc đầu :

- Chẳng còn mẹo gì hay cả, chỉ có hai đường : một là cho cu Thê lên ở với cụ Hàn, hai là tôi đi ngay bây giờ, có lẽ không bao giờ giám ló mặt về làng mạc nữa !

Từ lúc này đến giờ cu Thê nằm trên rơm đều nghe thấy rõ ràng. Tuy trời lạnh mà cu Thê thấy mồ hôi toát ra như tắm. Trong óc đưa trẻ thơ bao nhiêu ý nghĩ kinh hoàng :

- Chết chưa ông Xã bán ta, thế là ta không được gần u-già nữa, biết bao giờ ta mới được về nhà ?

Còn ông Xã lúc này thấy vợ yên lặng như có ý nghĩ ngại thì ông hỏi rồn :

- Thế nào ? u mày định thế nào thì nhanh lên chứ gần sáng rồi còn gì ?

Bà Xã sợ hãi nhìn chồng rồi nói nho nhỏ :

- Nhưng mà tôi không muốn bán cu Thế.

Ông Xã bỗng mỉm cười một cách tinh quái nhìn bà Xã, nụ cười này chỉ có cu Thế nhìn thấy mà thôi.

Ông Xã dịu dàng bảo vợ :

- Bu mày khéo lẩn thần, nào ai nói chuyện bán cu Thế.

Như thấy một tia hy vọng, bà Xã vội hỏi :

- Thế nào, sao từ nãy đến giờ thầy nó không nói làm tôi hết hồn.

Lúc này ông Xã đã ngồi xuống ghế mà bảo :

- Để nguyên tôi nói cho mà nghe. Hôm nọ vừa định nói chuyện với cụ Hàn xin về thì cụ bỗng bảo : Hễ về quê thấy đứa nào nhỏ chừng 12, 13 tuổi thì tìm cho cụ một đứa vì cụ thiếu người để điều đóm sai vặt... Tôi

thấy thế nghĩ ngay đến cu Thê, vì ở nhà cụ Hàn nhân nhả, cụ lại may mặc cho... Những hôm đánh tổ tôm nếu hầu hạ khéo léo thì bọn anh xe anh bếp sẽ chia cho một vài hào và họ được có tới vài ba đồng bạc...

Nghỉ một lát chừng để nhận xem sắc mặt của vợ thế nào, ông Xã lại tiếp :

- Tôi nghĩ cu Thê ở nhà lêu-lổng chơi bời chẳng được học hành sau này chịu ngu dốt...

Thấy vợ ngạc-nhiên, ông Xã gật gù bảo :

- Tôi nói thực đấy ? U nó ạ, những thằng nhỏ ở đây còn được cô cả con gái cụ Hàn thương lắm, tôi nào cũng giầy cho chữ quốc ngữ...

Lúc này cu Thê nằm trong ô đã buồn ngủ lắm, từ xưa đến nay không bao giờ nó thức khuya như thế, nhưng nó cũng cố gắng thức để nghe xem ông Xã còn nói gì nữa không...

Nó chỉ thấy bà Xã vui-vẻ hỏi : T

- hày nó nói thực đấy chứ ?

Ông Xã lườm vợ mà bảo rằng :

- Thì tôi nói đùa với u mày đây hử. Bu nó cứ thử đề cu Thê ở với cụ Hàn độ sáu bảy tháng xem lại trông chẳng rạn rữa hử người ra, béo trắng ra. Biết đọc biết viết thông thạo để !

Bà Xã ngần ngại nghĩ ngợi một lát mới nói rằng :

- Nhưng tôi chỉ sợ cu Thê nhớ nhà, nhớ tôi ?

Ông Xã bĩu mồm ra bảo :

- Trẻ con chóng quên lắm, và lại ở đây kèn hát vắn suốt ngày, tha hồ mà nghe, bu nó có sợ nhớ nó thì đến tết ta lại xin phép cho nó nghỉ mấy ngày về quê chơi... Và lại từ giờ đến tết còn ba tháng nữa thôi chứ lâu lai gì ?

Thấy vợ có vẻ hơi siêu siêu, ông Xã vội dục :

- Thế nào ? U mày nhất định đi chứ, có dịp may mắn như thế ta mới vội-vàng về đây, nếu lỡ cơ hội thì không bao giờ gặp nữa...

Bà Xã vẫn còn ngần ngại thì ông Xã đã dục :

- Thế nào, u mày nghĩ thế nào ?

Bà Xã ngại ngần lâu lâu mới nói :

- Nhưng tôi e rằng người ta để cu Thê ở đây bốn phận chúng ta phải nuôi chứ không phải để cho cu Thê đi ở...

Ông Xã gạt đi mà bảo :

- Bu mày gàn lắm, thế nào gọi là đi ở. Ở nhà giàu như hầu quan lớn, hầu cụ Hàn thực là sung sướng chẳng khác gì làm việc nhà nước. Ăn sung mặc sướng lại được bổng ngoại luôn luôn, lại được học hành nữa, thử hỏi bu mày rằng như thế thì ở nhà này hơn... Và lại.

Lúc này vì cu Thê cố lắng tai nghe... Ông Xã tiếp :

- Và lại, trước kia người ta có nói với chúng ta rằng...

Cu Thê cố ngóc đầu ra nghe cho rõ hơn bị ông Xã để ý, ông nói đến đấy thì ngừng lại, ông liếc trộm về phía cu Thê và bảo vợ :

- Chúng ta nói sẽ chứ kéo cu Thê nghe mất.

Và cũng từ đây hai vợ chồng ông Xã bàn bạc nhỏ nhỏ với nhau, cu Thê cố sức nghe mà cũng không thể nào nghe thấy nữa. Nhưng cứ trông giáng điệu hai người thì cũng biết là không đồng ý kiến, bà Xã hoặc lắc đầu, thở dài hay tỏ ý ngần ngại nhưng ông Xã thì nói nhiều lắm, nói luôn miệng hình như ông mang sẵn ở tỉnh về rất nhiều lý luận giảng giải cho vợ nghe và cốt vợ phải

theo ý mình.

Rồi cu Thề cũng ngủ đi lúc nào không biết.

Cu Thề đã quen lệ khẽ nghe thấy tiếng gà gáy là choàng giấy, hai mắt mở to, và tỉnh táo như thường...

Tuy gà gáy nhưng trời còn tối lắm, cu Thề cũng biết là u-già đã giấy rồi vì cánh cửa sau đã hé mở.

Gió lạnh ngoài sân lùa vào qua kẽ liếp mà vào trong nhà, làm cho cu Thề thấy dễ chịu và tỉnh người.

Đoán chắc u già ở ngoài ao, cu Thề cũng theo ra, qua vườn, cu Thề chạm vào những đám lá nhài, sương rơi cả vào mặt lạnh lạnh... Một vài con chim non trong đó riu-rít bay ra...

Cách chừng mười bước, cu Thề thấy u-già đương yên lặng ngồi ở cầu ao, chốc chốc lại thở dài.

Nghe tiếng động bà Xã quay lại khi nhận ra cu Thề thì với vầng hỏi :

- Em đã giấy rồi ư ? Đêm qua thức khuya thế, sao hôm nay không ngủ bù lại ?

Cu Thề thấy giọng nói của u-già mới âu yếm làm sao! Cu Thề cảm động chạy thoát ra cầu ao mà ôm lấy...

Và cu Thê thấy giọt nước mắt còn đọng trên mặt u-già thì kinh hãi biết bao ! Ngạc nhiên, cu Thê hỏi :

- U-già ơi, sao u-già lại khóc ?

Nhưng u-già ôm lấy cu Thê mà bảo :

- Không, u-già có khóc bao giờ ?

Song cu Thê đã chỉ giọt nước giỏ giải trên gò má giám nắng của u-già mà nũng nịu bảo :

- U-già nói dối em rồi, em không yêu u-già nữa đâu, u già không khóc tại sao lại ướt má ?

U-già mỉm cười soa đầu cu Thê mà bảo :

- Cu Thê ngoan quá nhỉ, nhưng u-già có khóc đâu ? Má u-già ướt là tại vì lúc nãy vậy nước u-già lại để bắn nước lên.

Rồi u-già lại hỏi tiếp ngay :

- Thế nào thầy nó đã giậy chưa ?

Hình như mỗi lần cần phải nói đến trước mặt cu Thê u-già phải khó khăn vì tiếng sung hô... Và thật thường, khi thì gọi là «thầy nó» hay «bố nó» hoặc gọi như người ngoài «ông Xã»... Cố nhớ lại, cu Thê thấy u-già không

bao giờ lại gọi ông Xã trước mặt cu Thê để hỏi là «thầy mày» hay «bố mày» như những bố con nhà khác bao giờ...

Và cũng theo thường ngày cu Thê trả lời tự nhiên :

- Ông Xã chưa giậy đâu u-già ạ !

Và cu Thê lại hỏi :

- U-già dậy sớm quá nhỉ ? U-già có thấy rét không ?

U-già chỉ vào rổ bát đĩa mà bảo :

- Tại bữa cơm tối hôm qua muộn quá, u-già để sáng hôm nay mới rửa bát, u-già cũng vừa dậy được độ một lát, không rét !

Và lo lắng cho con như mọi người mẹ hiền, u-già nắm tay cu Thê mà bảo :

- Nhưng hử em thấy lạnh ? Tay giá cả rồi đây này... Thôi em về trước đi, u già cũng về bây giờ đây, nhưng còn rửa nốt mấy cái đĩa. Rồi em vào trước mà rúm bếp lên ngồi sưởi cho ấm !

Cu Thê vâng lời, trở vào bếp thổi lửa và dóm lên.. Ánh lửa vừa hồng thì thấp có tiếng ồn ồn hỏi :

- Mẹ mày đâu ?

Cu Thế rật mình quay lại thì thấy ông Xã đã đứng cạnh mình lúc nào không biết !

Cu Thế luống cuống không nói được vì sợ hãi chứ không phải vì sắc lảo mà không chịu trả lời... Thấy thế ông Xã ngoắt ra sân mà bảo :

- Chà, ở nhà mãi đâu mà làm bộ làm tịch ? Lên trên kia mà giữ tính ấy thì người ta đánh róc sương ra !

Cu Thế hiểu rõ người ta là trên nhà cụ Hàn !...

Và với trăm mối lo sợ, cu Thế gầy rơm vào bếp. Thấy mỗi lần ngọn lửa lém vào một ngọn rơm yếu đuối thì cu Thế cảm thấy hình như mình vừa bị bao nhiêu sức mạnh đàn áp của mọi người chung quanh vậy.

Một ngọn gió thổi mạnh làm cho bếp tắt.

Làn khói đặc tỏa lên... Cu Thế thấy hai mắt mình ướt đầm, chẳng biết có phải vì khói hay vì tại sao cu Thế khóc ?

Biệt Ly

Cu Thê ngồi trong bếp nhưng cũng thấy tiếng ông Xã bảo vợ :

- Thôi đừng bày vẽ cơm nước làm gì nữa rồi lên muôn cụ Hàn chửi cho thì chẳng bỏ.

Tiếng bà Xã trả lời :

- Nhưng không ăn uống gì thì đói chịu sao được ? Cả cu Thê nữa, nó còn bé, ở nhà quê mãi quen ăn cơm sớm.

Tiếng ông Xã gạt đi :

- Thôi được để qua chợ tôi mua cho nó vài chiếc bánh giầy đậu là được.

Tiếng bà Xã lại nói :

- Thế thì để tôi thổi chỗ sôí vậy, ăn ít ăn nhiều rồi nắm mà gói mang theo lúc nào đói thì ăn.

Tiếng ông xã cười :

- Từ đây lên tỉnh mà bu mảy làm như vào tận trong Kinh không bằng. Nhưng cũng được, ăn sôí cho chắc dạ, song phải làm nhanh nhanh lên một tý thì ăn mới kịp !

Tiếng bà Xã cười như muốn lấy lòng chồng :

- Thì đàn bà chỉ lo lắng đến cái ăn uống, có thực mới vực được đạo, vả lại lát nữa cu Thề lại phải lên tỉnh tôi muốn cho cu Thề ăn một bữa sôi no, cu Thề vốn thích ăn sôi dừa lắm !

Tiếng ông Xã vừa đi ra cổng vừa bảo :

- Bu mày làm nhanh nhanh lên một tý nhé, tôi sang bên ông Cán, với đằng chú nhiều chào họ hàng một tí rồi về, ăn xong là đi ngay đấy !

Tiếng bà Xã bảo :

- Được rồi thầy nó cứ đi, ngồi mỗi chỗ một chốc thôi đấy, kéo rồi, thổi sôi loáng cái được ngay, ở nhà lại phải đợi.

Ông Xã đi rồi, cu Thề bỏ bếp vội chạy vùng ra bờ ao, lúc này bà Xã đang vo gạo thổi sôi... Hai mắt đỏ ngầu vì lệ thì đúng hơn là vì khói, cu Thề khóc suốt mướt không dừng được sà vào lòng bà Xã và nói :

- Không cu Thề ở nhà, cu Thề nhớ u-già lắm, cu Thề không đi đâu hết !

Bà Xã quay lại nhìn cu Thề bà bỏ giá gạo, kéo vạt áo của cu Thề mà lau nước mắt cho rồi dỗ dành.

- Em đừng khóc, lên tỉnh vui lắm sợ gì ?

Nhưng cu Thề một mực bảo :

- Em không lên tỉnh, nhất định ở nhà với u già cơ !

Bà Xã ngược nhìn cu Thề mím môi lại nghẹn ngào không nói gì chỉ ngược mắt nhìn trời như muốn ngăn những giọt nước mắt sắp tràn lan trên má...

Rồi bà Xã đứng giậy kéo cu Thề cùng vào bếp mà bảo :

- Em đặt nồi nước đậy lên bếp vào đây mảnh bát vỡ để u-già chát chỗ !

Chỉ một rồ rừa đã nạo, bà Xã vui vẻ bảo cu Thề :

- Sôi hôm nay thổi nhiều dưa chắt cu Thề thích lắm ?

Nhưng cu Thề vẫn mếu máo nhắc lại câu nói trước :

- Không, em không ăn sôi, em chỉ ở nhà với u-già thôi !

Có tiếng người nói to ngoài ngõ, bà Xã sợ hãi vội nhìn ra. Nhưng không phải là ông Xã về mà chỉ là mấy bác lái lợn đương vừa khiêng lợn vừa nói chuyện ồn ào!

Bà Xã yên dạ quay lại dịu dàng nhưng nghiêm nghị bảo cu Thề :

- Sao hôm nay em không ngoan ? En không nghe lời u-già ? Mọi khi em có thế đâu. Nếu em lên tỉnh hầu hạ cụ Hàn thì sẽ được ăn trắng mặc trơn, không phải khó nhọc lại còn được nhiều tiền...

Cu Thề tò mò hỏi :

- Tiền thì em làm gì được ? Em không cần nhiều tiền !

Bà Xã cười :

- Có tiền thì em tha hồ mà ăn quà, như xôi dừa chẳng hạn chứ chẳng như ở với u già họa hoằn mới được ăn... Em phải biết rằng ở ngoài tỉnh xôi dừa người ta thổi khéo lắm chứ không như u-già thổi đâu ? Vả lại còn nhiều thứ quà khác, mỗi ngày kể có hàng trăm thứ quà khác nhau...

Ngạc nhiên cu Thề hỏi :

- Tại sao u già không lên tỉnh bao giờ mà lại biết rõ thế ?

Bà Xã cười :

- Gần đây thì u già không ra tỉnh, nhưng trước kia thì u già ở ngoài ấy lâu lắm, cái gì cũng biết.

Cu Thế như có ý nghĩ ngợi lâu lắm mới nói :

- U-già ạ, được nhiều tiền thì cu Thế không ăn quà đâu...

Bà Xã hơi ngạc nhiên hỏi lại :

- Nhưng em để tiền làm gì. Định sắm đồ chơi phải không ?

Cu Thế lắc đầu :

- Không, có tiền thì em bỏ lợn rồi hể được nhiều thì em cho u-già...

Bà Xã cảm động quá, ôm chặt lấy cu Thế lắm lắm :

- Con tôi... Con tôi...

Nhưng bỗng bà buông cu Thế ra rồi đổi giọng mà bảo rằng :

- Thôi, em cầm gói vừng đem ngâm đi rồi để tí nữa u già còn sát vỏ... Song em chạy đi mua cho u-già xu đường sáng ngày u già quên khuấy đi mất.

Cu Thở ngoan ngoãn cầm gói vừng đi ngâm nhưng còn ngoảnh lại mà bảo bà Xã rằng :

- Lên tỉnh thì cu Thở nhớ u-già chết mất u già ạ !

Bà Xã ngoảnh mặt đầy mồ hôi và bụi mà bảo cu Thở rằng :

- Nhưng năm bữa nửa tháng u già lại ra chơi với cu Thở việc gì mà nhớ.

- U-già nói dối, em biết tỉnh xa lắm, u già còn biết lối nào mà lên chơi với em được.

Bà Xã cười, nhưng hơi gắt :

- U già vừa bảo em rằng : trước kia u già vẫn ở trên tỉnh thôi ! Nhưng em đưa chiếc giá mới với chiếc khăn mặt để u già sát vỏ vừng !

Cu Thở vâng lời, rồi ngồi sát đến cạnh u già mà xem sát vừng, bỗng chốc lại hỏi :

- Nhưng em không muốn lên tỉnh, không muốn xa u già, em nhớ lắm...

Bà Xã buồn rầu lắc đầu bảo cu Thở :

- Em nên ngoan ngoãn nghe lời u-già, thế nào em cũng phải lên tỉnh, vì ông Xã đã hứa với cụ Hàn thì làm sao được... Lên trên ấy sung sướng hơn ở nhà, lại còn được học nữa chứ ở nhà thì bao giờ biết chữ ? Thỉnh thoảng u già lại lên chơi với em nếu không thì em lại xin phép cụ Hàn về chơi với u-già cũng được cơ mà ?

Rồi nắm chặt tay cụ Thể bà Xã tiếp :

- Em cũng đã biết tính ông Xã đấy, việc gì đã định làm thì quả-quyết làm cho bằng được. Vả lại em ra tỉnh thì chỉ ngại có một điều là xa u-già thôi, còn ngoài ra thì cái gì cũng hơn nhiều...

Cụ Thể đứng nghe sùi mắt lại không nói gì nhưng trong bụng nghĩ thầm :

- Cụ Thể không cần gì hơn cả, cụ Thể chỉ muốn được ở gần u-già mà thôi..

Chẳng muốn cho cụ Thể nói thêm điều gì nữa và hình như bà Xã cũng sợ mình không có đủ lý luận mà chống chọi nữa, bà Xã dục cụ Thể :

- Thôi, em ra sân mà chơi, đứng trong này bụi và nóng lắm, ngoài vườn tởm sáo vừa nở đấy em ạ !

Buồn rầu cụ Thể bước ra vườn.

Sáo nở bây giờ còn có quan hệ gì đến cu Thề nữa ? Cu Thề sắp phải lên tỉnh kia mà ? Cu Thề nhìn giầy cây đu đủ vừa cao vừa thẳng nghĩ trong bụng không biết hôm nay lên tỉnh thì đến bao giờ lại được về mà cầm gậy trọc những quả chín đỏ thơm tho kia nữa...

Thấy cây trà vừa nở bông lớn, cu Thề dơ tay toan ngắt nhưng lại rút lại và nghĩ lẩn thẩn :

- Còn một chốc nữa mình đã đi thì còn ngắt hoa làm gì cho đau đớn đến thân cây nữa...

Rồi đó tất cả những cây cối trong vườn từ cây bưởi, cây hồng trà, cây cam, cây tranh, cây vạn thọ, mọi thứ đều như đối với cu Thề có một cảm tình riêng. Mọi cây cũng đều như nhớ tiếc cu Thề, một người bạn nhỏ, vẫn tưới bón chăm nom cho mình hàng ngày... Sực nhớ, cu Thề lẩm bẩm :

- Cu Thề đi rồi thì u-già ở nhà bận công việc lắm, làm hàng làm họ, đi chợ đi búa, thì còn thì giờ đâu mà săn sóc cho cây cối, rồi không khéo chết hết mất thôi !

Và trước mắt đứa trẻ thơ ngây đã hiện ra một cảnh vườn tàn tạ, cỏ mọc cao, cây thì khô héo cây thì lá úa cành cằn...!

Đàn gà tíu tíu chạy quẩn quanh chân cu Thề, chúng tưởng cu Thề mang thóc ra cho chúng nó ăn vì thường ngày vẫn thế. Cu Thề ngồi thụp xuống giữa đàn gà, dơ tay bắt lấy một con nhỏ nhất đàn, nhưng cũng mập nhất mà vuốt ve nó... Con gà con chíp chíp rồi cựa quậy toan chạy. Cu Thề nhẹ nhàng bỏ nó xuống để nó chạy theo đàn và xúm xít vào con gà mẹ. Cu Thề lại nghĩ rằng lát nữa mình sẽ phải xa u già có khác gì con gà con kia phải xa mẹ không ? Cu Thề chạy ra cầu ao nhìn một lần làn nước trong và gốc cây ôi râm mát mà ngày thường Cu Thề vẫn ngồi câu cá ở đây. Bất cứ vật gì bé nhỏ đến bậc nào cũng không khỏi làm cho cu Thề thấy buồn ngùi nhớ tiếc... Cu Thề muốn nhìn tất cả những cảnh vật thân yêu ấy hình như nhớ lấy mãi mãi trong tâm óc...!

Ở cầu ao về cu Thề qua chuồng lợn ghé vào thăm đàn lợn. Con lợn mẹ đương nằm cho đàn con bú. Trông những con lợn nhỏ nhưng bụng đã béo xệ đương nằm tranh nhau đớp những vú chảy giãa thì ai mà không thích... ? Con lợn mẹ cựa quậy mở hai mắt nhỏ tí nhìn đàn lợn con ấu yếm, cu Thề thấy mình khổ sở hơn đàn lợn con kia, lát nữa phải xa nhà xa mẹ, lên chỗ lạ lẫm mà chưa biết họ sẽ đối phó với mình ra sao ?...

Đương mãi nghĩ ngợi cu Thề bỗng thấy tiếng ông Xã ngoài ngõ :

- Vâng không giám chào cụ, tôi tại lên tỉnh ngay bây giờ nên không kịp sang chơi được !

Rồi vừa tới sân ông Xã đã hỏi :

- Thế nào bu nó ! Sôi siếc đã xong chưa ?

Tiếng bà Xã trả lời :

- Xong rồi, tôi đang đem đây, nhưng bây giờ thầy nó có uống rượu không tôi rót !

Nghe thấy nói đến rượu ông Xã dường như quên hết cả mọi sự. Lập tức ngồi xuống, cầm chén nhấp thử.

- Ủ rượu người ta cất được đấy, uống không sót như rượu pha còn trước kia !

Và điệu giọng ông Xã chỉ cái ghế trước mặt mà bảo cu Thề :

- Thề ngồi xuống kia mà ăn đi kéo chốc nữa đi ô tô đói thì làm thế nào ?

Nghẹn ngào cu Thề ngồi tuy cố nuốt mấy năm sôi nhưng không thể nào nuốt cho trôi được. Và khi ấy, bà Xã vừa thu gợn bát đĩa ở dưới bếp vừa liếc mắt lên chỗ cu Thề ngồi. Một lần hai cặp mắt bỗng gặp nhau và cùng đắm lệt.

Một lát sau cu Thề vô phép đứng giậy vì sôi hôm nay tuy rẻo và ngon nhưng Thề nuốt mãi cũng không trôi !

Nhân thấy ông Xã còn ăn uống bà Xã gọi cu Thề vầy xuống bếp mà bảo :

- Đừng nói to nhé. Đứng nguyên u-già sẽ dận cái này!

Thấy giáng điệu bí mật của u-già, cu Thề sợ hãi liếc nhìn chỗ ông Xã ngồi... chỉ sợ ông nghe tiếng và để ý !

U-già liếc nhìn ra nhà ngoài rồi nho nhỏ bảo cu Thề rằng :

- Em hãy trông ông Xã nhé hễ thấy ông sắp vào trong này thì lập tức báo ngay cho u-già biết nhé !

Cu Thề tuy không hiểu chuyện gì nhưng cũng nhìn u-già mà gật đầu ! May thay cu Thề nhìn ra ngoài thấy ông Xã còn mãi ăn uống nhồm nhoàm thì không ngờ được rằng trước đây ông Xã đã dục bà Xã sửa soạn ra ô-tô cho kịp !...

Bà Xã lúc này đã bắc ghế treo lên trên và đứng kiểng chân với lấy trên giá xuống một cái gói. Lầm lét nhìn ra phía ngoài chỗ ông Xã ngồi, bà Xã dỡ bọc giấy.

Cu Thề thấy trong bọc có ba bốn chiếc quần áo trẻ con bằng lụa hồng, bà Xã giở quần áo ngắm nghía nghĩ

ngợi... Rồi lại sắp quần áo vào... Rồi bà cũng dỡ một gói nhỏ bọc trong giấy nâu mà lúc nãy cu Thê không để ý thấy. Bà Xã đã gỡ gói giấy lấy ra một đồng tiền tây dày, có dùi lỗ và sâu vào một sợi kèn.

Cầm đồng tiền bà Xã như cảm động ngấm nghĩa không muốn rời tay nhưng lúc này ông Xã đã ngừng ăn mà bảo rằng :

- Cu Thê đâu rồi ?

Cu Thê áp úng thưa thì là Xã vội vàng nói :

- Dạ, cu Thê đây ạ, tôi đang sửa soạn quần áo cho cu Thê mang theo đi...

Ông Xã gật đầu :

- Ồ, u mày nhanh tay lên kéo muộn giờ rồi đấy

Tuy nói thế nhưng ông Xã vẫn điềm nhiên uống nốt cút rượu. Trong này, bà Xã cũng vội vàng đeo cho cu Thê đồng tiền mà dặn rằng :

- U-già đeo cho em đồng tiền này em phải giữ gìn cẩn thận lắm mới được ! Đừng có đánh mất đi hay cho ai đấy. Nếu mất thì u-già không yêu cu Thê nữa đâu nghe chưa ?

Cài khuya áo cho cu Thề, u-già dặn thêm :

- Lên trên ấy, em phải ngoan ngoãn mới được. Rồi u-già sẽ lên thăm em luôn...

Bà Xã lại sửa soạn quần áo cho cu Thề rồi bảo :

- Xong rồi đây. Thày nó uống nước, rửa tắm đi chứ, nước tôi rót rồi, để bên ghé ấy !

Cời giải yếm lấy ra 10 đồng xu đồng, u-già cho cu Thề mà bảo :

- Đây u-già cho em một hào giữ kỹ lấy rồi lúc nào thèm thì ăn quà !

Thấy cái giờ biệt ly đã đến, cu Thề nắm lấy u già, nước mắt chạy quanh rồi nói :

- Em chỉ thích ở gần u-già thôi, em không thích ăn quà mà cũng không thích lên tỉnh.

Nhưng ông Xã đã kéo cu Thề ra mà bảo :

- Quần áo sửa-soạn đủ rồi chứ, đem theo mấy chiếc thôi, rồi lên trên ấy cụ Hàn sẽ may vá cho, nếu may chịu khó ngoan ngoãn.

Cu Thê bị ông Xã nắm chặt đành chỉ ngoảnh nhìn bà Xã khước mắt long-lanh hai giọt lệ. Nhưng ông Xã cũng buông cu Thê để mặc chiếc áo bành tô vào. Cu Thê tiện dịp ấy chạy lại nắm chặt lấy tay bà Xã. Thấy thế, ông Xã vừa gài cúc áo vừa mắng :

- Con trai đã nhớn rồi đây, tại sao vẫn cứ quán mẹ như đứa trẻ lên ba thế ?

Cu Thê thấy sắp phải xa u-già rồi thì cuống quýt cứ nắm lấy tay u-già mà khóc :

- Không, cụ Thê không lên tỉnh, cu Thê ở nhà với u-già cơ.

Ông Xã nổi giận sỗ đến cạnh cu Thê quát to lên rằng :

- À, thằng nhãi con láo thực, mày muốn thế nào là được có phải không ? Mày không muốn lên tỉnh, nhưng tao nhất định bắt mày phải lên nghe chưa ?

Rồi một tay nắm lấy vai Thê, ông Xã giơ tay toan tát, và nói tiếp :

- Mày có nghe không thì mày bảo ?

Cu Thê sợ quá không giám khóc nữa, ngay lúc này bà Xã cũng cản ông Xã lại mà bảo rằng :

- Thôi để tôi bảo em Thề, trẻ con nào chẳng nhớ nhà ?

Quay xuống vuốt tóc cu Thề và lấy vạt áo lau nước mắt cho. Bà Xã dịu dàng dỗ cu Thề :

- Thôi, em ngoan, u-già bảo em nghe mà... vui vẻ mà lên tỉnh... mai u-già sẽ lên thăm em...

Cu Thề phụng phịu hỏi lại :

- Mai, u-già lên với em thực nhé !

Bà Xã gật đầu đưa gói quần áo cho cu Thề. Chẳng muốn cho hai mẹ con bịn rịn quần quýt lấy nhau mãi... ông Xã đỡ lấy bọc quần áo mà bảo :

- Thôi, đưa tao giữ cho !

Và ông nắm lấy tay cu Thề kéo ra khỏi nhà và nói :

- Nào đi nhanh lên mới kịp ô-tô được !

Vì ông Xã làm một cách nhanh nhẹn và hung bạo quá nên cu Thề chỉ kịp kêu được hai tiếng «U ơi !» thì đã bị lôi ra ngoài đường cái rồi !...

Ngay lúc này ngoài ngõ có chiếc xe đỗ, ông Xã lập tức bảo kéo ra bên ô tô, không kịp mà cả gì cả, có lẽ ông sợ cu Thề lại kêu khóc đòi ở lại chẳng ?

Xe đã bắt đầu chạy, cu Thê chỉ ngồi móm trên xe, cố sức ngoảnh trong ngôi nhà cũ của mình... ngôi nhà tuy thấp nhỏ nhưng thân yêu biết bao !

Cu Thê cố trông lại giàn hoa lý mà cu Thê có treo lồng chim quỳên ở dưới.

Cu Thê cố dương cặp mắt mà nhìn vì cu Thê thấy thoáng có bóng người dưới dàn thiên lý, như có linh tinh báo cho cu Thê biết là u-già đương đứng trông theo bóng mình mà khóc... Nhưng ông Xã đã nắm vai cu Thê mà bảo :

- Này cu Thê trông đường lồi rồi nhớ lấy nhé, kéo rồi lúc về lại không biết lồi !

Cu Thê nghe nói quay về phía trước, đến khi ngoảnh lại thì xe đã rẽ, cố ngoảnh lại cũng không thấy đâu là giàn thiên lý, đâu là mái nhà vàng, đâu là làn khói lam tuôn cao ở phía sau nhà nữa !

* * *

Nhà Người

Chiếc xe ô-tô hàng tới bên, ông Xã dắt cu Thề vào chợ Ròng mua mấy cây mía bó lại, cốt để chốc nữa đưa biếu cụ Hàn gọi là chút quà đồng ruộng.

Ông Xã đưa bó mía cho cu Thề cầm mà bảo :

- Thôi, bây giờ chúng ta hãy về nhà cụ Hàn, hơn mười giờ rồi, thế là vừa vắn kịp bữa cơm sáng.

Vừa nói ông Xã vừa dẫn cu Thề đi quanh co qua các phố, ông Xã lại dặn :

- Từ nay cái gì mà cũng phải cho có ý-tứ mới được. Ở nhà người ta chẳng phải như ở nhà mình được !

Khi qua phố hàng vải màn thấy những hàng cháo lòng đông đúc, ông Xã lại kéo cu Thề vào mà bảo :

- Trước khi vào khuôn vào phép ta hãy cho mày một bữa thỏa thuê đã. Hãy vào đây tao cho ăn cháo lòng.

Và nuốt nước bọt ông Xã nói tiếp :

- Cháo lòng ở tỉnh ngon lắm chứ không như những thứ cháo khồn nạn bán ngày phiên chợ ở nhà quê đâu.

Vào ngồi trong hàng trước nhất là ông Xã gọi rượu. Cu Thề ngồi húp cháo nóng nhìn quanh những thợ thuyền ngồi chung quanh những cái ghế dài mà nhăm rượu với lòng lộn.

Rượu vào ông Xã cời phanh cúc áo vừa nhăm nháp vừa bảo :

- Đến đó mày phải liệu ăn ở cho ngoan ngoãn mới được. Tao còn bận việc không thể chốc chốc lại theo chân mày mà chỉ bảo được. Đối với bọn người nhà cũng vậy, vốn biết rằng chúng sợ tao một phép nhưng tao đi vắng luôn thì ai bênh vực che chở cho mày được.

Cu Thề nghe ông Xã nói huênh hoang như vậy không biết là ở trong nhà cụ Hàn ông Xã làm việc gì ? Nhất là khi thấy ông Xã vuốt mấy sợi râu mép lún phún gật gù mà nói :

- Có việc gì mày cứ việc bảo tao rồi tao thu xếp cho, tiếng thế mà cụ Hàn nể tao lắm !

Nghe ông Xã nói, cu Thề nghĩ bụng :

- Một người như cụ Hàn mà cũng phải nể ông Xã thì hẳn ông oai vệ lắm chứ chẳng vừa... và cu Thề thấy kính phục ông Xã vô cùng..

Cuối cùng ông Xã mới nhắc lại câu lúc nãy :

- May phải liệu; ở nhà người ta không có thể như ở nhà mình được.

Ở hàng cháo lòng bước ra thì ông Xã đã chuếnh choáng hơi men. Miệng lảm nhảm nói huyền thuyên không đâu vào đâu cả.

Khi nghe thấy tiếng chuông nhà thờ đổ hồi, rồi gõ 11 tiếng thì ông Xã cuống quýt hầu như tỉnh rượu, dục cu Thề mà bảo rằng :

- Chết chưa 11 giờ rồi ! Khéo mà chậm thế này, cụ Hàn chửi chết !

Thấy thái độ sợ hãi của ông Xã, cu Thề tự nhiên cũng kinh hoảng không giám nghênh ngang nhìn ngấm nữa! Hai bố con vòng qua phố hàng rượu rồi đến phố cửa Đông. Chỉ tay một phía ông Xã bảo :

- Nhà cụ Hàn kia rồi !

Lúc này cu Thề còn hoa mắt vì thấy gian hàng nào cũng bày biện rất nguy nga tráng lệ... nhà nào cũng có tủ kính rất lớn... trong bày đủ các thứ hàng đẹp, cu Thề chỉ biết rằng đẹp thôi chứ chẳng biết là những thứ gì vì chính nhiều thứ mà cu Thề chưa hề trông thấy bao giờ.

Tuy ông Xã chỉ tay về phía trước nhưng Thê không thể nào nhận ra cái nhà nào là nhà của cụ Hàn... vì nhà gạch san sát đều là nhà hai tầng cả mà cái nhà nào cũng như cái nhà nào.

Một lát hai người đi đến một cái nhà rộng rãi ngoài hè có chiếc xe nhà, ông Xã lăm lét đứng lại ghé mắt nhìn qua khe cửa, nhưng có lẽ vì có đề cái bình phong nên ông Xã không nom thấy gì cả, ông đành quay bảo cu Thê rằng :

- Mày cứ đứng đây để tao vào xem đã.

Nhưng lúc này bên trong có một người đàn bà bước ra, độ ngoài hai mươi, mặc áo trắng, quần thâm, quần tóc trần trông gọn ghẽ lắm. Cu Thê nhanh nhẩu chào :

- Bẩm bà ạ !

Ông Xã lừ mắt bảo :

- U em đây ư ? Cụ đã soi com chưa ?

Người đàn bà ấy gật đầu mà bảo :

- Cụ đương ăn, bác Xã đã ra đây à ? Sao muộn thế ? Từ sáng đến giờ cụ gọi đến hai ba lần...

Rồi ngoảnh lại phía cu Thề, u em nói :

- À, thằng bé này là người nhà bác đây phải không ?
Trông nó cũng nhanh nhẹn đấy nhỉ ?

Ngay lúc này có tiếng the thé bên trong vọng ra :

- Vú em đâu ? Vào với em, em đang khóc kia kìa.

Người đàn bà nghe tiếng vội vàng dạ một tiếng và quay vào. Ông Xã cũng theo vào mà bảo cu Thề rằng :

- Mày thực là ngớ ngẩn. Nó là vú em cậu Bảy thế mà cũng bám với báo đến hay.

Khôn nản cho cu Thề có biết đâu người đàn bà ấy là vú em, cu Thề có ngờ đâu người ăn mặc sang trọng thế mà lại là người ở ! (vì ở nhà quê mà có Tết nhất thì những người sang trọng lắm mới mặc như thế mà thôi!)

Cu Thề còn đương mãi nghĩ ngợi và then thùng đến cái ngớ ngẩn của mình lúc nãy thì ông Xã lại càu nhàu mà bảo :

- Đấy nhé, tao nói có sai đâu ! Bu mày ở nhà cứ đàn đàn mãi ! Thành ra cụ đợi, bây giờ mà vào thì cụ mắng chết !

Cu Thễ nghe ông Xã nói mà không hiểu ra sao cả !
Lúc trước đây ông Xã đã bảo : cụ Hàn nể ông Xã lắm,
như vậy sao nay chậm tý chút mà cũng lại phải mắng ?

Nhưng ông Xã kéo tay cu Thễ mà bảo :

- Nào mày đưa tao cầm bọc mía cho rồi theo vào đây.

Trống ngực cu Thễ đập mạnh lắm ! Trong trí óc của
đứa trẻ nhà quê tưởng tượng chắc là sau bức bình phong
kia tất là phải có nhiều sự lạ lắm ! Bước qua bức bình
phong ấy tức là bước qua quãng đời cũ sang quãng đời
mới !

Cu Thễ lăm lét nhìn quanh, theo ông Xã, ông Xã ghé
mắt nhìn vào gian trong rồi se sẽ bảo cu Thễ :

- Mày hãy đứng đây nhé, đứng nguyên đừng chạy đi
đâu cả, hễ lúc tao gọi thì vào nhé !

Cu Thễ vâng lời đứng khẹp nép vào sớ nhà, nhưng tò
mò, cu Thễ nhìn theo ông ông Xã.

Những đồ vật mà cu Thễ nhìn thấy trước nhất là vườn
cảnh của cụ Hàn. Đó là một khoảng sân rộng, gần bằng
cái sân phơi thóc của cụ chánh Bá... nhưng khác một
điều là bày biện gần khắp... chứ không để vậy chống
chải như sân phơi thóc nhà cụ chánh Bá.

Cu Thê thấy ngay giữa sân có bày một cái thống lớn bằng sứ lại có men xanh đỏ rất đẹp... Trong thống lại có giống một giống hình như giống trà thì phải... Nhưng cu Thê không hiểu tại sao cây trà lại uốn cong như hình cái tán được !

Trên sân, có chằng giây thép và có giống một thứ cây leo kín, khắp sân lá to như là giàu không... Phía trong tường có xây một cái bể to lắm. Giữa bể có một hòn núi non bộ... cu Thê thấy mặt nước quấy động luôn luôn... hình như trong ấy có thả cá.

Ngoài ra Thê lại thấy chung quanh bày rất nhiều chậu, đôn, chậu thì bằng sứ men gì sanh như tàu lá chậu nào cũng giống cây... nhiều thứ cây mà cu Thê không nhận biết được là cây gì ?...

Cách sân đến một gian nhà rộng. Cách trang biện hình như lịch sự lắm, vì đứng xa, cu Thê chỉ trông thấy nhấp nhোáng cái hoành phi và câu đối... cái nào cũng chạy chữ vàng bóng lộn, trên một chiếc bàn rộng, cu Thê trông thấy ló nhỏ chừng năm sáu người. Mà người ngồi ở giữa là một ông già chừng năm mươi tuổi, cõi trần, và béo trắng, Ông già đó, tóc cũng cắt ngắn, và vuốt ngược, để lộ chiếc trán cao, đầu hoi hói. Cu Thê đoán chắc ông già đó là cụ Hàn. Tay cầm chén rượu thỉnh thoảng nhấp một tí, cụ Hàn có lúc ngừng đưa bát

lại để ngắm chầu cảnh ở ngoài sân mím cười và gật gù ra ý đặc chí lắm. Trên chiếc bàn ăn, cu Thê thấy treo một thứ máy gì hình như chiếc trong trống lớn, mà luôn luôn quay tít không ngừng. Đứng đằng xa, cu Thê không hiểu cái máy đó dùng để làm gì ?...

Cổ nhìn lên phía trên, cu Thê không nhận thấy có người nào đứng quay mà máy vẫn chạy, thực là kỳ lạ ! không thể nào hiểu được. Trong bọn người ăn cơm cu Thê thấy một người đàn bà chừng ngót ba mươi, cũng có mấy cô con gái vừa nhớn vừa nhỏ. Ngồi treo leo trên một chiếc ghế cao hơn hết, cu Thê thấy một thằng bé trạc bằng tuổi mình, nhưng vận bộ áo lụa có viền xanh trông sang trọng lắm. Cu Thê còn đương mãi nhìn ngắm thì bỗng thấy có gì đụng ở chân mình.

Hoảng hốt nhìn xuống, cu Thê thấy một con chó nhỏ, khác hẳn giống chó ở nhà quê vì đôi tai to, mỏng và cúp xuống, lông chó cũng trắng và mượt hơn chó ta. Cu Thê lại càng sợ hãi thấy sau khi ngửi hít con chó lại cắn ngay gấu quần cu Thê. Sợ hãi Thê nhìn trước nhìn sau, rồi khi thấy cạnh đây có chiếc sập bỏ không thì trèo vội ngay lên ngồi thu lu ở góc. Con chó lạ lòng đành chỉ đứng ở dưới mà đánh hơi ra giáng tức tối.

Tuy không thể trông được vào nhà trong nữa, nhưng cu Thê cũng nghe tiếng ông Xã chào lớn :

- Bầm cụ, bầm bà, bầm cô, bầm cậu ạ !

Cu Thê chỉ nghe thấy những tiếng bầm là bầm, chẳng hiểu là ông Xã chào ai nữa. Bỗng có tiếng vang vang hỏi :

- À, thằng Xã đấy à, sớm đấy nhỉ !

Cu Thê không hết nổi ngạc nhiên vì thấy tiếng cụ Hàn lại gọi ông Xã là thằng Xã. Hai tiếng mà từ trước đến nay ở nhà cũng như ngoài đình, cu Thê chưa hề có thấy ai dùng đến. Cu Thê không thấy ông Xã trả lời làm sao cả ! Chỉ nghe thấy hình như có tiếng dạ nho nhỏ mà thôi. Cụ Hàn lại bảo :

- Tao dễ dàng với chúng mày thỉnh thoảng chúng mày lại thoái thác việc này, việc khác để xin về nhà quê mỗi lần về là lại một lần xin tiền. Không những thế, hện sẽ lên từ sáng sớm mà bây giờ 1, 2 giờ trưa mới dẫn đến. Tuy biết lúc này mới hơn 11 giờ, nhưng ông Xã đâu giám cãi, chỉ giám dạ nho nhỏ mà thôi... Cu Thê lại nghe tiếng cụ Hàn dẫn mạnh cốc rượu xuống bàn mà quát :

- Có phải chúng mày lại định bịt mắt tao đây phải không ?

Tiếng ông Xã nói nho nhỏ :

- Dạ, chúng con đâu giám thế ạ !

Cụ Thế lắm bầm :

- Cụ Hàn gọi ông Xã bằng thằng mà ông Xã lại tự xưng là con, thế mà ông Xã lại bảo là cụ Hàn nể mình lắm !

Nhưng bên trong tiếng cụ Hàn lại quát lớn :

- Không giám. Thế cái gì ? Lê là chỗ này chỗ khác, bê tha rượu chè, kia mặt đỏ gay kia kia, chôi cái gì ?

Rồi cụ Hàn lại quay ra nói với người nhà :

- Đây cô xem, cứ tin chúng nó mãi thôi, nó chỉ nói này nói khác cốt để lấy tiền của mình cho chôi mà thôi! Thì tôi tưởng nhân tiện nó về nhà quê thì bảo mang thằng bé ra nhà mình cũng đã cần người sai vặt...

Cụ Hàn lại không để cho nói, quát lớn :

- Thì có thằng bé chết tiệt nào đâu. Có lẽ nó cũng chẳng có vợ con gì sất !

Tiếng ông Xã nho nhỏ thưa :

- Dạ, con đã mang cháu ra rồi ạ !

Quen tính mắng rầy người khác, cụ Hàn không bao giờ chịu cho mình là trái, cụ lại quát :

- Thế sao mày không đưa nó vào đây. Còn định đợi ông mặc áo ra đón nó vào hử ?

Ông Xã đành chỉ dạ dạ rồi sẽ gọi :

- Cu Thê, cu Thê đâu ?

Nhưng cu Thê luống cuống ở trên sập không giám xuống chỉ là vì con chó quái ác cứ quanh quẩn, cứ nghênh mồm lên chực hể cu Thê xuống là đớp cho một miếng.

Kể ra thì con chó nhỏ ấy cu Thê cũng chẳng sợ gì. Khôn nhưng con chó này chẳng giống như con vàng, con cún ở nhà quê, nên Thê mới lo ngại.

Ông Xã gọi không thấy cu Thê đâu.

Vội vàng chạy ra xem, nhưng nhà ngoài tối mà cu Thê lại ngồi thu lu trên góc phản thành ra cu Thê không dễ cho ông Xã trông thấy.

Ông Xã lắm bầm :

- Thằng ranh đã lại chạy đâu rồi !

Cu Thề vội lên tiếng :

- Ông đuổi hộ con chó không nó cắn tôi không giám xuống.

Lúc ấy ông Xã mới biết cái có làm sao mà cu Thề lại ngồi trên sập như vậy, ông Xã cầu nhàu gắt với cu Thề :

- Sao mày không chạy vào nhà trong ?

Ngay bây giờ cu Thề cũng còn rụt rè sợ hãi nữa là, ông Xã kéo bừa cu Thề vào, cu Thề luống cuống chưa biết chào những ai, còn đương lúng túng thì ông Xã đã mắng :

- Kia, mồm miệng để đâu mà không lạy cụ và các cô, các cậu đi ?

Cu Thề then thùng, chấp tay chào nho nhỏ trong lúc ấy, cụ Hàn để ý nhìn ngắm cu Thề suốt từ đầu đến chân như ta ngắm một con vật lạ. Tiếng người đàn bà bảo :

- Thằng này trông cũng nhanh nhẹn đấy.

Cụ Hàn bảo :

- Nhưng nó gầy quá !

Thằng bé con ngồi treo leo trên ghế cao lúc nãy cũng nói sen vào một câu :

- Trông nó như con mắm mực !

Cu Thử nghe giọng nói chế riều của thằng bé chỉ bằng tuổi mình thì tức lắm ! Khốn nhưng ở nhà người thì nó còn giám biết cái tức tới là gì ?

May thay ngay lúc ấy có tiếng người mắng thằng bé :

- Thằng Côn đừng hỗn, có ăn cơm nhanh đi không ?
Mày chưa hết một bát đấy !

Cu Thử ngẩng nhìn, nhận ra người vừa nói câu ấy là một thiếu nữ chừng 18, 20 rất xinh đẹp có đôi mắt dịu dàng hiền hậu, cu Thử đã ngẩng nhìn cô gái ấy đã mắng đứa trẻ hỗn bào cho mình nhưng cu Thử không biết làm thế nào được chỉ nhìn cô để tỏ cho cô biết tấm lòng cảm phục của mình thôi.

Ngay lúc ấy cụ Hàn bỗng hỏi :

- Mày lên mấy ?

Cu Thề chưa kịp trả lời thì ông Xã đã đỡ lời cu Thề mà thừa rằng :

- Bẩm cụ, cháu nó 15, tuy vậy mà hãy còn giai lắm ạ !

Chẳng đề cho ông Xã nói hết lời, cụ Hàn nhìn chòng chọc vào cu Thề mà quát bảo ông Xã rằng :

- Xã, mày nói láo, thằng bé này mà 15 tuổi, thằng bé con kia bao nhiêu tuổi phải nói cho thực.

Cu Thề tuy biết rằng ông Xã nói dối nhưng cũng phải nói theo lời ông Xã mà thừa :

- Bẩm cụ cháu 15 tuổi ạ !

Cu Thề vào nhà này nói được một câu đầu tiên thì lại là câu nói dối. Cu Thề hối hận lắm nhưng làm sao được? Nếu nói thực 13 thì ông Xã chết với cụ Hàn... mà lẽ tất nhiên sau đó thì cu Thề cũng chết với ông Xã.

Cụ Hàn vẫn có vẻ không tin, may thay người đàn bà đã đứng tuổi, ngồi bên cạnh cụ Hàn đã gật đầu mà nói rằng :

- Có lẽ phải đẩy ông ạ ! Trẻ nhà quê nó nhỏ người, chứ đâu lại chóng nhớn được như trẻ ngoài tỉnh.

Rồi người đàn bà lại nói nhỏ nhỏ với cụ Hàn :

- À, mà ông này, sao trông thằng bé này lại không giống thằng xã nhỉ ?

Tuy câu này nói nho nhỏ nhưng cả ông Xã và cu Thê cùng nghe tiếng, ông Xã như có ý lúng túng nhưng cu Thê thì khó chịu vô cùng... Cụ Hàn thì cười ha hả ra giáng đắc ý lăm rồi vỗ vai người đàn bà mà bảo thầm :

- Bà nó thực không hiểu gì cả, ở nhà quê thế là thường... À mà Xã nhỉ, có phải rằng trước đây vợ mày đã lên tỉnh đi ở vú không nhỉ ?

Ông Xã cúi đầu thưa :

- Dạ bẩm vâng ạ !

Cụ Hàn nghe bẩm lại càng cười lớn, cười sặc cười sủa... Rồi nheo cặp mắt mà nói với người đàn bà bên cạnh rằng :

- Đấy mà, tôi nói có sai đâu ? Phải biết ít khi trẻ con nhà quê mà mẹ đi ở tỉnh lại đẻ con giống bố. Phải, giống thế nào được ?

Nhưng người đàn bà cười; và nói một cách nũng nịu rằng :

- Góm, cái ông khi này !

Cu Thê không hiểu ông Hàn nói thế là thế nào ?

Mà cũng không hiểu vì sao mà mọi người cùng cười vui vẻ như vậy ?

Riêng ông Xã thì vân vê tà áo, cúi đầu lấy chân di di mấy viên gạch ở dưới đất. Người đàn bà sau khi hết cười mới hỏi ông Xã rằng :

- Nay, Xã đã ăn cơm chưa ?

Cụ Hàn thì hình như sau khi cười nhiều đã dễ dãi hơn trước nhìn ông Xã mà bảo rằng :

- Cơm thì hẵn chưa... nhưng rượu thì chắc rồi !

Ông Xã vẫn cúi đầu dạ nhỏ nhỏ. Người đàn bà dục ông Xã :

- Chưa ăn cơm thì vào trong nhà mà bảo u-già lấy thêm gạo mà thổi ngay cơm đi rồi lát nữa ăn một thể cả thằng bé con này... À nó tên là gì nhỉ ?

Ông Xã gãi đầu thưa :

- Bầm ở nhà quê vẫn gọi nó là cu Thê !

Cụ Hàn bảo :

- Thôi, Thễ với thống gì ? Cứ gọi nó là thằng nhỏ con. Thằng kia là thằng nhỏ trông không thôi. Thế là tiện.

Người đàn bà gật đầu đồng ý. Rồi bảo tiếp ông Xã :

- Xã mày chỉ cả cho thằng nhỏ con biết chỗ nó ngủ. Nghĩa là ngủ cùng cả với thằng nhỏ trong buồng gạo ấy. Dẫn nó luôn thể rằng đêm ngủ thì ngủ ngay. Đừng có nói chuyện rầm rĩ. Mà chú bé không ngủ được thì chết đòn !

Thế là cu Thễ thoát được cái nạn : phải đứng trước thềm để cho hàng chục con mắt tò mò ngắm nghía mình.

Theo ông Xã, vào trong nhà, cu Thễ thấy có rất nhiều buồng... nhiều lối... cu Thễ nghĩ bụng : không biết phải đến mấy ngày thì mình mới có thể nhận được rõ ràng từng chỗ...

Bữa cơm hôm ấy cu Thễ ngồi ăn với u em, thằng xe, thằng bếp và thằng nhỏ, ở trong nhà, cu Thễ nhìn quanh quẩn không thấy có ông Xã đâu ? Cố tìm tòi, nhưng thấy toàn người lạ cả, nên sợ sệt không giám hỏi. Thằng bếp đã bung mâm vào. Thấy cu Thễ ngơ ngác thì hỏi :

- Thằng bé này, mày tìm gì thế ?

Cu Thê lúng túng thưa :

- Thưa bác, cháu tìm ông Xã...

Thằng bếp quắc mắt bảo :

- Ông Xã nào ? Ông Xã của nhà mày ấy à ? Ở đây thì thằng tuốt, cũng là tụi com thầy com cô, mà lại còn ông với chẳng ang.

Vú em ở giữa giảng giải :

- Thôi, anh bếp, nó mới ở nhà quê ra... còn ngơ ngẩn đã biết cái gì đâu !

Rồi vú em lại bảo cu Thê :

- Thầy mày có lẽ vừa đi rồi ! Cự sai đi chiều nay mới về !

Thằng nhỏ cũng nói :

- Chưa chắc cu Toét đã về được chiều nay nếu nó không giả thì Toét lại ở lì đó mấy hôm... tha hồ mà chèn chèn để cho cái mắt toét noèn hơn nữa...

Cu Thê nghe bọn người nhà nói, không hiểu ra sao cũng không rõ cu toét mà họ đang nói ấy có phải là ông Xã hay không ?

Nhưng hình như là phải vì ông Xã có đôi mắt cặp kèm vì uống nhiều rượu. Sau đó mọi người cùng ngồi vào ăn chẳng ai mời ai tiếng nào mà cùng gấp rất nhanh không hề nhường nhịn. Cu Thề tuy thấy trên mâm có nhiều thứ lạ, có lẽ ngon lắm nhưng vì bờ ngõ nên ăn uống chẳng tự nhiên ngượng-ngùng chẳng khác gì cô dâu mới về nhà chồng...

Thằng xe gọi :

- Nhỏ con !

Cu Thề còn đương mãi nghĩ ngợi về ông Xã, nên không trả lời, vả lại cu Thề cũng không nhớ rằng từ nay không ai hỏi gọi mình là cu Thề nữa; thằng xe vỗ vào vai Thề mà bảo :

- Nhỏ con mày điếc đấy à ? Sao gọi mà cứ im như vậy.

Cu Thề giật mình :

- Bác gọi tôi ? Tôi tên là Cu Thề.

Thằng xe cười :

- Biết rồi, cho mày là tam thể hay tứ thể cũng mặc, ở đây tên mày là nhỏ con, tao chỉ biết thế thôi. Nhỏ con, mày là con anh Xã phải không ?

Cu Thê đã toan trả lời rằng không. Sau lại chỉ gật đầu. Thằng xe quay bảo mọi người rằng :

- Trông những thằng ở nhà quê mới ra thực ngớ ngẩn như là những thằng mán sá.

Tất cả cùng cười, họ hầu như quên rằng chính mình cũng là những người ở nhà quê ra tỉnh. Thằng xe lại bảo:

- Mày ăn cơm thì liệu ăn nhanh cho chóng vánh lên, chứ ngồi nhẩn từng hột thề thì mụ điều thuyền vào lại chẳng đào lên cho một ít.

Cu Thê tuy chẳng hiểu mụ Điều Thuyền là ai, ai lại có cái tên kỳ lạ như vậy ? Nhưng cũng chỉ vâng dạ và ăn nhanh chứ không giám lơ đãng như trước nữa.

Bỗng bên ngoài có tiếng dép kẹp kẹp đi vào. Tất cả cùng nhìn lên, thằng xe liếc ra ngoài rồi lẩm bẩm :

- Tôi nói có sai đâu ? Mụ Điều thuyền đã vào để xem có ăn vụng ăn dẫu cái gì không để tâu với lão Đồng Trác.

Thằng xe nói chưa dứt lời thì người đàn bà mà cu Thê thấy ngồi bên cạnh cụ Hàn lúc nãy đã đến. Đoán chắc là vợ cụ Hàn, cu Thê lễ phép thưa :

- Cháu vô phép cơm cụ ạ.

Những người ngồi ăn cũng vội vàng nói :

- Chúng con vô phép cơm bà ạ.

Nhưng họ không quên cùng lườm cu Thê một cái giải. Cu Thê lo lắng nhìn không hiểu ra sao cả. Người đàn bà liếc nhìn vào mâm cơm rồi bảo cả bọn với cái giọng oai vệ :

- Chúng mày có ăn nhanh lên không rồi đưa nào việc này chứ chuyện gì mà lảm chuyện thế.

Rồi người đàn bà ấy bước vào trong bếp, thằng xe liếc nhìn theo rồi bĩu mồm. Thằng nhỏ ngồi bên cũng lảm bảm :

- Điêu thuyền !

Bây giờ cu Thê mới hiểu Điêu thuyền chính là người đàn bà ấy.

Cu Thê lại thấy mọi người cùng ngồi ăn chẳng nói năng một câu nào thì cũng không dám nói năng hỏi han gì thêm nữa.

Một lát sau cu Thê thấy «bà Điêu thuyền» ra. Đợi cho bà đi khỏi hẳn, thằng bếp mới cốc cho thằng nhỏ con

tức cu Thê mà nói rằng :

- Ai giậy mà gọi nó bằng cụ đây ? Gần đây mới được tôn lên làm bà đã nặng sị ngay lên, nếu nó được làm cụ thì có lẽ nó nuốt sống hết thầy mọi người !

Thằng nhỏ cũng nhỏ nước bọt a-dua :

- Gớm trong cái mồm thằng nhãi này lúc nói cháu vô phép com cụ sao mà giống thằng cu toét thế ?

Thằng bếp cười ha hả :

- Lại còn phái nói, cha nào con ấy mà.

Vú em lườm thằng bếp mà bảo :

- Gớm cái nhà anh nay chỉ độc mồm độc miệng !

Thằng bếp cãi :

- Phải, nhà chị thì chỉ được cái nhân đức hão.

Nhưng vú em đã quay bảo cu Thê rằng :

- May nhớ lấy, từ nay thì gọi cái con Điêu thuyền ấy là bà thôi chứ đừng có gọi là cụ nghe không.

Cu Thê rụt rè thưa :

- Vâng, nhưng tên bà ấy là bà Điêu thuyền ?

Câu nói này làm cho tất cả mấy người cùng bật cười.

Vú em nói :

- May nhà quê lắm, cái người ấy là vợ lẽ cụ Hàn, nhưng ở đây gọi là Điêu thuyền vì nó làm bộ lắm.

Va quay lại bảo thằng xe rằng :

- Này anh xe, cái tích Điêu-thuyền thế nào nhỉ ? Anh hãy giảng cho nhỏ con nó nghe với.

Thằng xe thấy vú em hỏi đến mình thì bộ mặt vênh vang gật đầu mà rằng :

- Con mẹ ấy nó làm bộ lắm, trước nó chỉ là hạng áo nâu như mình, tôi còn lạ gì nó, nguyên trước nó là con cái Cám, con gái lão Khán Bò, sau vì nợ cụ Hàn nhiều quá ! Đành phải gán con gái cho cụ Hàn làm nàng hầu. Sau hai năm cụ Hàn bà chết... nó mới làm bộ lên mặt cụ Hàn, nhưng ở đây có ai thèm gọi nó bằng cụ đâu, gọi là bà người ta đã thấy ngượng mồm rồi.

Thằng bếp cũng nói :

- Phải, ở trên nhà các cô, các cậu ấy cũng chỉ gọi bằng cô thôi... trước kia là con dĩ Cám, bây giờ đã được ăn trắng mặc trơn còn muốn gì nữa.

Thằng xe lại tiếp :

- Không những nó làm bộ mà lại có tài ton hót nữa, Động một tí cái gì là nó cũng hót với cụ Hàn rồi lại thêm bớt ra... ít suýt thành nhiều, gọi là Điều thuyền cũng là bởi thế. Cái con Điều-thuyền trong truyện Tam quốc cũng thế, cũng lấy một tên già là Đồng Trác và cũng vì nó có tài nịnh hót mà được Đồng Trác yêu.

Thằng xe còn đương mải kể câu chuyện lịch sử ấy thì bỗng bên ngoài có tiếng trẻ con hát ê-a :

- ... Au clair de la lune... Mon ami pierrot...

Thằng bếp vội bảo :

- Im cả, cậu Côn đã vào kia kìa

Cậu Côn thì cu Thề biết lắm chính là thằng bé độc ác mà lúc nãy đã bảo cu Thề là con mắt mực. Côn ở ngoài vừa hát vừa đi vào kiêu hãnh như những con nhà giàu được nuông chiều, không coi ai là gì hết.

Côn không thèm trả lời những câu mời cơm của bọn người nhà, chỉ dơ tay bảo :

- Kìa, chúng mày không nghe thấy tiếng cụ gọi à ? Cụ gọi mãi ở trên nhà kia kìa.

Thằng xe nói :

- Thật à cậu ? cụ gọi ai đấy cậu ?

Côn vừa mỉm cười vừa bảo :

- Thật đấy, cụ gọi tất cả.

Vú em thấy vậy cười và hỏi :

- Có thực không cậu ? Cụ gọi có việc gì đấy ? Hay là cậu nói đùa ?

Côn nghiêm sắc mặt bảo :

- Ai thêm nó đùa với nhà các người, tùy đấy không lên thì thôi.

Vừa nói, Côn vừa vùng vằng bước ra. Bọn người nhà cùng nhìn nhau. Thằng xe nói :

- Ông tướng này cũng đến hay «ba toác» lắm đây, không biết có phải cụ gọi thực hay không, nhưng thôi, chúng ta cứ lên cho chắc chắn không có nhỡ cụ gọi thật mà không lên thì chết đòn.

Thế rồi, người nào người ấy đều buông dũa buông bát kéo nhau ra cả nhà ngoài. Lẽ tất nhiên là cu Thê cũng theo ra.

Ngoài nhà lúc này chẳng có ai cả, vì sau bữa cơm chưa ai nấy đều về phòng riêng ngủ cả. Vú em ngo ngác hỏi :

- Cụ đâu ? Có thấy cụ đâu đâu !

Nhưng khi mọi người ra tới sân mới nhận thấy cụ Hàn đường nằm ở sập; hai mắt lim dim, tay phe phẩy cái quạt. Mọi người nhìn nhau, lâu lâu anh bếp mới lên tiếng rụt rè hỏi :

- Bẩm cụ...

Cụ Hàn nhường như chưa nghe tiếng, thẳng bếp lại hỏi lần này to hơn lần trước :

- Bẩm cụ...

Cụ Hàn giật mình quay lại chưa kịp mở mắt đã lên tiếng hỏi :

- Gì đấy, cái gì đấy mày ?

Thằng bếp sợ hãi gãi đầu, nho nhỏ thưa :

- Dạ, bẩm cụ cho gọi chúng con lên...

Cụ Hàn dứng chùng ngạc nhiên choàng giậy và đưa tay lên dụi mắt... Có lẽ cụ tưởng mình mơ ngủ, nhưng

không, rõ ràng bọn người nhà : này thằng bếp thằng xe, con vú em, thằng nhỏ, lại cả thằng nhỏ con nữa đang đứng chấp tay lũ lượt bên sập.

- Gì thế, chúng mày ?

Thằng bếp lại phải gãi tai thưa :

- Bầm cụ cho gọi chúng con lên ?

Cụ Hàn nghe hiểu cau mày :

- Rõ con tiều nào có ai gọi gì ? Thế mà cũng kéo lên từng sộc, bầm với báo... Làm người ta mất cả giấc ngủ trưa !

Thằng bếp sợ hãi thưa :

- Bầm cụ, cậu Côn cho gọi chúng con lên nói là cụ gọi...

Nhưng cụ Hàn đã không cho nói hết gãi đùi và quát to lên :

- Nào, chúng mày có cút cả đi không ? Bầm với báo mãi, muốn chết mất sác hay sao ?

Bọn người nhà lủi thủi bước vào. Cụ bỗng bật cười lảm bảm :

- Nó làm mình choàng giậy mở mắt ra thấy đứng một lũ... mình đã tưởng nó xin tăng công xá gì hay định đình công nữa chắc !

Trong khi ấy, tới bếp người nọ bảo người kia :

- Đã biết ngay mà, cái thằng ông mãnh ấy chỉ tỏ nói róc và để cho kẻ khác phải chửi là nó sượng.

Một kẻ nữa đổ tội cho vú em :

- Chỉ tại cái chị này, cứ tin nó thì có lẽ đồ thóc giống ra mà ăn.

Côn - cái thằng ông mãnh theo như bọn người nhà vừa gọi - lúc này đang nấp vào sau cánh cửa cầu thang bếp, lắng tai nghe chúng nó nói vụng mình. Côn không giận giữ chỉ mỉm cười và nghĩ thầm :

- Phải, ông mãnh cũng được, nhưng còn cho chúng mày biết tay !

Thằng xe nâng bát cơm đang ăn dở mà nói :

- Cơm nguội, canh nguội, thực chẳng cái đại nào giống cái đại nào. Bỗng không dấn sác lên để nghe chửi!

Vú em nói :

- Ấy là còn may đây chứ không tiện cái batoong dựng ở góc tường, cụ lại vớt cho mỗi người một cái... thì thực hay !

Cu Thê cầm thìa múc canh nghĩ bụng :

- Quái sao con nhà dầu lại ác bụng đến thế ?

Và khi và được một miếng cơm đã nhấm mặt kêu :

- Canh mặn quá !

Thằng bếp đương lúc tức sẵn, lại thấy cu Thê một thằng nhỏ con mới vào ở đã giám khen chê tài nấu nướng của mình thì giận lắm chừng mắt bảo cu Thê:

- Thằng ranh con, mới rút mắt ở nhà quê ra đã giám khen chê khéo vụng, ở đây chỉ có thế này thôi, còn ở nhà quê dễ mày thì ăn canh vàng canh ngọc.

Rồi thằng bếp lại khinh bỉ nhỏ nước bọt ra phía xa mà lầm bầm :

- Ông cho ở nhà quê đã được chan cơm mà ăn với nước mắm thì đã phúc.

Vừa nói thằng bếp gấp miếng thịt sào bỏ vào mồm nhai, nhưng nó đã rớt bắn người nhỏ vội miếng thịt mà bảo :

- Chà cay quá, cháy lưỡi, ai ở nhà ngoài mà ăn cay đến thế, họ muối ớt chắc ?

Nhưng không phải, tất cả các thức ăn đều cay sè cháy lưỡi, hoặc mặn chát như muối ướp. Thằng bếp ném bát canh rồi nhò đi gặt gù bảo :

- Mặn thực mà ẹ, lúc này tao không biết tao đã mắng oan mà...

Vú em cãi :

- Không mà, canh lúc này tôi đã nêm thử vừa ngon vừa ngọt chứ có mặn đâu ?

Thằng xe nghĩ ra đập mạnh tay xuống chiếu mà bảo mọi người rằng :

- Thôi, phải rồi; còn ai vào đây nữa, lại thằng ông mãnh lừa cho chúng mình ra cả rồi bỏ muối và ớt vào các thức ăn chứ gì...

Côn nghe nói như vậy sung sướng rón rén đi ra như những trẻ con dại dột sau khi đã làm được một việc độc ác gì...

Côn có biết đâu rằng bọn tôi tớ chỉ lấy đồng tiền và miếng ăn là trọng hơn hết, bị mất bữa ăn đã thi nhau mà nguyên rửa Côn hết lời. Cu Thề tuy sợ hãi không dám

nói gì song nghi thâm :

- Không hiểu tại sao mà những trẻ con nhà giàu lại tinh nghịch một cách quá ư độc ác như vậy ?

Thực vậy từ lúc trước đến giờ mới được chừng hơn một tiếng đồng hồ mà Thử toàn thấy những điều khó hiểu : tại sao mà ông Xã ở nhà cụ Hàn không những bị cụ coi khinh mà thôi, đến cả bọn đầy tớ cũng coi thường nữa, tại sao mà bà Hàn lại bị chúng khinh-ghét như thế, mặc dầu trước mặt bà chúng nó vẫn lễ phép như thường.

Cu Thử vừa nghĩ ngợi vừa nhấm nháp ăn cơm không vì tất cả các món ăn đều mặn chát hoặc cay sè không tài nào ăn được một thứ gì. Vú em thấy thế thương hại; đứng lên rót một bát nước vối, rồi vừa chan vào bát cơm mình vừa bảo cu Thử :

- Này, nhỏ con, mày hãy chan nước vối vào mà ăn cho chèoang, chứ ngồi nhấm từng hạt thế thì ăn đến bao giờ ?

Cu Thử nghe theo, ăn nhanh cho chóng xong rồi đứng giậy thu gọn bát đĩa, vì bọn thằng bếp thằng xe đều đã bỏ đứng giậy chịu nhịn đói, vú em dục cu Thử ăn nhanh chẳng phải là không có ý. Vú lấy chiếc tấm gài ở cạnh phen rồi bẻ một nửa đưa cho cu Thử mà bảo :

Này, tắm đây, nhỏ con, hãy rửa răng đi, rồi bát đĩa để đây anh bếp anh ấy thu dọn cho chứ không mày lóng-ngóng lại đến đồ vỡ mất thôi !

Rót nước đưa cho cu Thề uống, vú em lại nói :

- Em uống nước đi rồi đi lên gác trông chú bé cho chị, chú bé ngủ ở gác trong ấy, cầm chiếc quạt thỉnh thoảng lại đuổi muỗi cho chú ấy ! Chị ở dưới này giặt vội cái thất lưng rồi lên ngay !

Thằng bếp vốn tức vú em không để cho cu Thề giỡn đỡ mình, khi lắng tai nghe thấy vú em dặn cu Thề lên trông em hộ thì nguýt một cái giải mà bảo :

- Rõ nhân đức bà Tú-Đề chữa ? Tưởng lấy nước lấy tắm cho em làm gì chứ chẳng hóa ra lại dục em lên trông chú bé để bà chị giặt thất lưng...

Thằng xe cũng cười mà nói đùa :

- Chẳng biết chị ấy quý cái thất lưng ấy đến thế nào mà thấy ngày nào cũng rặt-rũ ?

Thằng bếp vừa giỡn mâm bát vừa bảo :

- Phải quý hóa lắm, lại chẳng có đến một tạ hai con dận béo !

Sợ bọn thằng xe nói ra nói vào lời thôi ! Vú em vội dục cu Thê :

- Em lên gác đi, vào gác trong ấy nhé ! Nhớ cầm quạt phẩy cho chú ấy rồi hễ thấy chú ấy khóc thì chạy mau xuống gọi chị.

Cu Thê vâng lời bước ra ngoài.

Cu Thê nhìn quanh hết chỗ này đến chỗ khác mãi mới thấy chiếc cầu thang lắp vào sau cánh cửa. Cu Thê lần dần bước lên. Thật là lần đầu tiên cu Thê được chèo lên những bậc thang bằng gỗ. Ở nhà quê cu Thê chỉ được chèo lên những thang tre khi nhà dột có người lợp mái lại. Ca Thê nhận thấy chèo thang tre không vững trãi, bậc vừa nhỏ hẹp, thang lại mềm yếu rung chào chào... Trái lại bậc thang gỗ vừa chắc chắn lại vừa rộng rãi tưởng chừng như có thể ở chạy rào cẳng qua bậc này sang bậc khác mà chẳng việc gì ! Cu Thê nhận thấy những bậc thang bóng nhoáng ăn sạch sẽ quá, thì e-ngại mà không muốn bước vì chân cu Thê nhiều bùn khô đưa tự nhà quê ra mà vì mới lạ chưa kịp rửa.

Đã lên đến cầu thang cu Thê vẫn chưa biết vào lối nào vì ngay đầu cầu thang có ba cửa, mà cửa nào cũng giống nhau cũng sơn màu xanh thẫm. Mỗi cửa lại có một quả gì màu trắng đục tròn tròn hình bầu dục, giống

như quả bàng ! Cu Thể sực nhớ đến lời ông Xã khi nói đến quả trám cửa. Tuy vẫn nhớ u-em dặn chú bé ở gác trong nhưng không kể một cửa ăn thông ra gác ngoài, cu Thể lại thấy hai cửa nữa cũng ăn thông vào gác trong.

Như vậy thì biết cửa nào mà vào ?

Vì trong phòng đó tối mờ mờ thành ra cu Thể không thấy rõ vật gì ? Mặc dầu vì thấy cánh cửa không đóng kín thành ra cu Thể cứ liều vào... Cu Thể đã trông rõ những đồ vật ở trong phòng cu Thể lại càng ngạc nhiên lắm.

Căn phòng đó rất hẹp, ngay áp tường có sây một cái gì giống hình cái chậu, nhưng trắng bóng hình như bằng sứ vậy. Cu Thể ngắm nghía mà cũng không đoán được đó là cái gì mà thấy bên trên có hai cái mở ra mà phía dưới thì lại có một cái ống lớn, ăn thông từ chậu vào trong tường. Cu Thể ngẩng lên phía trên thấy có cái vòi loe ra hình như cái hương sen vậy, từ trên lại có treo bỏ thông xuống một chiếc giây xích nhỏ; trắng bóng như bằng bạc vậy !

Cu Thể lắc đầu lẩm bầm :

- Quái lạ, cái buồng sếp này dùng làm gì mà bày biện những đồ vật lạ lùng như vậy ? Mà chơ trội có mấy thứ,

thực là phí, nếu ở nhà quê thì đã dùng để đựng thóc gạo hoặc chứa nhiều đồ lặt vặt.

Táy máy cu Thề lại dơ tay với cái giây sách và lăm bầm :

- Nhà cụ Hàn, chẳng thế mà cái gì cũng đẹp và làm bằng bạc đẹp quá !

Vì chiếc giây cao kiềng chân, cu Thề cố vớ, nhưng lạ chưa tay cu Thề vừa mới chạm vào chiếc giây sách kéo xuống thì nước ở đầu toé ra từng hạt nhỏ như mưa.

Luống cuống cu Thề vội vàng chạy sang một bên mặc dầu cũng bị ướt hết một bên áo. Nhìn lên cu Thề mới biết rằng nước đó tự chiếc vôi miệng hương sen kia toé xuống. Sau phút ngạc nhiên, cu Thề lại sợ hãi chỉ lo người nhà biết thì mình sẽ bị mắng.

Cu Thề lo lắng không biết làm thế nào cho nước khỏi chảy ra nữa. Nhưng nước vẫn chảy như thường rào rạt không ngớt !

Ngay lúc ấy cửa buồng vẫn mở và có tiếng quát :

- Thằng kia ! Mà làm gì thế ?

Cu Thề giật mình ngoảnh lại nhận ra Côn, thằng bé tinh nghịch và độc ác, thì sợ hãi lắm không biết trả lời

ra sao ? Côn chỉ tay dọa :

- A, được rồi, thằng này láo, mới vào mà đã giám nghịch tinh. Mày kéo nước tắm làm gì ? Đây là chỗ rửa chân của mày hử ?

Cu Thử vội vàng cãi :

- Anh đừng nói thế, tôi có rửa chân đâu ?

Nhưng Côn đã sấn đến bên cu Thử sủa sói mà bảo rằng :

- Thằng khốn nạn ? Ai cho mày gọi là anh đấy ? Tao là anh mày đấy hử ?

Rồi lên giọng đài các, Côn bảo :

- Nhỏ con, từ rày mày nhớ phải gọi tao bằng cậu, mà xưng là con nghe không ? Tôi tôi cái gì ?

Chẳng thèm hăm giúp vùi tắm nữa, Côn chạy xuống mà dọa :

- Được rồi, tao xuống mách me thì mày cứ gọi là như đòn !

Cu Thử sợ hãi quá chừng, thứ nhất là thấy vùi nước vẫn chảy. Lại e nước cứ chảy như thế mãi thì cạn hết thì

chết và mình bé nhỏ như thế thì liệu gánh nước đèn lên trên gác này sao được ?

Sợ quá cu Thề đành ôm mặt khóc. Bỗng có tiếng người hỏi :

- Cái gì thế mày ?

Cu Thề ngẩng lên và thấy có người vào thì che mặt sợ hãi vì nó nghĩ bị đánh !

Nhưng Cu Thề cũng nhận ra người đó không phải là Côn hay bà Hàn, mà lại là cô gái hiền hậu tử tế, cu Thề bớt sợ nhưng cũng rụt rè cúi mặt xuống tay vân vê tà áo. Người con gái hỏi :

- Cái gì thế ? Cậu Côn đâu rồi ?

Cu Thề thưa :

- Bẩm cô, cậu Côn xuống nhà dưới rồi ạ !

Người con gái để ý nhìn kỹ cu Thề, thấy cu Thề đỏ mặt vì khóc thì chỉ chiếc vôi tắm đương chảy mà hỏi rằng :

- Có phải em kéo cái kia phải không ?

Cu Thề sợ hãi rụt rè thưa :

- Bẩm cô cháu không biết cháu tưởng rằng...

Người con gái nghiêm sắc mặt mà bảo :

-Từ rầy em phải cẩn thận nhé ! Cái gì không biết thì chớ có động đến. Đây là cái hương sen để tắm. Khi kéo cái giầy thì nước chảy xuống mà muốn cho nước ngừng lại thì kéo cái giầy chéo vào phía này.

Vừa nói người con gái vừa kéo cái giầy lại cho cu Thề. Quả nhiên trong giầy lát nước chảy chậm lại từ từ và sau cùng thì ngừng hẳn lại không chảy nữa. Cu Thề thừa

- Bẩm cô cháu không biết nên đã cho chảy từ nãy đến giờ, nhờ chảy mất nhiều nước rồi cạn hết thì làm thế nào ?

Người con gái nỉm cười rồi bảo :

- Em không biết, đây là máy nước nghĩa là không bao giờ hết nước, cho chảy hết ngày ấy sang ngày khác nước cũng vẫn có như thường.

Nhưng người con gái bỗng ngừng nói, lắng tai nghe dưới nhà có tiếng Côn bảo :

- Này, me lên mà xem, nó còn ở trong buồng tắm ấy...

Người con gái vội bảo cu Thế :

- Côn nó vừa lên đây hử ? Thấy em thế nó dọa em là xuống mách cô phải không ?

- Bẩm cô vâng, cậu Côn thấy nước chảy bảo con mở nước để rửa chân nên đi xuống mách bà...

Người con gái gật đầu bảo :

- Được rồi, nhưng tao bảo gì mày cũng cứ im thì mới khỏi phải đòn được.

Cu Thế chưa kịp hỏi lại thì Côn và bà Hàn mà mọi người nhà vẫn gọi là Điêu Thuyền đã lên tới đầu cầu thang.

Bà Hàn chỉ tay vào mặt cu Thế mà quát :

- Thằng nhãi ranh kia, ai cho mày được vào buồng tắm mà mở nước rửa chân hử ?

Người con gái vội chỉ cu Thế, và tươi cười nói với bà Hàn :

- Cô đừng mắng oan nó. Tôi sai nó vào mở nước vào chậu sứ cho tôi rửa mặt, không ngờ nó vừa ở nhà quê ra nên ngớ ngẩn đem kéo giây hương sen tắm.

Côn vẫn nhất định không nghe nói :

- Nhưng nó láo lăm cơ, nó giảm gọi em là anh, chị ạ, và nó lại sung tôi với em !

Phương, người con gái hiền hậu và ân đức ấy tên là Phương, thấy Côn như thế thì mỉm cười vỗ vai em mà nói :

- Nó mới ở nhà quê ra đã biết gì, phải giậy dần dần mới được. Này em đã viết cổ cho song trang viết tập chưa ? Nhanh lên chóng chị cho tiền nhiều mà đi xem chiếu bóng !

Côn mừng rỡ quay bảo Phương :

- Thực nhé ! Chị nhé, để tôi xuống viết loáng cái chốc nữa là xong !

Rút lời Côn chạy vội xuống thang. Bà Hàn thấy cu Thể còn đứng đấy thì bảo :

- Thằng này mày không đi làm gì đi à, lại đứng ỳ ra đấy ? Liệu hồn.

Phương vội chỉ tay vào phía cửa trong mà bảo cu Thể:

- Mày vào buồng trong quét cho sạch sẽ đi nhé.

Cu Thê vâng lời bước vào buồng trong nhưng còn nghe thấy bà Hàn nói :

- Cô phải nghiêm với đầy tớ mới được. Không có rồi nó nhờn đi mà sai bảo đầy tớ cũng phải rõ ràng cho nó hiểu chứ ?

Nói đoạn bà Hàn cũng xuống nhà dưới. Cu Thê nghe rõ tiếng bà Hàn mắng Phương như vậy thì có ý hối hận lắm nên khi Phương vào buồng thì cu Thê ngập ngừng mà thưa rằng :

- Bẩm cô, cháu thực có tội vì cháu mà cô bị mắng oan.

Phương mỉm cười một cách chua chát mà bảo cu Thê rằng :

- Thế là thường em ạ.

Rồi Phương lại quay vào bảo cu Thê :

- Từ giây em nói với chị không cần phải bẩm báo nữa nghe không ? Mà khi vắng người thì sung là em nếu có người thì phải sung là con kẻ có ai nghe thấy thì phải mắng đấy.

Cu Thê thưa :

- Thừa cô, con không giám thể ạ.

Phương nắm tay cu Thể kéo lại bên mình mà bảo rằng :

- Không, ta thấy em ngoan ngoãn lắm mà lại rút rút nữa nên ta lại càng thương. Mà gương mặt em lại sáng sủa nữa ta cũng ngờ rằng tại sao một người như ông Xã lại đẻ ra được đứa con kháu khỉnh thế.

Cu Thể vội thưa :

- Thừa cô, ông Xã không phải là người đẻ ra con...

Phương ngạc nhiên ngắt lời hỏi :

- Thế sao bác ấy nói thế ?

Cu Thể ngập ngừng thưa :

- Cháu cũng không biết nữa nhưng cháu chắc rằng ông Xã không phải là thầy đẻ ra cháu.

Phương lẩm bẩm :

- Mà có lẽ thực chị trông em không giống ông Xã một chút nào hết. Như vậy có lẽ em không phải là con ông Xã thực chẳng ? Nhưng còn bà Xã ?...

Cu Thê ngần ngừ lâu lâu mới nói :

- Điều đó thì con không biết trả lời thế nào ? Vì con thấy u-già rất thương yêu con, nếu không phải là mẹ thì chắc không có tấm lòng như thế. Thế mà...

Phương hỏi rồn :

- Thế mà làm sao ?

Cu Thê thưa :

- Thế mà u-già có nhiều giáng điệu buồn cười, thí dụ như u già không bao giờ cho con gọi bằng u chống không mà bắt gọi là u-già, và không bao giờ u-pià gọi con là con mà chỉ gọi con là em và cũng bắt con xưng em với u-già.

Phương có ý nghĩ ngại lâu lâu mới nói :

- Chị chắc bên trong có nhiều điều bí mật hoặc là không thể nói cho em biết được, hai là vì em chưa đến tuổi nghe.

Ngĩ ngại một lát, Phương lại nói :

- Chị chưa biết mặt bà Xã đây, em có thấy nói bao giờ bà Xã lên không ?

Cu Thử nói :

- U-già cũng bảo con rằng : sẽ lên trên này thăm con nhưng con ngờ rằng còn lâu lắm vì u con ít khi lên tỉnh...

Bên cạnh bỗng có tiếng trẻ khóc. Cu Thử sực nhớ đến công việc mà vú em giao cho mình vội nói :

- Chết chưa chú bé giầy !

Phương cũng chạy theo mà bảo :

- Để nguyên chị đỡ nó cho, em chưa quen làm cho nó hờn thì lại phải đòn hồi.

Cu Thử thấy nói phải đòn sợ hãi rón rén đứng lại, để mặc cho Phương đỡ và ru thẳng bé ngủ. Một lát sau thẳng bé ngủ yên. Cu Thử mới giám nghênh-ngáo nhìn chiếc đồng hồ treo trên vách đương nhẹ nhàng đánh 15 phút. Phương mỉm cười bảo cu Thử :

- Em thấy chuông đánh như đồng hồ nhà thờ thì lạ lắm phải không ?

Cu Thử gật đầu thưa rằng :

- Thưa cô, chuông này đánh khác hẳn với chiếc đồng hồ treo ở trường học con. Ở đây chuông đánh nghe như

đàn vậy.

Phương kéo tay cu Thê lại gần mình nói nhỏ rằng :

- Em mới ở nhà quê ra tỉnh nên bất cứ cái gì cũng thấy lạ và chưa quen, bởi vậy cho nên cần phải cẩn thận lắm ! Ở nhà này ông thì vui tính, nhưng lúc uống rượu ngà say rồi thì em phải liệu hồn. Trái ý cụ bấy giờ thực là chết đòn mà giời xin cũng không được. Còn cô (chỉ bà Hàn) tính tình sắt sỏi, ở lâu em sẽ biết tính từng người vậy. Ngay bây giờ thì em chỉ cần có một điều là làm sao đừng để cho cô ấy ghét thì mới được...

Cu Thê nghe thấy Phương nói thế toan hỏi cái gì song lại thôi. Phương hình như biết ý cười và bảo :

- Em muốn hỏi gì thì hỏi không ngại.

Cu Thê ngập ngừng giây lâu mới nói :

Con hỏi thì chỉ sợ cô mắng... song con không hiểu tại sao cô gọi cụ Hàn bà bằng cô ?

Nghe thấy cu Thê nói ba tiếng «cụ Hàn bà» Phương hơi cau mặt song lại dịu dàng mà bảo :

- Từ rày thì em gọi cô ấy bằng bà, mà gọi ông nhà bằng cụ... Hiểu không, gọi như thế vì cô là vợ hai...

Cu Thê nói :

- Dạ, lúc nãy con cũng thấy bọn người nhà bảo thể.

Phương gật đầu :

- Đây là bà Hai đẻ ra cậu Côn và chú bé kia. Chị là con bà Cả...

Ngừng lại một lát, Phương lại nói tiếp :

- Me chị trước kia sinh được hai người con gái, chị cả chị đã đi lấy chồng. Còn có chị... Vì trước kia còn me chị tất cả từ chị hai cho đến thằng Côn đều phải gọi bà Hai bằng cô thôi nên bây giờ quen đi !

Rồi Phương lại nói :

- Côn được nuôi chiều từ thuở nhỏ, bởi vậy nên nó mới búng-bỉnh và nghịch ngợm, em liệu mà chiều nó không thì lại bị cô nó đánh mắng thì khổ...

Phương nhắc lại hai tiếng «cô nó» rồi thở giải, cu Thê không hiểu toan hỏi lại nhưng thấy có tiếng động ở cầu thang gác nên lại thôi.

Vú em ở dưới nhà giặt song đã lên ! Phương bước sang ngồi ở bàn giấy, còn cu Thê thì cầm lấy quạt rồi đuổi muỗi cho chú bé. Vú em thấy thằng bé vẫn ngủ

yên thì hỏi cu Thề rằng :

- Chú bé không giậy lúc nào à ?

Cu Thề chưa kịp nói thì Phương đã đỡ nhời :

- Không, chú ấy vẫn ngủ yên. Song vú ăn cơm song còn làm gì ở dưới ấy mà mãi bây giờ mới lên ? Lại đi giao em cho cu Thề, à thằng nhỏ con thì nó mới ở đã biết gì.

Vú em cười để che lỗi mình và cúi đầu nói :

- Thừa cô, con giật vội chiếc thắt lưng, con đã giật nhỏ con lên đuôi muỗi cho chú bé, hễ thấy chú giậy thì gọi con ngay... Thừa cô, chú bé sán con lắm nếu không giật vào lúc ngủ thì cả ngày bé chú luôn tay có giám rời ra lúc nào đâu ?

Nghe vú em chống chế, Phương cũng gật đầu mà bảo:

- Nhưng vú cũng liệu mà trông chủ ấy kéo mà nhờ chú ấy hờn thì chỉ chết vú !

Nói song Phương quay ra bàn lấy bút viết vào một cuốn sổ lớn. Cu Thề nhìn theo tay Phương đương thoăn thoắt viết trên giấy trắng tỏ ý ngạc nhiên lắm. Dáng điệu ấy làm cho vú em bật cười mà bảo Phương rằng :

- Thừa cô, cô thử xem thằng nhỏ con nó nhìn cô...

Phương quay lại bắt gặp cặp mắt ngạc nhiên tò mò của cu Thê, Phương chỉ mỉm cười rồi lại cắm cúi viết. Vú em được dịp nịnh chủ.

- Nhỏ con, mày phải biết cô ở đây giỏi lắm hình như đã đỗ bằng cô giáo rồi kia đấy, tiếng tây cô cũng biết nói cơ... Mày hãy ngoan ngoãn rồi cô cũng dạy cho chữ Quốc ngữ như thằng nhỏ ở dưới nhà.

Ngẫm nghĩ một lát, rồi vú em nói :

- Được cái ở nhà cô thực là tử tế quá chứ nếu ai cũng như bà và cậu Côn thì khó mà có ai chịu được cái nhà này...

Phương gạt đi mà bảo ;

- Nghĩa là ai cũng thế, các người có lỗi thì người ta mới phải nói nặng nhời. Chứ nếu vô cớ thì đời nào người ta chửi mắng... Bao giờ cũng vậy, hễ trong nhà có người coi sóc luôn thì tôi tớ oán...

Nhưng ở dưới nhà có tiếng bà Hàn gọi vọng lên :

- Cái con đĩ béo sung kia, có đuổi muỗi cho chú bé không hay là lại nằm chết giấc rồi đấy ?

Vú em nhìn Phương như có ý phân vua nhưng không
giám nói thêm gì nữa !

Con Nhà Giàu

Côn đối với cu Thê hình như có ác cảm làm sao nên hễ có dịp là đánh mắng đứa trẻ vô tội. Cu Thê biết phận mình phải chịu nhẫn nhục không giám hé răng mặc dầu trong bụng cu Thê không ưa gì Côn hết. Và lại chẳng cứ gì một mình cu Thê cho đến tất cả bọn tôi tớ trong nhà cũng đều như vậy, vì chúng cũng bị Côn luôn luôn trêu nghịch hoặc chửi mắng.

Côn thực có thể đứng tiêu biểu cho những hạng con trẻ nhà giàu, cậy tiền cậy của, khinh ghét bọn nghèo hết sức và không biết lòng thương người là gì hết.

Những bọn trẻ như vậy có lẽ lúc sinh ra thì không có những tính xấu kể trên, song vì sống trong đồng vàng, được cha mẹ nâng niu chiều chuộng bênh vực và nịnh nọt cho nên chúng tưởng chừng như mình muốn làm gì thì làm và hết thấy những việc mình làm đều là việc phải. Bởi vậy, cho nên vô phúc thì kẻ nào làm trái ý chúng, riêng đối với bọn tôi tớ trong nhà, đứa nào biết nịnh nọt cậu thì cậu bênh vực và còn tha thứ, gặp kẻ nào thẳng tính thấy những việc ngang tai trướng mắt không chịu được thì hờ môi nói ra thì những kẻ nhà giàu kia nhất-quyết chẳng tha.

Côn, con cụ Hàn ghét bỏ cu Thê vì những có gì. Có lẽ cũng vì những có trên này chẳng ?

Nhưng cu Thê vốn nhẫn nhục cơ mà ! Nhưng chúng ta cũng không quên rằng trong mấy buổi đầu cu Thê không biết rõ tính nết và tai họa của con nhà giàu thế nào nên đã một vài lần trái ý Côn. Thê là lập tức Côn liệt cu Thê vào hạng bướng bỉnh hỗn láo với mình, nhất định triệt cu Thê cho cu Thê biết tay. Mà vì thế nên dù sau cu Thê có hết sức nhịn nhục trước mọi sự ngang trái của Côn, Côn vẫn thù ghét cu Thê như thường.

Ấy mà may Phương, chị Côn, còn luôn luôn để ý che chở cho cu Thê, song bên Côn lại còn có bà Hàn. Nên bao nhiêu lần hai sức mạnh gặp nhau, rút cục chỉ cu Thê là khổ. Vì ngoài Côn ra cu Thê còn bị cả bà Hàn ghét bỏ nữa. Không những thế mà bà còn ghét cả Phương nữa.

Buổi tối hôm ấy nhà cụ Hàn đánh tổ tôm, theo lệ thường trong nhà những đêm nay là đêm công việc của những thằng ở như thằng nhỏ và nhỏ con tức là cu Thê vậy.

Thằng nhỏ thì chuyên việc chia bài. Cụ Hàn định hễ cu Thê quen việc chia bài thì hai đứa chuyên nhau chia cho chóng nhưng vì cu Thê hãy còn mới nên việc của cu Thê bây giờ chỉ là chạy điếu đóm bay là đi đổi bạc

hào, rót nước...

Tuy vậy mà cu Thề vẫn phải luôn tay luôn chân. Vì trong khi người ta đánh bạc thì tâm trí đều để cả vào quân bài nên bất cứ việc nhỏ nhặt như thế nào cũng không muốn bận đến. Và lẽ tất nhiên những việc ấy cu Thề phải làm.

Chỗ này ông Phán còn đương bắt cu Thề về thuốc thông nỡ rồi đưa xe điếu vào tận mồm mình giữ cho đến lúc hút xong, thì cụ Ký ở góc kia đã bảo :

- Bé con, rồi rót cho tao tách nước nóng nhé ! Nhưng phải nhớ pha vào cho tao một phần nước mưa nhé !

Thằng nhỏ kia thì luôn tay xếp bài. Mà hai đứa này làm lụng vất vả như vậy suốt đêm từ 7 giờ tối cho đến 1, 2 giờ đêm có khi thức suốt sáng nữa. Những người đánh bạc thức đêm hôm trước thì ngày hôm sau phải ngủ bù. Còn chúng nó thì tuy có thức suốt đêm hôm trước mặc dầu, nhưng đến ngày hôm sau bao nhiêu công việc vẫn phải làm song như thường. Nhưng thằng nhỏ không hề phàn nàn bao giờ vì mỗi đêm như thế nó có thể được tiền thưởng gọi là tiền chia bài. Cu Thề chỉ được nghe nói thế chứ chưa được lần nào được dịp hâu hạ suốt đêm đến sáng và cũng chưa được hiểu số tiền ấy có thể to được ngần nào mà những lần khác đánh ban ngày thì

số tiền chia bài chia năm chia bảy cho bọn tôi tớ hết đến phần cu Thê thì chỉ được một hai su mà thôi. Nhưng cu Thê vẫn được nghe những đêm đánh có quan phủ, quan huyện các nơi về chơi thì to lắm có đêm được đến hơn năm năm đồng bạc. Vì nguyên anh bếp đã có bận nhất định lấy 1 đồng bạc vì anh phải giữ việc cháo gà đêm. Anh bếp không muốn lôi thôi chia sẻ nên mới lập lệ như vậy.

Cu Thê lắm bảm :

- Ví dụ tiền chia bài được 5 đồng thì phần anh bếp 1 đồng. Còn 4 đồng chia đôi với thằng nhỏ cũng được 2 đồng vì đánh đêm khuya cả nhà đi ngủ cả, riêng chỉ có cu Thê và thằng nhỏ là phải thức suốt đêm, còn anh bếp có phải thức cũng chỉ phải thức một lúc mà coi nồi cháo thôi.

Hai đồng bạc ! Số tiền ấy đối với cu Thê không phải là nhỏ vậy. Chưa bao giờ cu Thê được cầm đến hai đồng bạc trong tay. Hai đồng bạc ấy là cái vốn nhỏ ở nhà quê rồi. Vì cu Thê chẳng thấy u-già nói : Chỉ có hai đồng bạc mà vợ chồng bác Khái buôn bán vất vả cũng đủ sống.

Hai đồng bạc !

Số tiền lớn ấy cu Thề sắp được cầm trong tay, sắp được tùy theo ý mình mà tiêu pha tùy thích !

Cu Thề càng nghĩ càng bồi hồi....

Cu Thề chắc chắn đêm nay thế nào mình cũng được hai đồng mà có lẽ được hơn thế nữa vì nghe mong manh nhà trên cụ Hàn sắp có hội tổ tôm to lắm mà hội này thì không bao giờ tan trước khi mặt trời mọc. Nghe nói thì cả đêm nay có cả cụ Tuần Hữu ở Mỹ lộ về chơi nữa. Vì cụ Hàn định đãi một bữa tiệc đầy tuổi tôi chú bé. Và cũng nhân dịp ấy đánh tổ tôm chơi.

Trong lúc cu Thề lúi húi gỡ cua bể ở dưới bếp thì óc nó cứ nghĩ vẩn vơ về đồng bạc. Trước mắt nó đã hiện ra hai đồng trắng sóa tròn soe và nếu gỡ xuống đất thì kêu vang rất hay.

Cu Thề lẩm bẩm :

- Nhưng nếu bây giờ không ai tiêu tiền bạc đồng.

Và hình tượng hai đồng bạc tròn soe cũng biến mất nhường chỗ cho hai đồng bạc giấy vuông vẫn thơm tho.

Rồi đây cu Thề sẽ gài kỹ vào trong túi áo sau khi đã gói ngoài bằng tờ giấy bóng cho khỏi bị nước ảm.

Nhưng từ trước đến nay cu Thề có được tiêu một số tiền lớn như vậy bao giờ đây. Chính bởi vậy nên cu Thề lo lắng không biết mình nên dùng làm gì ?

Hay cu Thề sẽ mua dần những quà bánh lạ ở tỉnh mà ông bà Xã đã khoe trước đây ?

Hay cu Thề sẽ bỏ ra ít nhiều để đi xem chiếu bóng mà có những hình người biết nói và biết cử động, theo như lời anh xe kể chuyện lại ?

Ăn với chơi là hai ý nghĩ đầu tiên của trẻ con.

Và lại biết cả của nhiều cách ăn chơi như người lớn khi có tiền trong túi. Nhút là cu Thề sắp có tiền mà lại tiền làm ra kiếm được.

Nhưng cu Thề sức nghĩ đến u-già.

Có lẽ bây giờ mình u đương ở trong căn nhà vắng vẻ tưởng nhớ đến đứa con yêu mến... Cu Thề bỗng nhiên tự trách và hối hận :

- Sao ta khôn nạn được đến thế. Ta làm được tiền thì phải đưa cho u-già, u-già chả nhiều khi phải túng bấn lo lắng vì tiền là gì ?

Rồi cu Thê tưởng tượng ngay đến khi với hai đồng bạc, cu Thê gửi cho u-già, u-già có thể sắm được một chiếc khăn lung lụa vàng... Hay là mua chiếc nồi đồng để nấu cơm...

Bữa cơm chiều hôm đó khách đến ăn ở nhà cụ Hàn đông lắm, có lẽ đến hơn hai chục người. Ông nào cũng ăn mặc sang trọng hơn là quan huyện thỉnh thoảng về làng hiếu dụ. Cu Thê chỉ việc chạy hầu những việc vặt, như lấy hồ tiêu, ớt, chanh v.v..

Còn việc mở rượu hâm món ăn thì là phần thằng nhỏ, thằng xe và anh bếp.

Những món ăn thì toàn là món lạ. Làm bằng những thứ mà chưa bao giờ cu Thê biết cả. Cu Thê lạ lòng khi nhìn thấy lắm bát bày mặt rất là hoa mỹ... các thứ rau đậu, cà rốt, su hào thầy đều cắt tỉa thành hình hoa lá rất đẹp.

Cu Thê lần lần nghĩ bụng : giá những bát này để bày thì hơn chứ ăn đi thì phí quá.

Ông Xã hôm nay cũng đã về. Ông chuyên việc phụ anh bếp nấu nướng. Nhiều lúc thấy ông Xã lóng ngóng chậm chạp thì anh bếp lại gắt mắng. Cu Thê thấy vậy nghĩ bụng :

- Ra ông Xã trước đây khoe mẽ với mình, đến thằng bếp nó còn không kiêng nể gì nữa là cụ Hàn.

Khách khứa ăn uống cười đùa rầm rĩ khi rượu đã ngà say họ lại bông nhả và nói nhiều câu thô tục mà cu Thề không ngờ rằng những người ăn vận sang trọng như vậy lại thốt ra những lời tục tĩu như vậy ?

Bà Hàn chạy ra sân lại chạy vào nhà xuống bếp lại lên... tíu tít rối cả mặt.

Khi bà xuống dưới bếp thấy thằng bếp múc nước dùng gà ra bát thì bà vội bảo :

- Thôi mày múc lên lưng bát thôi còn để đến tối mà nấu cháo chứ ?

Thằng bếp ngạc nhiên thưa :

- Thưa bà đàn ông nào đến tối cũng phải làm gà.

Bà Hàn quắc mắt nhìn thằng bếp :

- Mày ngu lắm ! Để nước dùng lại đêm chỉ phải làm một con gà thôi mà có thể tính bữa cháo này như hai con gà vậy. Có thể thì mới bỏ công gà chứa chứ !

Cu Thề nghe thấy thế lấy làm ngạc nhiên vì không ngờ rằng một người có nhiều tiền bạc như bà Hàn lại

còn nghĩ cách cầu lợi, một con gà chỉ đáng giá mấy hào bạc là cùng.

Nhưng sau đó Cu Thế còn thấy nhiều cái lạ nữa.

Nhất là khi tiệc tàn những người không có máu mê cờ bạc đứng giây rủ nhau ra về. Những người còn ở lại biết là thế nào cũng có tổ tôm. Người nọ nhìn người kia và hỏi :

- Một trăm hai mươi quân chứ ?

Và chẳng suy nghĩ, người kia gật đầu :

- Hẳn chứ chẳng lẽ đủ chân thế này lại về hay sao ?

Đủ chân nghĩa là đủ hai bàn tổ tôm. Họp trên hai bộ ghế ngựa ở giữa có quạt trần quay tít... Họ không ồn ào nữa chỉ thỉnh thoảng mới bàn hỏi bình phẩm một vài câu nho nhỏ !

Họ chăm chú đánh bạc cũng có mà họ e sợ các nhà chức trách đình bắt nữa !

Cu Thế phải luôn luôn đưa khay bài hết bàn này sang bàn nọ. Thằng nhỏ thì chia luôn tay rất nhanh không hề nhầm một quân, bàn tay thằng nhỏ luôn luôn đi vòng quanh như lướt trên mặt chiếu, nhả những quân bài không có một giây ngừng lại !

Nhưng về sau khi có người được cũng nhiều mà có người thua cũng đậm thì họ không giữ gìn nữa. Chỗ này một người vỗ đùi kêu :

- Thế có chó không ?

Chỗ kia kêu :

- Nước bài tức anh ách.

Dầu bây giờ không nói đứng đắn mà thành ra tục tĩu thì cũng không ai bắt bẻ. Vì người nào nói tục ấy là người thua đương gặp vận đen có ai bình phẩm hấn là tức thì gây sự và cãi lầy ngay.

Vả lại họ cũng còn mãi tính đến nước bài được thua, cao thấp...

Họ đánh thua, càng cố gỡ, đã khuya, khuya lắm. Đến một hai giờ đêm mới ngừng tay chốc lát để ăn cháo. Những người thua thì hình như không thiết ăn uống lắm. Thấy anh bếp kền càng sếp mâm bát thì dục :

- Sao chậm thế ? Vẽ chuyện, cứ mức dân ra đây ai ăn trước thì ăn có chóng không ?

Nhưng những người được thì dễ dãi hơn, họ nhằn xương gà, khen chê gà này béo, này cháo chưa rừ... Và họ cũng không quên nhân dịp nghỉ ngơi này đem những

việc thời sự chiến tranh mà họ đọc được ở các báo hàng ngày ra bình phẩm...

Sau đó thì hai bàn tổ tôm lại thành. Họ đánh hết hội này sang hội khác. Thằng nhỏ thì vừa chia bài, nhưng khi chia xong thì dựa lưng vào tường mà lim dim con mắt.

Cu Thê thì không buồn ngủ cho lắm, vì nó thấy cái gì cũng lạ nhiều khi lại nhìn kỹ những quân bài tò mò nhìn những hình vẽ... Cu Thê rất phục những người ngồi đánh không hiểu vì sao mà họ tài thế nhớ được nhiều quân bài như vậy.

Rồi cu Thê sẽ hỏi :

- Này anh nhỏ, anh có biết đánh không nhỉ !

Thằng nhỏ đương chập chòn chột tỉnh, hoảng hốt hỏi:

- Cái gì đấy hở mày ?

Cu Thê hỏi lại :

- Này anh nhỏ, anh có biết đánh tổ tôm không nhỉ ?

Thằng nhỏ bấu môi rồi trả lời :

- Sao lại không biết. Không biết thì chia bài làm sao

được ?

Cu Thề nghe thấy thế thì yên chí là có muốn chia bài thì phải biết đánh tổ tôm. Nghĩa là nếu cu Thề muốn chia bài thì phải mất nhiều thì giờ lắm để học những quân bài chia mới khỏi nhầm lẫn.

Đồng hồ nhà ngoài đã đánh ba giờ. Cu Thề cố che miệng ngáp. Ở nhà quê chừ đêm giao thừa cu Thề còn thức để canh nồi bánh chưng đến độ một giờ sáng, còn thì không bao giờ cu Thề thức khuya đến thế này.

Bỗng đèn tắt !

Một người kêu :

- Thôi hẳn là hỏng cầu chì rồi !

Một người khác ý chừng là con bạc thua cay nói :

- Lại phải cho gọi nhà đèn đến chữa mất thôi !

Người nữa nói :

- Hay là hỏng đèn ngoài phố ? Nhỏ đâu thử ra xem nào.

Thằng nhỏ lúc này đã mở cửa nhòm ra ngoài đường và đứng ngay ở đấy nói vọng vào :

- Bẩm ông vâng ạ, tất cả những đèn ở ngoài phố đều tắt.

Cụ Hàn lẩm bẩm :

- Thôi, chắc là lại hỏng giầy cái !

Một người nữa, chắc là được nhiều, bảo :

- Thôi, cũng hơn ba giờ rồi, dẹp bàn đi ngủ, mai còn phải đi làm chứ ?

Một người nữa cũng nói :

- Phải đó, thôi để đi nghỉ chợp mắt một tý không thì mệt lắm.

Và đã có nhiều người vuôn vai đứng lên. Một người bảo :

- Này, chúng mày đâu ? Còn chỗ tiền thừa đó cho chúng mày hết cả.

Thằng nhỏ và cu Thể vội vàng dạ một tiếng để cảm tạ.

Độ vài phút sau đèn lại bật lên. Trong hai đám bạc đã có người thất ca vát hoặc đi giầy.

Cu Thề liếc nhìn khay tiền còn đến bốn năm tờ giấy bạc không kể những su hào nữa. Cu Thề và thằng nhỏ sửa soạn thu xếp lần lượt. Rồi lấy chậu nước để cho khách rửa mặt. Tuy đã thấy thằng nhỏ bỏ món tiền ấy vào rồi nhưng cu Thề cũng chốc chốc lại liếc nhìn, vì không hiểu rằng đến bao giờ thằng nhỏ mới chịu chia cho mình ?

Nhưng thấy cu Thề sẵn đón ở cạnh mình thằng nhỏ biết ý bảo :

- Làm gì mà vội thế, chốc nữa hãy chia nhau thì không được hay sao ? Nghĩ gì mà thần người ra thế ? Có dọn dẹp nhanh lên rồi còn đi ngủ không ? Định thức suốt sáng hay sao đây ?

Rồi đến khi dọn dẹp đã xong kẻ thì đi về, người thì ngủ lại, người nào người nấy đều có vẻ bơ phờ mệt mỏi. Riêng cu Thề thì rất vui mừng vì nhờ có món khách hôm nay thế nào mình cũng được nhiều tiền.

Đêm hôm đó, cu Thề không tài nào ngủ được, chỉ là vì cu Thề luôn luôn nghĩ đến món tiền kia. Nhất là vì món tiền ấy có thể lớn hơn hai đồng...

Cu Thề nghĩ bụng :

- Nguyên chỗ bạc giấy cũng đã năm đồng, chừ một đồng của anh bép còn bốn đồng chia ra mỗi người hai đồng. Cộng với chỗ tiền lẻ cũng đến bảy tám hào chia ra thì mỗi người được chừng độ hai đồng ba, đồng tư chi đó...

Cu Thê tính toán mãi sau cùng thì nhất định sẽ gửi về cho u-già hai đồng. Còn chi chỗ hào lẻ thì tiêu vật. Nếu có thể thì cu Thê sẽ để dành để may chiếc quần trắng, vì thằng nhỏ cứ chế mãi chiếc quần nâu non của mình.

Và đến sáng sớm tinh dậy, thấy thằng nhỏ vẫn còn ngủ say như chết thì lay vào vai hấn mà bảo :

- Nhỏ ơi, dậy dậy đi !

Thằng nhỏ ể oải lim dim cặp mắt rồi lại nhắm nghiền lại mà gắt :

- Để nguyên cho người ta ngủ nào !

Thằng nhỏ thường cũng vậy mà cu Thê ở nhà quen giấy sớm, bao giờ cũng giấy trước nó lâu. Thoạt tiên cu Thê không đánh thức nó. Nó ngủ quên đi bà Hàn mắng nó lại trách cu Thê là hiểm không gọi nó dậy cùng, nhưng sau lần nào cu Thê gọi nó cũng cần nhằn, cau có mặt dàu sáng nào cu Thê cũng gọi nó một câu lấy lệ.

Một lát sau thằng nhỏ ngồi giậy thấy cu Thề vẫn ngồi cạnh mình thì lẩm bẩm :

- Làm gì mà nóng nảy thế, nào ai đã nuốt hết tiền của mày mà mày đã gọi ông sớm thế ?

Rồi càu nhàu nó bước xuống bếp.

Cu Thề cũng theo nó xuống. Nhưng sợ nó mắng lại thôi. Đi lấy chổi ra sân quét. Nhưng một lát sau thằng nhỏ lảng qua nhà trên ra hiệu cho nó biết rằng đợi mình ở mà ngang trong buồng sếp.

Trống ngực cu Thề đánh rộn vì trong ít phút nữa cu Thề đã có hai đồng bạc trong tay...

Quét nhanh cho hết sân. Cu Thề cầm chổi vào buồng. Thấy thằng nhỏ đã ngồi trên trông chia tiền ra làm mấy cọc. Thằng nhỏ vẫy tay cho cu Thề ngồi xuống cạnh mà nói rằng :

- Mày ngồi xuống rồi tao chia tiền cho. Đây tao tính toán phân minh cho mà nghe nhé. Hôm qua, tiền chia bài được năm đồng bảy, tao đưa cho anh bếp một đồng. Còn bốn đồng bảy hào đây tao cho mày một đồng nhé, đề mày tiêu vặt có nghe không ?

Thằng nhỏ nói rằng tính toán phân minh nhưng sự thực nó chẳng minh một chút nào vì nó không nói rằng phần nó bao nhiêu cả. Và cái cứ làm sao mà nó lại chiếm một phần lớn như vậy ?

Cu Thề không cầm lấy tiền vội hỏi :

- Nhưng phần anh bao nhiêu ?

Thằng nhỏ quắc mắt bảo cu Thề :

- Mà cứ biết phần mày được ngần ấy còn phần tao bao nhiêu thì việc gì đến mày ?

Cu Thề bị mắg tức cũng cãi :

- Tiền chia đôi tại sao phần anh lại có ba đồng bảy ?

Thằng nhỏ thấy cu Thề vắn lý mình, như một con thú dữ, sỏ đến trước mặt cu Thề mà bảo rằng :

- Thằng oắt con cứ chơi chèo, mày phải biết rằng đáng nhẽ phần mày thì không được gì hết bởi có rằng mày có biết chia bai đầu, toàn tao chia hết cả...

Cu Thề ngắt lời cãi :

- Nhưng tôi cũng phải hầu hạ suốt đêm, anh chia bài thì anh khỏi phải điều đóm hầu vặt !

Thằng nhỏ cười nhạt mà bảo :

- Mày tính hay nhĩ thế mà cũng nỏ mồm, cái việc điếu đóm hầu vật là việc trong nhà mày phải hầu có sao lại muốn tính tiền nữa cơ à ?

Rồi nó lăm bằm chửi đổng một câu :

- Người ta thương hại, đã chia tiền cho tử để lại còn lam bộ... ăn mày lại còn đòi xôi gấc. Đáng lẽ phần của mày chỉ được có mấy su tiền thưởng; người ta định cho chỗ tiền lẻ bảy hào, song lại nghĩ mày mời vào, tao cho cả đồng bạc để tiêu cho sướng, ai ngờ mà lại còn nói nọ nói kia...

Thằng nhỏ sủa sói mắng cu Thê chẳng khác gì chính chỗ tiền ấy của nó mà nó thì cho cu Thê đồng nào hay đồng ấy vậy.

Cu Thê tức lắm, nhưng cũng hơi sợ nữa vì thấy thằng nhỏ đã dơ tay hăm dọa.

- Mày có biết điều thì câm miệng đi không có ông tức lên thì ông lại cho mấy quả phạt thủ bây giờ.

Thực không ngờ trong số buồng nhỏ này với đứa trẻ mới 15 tuổi mà đã có sự đàn áp của sức mạnh gây ra bởi tiền tài, chẳng khác gì mọi cuộc đàn áp khác lớn lao

trong xã hội.

Cu Thở cũng muốn cãi cho ra lẽ, nhưng từ khi bước vào nhà cụ Hàn cu Thở biết rằng nhiều khi cần phải nhịn nhục tuy rằng lẽ phải ở mình.. Thằng nhỏ thấy cu Thở lặng im thì gật gù bảo :

- Nào, có cầm lấy tiền không, chẳng có ông ra khỏi đây thì đừng hòng đòi nữa.

Nhịn nhục, cu Thở đành chìa tay ra, nước mắt chạy vòng quanh uất ức. Thằng nhỏ ném đồng bạc hào vào tay cu Thở rồi vừa bước ra vừa lảm bảm :

- Nhẹ, không ư, ư nặng, yên lành tử tế có phải tôi nay rồi rồi ông cho đi xem tuồng không ?

Thằng nhỏ đã ra rồi cu Thở ngồi lặng trong phòng ngơ ngác như người mất hồn. Không, đó chỉ là cái mộng của cu Thở bây giờ đành tan theo mây khói. Bây giờ thì còn đâu sự mong ước may cho u-già chiếc áo bông ? Và, có mỗi đồng bạc gửi về thì ít quá !

Nhưng còn làm sao được nữa, cu Thở không nghĩ được cách nào mà lấy lại được hơn đồng bạc ở thằng nhỏ. Tất cả bọn anh xe thằng bếp thì về hòa cả với thằng nhỏ, còn đối với cu Thở thì nó vì ghét ông Xã nên ghét lây vì nó tưởng là con đẻ của ông Xã... Chỉ còn có cô

Phương. Nhưng cô Phương thì đâu có mỗi lúc lại đề ý đến việc tôi tớ trong nhà. Cu Thê vì sợ mà không giám nói, e lại bị mắng.

Đến đây chúng ta mới thấy người An-nam dù là trẻ con chẳng nữa cũng tin ở số mệnh, không tránh được... Cu Thê chỉ đành lâm bầm :

- Chẳng qua là chưa đến lúc ta có nhiều tiền.

Và, cu Thê thấy lòng thư thái hơn trước, ung-dung ngồi ngắm nghía những đồng hào mới trắng tinh bóng. Sự thực chưa có bao giờ cu Thê có nhiều hào mới như thế.

Cu Thê chỉ nhớ mỗi bận vào dịp tết cu Thê được một đồng hào mừng tuổi cũng mới như thế mà thôi...

Cu Thê đếm đi đếm lại mười đồng hào rồi bỏ tiền vào túi đứng lên, cố để ý xem túi mình nặng nhiều hay ít. Cu Thê thấy gói hào làm sa một bên túi xuống nên lại nghĩ :

Ta bỏ tiền vào túi thế này, nhớ cúi lên, cúi xuống, mất thì sao ?

Cu Thê nhìn quanh nhìn quẩn để tìm một chỗ giấu tiền. Cùng có một ý tưởng như mọi người nhà quê

thường vẫn giấu tiền lên mái nhà kèo cột... Cu Thề cũng nhìn quanh lên trần... Cu Thề bỗng lộ vẻ vui mừng vì đã tìm được một chỗ giấu cẩn thận ngay sau chiếc tủ để ở góc buồng. Thề lập tức lấy ghế chèo lên gói lại gói tiền chắc chắn rồi giấu vào khe tủ ngay trên cùng.

Sau đó cu Thề mới lại đứng xuống đất và cô ý để xem đứng dưới có ai nhìn thấy gói tiền của mình không? Sau khi y chắc chắn không ai biết được chỗ giấu Thề cất ghế về chỗ cũ ra khỏi phòng...

Cu Thề chạm trán ngay với Côn ở cửa phòng, Côn lúng-túng bảo :

- Mà y làm gì ở trong ấy thế ? Kia cụ đương gọi ở trên nhà kia kia !

Cu Thề vội vàng chạy lên nhà trên thấy cụ Hàn đương ngủ thì biết ngay là Côn nói dối mình, nhưng vì có gì mà lại dối mình như vậy ? Thề chợt ngờ ngay Côn lừa mình lên nhà trên để lấy gói tiền của mình ! Và hoảng hốt chạy xuống; nhưng khi bắc ghế tìm gói tiền và cẩn thận cu Thề lại dờ thử xem và đếm lại vẫn đủ cả mười hào mới nguyên trắng bóng.....

Cu Thề yên lòng nghĩ thầm :

- Có lẽ Côn quen tính đùa nghịch, lúc nào cũng lừa người khác. Đó chẳng qua cũng là một lối chơi quá ác !

Và lại cất cẩn thận gói tiền vào chỗ cũ, cu Thề yên dạ quay ra.

Rồi buổi chiều hôm ấy cu Thề phải theo bà Hàn sang bên nhà ông Thông Quý mua họ, ở đây cu Thề lại nhận thấy rõ ràng những cái giả trá hào hoa ở tỉnh nó không giống cái thực thà chất phác ở nhà quê...

Qua lượt sơn bóng nhoáng, Thề đã nhận thấy rõ gồ ở trong có nhiều sâu mục chứ chẳng phải bền tốt như nhiều người nhầm tưởng !

Và đến buổi chiều khi về nhà, cu Thề nhận thấy những điều mình nhận sét rất đúng; Vì khi ở nhà bà Thông-Quý bà Hàn khen láo bà Thông thế nào thì khi về bà lại quai mồm mà nói xấu bà Thông với cụ Hàn như vậy.

Cho đến tối thì cu Thề lại nhận thấy rõ hơn nữa khi đi ngủ, cu Thề xem lại số tiền thì đã biến đi đâu mất rồi. Cu Thề không còn nghi ngờ gì nữa, quả quyết có kẻ lấy cắp của mình mà kẻ ấy là Côn. Vì chỉ có Côn là sáng ngày tình cờ biết chỗ mình giấu tiền.

Một nhà giàu có mất bạc ngàn cũng chỉ hốt hoảng như thế là cùng. Cu Thề có số tiền nhỏ, nhỏ với người

ngoài nhưng là to với Cu Thề, thì bỗng nhiên lại có kẻ ăn cướp tróc tay.

Cu Thề không nghĩ ngợi chẳng nhớ là lúc này nhà trên đã sửa soạn đi ngủ. - Thề như điên cuồng chạy một mạch lên gác gõ cửa buồng bà Hàn... Cu Thề biết rằng buồng này có kê hai giường, một giường thì để bà Hàn nằm, một giường để Côn nằm. Trong óc trẻ con có lẽ cu Thề nghĩ ngay rằng nếu đòi Côn bây giờ thì lấy lại được số tiền kia nên tuy cửa đã khóa mà cu Thề vẫn gõ mãi...

Cánh cửa bỗng mở toang nhưng người mở cửa không phải là Côn mà lại là bà Hàn. Bà quắc mắt nhìn cu Thề hỏi giật giọng :

- Nhỏ con mày đi đâu đấy ?

Cu Thề lúng túng thưa :

- Thưa bà con hỏi cậu Côn.

Bà Hàn chọn mắt bảo cu Thề :

- Hỏi cậu ấy cái gì. Cậu ấy đi ngủ rồi thế mà làm rộn lên như là nhà có cướp !

Hình như càng nói bà Hàn vì thế càng thêm tức giận bà tát cho cu Thề một cái nỏ đom đóm mắt rồi lằm bằm:

- Có cúť ngay xuống không ? Hỏi cậu Côn... để cậu ấy là bạn mà đây hẳn ?

Và bà đẩy mạnh cu Thễ ra phía ngoài rồi lằm bằm chửi rửa theo ở bên trong.

Cu Thễ soa chỗ má vừa bị tát nóng rẫy vừa lằm bằm, oán Côn... Nhưng có lẽ biết rằng nếu ở đây lâu nữa nhờ bà Hàn mà trong thấy thì lại phải đòn nên cu Thễ đành phải bước xuống nhà dưới.

Trong buồng thẳng nhỏ ngủ đã lâu rồi, cu Thễ trần trọc một mình không sao nhắm mắt được. Thễ tiếc non hai đồng bạc của mình quá nếu còn thì may ra giành giùm mấy ngày nữa cu Thễ sẽ có một món tiền mà gửi về cho mẹ... Thôi bây giờ cái mộng sắm áo bông cho u-già hết hẳn. Những điều mong ước của cu Thễ giống hệt như chiếc bong bóng sà phòng trong giây lát phồng tròn to nhưng bỗng chốc tan ngay và chỉ còn những hạt nhỏ như mưa bụi...

Cu Thễ càng nghĩ càng tức Côn, căm bà Hàn chưa nghe rõ đầu đuôi mà đã đánh oan mình và cũng lại tủi thân và thương cả u-già, có lẽ tin lời chồng vẫn tưởng là mình ở nhà cụ Hàn được sung sướng lắm.

Cu Thê bỗng thấy mình khổ quá không biết kể lể với ai òa lên khóc, khóc thảm thiết mãi không ngừng... Bỗng cu Thê bị đạp mạnh ngã lăn xuống đất.

Thì ra thằng nhỏ có lẽ vì tức cu Thê khóc lóc làm mất giấc ngủ của mình nên co cẳng đạp cho một cái nên thân. Rồi nó lăm bằm :

- Làm đếch gì mà khóc như cha chết thế, có để cho người ta ngủ không ?

Cu Thê không giảm cãi lời, vì biết mình trái và cũng mừng vì có người kể lể. Cu Thê nhẹ nhàng nói với thằng nhỏ :

- Anh nhỏ ơi, tôi bị mất hết cả tiền rồi, mất hết cả rồi anh nhỏ ạ.

Vẫn không thấy thằng nhỏ trả lời, cu Thê lại nói :

- Mà tôi nghi chính là Côn nó lấy anh ạ, vì lúc tôi giầu tiền đi chỉ có nó biết chỗ...

Thằng nhỏ vẫn lặng im, cu Thê vẫn lải nhải :

- Lúc này tôi tính lên đòi...

Thằng nhỏ bỗng vùng giậy hăn học :

- Mày có để yên cho cha mày ngủ không ?

Rồi sau khi trở mình quay mặt vào tường thẳng nhỏ lẩm bẩm :

- Bảo Côn à ? Mẹ nó thì căng sác ra... Ai bảo có tiền không giữ lại giấu giếm như cách chôn của ở nhà quê ?

Một lát nó lại nói :

- Mày cứ xem ngay như tao, có tiền là tiêu mẹ nó đi cho chóng hết. Thế là song chuyện tiền của giờ thì hết rồi lại có lo gì ?

Và nó thở dài đánh sụt một cái, làm cho cu Thể đâm nghi ngờ rằng có lẽ thẳng nhỏ trước kia cũng đã bị nhiều nỗi oan ức sau mới đâm liều và thành ra chán nản...

Cu Thể không giận nó nữa và lại thương nó là đáng khác.

Càng nghĩ cu Thể càng thấy lời khuyên bảo của thẳng nhỏ là đúng. Minh bây giờ dù có đòi hỏi Côn cũng chẳng được nào mà lại sinh thù ghét không khéo mà lại còn bị đánh mắng nữa vì bà Hàn thế nào chẳng bênh con, đưa con nuôi nhát nhà ấy ! Như vậy thì đành phải im lặng chịu nhịn hay sao ? Thì còn biết làm thế nào nữa,

trong khi một đứa trẻ hèn yếu sống trong một gia-đình độc đoán giàu có và ác-nghịch thì còn mong có sự công bình làm sao được ?

Sáng hôm sau cu Thể giậy sớm lắm vì suốt đêm qua vì tiếc tiền nên không ngủ được... và cũng bởi vậy mà nó thấy trong người đau đớn như dần.

Thể chưa kịp múc nước rửa mặt thì đã thấy cô Phương xuống bếp vẩy tay ra hiệu cho mình theo lên buồng.

Cu Thể lập tức theo lên thì cô Phương hỏi rằng :

- Thế nào em hôm qua có cái gì mà bà Hàn làm ầm lên thế ?

Cu Thể bỗng rung rung nước mắt kể lễ hết sự tình bị mất tiền và bị đánh oan cho cô Phương nghe. Cô dịu dàng bảo cu Thể rằng :

- Thôi em ạ đó chỉ là vì em chưa biết rõ tính thẳng Côn, nếu em biết thì khi đã thấy nó đã biết chỗ giấu tiền thì em đã cất đi chỗ khác...

Cô Phương nói đến đây thì Thể đã phụng-phịu thưa :

- Thì con có ngờ đâu cậu Côn, con nhà giàu có nhiều tiền mà lại nỡ lấy tiền của con như thế ?

Phương nhìn Cu Thể tỏ vẻ thương hại bảo :

Em còn bé dại lắm chưa biết đời là gì hết. Chẳng cứ Côn còn bé chưa đáng kể cho đến ngay bụng người lớn, nhiều kẻ sang trọng mà còn cá lớn nuốt cá bé, ăn cướp cơm chim là thường, không nghĩ gì đến lẽ phải và lòng thương nhân loại...

Ca Thể nghe Phương nói giận giữ bồng quả quyết thưa :

- Thưa cô, con quyết sau này cho nó một bài học...

Phương mỉm cười vỗ vai cu Thể mà bảo :

- Em mới ở ngoài tỉnh có mấy hôm mà đã những tiếng đặc tỉnh...

Cu Thể cũng cười sau đó lại nghiêm sắc mặt mà bảo :

- Không thực đấy, con sẽ cho chúng biết tay để chúng phải khổ sở thì sau này chúng mới biết thương kẻ nghèo hèn khốn khó.

Thấy điệu bộ quả quyết của cu Thể, Phương không thể nhin cười được, vì hiện thời cu Thể chỉ là một thằng bé yếu ớt. Hơn nữa là vì nghèo đói còn phải mang thân đi làm tôi tớ, thế mà còn nói đến những truyện viễn vông...

Nhưng ở đời cuộc soay trở không biết thế nào mà lường trước được. Bước tương lai ai giám nói chắc gì ?

Chúng ta chỉ nên biết rằng : Hiện nay cu Thê đang trong cơn khốn quẫn mà trong lát nữa đây sẽ bị lâm vào cảnh nguy hiểm hơn nhiều...

Trước khi cu Thê xuống, Phương còn bảo :

- Vậy em cứ nghe chị đừng nói gì về truyện tiền nong. Rồi mấy hôm nữa đây chị có tiền chị sẽ cho em hai đồng..

Tuy bị mất tiền nhưng vì có người rủ lòng thương khuyên bảo sẵn sóc đến mình thì cu Thê thấy đỡ khổ không uất ức như lúc trước nữa. Thì ra với đứa trẻ nhỏ, tiền bạc sang giàu vẫn không bằng được lòng yêu thương và chịu mến !

Oan-Uổng

Ngay lúc ấy dưới nhà có tiếng người quát to :

- Chúng mày đâu lên cả đây tao bảo. Thế này thì gớm thực thôi.

Phương vội dục :

- Thôi, em xuống nhà dưới đi, không biết cô ấy thất ý điều gì mà đã chu chéo lên thế kia.

Rồi Phương lại dặn cu Thê :

- Bà Hàn tính nóng như lửa, những lúc này em liệu mà nhịn nhục đừng có cãi câu nào nhé mà lại chết đòn !

Cu Thê vâng dạ đi xuống, đã thấy bà Hàn đương đứng giữa sân tay cầm lăm lăm chiếc phát trần, ngay trước một bọn con vú em thẳng xe, thẳng nhỏ và thẳng bếp. Cu Thê không hiểu truyện gì len lén đứng lẩn vào bọn người nhà thì bà Hàn đã quát.

- Thằng nhãi kia ! Mày đi đâu mà bây giờ mới vác sác đến ?

Cu Thê vội thưa :

- Thưa ba, con lên quét trên gác ạ.

Chúng ta cũng nên tha thứ cho thằng bé vì sợ hãi quá mà phải dối trá. Nhưng bà Hàn đã nhảy đại tới dúi đầu nó xuống đoạn vệt cho nó mấy cái thực mạnh mà bảo :

- A, thằng này láo, mày cãi tao phải không ? Ai bảo mày lên quét trên gác. Công việc ấy là của vú em. Việc gì đến mày mà lạnh chanh ?

Rồi bà quay lại phía vú em mà quát :

- Thôi hẩn lại con này sai truyền nó phải không ?

Vú em vội thưa :

- Bẩm bà không ạ. Con vừa mới xuống nhà rửa mặt..

Không để cho con vú em nói rút lời bà Hàn đã vệt túi bụi mà rít lên :

- Này, nỏ mồm cãi, phải ai chẳng biết bà giậy rồi bà xuống chải đầu vấn khăn... tao đã bảo là tao nói gì thì phải câm họng kia mà, nỏ mồm cãi... này nỏ mồm cãi...

Bà vừa nói vừa vệt lấy vui để. Trong khi ấy cu Thế sờ tay lên lưng thấy vết roi lằn rõ lại thấy vú em phải đòn thì nhận ngay thấy lời dặn của Phương là đích đáng. Nhưng cu Thế vẫn chưa hiểu bà Hàn gọi cả bọn người nhà lên để sai bảo điều gì ?

Nhưng cụ Thê không phải nghĩ ngợi lâu, lát sau bà Hàn đã nhìn kỹ mọi người như nhận sét điều gì rồi nói rằng :

- Tao biết trong lũ mày có đứa to gan lắm, ai lại tao để gói tiền ở tủ trè tới hôm qua thế mà sáng nay sờ đến thì mất biến. Gớm thực, có lẽ chúng mày không sợ sảng tan bản ?

Tất cả bọn đầy tớ nhìn nhau không ai hiểu tí gì nhưng cũng không ai giám cãi. Bà Hàn thấy thế lại càng tức giận quát lớn :

- A, chúng mày gan, được rồi để mày xem bà thì cho tất cả vào sở mật thám để chúng mày tù một gông. Xem chúng mày có to gan được mãi không nào ? Thực là nuôi ong tay áo, bọn này có lẽ thì chúng dẫn cả cướp vào nhà chứ chẳng chơi.

Quay phắt lại thẳng xe, bà Hàn quát :

- Có phải chính mày lấy tiền của tao phải không thẳng xe ?

Thẳng xe vội cãi :

- Bẩm bà sáng nay con kéo xe cho cụ đến chơi quan tuần rồi con về con có biết tiền nong gì đâu !

Thằng bếp cũng nhanh nhẩu thưa :

- Bẩm bà con thì suốt từ sáng bà sai đi mua phở mua cháo lòng có thì giờ nào ở nhà mà ăn cấp !

Bà Hàn quay bảo vú em :

- Thôi đích con này rồi, hử là chẳng chứa với thằng nào rồi thì sinh ra ăn cấp ăn nấy để cho nhân tình nhân nghĩa chứ gì. Đồ mặt giầy, đồ ngựa sé !

- Sáng hôm nay con lừa chú bé mãi mới ngủ yên, xong rồi con xuống bếp ngay có lên nhà trên đâu.

Thằng nhỏ cũng vội vàng nói :

- Bẩm bà quả thực con oan, con có giám ăn cấp ăn nấy bao giờ đâu ? Trước đây đã có lần con bắt được đồng hai hào của bà con cũng trả bà ngay thôi ạ. Con có giám tham lam bao giờ đâu ?

Bà Hàn thuận bay vút luôn thằng nhỏ mấy cái phát trần rồi bảo :

- Thằng này lăm mồm lăm miệng lăm, để tao cho mày vào cũi trong sở mật thám. Trước kia mày trả đồng hào chẳng qua là làm thế để tao tin. Rồi mày mới làm món lớn về sau này. Thôi muốn sống giàu tiền đâu lập tức mang trả tao... thì tao sinh phúc tha cho. Mày phải

biết chục bạc của tao không phải dễ nuốt trôi đâu.

Thằng nhỏ vừa đưa tay lên đỡ đầu vừa kêu van :

- Bẩm lấy bà quả thực oan con. Sáng sớm con giậy quả con mới ra quét xong cái hè thì bà gọi ngay chứ đã vào đến trong nhà đâu.

Bà Hàn dơ phát trần lên quát :

- À, thằng này nỏ mồm lắm đấy, để tao thử giệt cho mày một trận xem mày còn nỏ mồm cãi được không ?

May cho thằng nhỏ, là lúc này Côn ở trong nhà bước ra và bảo :

- Thừa me, quả thực thằng nhỏ chưa vào nhà, trong lúc con giậy thì thấy nó quét hè ở ngoài cửa.

Thằng nhỏ được lời Côn lập tức vịn vào :

- Bẩm bà đó con có giám nói sai đâu, cả cậu Côn con cũng biết đấy ạ !

Bà Hàn dịu ngay giọng lại mà bảo :

- Nếu thế thì thực rồi tha cho mày !

Rồi như muốn gỡ lại cái trơ trên hàm hồ của mình bà Hàn quay lại phía cu Thể chỉ tay mà bảo :

- Nếu thể thì chỉ có thằng nhãi con này thôi chứ không còn có ai vào nữa. À bé ăn trộm gà nhón ăn trộm trâu !

Côn cũng chỉ tay vào cu Thể mà nói :

- Me a, có lẽ chính nó lấy thực đấy, vì lúc nãy con thấy nó ở nhà giữa vào mắt như nhón như nhón nhác.

Cu Thể lại bị Côn đồ oan cho tức uất người lên mãi mới nói được rằng :

- Cậu chỉ nói điêu, tôi có ăn cắp tiền bao giờ !

Nhưng chẳng đề Côn phải cãi, bà Hàn vụt cho cu Thể một hồi liên đến mấy chục phát-trần mà nói :

- A, thế ra mày giám cãi tay đôi với cậu ấy phải không? Góm thực mới rút mắt ra mà đã thế, nhón lên có gan giết người lấy của chắc.

Côn được thể nói :

- Me a, cứ trông cái mặt nó con biết ngay là gian lắm cơ !

Cu Thể không sao nhịn được nữa hầu như quên hẳn mình là phận tôi đòi, chỉ vào mặt Côn mà nói :

- Chính cậu lấy tiền của tôi thì có !

Bà Hàn nghe thấy câu này chẳng khác gì một con thú dữ bị phát điên, vung tí phát trần lên mà vụt lấy vút để miệng thét :

- À, thằng này giỏi, thằng này giỏi, để rồi bà cho mày vào tù. Mày không nể ai hết, ăn bậy nói càn, quân này nuôi nó, nó cắn giả đây. Bà cũng đến sợ mày thôi, và đời nào để yên cho mày, bà thì lột xác mày ra, bà hà răng, rút lưỡi mày ra xem mày còn nói bậy nói bạ được mãi không ?

Và bà Hàn cứ mấy câu nguyên rủa ấy nói đi nói lại mãi. Mà tay cứ vụt lấy vụt để. Cu Thể luống cuống không biết nên đỡ vào đâu được.

Cu Thể đành ngẩn ngơ chịu đau, sau cùng không thể chịu được nữa, cu Thể la-hét rầm rĩ. Vì, dù có muốn chạy tháo thân cũng không thể chạy được nữa, bà Hàn đã một tay nắm chắc lấy áo cu Thể rồi.

Bỗng ở ngoài có giọng đài các nói vọng vào :

- Gớm mới sáng sớm mà bà Hàn làm gì rầm rĩ lên thế kia rồi ?

Và ngoài cửa bước vào một cụ to béo, tuy đã ngót ngũ tuần mà mặt còn trát bột phấn, kẻ lông mày lên tận mang tai, môi son đỏ trót chẳng kém gì các cô gái

đường tơ. Đó là bà Tuần, - nói là nàng hầu thứ ba của cụ Tuần thì đúng hơn - vẫn tưởng mình còn trẻ trung, đẹp đẽ, và luôn luôn hóm hỉnh với số vốn riêng khá lớn của mình...

Bà Hàn đối với bà Tuần còn là hàng dưới hơn nữa vẫn luôn luôn vay vay mượn, đặt tạm của bà này nên càng quý trọng hơn nữa.

Một phần nữa vì bà Hàn cho rằng lại mình được chơi với một bà quan như thế cũng là một sự hãnh diện vô cùng.

Thấy bà Tuần vào, bà Hàn đã vội chấp ngay tay lại vái dài mà thưa rằng :

- Bẩm cụ lớn, sao hôm nay cụ lớn dậy sớm thế ? Mọi hôm chừng bây giờ thì cụ lớn hãy còn ngơi !

Rồi cười một cách chống chế, bà Hàn trở cu Thề và bảo :

- Bẩm cụ lớn những bọn này chúng tẻ lắm cơ ạ ! Hễ hở ra một cái gì là chúng ăn cắp luôn mình không nói gì thì thiệt mà nói lắm thì thành ra ác khẩu !

Và quay lại phía cu Thề bà Hà sủa sói bảo :

- Được rồi, bà hãy đề tội cho mày. Oan ức lắm hay sao mà còn khóc đấy ?

Bà Tuần cũng gật gù bảo :

- Không, chúng nó thực thế đấy bà ạ ! Nhưng thôi cũng kệ sác chúng. Đời chúng còn nhiều, mình nói lắm cũng thế thôi. Hễ đứa nào gian tham là tổng cổ ra luôn, chẳng sức nào mà đánh mắng để rồi chúng nào vẫn giữ tật ấy.

Bà Hàn cũng nói tùy rằng :

- Bẩm cụ lớn, rồi cũng đến phải tổng chúng đi thôi chứ nuôi ong tay áo thế này thì rồi đến hỏng mất.

Và bà Hàn lại quát bảo cu Thề :

- Mày chưa đi cho khuất mắt tao lại định đứng ăn vạ đấy hay sao ?

Vú em lúc này có lẽ cũng thương cu Thề bị oan nên sẽ cầm vạt áo kéo mà bảo thăm :

- Thôi, nhỏ con, vào trong nhà đi, không có ở đây lại phải đòn nữa đấy !

Như một nỗi đau đớn vô cùng, cu Thề tê tái người lê theo vào nhà trong. Cu Thề ngồi phịch ngay xuống chân cầu thang vì biết rằng bây giờ dù có vào trong bếp thì cũng đến nghe những lời nguyên rửa không đâu vì oan ức hay lại những lời an ủi vô tình...

Cu Thề gục đầu xuống hai bàn tay mà khóc nức nở. Phải, đối với một đứa trẻ hơn mười tuổi đầu mà gặp phải cái oan ức này thì chỉ đến khóc lóc sụt-sùi mà thôi chứ còn làm được việc hơn ?

Cu Thề cố mím chặt môi lại vì chỉ sợ khóc to thành tiếng. Cu Thề nức nở và hậm hực hình như kể lại nỗi oan ức với mình. Có lúc cu Thề như điên cuồng muốn vùng đứng ngay giậy nói to cho mọi người biết rõ nỗi oan khổ của mình rồi muốn ra sao thì ra.

Phải, có phút cu Thề đã nghĩ ngay đến cái chết, thực chỉ có cái chết mới là có thể làm cho cu Thề hết đau đớn nỗi mà thôi. Cu Thề muốn chết lắm, nghĩ ngay những cách chết mà người ta thường dùng để tự tử, nhưng khi ấy một hình ảnh hiện ra trước mặt cu Thề.

Đó là u-già với nét mặt thùy mị và đôi mắt âu-yếm đầy vẻ yêu thương... Cu Thề nắm chặt hai bàn tay bé nhỏ lại và cu Thề oán ông Xã vô cùng. Chính ông Xã là người đã làm cho cu Thề phải xa u-già, chính ông Xã là

người đã vất bỏ cu Thê vào đám người lạ lùng và độc ác. Chính ông Xã là người đã làm cho cu Thê bị nỗi đau đón nhọc nhã hôm nay.

Nhưng một bàn tay nhẹ nhàng, bỗng sẽ để lên vai cu Thê. Hốt hoảng như những trẻ con thấy bột hiện lên trong những chuyện thần tiên, khi chúng lâm vào cơn quần bách, cu Thê hốt hoảng đứng lên.

Và cu Thê đã nhận ra người đứng sau mình là Phương cô gái hiền hậu nhu mì tốt bụng biết bao, một người độc nhất trong gia đình cụ Hàn, đã để tâm coi sóc bệnh vực mình....

Cu Thê bỗng nhiên lại hồi hận vì trước đây cu Thê đã có lúc oán hận tất cả nhà cụ Hàn !

Cu Thê đã quên khuấy mất tấm lòng nhân từ hiền hậu của Phương !

Như một con đê ngăn nước vừa bị phá vỡ, hai hàng nước mắt của cu Thê tuôn ra không thể nào cầm nữa. Nhưng hiểu biết ý định của cu Thê, Phương dịu dàng nắm hai bàn nhỏ của cu Thê vào trong tay mình, rồi dịu dàng bảo :

- Chị hiểu biết lắm, chị thương em lắm. Em hãy lên đây !

Và quàng một tay sốc ngang người cu Thê, Phương diu thẳng kẻ khốn nạn lên thang. Đẩy cu Thê vào phòng riêng của mình, Phương khóa trái cửa lại rồi bảo :

- Em khổ lắm và em bị đòn nhiều lắm có phải không?

Cu Thê nghiêng răng lắc đầu :

- Thừa cô, đau con có thể chịu được chứ oan cho con quá, quả thực...

Phương dơ tay ngắt lời cu Thê mà bảo rằng :

- Chị hiểu rồi, đứng trên này chị đã nghe rõ ràng tiếng bà Hàn quát tháo, nhưng chị biết làm sao được ! Vì lúc đó bà Hàn đương yên chí là em lấy tiền thì chị dù có muốn cãi cho em thế nào cũng không thể được !

Cu Thê lau nước mắt mà nói :

- Con cũng không hiểu tại con lại bị nổi oan ức này ?

Phương có ý ngần ngại giây lát rồi nói rằng :

- Việc này chị cũng chỉ đoán phỏng chừng thôi chưa biết chắc chắn lắm, nên chị ngần ngại chưa muốn nói : có lẽ chính Côn đã gây ra vụ này...

Đột nhiên nghĩ ra, cu Thế vùng nói :

- Thôi, đích là Côn lấy tiền của bà Hàn, vừa được tiền Côn vừa đồ tội cho con... cái thằng khốn nạn đến thế thì thôi...

Phương dịu dàng ngắt lời :

- Việc đã xảy ra như thế, dù em có oán hận cũng vô ích, bây giờ cần phải nghĩ cách xử trí thế nào mới được...

Cu Thế thưa :

- Con cũng đành liều rồi chóc nữa con quyết cứ nói rõ cái mưu kế độc ác ấy cho mọi người nghe rồi muốn ra sao thì ra !

Phương nhìn Thế đầy vẻ thương hại :

- Không được, em làm thế không được mà không khéo thì em chỉ bị hành hạ thêm mà thôi...

Ngừng lại một lát, Phương lại nói :

- Em không nên nóng nảy, việc này mà vội vàng thì không được. Chị cũng đã có ý định nhưng vì chưa thể làm được, cần phải nghĩ cho chín đã rồi mới có thể nói rõ cho em nghe.

Cu Thê thở giải có vẻ thất vọng mà nói rằng :

- Kể ra thì chẳng cần gì phải nghĩ. Số con gặp phải lúc vất vả, khổ sở thì đành chịu vậy chứ còn biết làm thế nào được, dù mình có định cố gỡ cũng chẳng được nào ?

Bổng Phương sực nhớ hỏi :

- À, ông Xã đâu hình như về Tiểu Đức đòi nợ thì phải?

Cu Thê thưa :

- Vâng, con nghe nói đi đến chiều thì về, nhưng cụ Hàn lại dặn thêm : nếu nó không giả thì cứ nằm ở đó bao giờ về cũng được !

Phương thở giải lẩm bầm :

- Nếu thế thì có lẽ vài ba hôm nữa mới về vì nhà ông Phó Tiểu mấy năm nay sa sút quá ! Có món nợ hơn trăm bạc thì mãi không giả xong, nên lãi đập thành vốn chưa biết chừng đến bao giờ mới xin được văn tự về. Dù cho ông Xã có nằm đấy ba bốn hôm bắt chủ nhân cung phụng rượu chè, cơm, thuốc phiện thì cũng đến phải chạy lấy độ năm đồng hay một chục là cùng...

Lắc đầu tỏ ý thương hại, Phương nói :

- Trả giàn như thế thì chưa biết đến bao giờ mới hết nợ thành ra cả đời phải kéo cây trả nợ ...

Bỗng ở dưới nhà có tiếng quát :

- Thằng nhãi con đâu rồi, chúi số nơi nào hay là lại định ròm rỏ ăn cắp nữa đây ?

Phương nghe rõ tiếng ngoài nhà lại là tiếng bà Hàn thì vội bảo cu Thê :

- Hẳn bà Tuần đã về rồi ? Thôi em xuống dưới nhà đi, không có lại chết...

Và vừa mở cửa cho cu Thê, Phụng thở giải lắc đầu :

- Khốn nạn thằng bé mới gần ấy tuổi đầu...

Rồi như tự hỏi mình Phụng lẩm bẩm nói :

- Không biết có phải chính ông Xã là cha đẻ ra cu Thê hay không ?

Trong khi Phụng, cô gái nhân từ đương băng khuâng nghĩ ngợi để cho cu Thê khỏi bị đày đoạ thì dưới nhà, bà Hàn nghiêng rặng nghiêng lợi mắng chửi đánh đập thằng bé khốn nạn hầu như quên hẳn rằng nó cũng là

một người đồng loại với mình !

Phương lắc đầu rồi thở giải :

- Và còn thân ta biết rồi còn có thể chống chọi được mãi không ?

Và Phương ngoảnh nhìn lên tường chỗ treo ảnh mẹ để ra Phương, đương nhìn Phương bằng đôi mắt hiền hậu...

Ra Đi

Cu Thê vừa bước chân xuống đến cuối thang gác, chưa kịp bước hẳn xuống đất thì đã bị bà Hàn túm lấy rồi dùng roi mây mà vụt. Lần trước cu Thê bị vụt bằng phát trần thì không lấy gì làm đau lắm bằng bây giờ, roi mây nhỏ lẫn vào da vừa đau vừa rát.

Cu Thê chỉ kịp nói :

- Bầm bà cho con nói, quả thực con không ăn cắp...

Nhưng bà Hàn đã cướp lời vụt lấy vụt để la hét :

- À, mày không ăn cắp ! Vậy thì bà đổ oan cho mày?... Mày đã thê thì bà còn đánh cho chết hết những giống tham lam và lưới lắt léo !

Cu Thê nghiêng rằng cổ chịu đau vì có muốn chạy cũng không được. Bà Hàn đã dùng bàn tay to béo nắm chặt lấy ngực thằng bé. Còn tay kia thì mỗi lần dằn một tiếng chửi lại vụt một roi.

Trước cu Thê còn nghiêng rằng chịu đau sau cùng chỉ gào thét, song vì thế bà Hàn càng nổi giận nghiêng rằng bảo :

- A, thằng này kêu định ăn va phải không. Ừ đã thế thì bà cho ăn va một thê.

Sau cùng, cu Thê đau quá đành há hốc miệng ra rồi kêu không thành tiếng nữa. Phương ở trên gác ý chừng vẫn nghe ngóng từ nãy nên bây giờ không thể dừng được, phải xuống, cản bà Hàn lại mà bảo :

- Thôi cô, cô đánh chúng nó như thế là đủ rồi.

Bà Hàn vẫn vụt liên hồi quát :

- Cô bảo thế nào là đủ ? Những quân bất lương bạc ác này thì đánh cho chết cũng chưa là đủ được. Tôi quyết giết cho hết những giống gian tham đi !

Phương liệu cách chống đỡ cho cu Thê :

- Nhưng cô đánh nó lắm cũng vô ích. Chi bằng để dụ ngọt nó, nếu có phải đích nó lấy thì nó trả mà không thì cũng có thể biết đích được là nó có lấy hay không ?

Bà Hàn giãy nảy lên như đĩa bị vôi, chu chéo lên rằng:

- Cô này mới hay chứ ? Cô bảo không phải nó lấy thì nhà này còn ai lấy vào đấy nữa ? Thằng này bé người mà lớn mật đây. Tôi không cần dụ dỗ gì hết, ăn già đòn là non nhẽ cứ đánh cho chết đi thì rồi mà tổ nó giấu đâu cũng phải lòi ra chứ đừng nói là 10 đồng bạc nó nuốt trôi của tôi thế nào được ?

Và như muốn làm nổi câu mới ấy bà Hàn nhắc lại và vục luôn một chiếc thẳng tay :

- Này, nuốt trôi này ! Này, nuốt trôi !

Phương thấy cu Thê bị đau quá, mồm lại há hốc, mắt lơ dờ thì nói :

- Nhưng cô cũng liệu ngừng tay không có nó ngắt đi bây giờ đây !

Sự thực thì cu Thê cũng chỉ nghe đến câu ấy thì đau quá mơ hồ không còn biết gì nữa, mang máng hình như là mình ngã vật xuống mà thôi. Nhưng bà Hàn có biết đâu lại nghiền răng bảo :

- Này, mày có muốn giả vờ thì mày cứ giả vờ nữa đi cho bà xem !

Và bà vục luôn cho cu Thê mấy cái nữa. Sự thực thì bà cũng nói cứng thế thôi chứ tới khi bà thấy cu Thê hai mí mắt nhắm nghiền lại thì bắt đầu lo và buông tay cu Thê ra. Như một sác ghét, cu Thê nặng nề ngã vật xuống.

Phương vội vàng quỳ xuống và vục cu Thê lên. Bà Hàn vẫn làm bộ cứng, vát mạnh cái roi xuống đất và nói :

- Cô cứ nuông nó thể thì nó còn làm nũng chán. Bé ranh con mà đã có gan ăn cướp, cô thử cứ để mặc nó xem chốc nữa đến bữa cơm lại chẳng lo ăn thũng nòi, chôi chĩa cho mà xem ấy à ?

Và cô mặc cu Thê và Phương mà trở vào trong nhà lấy rô trầu ra tằm.

Phương lúc này cố giữ hai giọt nước mắt chảo ra. Một phần thương hại thằng bé, một phần Phương uất ức vì mình thể cô không đủ quyền lực mà đối phó với kẻ cường quyền !

Phương ghé sát xuống tai cu Thê mà gọi :

- Em Thê, em Thê !

Trong lúc bối rối Phương đã quên rằng mình đã gọi cu Thê bằng một giọng dịu dàng âu yếm khác hẳn hai tiếng Nhỏ con vẫn dùng khi thường.

Cu Thê hai mắt khảm nghiền, hơi thở nhẹ nhẹ... Phương vội vàng bế sóc cu Thê lên và ẵm vào trong buồng sếp. Khốn nạn ! Thằng bé lúc này nhợt hẳn đi chẳng khác gì sác một người chết đuối vừa vớt lên vậy.

Lúc đi qua mặt bà Hàn, Phương thấy bà Hàn vờ quay đi hình như không nhìn thấy mình. Phương đoán chắc

chính bà cũng sợ nên mới không nói năng gì mà vờ như không biết.

Đặt cu Thê nằm xuống phản, Phương chạy vội lên gác để lấy lọ đầu xuống soa bóp cho cu Thê. Nhưng Thê vẫn im lìm, hơi thở nhỏ dần đi. Phương luống cuống không biết làm thế nào, chợt nhớ rằng mình còn một lọ rượu mạnh, lập tức lấy xuống, cậy miệng cu Thê đổ vào. Lúng túng Phương đồ chàn ra ngoài nhiều nhưng cũng vào miệng cu Thê được chút ít. Nhắc tay cu Thê lên đến khi bỏ ra Phương thấy chiếc tay nhỏ bé nặng nề rơi xuống.

Ghé sát tai vào ngực mà nghe, Phương hốt hoảng như thấy trái tim nhỏ đập yếu dần đi...

Hốt hoảng Phương kêu âm lên !

Nhưng cu Thê đã dần dần tĩnh lại hơi động đậy và chớp chớp mắt mở ra... Cu Thê bàng hoàng nhìn quanh khi thấy Phương thì nắm lấy tay nàng kéo vào ngực mình mà gọi :

- ... Chị...

Lần đầu tiên cu Thê mới giám lạm gọi cái danh từ êm-dịu ấy ! Phương mừng rỡ hai giòng nước mắt tràn trề.

Nhưng bà Hàn đã nghe thấy tiếng Phương kêu vội chạy xuống. Bà vừa chạy vừa hỏi :

- Làm sao ? Làm sao ?

Nhưng khi bà tới cửa phòng, thấy cu Thế đang ngồi nắm lấy tay Phương thì bà lại dận dừ mà quát mắng :

- Bà biết ngay mà quân này giỏi ăn vạ lắm, cô cứ để nó đẩy cho tôi, bây giờ tôi bận tí phải đi lễ chùa Cầu-gia khuya mới về, nhưng ngày mai thế nào tôi cũng phải cho nó một trận nữa xem nó có gan mãi được không.

Rồi bà Hàn quay ngoắt trở ra vừa đi vừa lẩm bẩm :

- Bà cho mày nuốt trôi chục bạc của bà thì cũng đến thổ ra mà thôi !

Phương lúc này hình như khinh ghét bà Hàn không biết chừng nào, nàng không thèm nói nửa câu ! Cu Thế thì như con chim phải tên sợ hãi ngồi dịch vào Phương và như muốn mong che chở. Thương hại, Phương một tay ôm quàng lấy Thế rồi nói :

- Em không sợ, đã có chị !

Cu Thế lo lắng hỏi :

- Bà Hàn đâu rồi cô ?

Phương nắm chặt lấy tay cu Thề :

- Bà ấy ra ngoài nhà rồi ! Mà cũng không sợ lắm nữa đâu Thề ạ, bà ấy sắp đi lễ chùa Cầu Gia ngay bây giờ. Hôm nay nhà ông bác họ có làm chay trên ấy, bà có về thì cũng phải gần nửa đêm.

Phương vẫn nhìn theo cu Thề, có lẽ nàng cũng nhận thấy là nó đang sợ hãi lo lắng, nên âu yếm kéo nó sát cạnh mình rồi bảo :

- Em không sợ đề rồi chị sẽ tính cách ôn hòa cho em nhưng chị còn phải đợi đã.

Rồi vuốt ve cu Thề, Phương dịu dàng hỏi :

- Bây giờ em còn đau lắm không ?

Cu Thề lắc đầu :

- Không đau lắm nữa, những chỗ bị đánh chỉ còn hơi rát thôi !

Rồi cu Thề lại nói :

- Từ thừa bé đến giờ em mới phải một trận đòn đau đến như thế này là một ! Trước đây em có bị u-già đánh thì cũng chỉ bị vài roi sẽ thôi, rồi u-già lại mua bánh cho em ăn ngay !

Phương cảm động khi nghe cu Thê nhắc đến u-già bằng một giọng đầy âu yếm. Phương cũng đủ hơi tưởng tượng đến hình dung một người mẹ quê mùa nhưng hiền từ và đầy lòng săn sóc.

Chợt nhớ đến phận mình, Phương chẳng khỏi ghen ngào bảo :

- Em còn sướng hơn chị nhiều vì rằng khi chị bằng tuổi em bây giờ thì mẹ chị đã sắp mất rồi ! Nghĩa là đến bây giờ không có thể nhớ lại được đến những lúc mẹ đánh mắng hay âu yếm nữa !

Thê ngây thơ hỏi lại :

- Nghĩa là bà Hàn không phải là người đẻ ra chị thật à ?

Phương lau nước mắt gạt đầu. Cu Thê sung sướng lắm lắm :

- Ủ, có thể chứ, vì em không thể tin được rằng một người hung ác như bà Hàn lại có thể đẻ ra chị được.

Phương nghe cu Thê nói lần thần thì phải mìm cười, sau đó cu Thê đã nằm xuống rồi Phương mới quay ra mà bảo rằng :

- Thôi bây giờ em cứ nằm nghỉ rồi để chị ra ngoài trông nom cho chúng làm ăn một tí không có thầy chị và bà Hàn đi vắng thì thằng bếp và thằng xe nó làm nguy ngay đấy.

Phương ra ngoài thì gặp ngay Côn ở trên gác bước xuống. Phương thấy Côn có ý vội vàng thì nắm lại hỏi :

- Kìa Côn không đi vào Cầu Gia à ?

Côn lắc đầu :

- Không chị ạ, em còn ở lại để chiều nay đi xi-nê.

Phương lại hỏi :

- Nhưng em đi đâu bây giờ đấy ?

Côn mỉm cười :

- Em phải xuống xem ngay cái của nợ bây giờ thế nào? Mẹ dặn thế.

Phương chưa hiểu hỏi lại :

- Em nói của nợ nào ?

Côn cười ha hả rồi nói :

- Chị đến thực ngăn ngõ, của nợ là thằng nhỏ con ấy

mà. Mẹ dặn em thử xuống xem nó còn nằm ăn vạ nữa không ?

Phương ngẫm nghĩ rồi bảo :

- Tại sao em ghét nó thế ? Khốn nạn thằng bé bị đòn đau...

Côn cãi :

- Em có thù ghét gì nó đâu ?

Phương gật đầu :

- Vói, em ạ, không nên ghét một trẻ vô tội. Em thử nghĩ mà xem nó cũng ngang với tuổi em mà đã làm ăn vất vả, thức khuya dậy sớm không được học hành gì cả, vậy mà nó cũng là người, cũng có trí khôn như a i.

Côn nghe nói một tràng giải chẳng hiểu gì cả, nóng cả ruột, nói hắt đi một câu :

- Nó là con thằng Xã thì nó thế chứ làm sao nữa.

Phương vẫn dụi dằm bảo :

- Nghĩa là nó là con nhà nghèo em ạ, em chưa ra ngoài mấy nên em chưa hiểu và không biết thương đến những người nghèo khó...

Ngừng lại một lát, Phương nói :

- Có lẽ chị cũng như em nếu khi chị 12 tuổi không có dịp về quê nghỉ trong ba tháng hè thì chị cũng không hề biết đến cái hạng người mà chỉ vì cái tội nghèo khổ mà phải lam lũ như con vật...

Ngắt lời Phương, Côn sốt ruột hỏi :

- Nếu vậy thì chị bảo em làm sao ? Em có tiền đâu mà cho họ ?

Phương lắc đầu :

- Chưa cần phải làm như thế. Em ạ, vì em đã làm gì có tiền, thì em hãy đổi đãi với họ một cách tử tế, mình thương yêu họ và nên nhớ luôn luôn rằng : họ cũng là những người như mình.

Côn cau mặt gắt :

- Chị bảo yêu thương họ thế nào ? Ở nhà này chị bảo em đi yêu thằng bếp hay thằng xe ?

Phương vẫn điềm tĩnh như thường :

- Chị muốn nói đến tấm lòng đồng loại thương yêu kẻ nghèo khổ, có phải nói luôn mồm là mình thương yêu họ đâu ?

Và nghiêm sắc mặt nhìn Côn, Phương nói :

- Không cần nói gì đến yêu thương họ ngoài miệng mà chỉ cần đối với họ một lượng khoan hồng. Không bao giờ nên lấy cái quyền thế nhà giàu có mà đè nén họ, hà hiếp họ. Dù cho họ có lỗi chẳng nữa, mình cũng là chủ nên mắng qua loa và tha thứ ngay cho họ như thế cũng đủ làm cho họ cảm ơn mình lắm rồi !

Nói sang chuyện khác, Phương tiếp :

- Còn thằng nhỏ con ! Chị không biết rằng nó có lấy tiền của cô hay không ? Nhưng dù có thế nào nó cũng chỉ là một đứa trẻ con như em, lấy tiền cũng chỉ vì đại dột. Chỉ nên mắng nó qua loa và thứ nhất là không nên giận chúng nó bao giờ. Tự khắc chúng sẽ hiểu và hối hận...

Có lẽ Côn đã sốt ruột lắm nên Côn vội nói lảng :

- Kia chị không bảo thằng bếp đi chợ à ? Em cũng vào một tí rồi cũng phải học để chiều còn phải đi xi-nê !

Nói chưa rút lời thì Côn đã quay ra, Phương nhìn theo, có lẽ lòng nàng cũng điểm đôi chút hy vọng. Mong rằng những lời mình nói cũng không đến nỗi bay theo làn gió. Nghĩ như vậy Phương bỗng thấy lòng mình vui vui. Tưởng tượng như Côn đã biết theo mình ăn ở cư

sử với cu Thê rất mực khoan hồng... Mà được như thế thì còn gì hơn nữa ! Cu Thê sẽ được yên ổn Phương sẽ được tự sản sóc giấy bảo cho cu Thê biết dần chữ quốc ngữ... Rồi sau đây biết đâu cu Thê lại không thể khá giả được ?

Giống như những người hảo tâm luôn luôn nghĩ đến sự làm hay cho người nghèo và Phương lại dặn mình sao không chịu tìm cách khuyên bảo Côn, giấy giỗ Côn từ trước ?

Và Phương thấy mình như thế là không phải lắm vì Côn cũng là một đứa trẻ mà Phương đâu có quyền thù ghét, nhất là Côn lại là em mình ?

Nhưng tiếc thay một mình cô nghĩ như vậy đâu có được ? Những việc xảy ra sẽ làm cho chúng ta được thấy rõ ràng...

Nghe những lời Phương khuyên bảo Côn không hiểu chi hết. Có lẽ không phải vì Côn ngu dốt nhưng Côn không hiểu vì từ trước đến nay chung đụng với những người lớn đáng nhẽ là làm khuôn mẫu cho Côn những cái hay, nhưng những người này lại nêu ra những cách tàn nhẫn, hà hiếp bất nhân.

Như vậy thì nói đến những tiếng khoan hồng, bao dung, thương mến, Côn còn hiểu sao được ?

Bởi vậy khi đến gần buồng Cu Thề Côn lẩm bầm :

- Chị Phương đến hay lôi thôi ! Cho chúng nó chết !

Mở hé cửa buồng sếp, Côn hỏi :

- Thằng kia, làm sao mày định ăn vạ đấy à ?

Nghe tiếng guốc Côn đi vào Thề đã nhận ra ngay nhưng vì không giấu nổi lòng giận ghét, Thề quay mặt vào. Côn hỏi hai câu nữa rồi không thấy cu Thề trả lời thì sấn đến nắm vai cu Thề lắc lắc mấy cái rồi gọi :

- Nhỏ con, có giấy hay không ?

Cu Thề không nói không rằng hất tay rồi quay đầu vào tường ngủ...

Côn hậm hực bảo :

- À nó định bướng với ông.

Rồi Côn trông quanh, khi thấy chiếc cán chổi cầm ở tay toan vụt cho cu Thề một đập thì Côn vội ngừng tay ngay lại vì Côn nghĩ : lúc này mình chỉ có một mình, vì bà Hàn đi vắng, thì đánh cu Thề có lẽ không xong. Sự

thực vốn rút rứt như phần nhiều những con nhà giàu vẫn được nuông chiều, Côn chỉ sợ cu Thê phát khùng mà đánh lại mình thì nguy to...

Nghĩ thế nên Côn đành buông gậy và bảo :

- Được rồi, chốc nữa me ông về rồi ông bảo m ông cho !

Và Côn bước ra ngoài, sau khi đã khép cánh cửa đánh sầm lại.

Cu Thê nghe thấy thế thì thở giải chán nản :

- Lại đến trận đòn nữa là cùng.

Thì ra con chim non một khi đã bị gió rập mưa vùi đành liều mạng nằm co-ro, liều với Hóa công tàn ác.

Nhưng bỗng nhiên cu Thê thấy rừng mình... Trước mắt cu Thê như có một làn lụa mỏng bay ngang... làm cho Cu Thê chỉ trông thấy mọi vật lơ mờ...

Hai thái dương bắt đầu đập rộn... Và khắp người cu Thê bỗng mỗi một đau rức vô ngần... Cu Thê lại thấy gai cả người lên sau khi thấy lạnh, lạnh nhất là hai chân...

Cu chiếc chiếu lên đắp, cu Thề ngạc nhiên vì không hiểu sao đầu mình nặng thế, và khác hẳn chân, đầu cu Thề nóng vô cùng hình như trước mặt có đặt một nồi nước sôi vậy.

Thề co hai chân lên để áp lấy hai tay khi ấy cũng bắt đầu thấy lạnh. Những vết roi trong người bây giờ lại bắt đầu thấy nhức nhối cùng cực ! Tuy nằm trên phản vững vàng mà cu Thề thấy lao đao chẳng khác gì mình đang nằm trên một con thuyền bập bênh theo sóng.

Rồi cu Thề mê man đi lúc nào không biết. Đến khi trở dậy thì thấy trong người nóng ran như lửa. Đầu choáng mắt hoa, trông chung quanh mọi vật như soay tít...

Cu Thề lo sợ toan lên gác tìm Phương. Nhưng chưa đứng được lên thì cu Thề đã thấy chóng mặt toan ngã. May sao lúc ấy có tiếng người vào buồng mà người ấy lại là Phương !

Phương vừa vào đã hỏi :

- Thế nào đèn con chúng để đâu cả mà trong này tối om như hũ nút ?

Cu Thề không thể nào gọi to được chỉ trong chiếc chiếu mà rên rĩ.

Phương đã nghe tiếng nên vội vàng ngồi xuống phản ghé gần mặt cu Thề, hình như muốn trông cho rõ rồi khe khẽ hỏi :

- Em làm sao thế ?

Nhưng cu Thề chưa kịp trả lời, Phương đã nắm được hai tay Thề, hai bàn tay nóng như lửa đốt.

Phương rập mình sờ trán cu Thề rồi hỏi :

- Chết chưa em lên cơn sốt từ bao giờ thế ?

Và Phương đứng giậy bảo :

- Hãy đề chị ra ngoài lấy đèn vào đã.

Lát sau Phương vào, dưới ánh đèn hoa kỳ vàng vàng mặt cu Thề ửng đỏ vì cơn sốt lại như tím thẫm. Cu Thề toan nói nhiều nhưng mệt quá lại há hốc mồm ra để lộ hai hàm răng khô cứng giữa đôi môi se lại như muốn nứt. Sẽ lay cu Thề, Phương hỏi :

- Thế nào, em có tỉnh không ? Em có nghe rõ tiếng chị nói không ?

Cu Thề gật đầu luôn mấy cái. Phương đỡ hốt hoảng, kéo chiếu sờ chân sờ ngực cu Thề. Khi thấy khắp người đều nóng ran thì vội xem ngay đến những vết roi thấy

đều sung và Phương gật đầu mà bảo rằng :

- Đây chỉ là những vết thương tấy sung nên em lên cơn sốt, để lát nữa chị lấy thuốc cho em uống...

Và Phương lại hỏi tiếp luôn :

- Em có khát nước không ? Để chị đi lấy cho nhé !

Cu Thê chỉ gật đầu nhưng cặp mắt đăm đăm nhìn Phương như muốn tỏ bao nỗi cảm ơn người nhân từ cứu giúp.

Phương bước ra ngoài, rót một cốc nước nóng mang vào đưa tận miệng cho cu Thê uống. Sau khi được vực lên ngồi dựa vào tường uống được mấy ngụm nước cu Thê như tỉnh lại se sẽ nhìn Phương và nói :

- Con làm bận cô quá !

Nắm chặt lấy tay cu Thê, Phương nói :

- Em đừng nói thế, mà sao lại quên sung chị em rồi ?

Và Phương lại hỏi tiếp :

- Những chỗ đau của em còn rức nữa không ?

Sự thực cu Thê đau rức lắm nhưng thấy Phương săn sóc quá nên chỉ đáp :

- Hơi đau thôi chị ạ !

Phương cũng muốn làm cho Thề để bớt lo sợ nên cũng biểu đồng tình :

- Ủi để chị lấy thuốc cho em uống, may mà cơn sốt cắt đi thì khỏi !

Phương nghĩ xem nên cho Thề uống thuốc gì bây giờ? Phương chợt nhớ trên gác trong rổ khâu của mình hình như còn mấy viên aspirine và quinine thì phải. Phương bảo cu Thề nằm đợi mình để mình lên gác lấy thuốc. Vừa đi Phương vừa lẩm bầm :

- Lậy giờ mà bây giờ còn thuốc, chứ không bây giờ hiệu thuốc tây đóng cửa đi mua vào đâu được ?

May sao quinine thì hết nhưng aspirine thì còn. Phương lấy xuống một viên và rót nước đưa cho cu Thề uống. Song đâu đó nàng lấy thêm chiếu đắp cho cu Thề kín từ đầu đến chân rồi dặn :

- Bây giờ em nằm nguyên thế này rồi chờ khi nào mồ hôi ra nhiều thì sẽ bớt. Để chị ra ngoài này ăn cơm không bọn em nó chờ.

Và Phương quay lại hỏi :

- Chắc bây giờ thì em ăn cơm gì đây, để chị bảo nó xem có hàng cháo đậu xanh thì chị bảo nó mua cho em một bát nhé.

Nhưng Phương chưa ra khỏi buồng Thế đã ngóc đầu hỏi :

- Bà Hàn đâu hở chị ?

Phương nhìn Thế thương hại biết là thằng bé lúc nào cũng chỉ nơm nớp lo sợ và bảo :

- Chưa chắc hôm nay cô ấy đã về mà có về thì cũng phải 11, 12 giờ khuya ! Em không sợ. Nằm nguyên chòm kín cho nó ra mồ hôi nhé ! Lát nữa, chị sẽ vào !

Cu Thế vâng lời và tuy nóng bức lắm mà cũng chịu khó để nguyên chiếu như vậy rất lâu. Cho nên lúc sốt người ra mồ hôi như ltm. Cu Thế thấy ngứa ngáy khó chịu lắm mới thò tay kéo bỏ bớt một cái chiếu đi.

Phương ra nhà ngoài thấy Côn thì bảo :

- Thằng nhỏ con lên cơn sốt chốc nữa chắc nó không ăn được cơm đâu.

Phương nói thế để dò lòng em xem bây giờ đã hồi tâm chưa ?

Khi thấy Côn trả lời :

- Nó sốt à chị ? Mà sao me vẫn chưa về.

Phương nghe nói lại tưởng là Côn lo lắng cho cu Thê mong bà Hàn về để xin thuốc cho... Nên Phương lấy làm vui vẻ mừng rỡ vì Côn đã bỏ được tính độc ác.

Bữa cơm đó Phương ăn rất lâu bởi ông Hàn vào đình ông Thượng hầu tở tở mà bà Hàn thì đi lễ chưa về. Chỉ Phương là lớn nhất nên phải trông coi lũ em nhỏ. Mà chúng biết Phương yêu chiều chúng nên chúng không sợ mấy, lúc ăn đứa này đòi cái này đứa kia đòi cái khác. Làm Phương phải loanh quanh mãi với chúng mới ăn xong được cơm.

Sự thực Phương nóng ruột lắm. Chỉ vì Phương muốn vào ngay xem cu Thê ra sao. Phương nghĩ ngợi biết là cu Thê khổ sở lắm. Vì một đứa trẻ khốn cùng bơ vơ lại gặp lúc bị oan ức ốm đau thì còn gì chán nản khổ sở hơn nữa ?

Phương biết hiện giờ ngoài mình ra thì cu Thê không còn trông mong ở ai được nữa.

Trông nom cho lũ em uống nước rửa mặt song suối, Phương mới vào trong buồng sép, thấy Thê nằm im thì tưởng là ngủ nên rón rén lại gần. Và se sẽ Phương ghé

sát xuống xem sắc mặt cu Thê bây giờ thế nào ? Sự thực Thê có ngủ đâu. Nhưng Thê muốn vờ nhắm mắt nằm im như vậy để hưởng lâu hơn những phút êm dịu khi được Phương coi sóc và Thê đợi cho đến lúc Phương đặt tay lên trán mình mới dơ hai bàn tay nhỏ bé của mình đè nắm lấy bàn tay sinh sẵn của Phương.

Và cu Thê khẽ gọi :

- Chị !

Chỉ mỗi tiếng ấy thôi. Nhưng bao hàm đủ các ý tưởng cảm ơn, và kính mến... Phương cúi xuống nhìn thẳng vào hai mắt cu Thê, làm cho không hiểu tại sao Thê bỗng dưng bật thành tiếng khóc. Phương sẽ hỏi :

- Em hãy còn đau lắm phải không ?

Thê lắc đầu. Phương lại hỏi :

- Thế tại sao em khóc ?

Cu Thê then thùng không biết trả lời làm sao, cúi xuống gượng cười...

Như thế cũng đủ làm cho Phương hiểu hết, nàng tát sế vào má Thê và bảo :

- Em bé muốn làm nũng chị đấy !

Rồi sờ trán cu Thê, Phương gật đầu bảo :

- Em có thể khỏi được đây. Bây giờ em có thấy đói không ?

Cu Thê thưa :

- Em không đói. Nhưng chị chưa lên gác pha sữa cho chú bé ăn à ?

Cu Thê hỏi thế vì biết rằng mỗi tối bằng bây giờ thì Phương tự tay mình pha sữa lấy cho em ăn vì thằng bé bây giờ đã lớn, vú em không đủ sữa cho bú nữa nên phải cho ăn thêm sữa bò mỗi ngày một bữa vào chập tối. Phương gật đầu :

- Kể ra thì em cũng nên kiêng không ăn gì buổi tối nay để mai xem sao đã. Bây giờ chị lên gác không chắc có xuống nữa không. Hễ có sao thì cứ lên gọi chị nhé, lúc nào cũng được !

Và Phương lại quay lại bảo :

- Thằng nhỏ kia nó ngủ hay chưa mà ngáy rầm rĩ, để chị bảo nó ngủ ngoài kia, để cho em ngủ một mình cho yên nhé.

Cu Thê thấy Phương sắp bước ra thì muốn giữ nàng lại lắm nhưng lẽ phải bảo nhỏ Thê rằng :

- Không nên tham lam quá như vậy !...

Trời khuya dần dần trả lại sự yên tĩnh cho mọi vật. Cu Thể nhờ khoản yên lặng đưa tâm tưởng về đến quê nhà : một mái nhà tranh vàng úa dưới ánh trăng tà... một chiếc ổ rom nhỏ bé ngay cạnh bếp.... Một bộ mặt đầy vẻ hiền từ, hồn hậu...

Se sẽ cu Thể gọi như mơ ngủ :

- U-già, u-già !

Và cu Thể ngủ thiếp đi lúc nào không biết !

Cu Thể ngủ như vậy suốt đêm không biết có sự gì xảy ra. Cu Thể không biết rằng trong đêm hôm đó, Phương đã làm những gì. Cho đến sáng hôm sau vừa mở mắt Thể đã nghĩ ngay đến bà Hàn và đoán chắc bây giờ bà đã có ở nhà rồi !

Nhưng người vào đầu tiên không phải là kẻ đáng sợ ấy mà lại là Phương. Nàng vui vẻ hỏi :

- Em bây giờ thế nào ?

Cu Thể thưa :

- Thưa chị, em đã bớt nhiều, ngủ được một giấc giải nên bây giờ chỉ còn đau rức những chỗ bị thương nữa

thôi !

Phương gật đầu :

- Nửa đêm lúc chú bé thức giấc, chị cũng giậy và xuống đây thấy em ngủ yên nên chị mới lên.

Cu Thê nhớ ngay đến nỗi đáng lo của mình hỏi Phương.

- Bà Hàn đâu chị ?

Phương đáp :

- Đêm qua gần một giờ đêm, cô ấy mới về, nghe chừng vui vẻ lắm, may ra thì mọi việc đều yên. Bây giờ cô ấy còn ngủ ít nhất thì cũng đến bữa cơm trưa mới giậy...

Ngừng lại một lát, Phương lại nói :

- Còn như em thấy nhức xương thì đã có cái này !

Vừa nói Phương vừa rút ra một cái lọ nhỏ màu nâu, Thê mở nút ra thấy sắc mùi rượu thì hỏi :

- Đấy ra rượu thuốc à chị !

Phương gật đầu :

- Rượu ngâm cao hổ cốt đây em ạ ! Chị đợi mãi thầy chị về mới lấy được chìa khóa lên mở lấy cho em. Hình như chị thấy nói là những người mà đau xương đau mình uống rượu này sẽ khỏi.

Cu Thê nhìn Phương cảm động lâu lâu mới nói :

- Nhỡ cụ biết thì chị phải mắng chết.

Phương cười gượng :

- Thì biết làm sao được. Nhưng chị đã cẩn thận lắm chắc thầy chị sẽ chẳng biết được đâu... và lại dù có sao chẳng nữa thì cũng đến thôi.

Bỗng cu Thê sực nhớ hỏi Phương :

- À, ông Xã đã về chưa hở chị, mà chị đã hứa sẽ bàn với em chuyện gì cơ mà !

Phương ngẫm nghĩ giây lát rồi lắc đầu nói :

- Việc ấy chưa cần nói đến... nếu tới lúc cần phải bàn với em thì chị sẽ bảo em ngay... còn chú Xã thì không biết đến bao giờ mới về vì thầy chị muốn cho chú ấy về áp để trông nom cho họ cấy rẽ.

Cu Thê lại hỏi :

- Bây giờ em có phải vào trong bếp làm lụng quét dọn không chị ?

Phương nghĩ bụng : nếu bây giờ để Thế cứ nằm nguyên trong này vẫn hay rằng sẽ gọi được lòng thương của bà Hàn nhưng lại sợ cụ Hàn biết lại sinh ra thù oán. Bởi vậy nên Phương bảo cu Thế :

- Bây giờ thì tốt hơn hết là em vào bếp và không làm lụng gì cả, có mặt mình ở đó là được rồi ! Nhưng em hãy uống rượu này đã !

Cu Thế vâng lời, một lát sau Phương lên nhà Thế cũng xuống bếp ! Thằng nhỏ thấy cu Thế thì hỏi rằng :

- Thế nào những con lợn hôm qua đã lặn hết chưa ?

Thằng bếp mắng thằng nhỏ :

- Thằng nhãi này, mày không rửa cho sạch cái mồm ấy đi đã. Rồi nói gì hãy hay, chỉ được cái láu táu, mày thấy nó bị đánh thế thì mày sưng lắm phỏng ?

Thằng xe cũng nói :

- Này, Điêu-Thuyền nó đã về rồi đấy. Nói gì thì giữ mồm giữ miệng kéo lại oan gia !

Cu Thê không nói năng gì hết, mặt đỏ gay lặng yên ngồi xuống góc phản.

Cu Thê không ngờ rằng quanh mình lúc này bao nhiêu kẻ thù ghét mình.

Chừng chín giờ thì bà Hàn giậy. Và hình như Côn cũng đã đợi lúc ấy mà ton hót nhỏ to với mẹ, bà Hàn thấy Côn thì hỏi ngay :

- Thế nào, thằng nhỏ con đâu ?

Côn nói :

- Lúc con xuống rửa mặt thì nó còn nằm ăn vạ ở trong buồng chưa dậy, thằng ấy gớm lắm !

Bà Hàn lại hỏi :

- Thầy con đã về chưa ?

Côn trả lời :

- Thầy con mãi bốn giờ sáng mới về. Hiện giờ thầy đương ngủ ở nhà dưới, chắc ít nhất đến ba giờ chiều có giậy mới giậy.

Bà Hàn gật đầu :

- Cái thằng nhỏ con này thế mà gớm lắm, mình phải trị ngay mới được...

Côn bông nói :

- Này mẹ a, sao lúc nãy con vào trong bếp thì lại thấy mặt nó đỏ rừ như người say rượu vậy.

Bà Hàn có vẻ lo lắng :

- Để chốc nữa tao sẽ xuống xem sao ?

Tuy bà nói vậy nhưng mãi đến buổi chiều bà cũng không xuống dưới nhà, bà thuộc vào hạng người thấy việc gì nguy hiểm thì ngần ngại không dám đương đầu với, nhất là cụ Hàn có nhà thì bà lại càng sợ cụ biết thì lại trách mình đã hành hạ đánh đập thằng nhỏ con một cách thái quá.

Vì đã có một lần trước đây bà đánh đày tớ đến nỗi nó ốm mất mấy ngày, cụ Hàn rắn vật mãi, chẳng phải là cụ có lòng thương người, nhưng cụ bảo :

- Bà đánh chúng nó vừa vừa chứ không cố nó ốm nó nằm ăn vạ đấy mình lại phải lo thuốc cho nó thì tốn hại bao nhiêu ?

Nhưng cụ Hàn ngủ đến ba giờ rưỡi chiều, thì lại dậy đi đánh tổ tôm ngay. Lúc đó bà mới dám xuống xem

sự thể thế nào... Bà vừa xuống đến nhà dưới thì đã thấy Côn lon ton chạy lên mà bảo :

- Này me a, đích thằng nhỏ con ăn cắp rượu thuốc của thầy uống rồi.

Bà Hàn hỏi lại :

- Sao con biết ?

Côn chỉ tay nói :

- Con vừa mở tủ tìm chai mật ong, thấy chai rượu thuốc bỏ ngổ nút không kỹ mà lại để phía có dán giấy vào trong. Thường ngày con lấy cho thầy uống con vẫn để phía có dán giấy ra ngoài.

Bà Hàn gật đầu :

- Thôi đích rồi, sáng ngày con chẳng thấy nó đỏ mặt là gì ?

Côn sung sướng :

- Đích rồi, con tìm nó lòi lên đây, đánh cho nó một trận mới được.

Nhưng bà Hàn kéo tay Côn lại rồi bảo :

- Con đừng nóng nảy, để nguyên ta liệu, thằng ấy ranh mãnh lắm đấy, chẳng phải quê mùa cục kịch đâu... Bây giờ ta cứ để nguyên đợi đến lúc ăn cơm con lấy rượu cho thầy uống thì kêu mát ấm lên lúc đó ta mới dặn thằng nhỏ là lúc sáng nó thấy thằng nhỏ con mặt đỏ.

Côn ngắt lời :

- Me cứ tát cho thằng nhỏ một cái, thế nào nó cũng phải nhận, vì buổi sáng chính nó kêu : quái thằng nhỏ con sốt hay sao mà mặt mũi đỏ rừ thế kia; vì thế con mới để ý...

Bà Hàn nghiêng răng bảo :

- Lần này thì bà phỉnh phờ lão già cho nó đánh mày chết thử xem mày còn leo lẻo cái mồm mãi hay thôi.

Vì bà Hàn biết chồng mình là người keo kiệt nên định nhân dịp mà hại cu Thê.

Trong lúc hai mẹ con bàn mưu kế. ác nghiệt không ngờ còn có người thứ ba dính biết nữa. Người đó là Phương vậy.

Phương lúc đó tình cờ đương lúi húi mở hòm ở góc nhà bỗng nghe thấy bà Hàn và Côn đương bàn chuyện,

lúc đầu thì nàng cũng không để ý nghe. sau thấy mấy tiếng nhỏ con, rượu thuốc ! nàng mới chú ý nghe, lúc hai mẹ con lên gác rồi Phương mới quay xuống bếp vừa đi vừa lẩm bẩm :

- Thế là mình nhầm. Côn đâu có lòng hồi cải nghe lời mình như mình tưởng. Bây giờ biết làm thế nào được ?

Phương vào đến bếp thấy cu Thề ngồi bó gối ở góc sân thì toan nói sau lại thấy thằng nhỏ đương lúi húi ở đấy thì lại thôi, chỉ đưa tiền cho thằng bếp rồi lại lui ra... sau khi đã dặn thằng bếp mua các thức ăn để làm cơm chiều !

Cu Thề thoát thấy Phương thì mừng lắm toan hỏi nhưng khi thấy Phương không nói gì đến mình, lại cũng không thấy Phương ra hiệu gì cho mình thì lo lắng khôn cùng vì tuy ở lì dưới bếp, nhưng Thề cũng biết là bà Hàn đã giậy và cụ Hàn giậy rồi đi đánh tổ tôm ngay.

Có lẽ cu Thề đương đợi một trận đánh mắng của bà Hàn nhưng sau không thấy động tĩnh gì thì lo lắng hoài nghi vô cùng. Không biết sự tình đã soay sở ra sao ? Cu Thề muốn hỏi Phương nhưng thấy Phương chỉ nhìn mình rồi lại lặng lẽ quay đi thì lại thôi không giám hỏi.

Tuy vậy trong óc Thế vẫn băn khoăn như vậy nhưng Phương lại còn băn khoăn hơn, Phương lưỡng lự định lên gác về phòng mình nhưng khi đi đến nửa cầu thang thì lại lảo bầm :

- Hay ta hãy đợi ông Xã về đã.

Các bạn có thể đoán rằng Phương đang nghĩ đến việc gì không ? Hiện giờ Phương còn lưỡng lự hay đã quả quyết ngã hẳn về đường nào rồi ?

Phương lo sợ lảo bầm :

- Không biết chốc nữa ta lại đăng Lan có thể lấy được không, hay Lan lại không sẵn.

Và một lát sau Thế thấy Phương đã mặc quần áo vãng vào trong bếp dọn thúng bếp làm món ăn rồi đi ra sau khi đã liếc mắt nhìn Thế ra ý muốn bảo :

- Em hãy cứ yên tâm mà đợi không lo ngại gì hết !

Phương đi rồi Cu Thế bỗng thấy sợ hãi, chỉ e rằng lúc này bà Hàn xuống dọn vật mình thì không lấy ai mà chống đỡ cho thôi. Nhưng may thay suốt từ bảy giờ đến tối, bữa cơm chiều bà Hàn cũng không xuống.

Bữa cơm dọn ra rồi Phương và cụ Hàn cũng chưa về. Đã mấy lần Côn xuống hỏi đầy tớ :

- Thế nào cô Phương chưa về ư chúng mày ?

Và lần nào bọn đầy tớ cũng thưa :

- Cô ấy chưa về ạ !

Và thằng bếp lại hỏi :

- Thưa cậu bà đi chơi rồi ạ ? Cụ có ăn cơm nhà không ạ mà chưa thấy cụ về ?

Côn lắc đầu bảo :

- Bà ở trên nhà ấy chứ có đi đâu đâu, cụ đi đánh tổ tôm không ăn cơm nhà !

Và tới sau cùng thì Côn bảo :

- Muộn lắm rồi, thôi để phần cô ấy vậy ! Bà bảo mày bung cơm lên đây.

Cu Thế cũng sốt ruột không hiểu Phương đi đâu lâu vậy, thường nhật thì nàng có đi đâu lâu như vậy đâu ?

Ngay lúc này Phương ở bên ngoài bước vào, theo sau có tiếng bà Hàn nói vọng :

- Góm đi đâu mà để cho người ta đợi hết nước hết cái thế ?

Phương không trả lời, chỉ đi múc nước rửa mặt rồi sẽ liếc nhìn cu Thề mà tủm tỉm cười. Thề đoán chắc Phương đi có điều gì may mắn hăn. Nhưng Thề cũng chưa đoán chắc việc may mắn ấy là việc gì ?

Và cu Thề ngong ngóng đợi Phương có dịp nói cho mình nghe. Vì đoán rằng việc ấy hăn có liên can đến mình nên Phương mới báo hiệu cho mình biết. Nhưng cu Thề càng ngóng càng bất tin cho đến lúc thấy mâm cơm trong bếp đã ăn xong mà cũng không thấy Phương báo gì mình cả.

Cu Thề đành cố chờ. Những vết roi chỉ con hơi rất thôi chứ không thấy nhức nhối nữa. Cu Thề nóng nảy như vậy mà cũng phải cố đợi cho đến hơn 8 giờ, bà Hàn và Côn sửa soạn đi xem chớp bóng. Thề mới có hy vọng rằng rồi nhà không còn ai đáng nghi ngại nữa. Phương sẽ nói cho mình nghe.

Quả nhiên lúc bảy giờ Phương mới đi xuống bếp bảo bọn người nhà :

- Chúng mày thu xếp gọn giếp cho sạch sẽ tươm tất cả đi rồi thằng nhỏ liệu mà ngủ ở nhà ngoài đợi công bà và cậu.

Và Phương liếc mắt ra hiệu cho Cu Thê theo mình lên gác. Cần thận, cu Thê chờ cho Phương đi khỏi một tí rồi mới hỏi anh bếp rằng :

- Này anh bếp, ấm nước trên gác đã pha chưa nhỉ ?

Thằng bếp lắc đầu :

- Chưa, nhân thể mày lên gác thì cầm ấm xuống hộ tao nhé.

Cu Thê chỉ đợi có thể. Vui vẻ lên cầu thang, cu Thê bỗng có cảm tưởng nửa mong lên ngay trên đó để xem tin gì, nửa muốn đậu đà để chờ đợi thêm chút nữa.

Cu Thê lên tới phòng Phương thì đã thấy nàng ngồi đợi mình rồi. Không thể dừng được Thê hỏi :

- Thưa cô hân hôm nay cô có tin gì mừng ?

Phương mỉm cười kéo tay cu Thê bảo :

- Kìa, chị đã bảo em gọi bằng chị kia mà...Tin cũng chẳng lấy gì làm mừng, nhưng cũng khá ! À, nhưng bây giờ em thấy trong người thế nào ?

Cu Thê thưa :

- Em bây giờ đã khỏi hẳn rồi, còn hơi đau nữa thôi
nghĩa là sốt khỏi hẳn rồi.

Phương lại hỏi :

- Bây giờ em hẳn có thể đi bộ lâu được.

Cu Thế gật đầu :

- Vâng, chắc hẳn chị muốn sai em đi đâu ?

Phương lắc đầu :

- Không, nhưng chị muốn hỏi thế thôi để rồi chị nói
rõ mọi việc cho em nghe.

Rồi Phương đứng giậy bước ra cửa ngõ trước ngõ sau
xem có ai nghe không ? Đoạn nàng khóa trái cửa lại, hạ
giọng xuống se sẽ nói :

- Em có biết rằng tại sao buổi chiều nay bà Hàn không
nói gì tới em không ?

Cu Thế ngẫm nghĩ rồi nói :

- Em chắc là bà biết em oan, nên bà thôi không nhắc
đến chuyện trước nữa.

Phương lắc đầu :

- Trước kia chị cũng tưởng thế song về sau nghe vụng được một chuyện mà bà Hàn và Côn bàn nhau, để chị thuật đầu đuôi câu chuyện ghê gớm ấy cho em nghe... sao lại có những người gian ác đến thế...

Và Phương lần lượt kể cho cu Thế nghe câu chuyện mà mình nghe lỏm được. Cu Thế nghe xong, cau mày nghiêng răng mà nói :

- Thằng Côn thế thì ác thực, em quyết...

Phương không để cho Thế nói hết lời đã vỗ vai mà bảo :

- Bây giờ là lúc em không nên tức giận, ta phải tính cách nào chu toàn mới được.

Cu Thế nói :

- Em cũng đành liêu nói rõ việc này cho cụ Hàn biết rồi sau muốn thế nào cũng được.

Phương gạt đi mà bảo :

- Sao em đâm tính quẩn thế ? Trước kia chị cũng định nói rõ đầu đuôi cho thầy chị biết nhưng sau chị lại thôi vì biết nói thế không được ích gì mà lại mang tiếng dè ghe con chồng; hănh không ai tin mình nào. Huống hồ là em, hănh ai cũng tin vợ hơn đây tở...

Cu Thế bảo :

- Như vậy thì chị khuyên em nên làm gì chứ cứ tình thế này thì em khó lòng mà ở yên nhà này được.

Phương gật đầu :

- Chị cũng nghĩ thế, nhưng bây giờ em định đi đâu hay em lại về với u-già ?

Cu Thế mừng rỡ :

- Vâng, em chỉ thích về với u-già mà thôi...

Nhưng cu Thế sụ ngay nét mặt lại mà nói :

- Không được mất, chị ạ, vì nếu em về với u-già thì thế nào thấy thế cụ Hàn cũng bảo ông Xã lại về bắt em ra mất thôi !

Phương cũng nói :

- Chị cũng nghĩ thế. Trước đây chị đã định chờ ông Xã ra ngoài này rồi sẽ bàn định với ông ấy, nhưng sau lại nghĩ : cứ xem tình hình này thì ông Xã cũng chẳng yêu mến gì em, nghĩa là chị nói hở ra không chừng ông ta sẽ kể lại cho thầy chị biết. Nếu bây giờ tự nhiên em chôn về với u-già thì thế nào thầy chị cũng cho ông Xã về tìm. Lúc đó thì chị e rằng trước khi lên đây em lại bị

mấy trận đòn với ông Xã đã.

Cu Thế rùng mình, vì trước mặt thằng bé khốn nạn đã hiện lên hình ảnh ông Xã với hai con mắt đỏ ngầu mà hai bàn tay to lớn móng tay đầy ghét bám. Cu Thế luống cuống níu lấy áo Phương mà hỏi :

- Chết chưa, nếu thế thì làm thế nào được hở chị ?

Phương nắm chặt tay cu Thế mà bảo :

- Bởi vậy nên chiều nay chị đã tính toán mãi tìm chỗ nào cho em được yên thân. Điều thứ nhất khó khăn là...

Thế lo lắng :

- Là làm cách nào ra khỏi nhà này được phải không chị ?

Phương lắc đầu :

- Không, điều ấy chị đã nghĩ được rồi, cũng không khó khăn là mấy, nhưng chị suy tính một điều là ra khỏi nhà này thì em phải có nơi nương thân mới được.

Cu Thế ngẫm nghĩ :

- Miễn là em ra thoát khỏi nhà này là được, nếu ra sao sau này thì cũng liều, may ra thì hay, bằng không...

Đến đây cu Thê bỗng ngừng lại nuốt hai hàng lệ đương chảy trên khoé mắt, Phương chăm chú nhìn cu Thê rồi nói :

- Bằng không thì em định làm gì ?

Cu Thê cúi mặt xuống trả lời nhỏ :

- Nếu không thì em cũng đành liều, số em đã vậy thà chết còn hơn sống.

Phương kéo tay cu Thê lại gần rồi kéo ngẩng mặt nhìn thẳng vào mặt mình dơ hai tay áp chặt vào má cu Thê mà bảo :

- Không, em nghĩ thế không được rồi. Bao giờ ở đời ta cũng nên can đảm mới được. Nếu mỗi khi thấy việc gì khó khăn nguy hiểm mà chán nản ngay không chịu nghĩ cách hành động đã vội nghĩ ngay đến cách liều chết thì chỉ là những kẻ hèn nhát mà thôi... Không em, ta cần phải phấn đấu cho đến phút cuối cùng, chẳng hay bại không đáng kể, miễn là lúc nào mình cũng can đảm mà trông đỡ mọi sự khó khăn ở đời...

Cu Thê nắm tay Phương mà nói :

- Nhưng em chỉ sợ em còn nhỏ tuổi quá không đủ sức chống đỡ với mọi sự khó khăn mà thôi.

Phương nghiêm nghị :

- Không, mạnh hay yếu đâu có phải là do ở đàn ông hay đàn bà, ít tuổi hay nhiều tuổi. Chị muốn nói cái mạnh của tinh thần... Vậy phút này, chúng ta hãy cùng... và hứa với nhau rằng : dù gặp sự khó khăn thế nào ta cũng không nản lòng thoái chí, quyết phấn đấu cho đến cùng... và những khi có những sự chán nản quá, chúng ta lại nghĩ đến nhau. Đến phút này, chúng ta phải quyết gắng làm theo lời hứa.

Nhớ tới câu chuyện đương nói dở, Phương lại tiếp :

- Còn việc tựa nương của em khi ra khỏi nhà này thì chị cũng đã nghĩ tới, chị không muốn tìm chỗ nào gần đây quá vì gần thì e bà Hàn hay ông Xã bắt gặp lại làm nhiều sự lôi thôi. Mà xa hơn một chút thì chị không có ai là thân thiết cả. Nghĩ mãi sau chị mới nhớ là có một người bạn gái cũ trước kia cùng học một trường, hiện giờ chị ấy đã lấy chồng trên Bắc-Giang. Trước thì vẫn thư từ cho nhau luôn nhưng ít lâu nay thì chị bận lắm mà nghe đâu chị ấy cũng sắp sinh nở nên cũng không thư từ gì cho nhau cả. Hôm qua chị đã viết thư cho chị ấy, độ mai là đến nơi, vậy em hãy ra khỏi nhà này rồi lập tức đi tàu sớm lên Bắc.

Cu Thế hỏi :

- Nhưng tên người ta là gì chứ chị ?

Phương trả lời :

- Khi còn con gái thì tên là Cúc, nhưng sau lấy chồng thì gọi là bà phán Trương vì chồng chị ấy làm thông phán ở tòa sứ. Em lên Bắc vào khoảng 11 hay 12 giờ thì dừng có lại vì chị đoán thư của chị gửi nhà giầy thép hôm qua thì chiều mai mới có thể tới nơi được. Muốn cho chắc chắn cẩn thận vậy chị hãy viết cho em một bức thư nữa cũng giống như in bức thư kia. Nếu buổi chiều em đến chị phán Trương đã nhận được thư của chị rồi thì thôi, bằng không em sẽ đưa cái thư này ra, chắc nhận được thư của chị, chị Trương sẽ coi sóc em cẩn thận tử tế...

Thế ngắt lời :

- Nhưng từ đây lên Bắc xa bao nhiêu cây số hở chị ?

Phương cười :

- Nam định muốn lên Bắc giang thì trước hết phải đi mất hơn tám chục cây số lên Hanoi; còn từ Hanoi lên Bắc giang bao nhiêu cây số nữa thì chị chưa biết...

Cu Thê lặng yên một lát như tính toán rồi mới nói :

- Xa như vậy thì đi bộ mất mấy ngày, chứ sao chị lại nói trưa mai tới Bắc Giang ?

Phương cười vỗ vai Thê mà nói :

- Nghĩ là em phải đi tàu hỏa hay xe ô-tô chứ em đi bộ thế nào được ?

Cu Thê ngẫm nghĩ giây lát rồi lẩm bẩm :

- Đi tàu thì mất nhiều tiền lắm. Mà em thì làm gì có tiền ?

Phương cười, tát yêu vào má Thê :

- Sao em nghĩ vớ vẩn thế, chị đã tính cho em đi thì hẳn là phải liệu sao cho em đủ tiền tàu mà đi chứ ?

Vừa nói Phương vừa móc túi lấy một nắm giấy bạc có ghim sẵn ra làm nhiều món. Cu Thê xưa nay chưa từng được trông thấy nhiều tiền như thế nên kêu lên :

- Sao mà lắm tiền thế chị ?

Phương mỉm cười :

- Đây tất cả chỉ có 12 đồng chứ làm gì có nhiều ? Như vậy chỉ đủ cho em tiêu trong ít lâu mà thôi. Vả lại chị

cũng phải nghĩ đến cách bất ngờ có thể xảy ra cho em được...

Cu Thế ngân ngại nói :

- Tiền này của chị để dành à ?

Phương gạt đầu không trả lời. Thế liếc nhìn Phương có ý nghĩ ngại lâu lâu mới vùng nói :

- Thôi em hiểu rồi, tiền này không phải là của chị mà là tiền của chị đi vay !

Phương còn cố lắc đầu :

- Không của chị thực đấy !

Thế buồn rầu :

- Chị giấu em làm gì ? Phương đành phải nói :

- Mọi khi thì chị cũng có sẵn tiền nhưng mấy hôm trước đây có người bạn bị ốm nặng cho người đến vay, chị lại đưa cho cả, bây giờ cần đến thì lại không có, phải đi vay của chị Lan, được cái chị ấy là bạn thân nên cũng không ngại gì hết.

Sự thực chính Phương chưa nói hết. Phương có lại tìm Lan nhưng không may Lan lại về quê vắng. Phương

cuồng quýt đành phải chạy ngược chạy xuôi hỏi vay mấy chỗ không thân mấy và cũng không vay được đồng nào cả. Phương đành phải mang chiếc vòng vàng của mình đem cầm đi, để lấy tiền cho cu Thề, bởi thế cho nên buổi cơm chiều Phương thành ra về chậm.

Cu Thề thấy Phương phải khó nhọc về mình thì cảm động. Nắm lấy tay Phương mà nói :

- Chị thương em quá, em không biết lấy gì mà đền đáp ơn chị được.

Phương mỉm cười mà bảo :

- Có gì mà em gọi là ơn được; một khi đã coi em như em, thì chị em phải giúp đỡ lẫn nhau là thường vậy.

Cu Thề lại hỏi :

- Vậy chị nghĩ cách nào cho em ra khỏi nhà này được.

Phương nói :

- Hôm nay tiện cho em là bà Hàn và Côn cùng đi chơi vắng nên chắc vào khoảng 12 giờ thì mới về. Chị đã bảo thằng nhỏ nằm canh cửa nhưng nó lười, ngủ như chết. Em mà nói là em canh cửa hộ thì nó sướng mê. Vậy em hãy sửa soạn đi hễ khi bà Hàn về thì em mở cửa cho bà nhưng đừng khóa lại nữa, và cứ lặng yên trao trả

chìa khóa bà, đợi khi bà lên gác rồi thì mở cửa mà đi.

Cu Thề gật đầu :

- Chị nghĩ kẻ thế hay lắm nhưng có chắc coi cửa hộ thì thằng nhỏ bằng lòng không.

Phương cười dục :

- Thôi bây giờ thì em hãy xuống dưới nhà rồi liệu mà thu gợn ra ngoài ngủ. Chừng lúc nào thằng nhỏ ngủ yên thì lại lên đây chị dặn dò rồi đưa tiền cho, chứ em ở lâu trên này thì bọn đây tớ lại nghi.

Cu Thề vâng lời xuống dưới nhà. Trong óc cu Thề lúc này không lo sợ gì bà Hàn nữa, nhưng xem chừng man mác và hồi hộp vô cùng vì lần đầu tiên cu Thề phải lẩn lút trốn tránh mọi người, cu Thề không hiểu đời mình sau này sẽ ra sao ?...

Cu Thề vừa xuống dưới nhà thì thằng nhỏ đã bĩu môi mà bảo :

- Gớm mày hay tạ dĩ lắm, lên pha có một ấm nước mà ở trên ấy hàng nửa buổi, có xuống mà quét gợn sửa soạn đi ngủ không hay còn đợi tao phải hầu nữa ?

Cu Thề không có giáng tức tối như mọi khi, trái lại tươi cười bảo thằng nhỏ :

- Tôi pha ấm nước thế nào lại tung tóe cả ra ngoài, tôi sợ lát nữa bà mắng nên phải lau kỹ lưỡng cho khô ráo rồi mới giám xuống. Tôi tưởng anh đã đi ngủ rồi ?

Thằng nhỏ cầu nhàu :

- Mà làm như tao sướng lắm đấy. Đi ngủ nhưng nào có ngủ được yên ? Đến 12 giờ hay một giờ, mẹ Điều-Thuyền lại không về nheo nhéo ngay đấy ?

Thế nói hững hờ :

- Mấy hôm nay mình lại không tài nào mà chọn mắt được. Khó quá cứ muốn nhắm mắt lại, nhưng mà nó cứ tỉnh như con sáo.

Thằng nhỏ thấy cu Thế nói thế thì lại có vẻ ngẫm nghĩ mà bảo :

- Mà không ngủ được vậy hay là mà chịu khó ra ngoài ấy nằm mà mở cửa cho mẹ ấy nhé !

Thằng Bép thấy thế thì chép miệng mà bảo :

- Mà chỉ được cái ranh thôi, nhỏ ạ ! Đời nào nó lại chịu thế.

Nhưng cu Thế đã gật đầu mà bảo :

- Được rồi, thế thì càng hay và ngủ trong buồng bí hơi lắm mà lắm muỗi nữa là đằng khác.

Thằng nhỏ thấy cu Thế nhận lời thì vui vẻ vỗ vai cu Thế mà bảo :

- Phải thế mới là anh em chứ ? Nhưng mày hãy ra đây rồi tờ bảo cho cách chèn cửa và mở khóa ?

Cu Thế theo thằng nhỏ ra nhà ngoài. Thằng nhỏ chỉ bảo mọi thứ cho cu Thế mà bảo :

- Nhưng có một điều mà tao phải dặn trước là hễ thấy có người gọi cửa thì phải hỏi : ai đấy ?

Cu Thế bật cười :

- Lẽ tất nhiên thì phải hỏi như thế còn gì nữa mà phải giận.

Thằng nhỏ lắc đầu mà bảo :

- Không, thế mà khó đấy, tao hãy thử hỏi mày hễ nhận thấy là mục Điều-Thuyền nó trả lời «tôi đây» thì mày làm thế nào ?

Cu Thế vẫn cười :

- Thì khi nào nhận được đích tiếng bà Hàn thì cứ việc

mở cửa chứ còn gì nữa ?

Thằng nhỏ cười đắc chí :

- Ấy chính thế tao mới phải dặn mày cẩn thận chứ. Nếu mày mở ngay thì thế nào mày cũng phải một chiếc cốc nên thân giống tao trước. Lúc tao mới vào ở tao cũng phải mấy lần cốc như thế đấy. Đây này mày hãy nghe cho kỹ, khi nào mày nghe thấy tiếng trả lời : tôi đây hay tao đây thì mày lại phải hỏi : tôi là ai, mặc dầu mày đã nghe rõ tiếng khàn khàn như vệt đục của mụ cũng mặc. Mụ ở ngoài sẽ quai mồm ra mà bảo : «Cụ Hàn đây !». Thế là mày phải mở cho nhanh, và mụ sẽ bằng lòng nếu mày cung-kính chấp hai tay lại thưa :

- Bẩm cụ ông chưa về ạ ?

Rồi thằng nhỏ lại bĩu môi mà bảo :

- Cái con mụ đó chỉ thích được người ta gọi bằng cụ. Nên chỉ có dịp trung danh cụ khi gọi cửa. Mà kẻ nào làm lỡ dịp đó của mụ thì chết với mụ.

Cu Thế cười :

- Anh dặn thế, tôi hiểu rồi, anh cứ vào đi ngủ đi, tôi vào lấy cái quạt một lúc rồi cũng đi nằm.

Thằng nhỏ sắp quay vào còn cố quay lại mà giận với.

- Mày nhớ nhé, phải tỉnh ngủ, hễ có người gọi thì hỏi ngay nhưng đừng có mở cửa vội nếu sai thì không có cái cốc nào ra ngoài đâu đấy.

Cu Thề gật đầu rồi vào trong nhà lấy chiếu ra, thằng nhỏ cũng về buồng sếp lấy cái quạt rồi tắt đèn đi ngủ. Cu Thề nằm trên chiếu không khỏi nghĩ vắn vợ, liếc trong cái xe nhà để gác ở cạnh tường, bỗng lại nghĩ đến hình ảnh của Phương vẫn ngày ngày đi xe ra chợ mua sắm các thứ. Cu Thề nhớ bộ mặt hiền hậu của Phương, cặp mắt nhân từ... Cu Thề lại thấy hiện ra trước mắt cái nụ cười tươi thắm hiền hậu mà bất cứ ai trông thấy cũng phải đem lòng kính mến.

Cu Thề lại nhớ u-già ở nhà quê. Và tự nhiên cu Thề đem hai người ra so sánh : cu Thề thấy hai người cùng phúc hậu, hiền từ, đại độ, cùng một nét đau thương bí ẩn ở trong lòng, nhưng một đằng thì chất phác thực thà, một đằng thì thông minh, tài trí..

Rồi cu Thề lẩm bẩm :

- Đời ta mà được sống mãi bên hai người ấy thì dù ăn cháo cũng đủ sung sướng rồi.

Khôn nạn ! Nguyên vọng của đứa trẻ mười mấy tuổi chỉ có thể mà nào có được toại lòng !

Nằm một lát, cu Thê liệu chừng trong ngoài đều đã ngủ yên cả rồi, mới len lén trở giậy nhẹ nhàng bước lên gác. Buồng Phương lúc này đã đóng ! Cu Thê e-ngại rằng Phương đợi lâu đã chợp ngủ rồi... Nhưng cánh cửa phòng bỗng hé mở. Một bàn tay nhỏ nhắn sẽ nắm lấy tay cu Thê mà kéo vào. Không cần trông rõ thấy người, cu Thê cũng biết đó là ai rồi.

Cu Thê liền hỏi :

- Em tưởng chị đã ngủ rồi ?

Phương mỉm cười :

- Không, chị vẫn ngồi chờ em và nghe ngóng. Khi chị thấy bước chân em nhẹ nhẹ trên thang chị đã biết rồi...

Rồi Phương lại hỏi :

- Thế nào chúng nó ngủ yên rồi phải không ?

Thê gật đầu trả lời :

- Vâng ngủ say tất cả rồi !

Đoạn nắm tay Phương, cu Thế lại nói :

- Em sợ lắm chị ạ !

Phương cười :

- Cần phải quả quyết và can đảm mới được em ạ !

Rồi Phương liếc nhìn đồng hồ mới nói :

- 10 giờ rưỡi rồi, chắc chỉ 11 rưỡi là bà Hàn và Côn về thôi em ạ !

Và Phương lại hỏi :

- Em còn nhớ hết cả những lời chị dặn chứ ?

Thế hỏi lại :

- Chị bảo em nhớ cái gì ?

Phương vỗ vai cu Thế mà bảo :

- Nếu thế thì hỏng mất, để chị nhắc lại một lần nữa cho em nghe rồi nhớ kỹ lấy nhé. Sớm mai em ra ga hỏi thăm tàu đi Hanoi, tới Hanoi sang tàu Bắc-Giang...

Cu Thế nhanh nhẩu ngắt lời :

- Điều ấy thì em nhớ kỹ lắm rồi, chỉ bảo em hơn 11 giờ thì tới Bắc chờ đến 4, 5 giờ chiều hãy lại nhà bà

Phán-Trương, à, mà không biết nhà có dễ tìm không chị nhỉ.

Phương cười :

- Tỉnh nhỏ thì dễ tìm nhà lắm. Hơi khó có một điều là khi từ tàu Nam sang tàu Bắc ở ga Hanoi thì chỉ sợ em sẽ lên nhầm tàu mà thôi. Vậy em phải cẩn thận lắm kẻo lên nhầm tàu Haiphong thì thực là khốn đấy !

Cu Thê nói :

- Em sẽ hỏi thăm...

Phương gật đầu :

Ngay trước ga Hanoi có một chỗ để biển giờ nào thì tàu nào đỗ, tàu nào đến, tàu nào đi, nhưng em không biết chữ thì nhờ người ta bảo hộ. Kéo cạnh tàu cũng không có biển chỉ tàu nào đi về đâu đâu ! Lúc nào tàu Nam tới Hanoi thì em xuống hỏi ngay người làm ga mà họ cầm cái cờ đỏ, đứng ở cạnh đường tàu để thổi còi lúc tàu đỗ, họ sẽ chỉ cho em.

Phương lại nói :

- Sau khi đã lên tàu rồi, em nhớ là lại phải hỏi lại những người ngồi ở trên tàu một lần nữa cho chắc chắn nhé. Như vậy thì sẽ không bị nhầm lẫn.

Móc túi ra, lấy gói tiền Phương đưa cho cu Thê mà bảo :

- Đây tất cả có 12 đồng như lúc nãy chị nói. Em hãy giữ lấy đây chị ghim 8 đồng bạc giấy giêng để em bỏ vào túi trong và gài ghim băng cẩn thận vào. Ngoài ra em lại giữ lấy hai đồng bạc lẻ để đi tàu., và hai đồng bạc hào để nhớ có tiêu gì đến không.

Cu Thê cầm gói tiền, lưỡng lự rồi nói :

Chị cho em nhiều quá, em tiêu gì cho hết được. Hay là em chỉ lấy...

Phương gạt đi :

- Không, em tưởng là nhiều đó thôi, chứ chưa chắc đã đủ. Nếu mà có người lớn đưa em đi thì từ đây lên Bắc chỉ hết hai đồng bạc là cùng, nhưng em mới là một đứa trẻ, chẳng khác gì mới bắt đầu bước vào con đường phiêu lưu... cuộc đời soay trở không biết thế nào là chừng... như vậy 12\$ có đáng là bao nhiêu ?

Cu Thê rom róm nước mắt :

- Không biết bao giờ em mới lại được gặp chị ?

Phương gượng cười :

- Việc sẽ đến biết thế nào mà nói trước được, nhưng em không ngại xứ ta có to là mấy, đường đất gặp nhau hẳn còn nhiều...

Cu Thế ngân ngại nói :

- Lúc em ở nhà quê ra đây u-già em cũng bảo rồi sẽ gặp nhau, nhưng tình thế này em e rằng khó lòng mà gặp được u-già mất.

Bỗng một ý kiến thoáng nảy ra trong óc, cu Thế hỏi Phương :

- Hay là em hãy về quê thăm u-già một tý rồi hãy lên Bắc giang.

Phương lắc đầu :

- Như thế không được nếu em trốn rồi thì thế nào cũng bị ông Xã về tìm ngay mất, không gặp em ở đây thì không sao nhưng chẳng may thấy thì lại quay ra dằn vặt hay đánh đập u-già có phải khổ thân u già hay không. Mà nếu vô phúc gặp em thì bác ấy lại tóm em lên đây có phải uổng công chị em mình bàn định hay không. Đằng nào cũng tội cả. Chi bằng đừng về nữa là hơn cả.

Thấy Cu Thê đàn mặt ra, hai hàng nước mắt rung rung thì Phương rút mùi-soa lau nước mắt cho cu Thê mà bảo :

- Em đừng khóc nữa, em lên Bắc giang ngày một ngày hai chị sẽ tìm cách báo tin riêng cho u-già của em được biết để u yên lòng và nếu sau này mọi việc yên ổn cả chị sẽ viết thư cho em biết để em liệu xin phép về thăm u-già mấy hôm có phải là hơn không ?

Cu Thê ngấm nghĩ giây lát rồi rụt rè rút gói tiền ra mà nói :

- Em cầm tất cả 12 đồng cũng thừa quá, vậy em gửi chị hai đồng để khi nào chị gặp u-già em thì chị đưa cho u em may áo bông vì trời năm này chắc là rét lắm mà u em thì chưa có áo cánh bông...

Phương cảm động đưa trả Thê hai đồng mà bảo :

- Em không ngại, ngày hôm nay chị túng không sẵn tiền nên chị mới không có nữa để đưa nhiều cho em, nhưng em cứ cầm lấy cả. 12 đồng chưa chắc đã đủ tiêu đâu, còn hôm nào chị gặp u-già chị sẽ có tiền khác đưa cho u em, em đừng ngại.

Sợ cu Thê vẫn chưa hết nghi ngại, lại thắc mắc mãi nên Phương phải nói tiếp :

- Và về phần u-già, chị sẽ cố sức giúp đỡ không bỏ lỡ một dịp nào, em cứ yên lòng mà vui vẻ lên đường...

Cu Thề cảm động :

- Thực chị là một người hiền hậu và phúc đức quá. Em không biết đến bao giờ trả được ơn chị...

Phương sẽ beo má cu Thề mà bảo :

- Em chị đến hay lần thân, lại nói đến ơn với huệ rồi, chị không bằng lòng em nữa đó.

Rồi Phương lại nhìn đồng hồ mà bảo :

- Thôi, còn có nửa giờ nữa thôi. Em có cần dặn gì thêm nữa không ?

Cu Thề lắc đầu nghẹn ngào nói :

- Em nhớ chị và u-già quá. Đời em không biết đến bao giờ mới được gặp những người hảo tâm nhân đức như chị, và hiền hậu nhu mì như u-già em nữa ?...

Phương bật cười :

- Em nói như đã biết đời nhiều lắm. Không em ạ, ở đời này không thiếu gì những người tử tế tốt bụng đâu, tuy rằng có rất nhiều những người thâm độc hiểm ác !

Em không nghe chuyện Bà Tiên giáng phúc có Bụt...

Chợt nhớ ra cu Thê vùng nói :

- A, em biết rồi, có phải Bụt là những người thấy trẻ con khóc hiện ra đỡ dành cứu giúp phải không chị, em vẫn được u-già kể chuyện Tấm, Cám cho nghe, khi cái Tấm ngồi khóc thì bụt hiện lên hỏi làm sao con khóc...

Phương cười :

- Phải, đó chính là những vị thần bao giờ cũng sẵn sóc đến những đứa trẻ ngoan ngoãn đau khổ, nếu chính Bụt không giúp thì lại sui khiến những người khác giúp...

Cu Thê âu-yếm nhìn Phương rồi nói :

- Nếu vậy thì chắc em cũng có Bụt, vì em đã bị khô sở rồi chị giúp em có phải Bụt đã sui khiến chị thương em phải không chị Phương ?

Phương chỉ nhìn cu Thê mỉm cười mà không nói năng gì cả.

Bỗng sực nghĩ tới, Phương vội hỏi :

- Em có mang theo nhiều quần áo không ?

Cu Thế nói :

- Em không muốn bọc quần áo vào gói cho vương vít. Chỉ có hai cái áo cánh thì em mặc cả rồi.

Phương chỉ tay bảo cu Thế :

- Nếu chị rồi rồi thì chị cũng sửa soạn cho em mấy chiếc quần áo để đi đường mặc rồi. Chứ em mặc có thể này thì trời sớm ra lạnh lắm. Mà áo này cũng đã sờn cổ sắp rách rồi còn đâu.

Nhưng bỗng nghĩ ra Phương vui-vẻ nói :

- Để chị đi tìm chiếc Pull-over trước đây chị tập đan còn bỏ ở góc hàng may ra thì em mặc vừa !

Nói xong Phương bước về phía sau giường tìm lấy chiếc áo đưa cho cu Thế mặc thử.

Phương kéo cổ áo lại rồi lôi chỗ nách mà bảo :

- Tuy không vừa lắm nhưng em mặc tạm thì cũng được.

Bỗng Phương ngạc nhiên kéo đồng tiền tây mà cu Thế đeo ở cổ ra và hỏi :

- Em đi đạo đây à ?

Cu Thê lắc đầu :

- Không, đây là đồng tiền của u già đeo cho em khi em ra ngoài này. U-già có dặn em là đừng cho ai và cần thận đừng đánh mất. Và bảo đó là đồng tiền quan hệ chứ chẳng phải là những đồng tiền thường mà trẻ con vẫn đeo.

Phương đoán chắc là đồng tiền cổ từ đời vua Minh Mệnh, Thiệu Trị, hay một đời vua bên Tàu nào xưa kia các bà già thường mê tín bảo cho trẻ con đeo cho khước và trừ được tà ma.

Nhưng khi soi kỹ lên ánh đèn xem thì ngạc nhiên hết sức vì đồng tiền ấy không thuộc về đời nào cả; mà là một đồng tiền tây bằng kẽm màu hơi sẫm. Phương cầm lấy đồng tiền mà lưỡng lự :

- Quái lạ, sao lại đeo đồng tiền tây mà lại bảo là một việc quan trọng.

Cu Thê thấy Phương tỏ dấu ngạc nhiên thì bảo :

- Chị nghĩ gì ? Lấy làm lạ lắm hay sao ?

Phương lắc đầu :

- Không nhưng chị đoán thăm em ạ, chắc u già nghĩ thế nào mới dặn em như thế chứ. Bởi vậy, tốt hơn hết là

em hãy theo đúng như lời dặn !

Cu Thê lại nói :

- Nhưng em mặc áo của chị thế này không khéo lại mang tiếng là áo của chị mà em ăn cắp ở nhà cụ Hàn...

Phương beo tai cu Thê và nói :

- Áo này là của chị cho em sao lại có thể là ăn cắp được ? Nhưng thôi sắp đến giờ rồi, em hãy đứng yên lại một lúc nhớ lại hết tất cả những lời chị dặn đã rồi có cần phải hỏi gì em hỏi lại luôn ngay kẻo không mà lúc đã bắt tay vào công việc lại luống cuống thì hỏng bét !
Hỏi ai cho được... ?

Cu Thê lắc đầu nói :

- Em nhớ kỹ lắm rồi chị ạ ! Trừ phi khi nào có việc gì bất ngờ suy ra thì mới luống cuống thôi...

Bỗng cu Thê lại hỏi :

- Này chị ạ, lên Bắc Giang thì em có đánh giấy cho chị được không ?

Phương cười :

- Ở đâu mà viết thư chẳng về tới được, nhưng điều này chúng ta cũng cần nên cẩn thận. Nếu đúng hệt như những điều chị mong ước thì chỉ trong ba ngày chị đã nhận được thư của chị Phán rồi. Nhưng ta cũng nên nghĩ đến những việc bất thường xảy ra...

Ngẫm nghĩ một lát Phương lại nói :

- Đây, để chị viết sẵn cho em mấy cái phong bì, có giấy trắng ở trong sẵn sàng khi nào muốn viết thư cho chị, em chỉ việc nhờ người viết rồi bỏ vào thùng thư ở nhà giấy thép là xong chuyện.

Cu Thế ngẫm nghĩ giây lát rồi hỏi :

- Thế ngộ nhớ thư không tới tay chị thì em làm thế nào.

Phương lắc đầu :

- Em nên nhớ rằng công việc của nhà Bưu chính bây giờ đã hoàn bị lắm rồi, không như 7, 8 năm về trước nữa. Nghĩa là những việc bất thường xảy ra mất mát thì không thể nào tránh được nhưng những việc đó ít khi xảy ra lắm...

Rồi Phương ngồi xuống bàn giấy lấy ra mấy cái phong bì tem đề cả địa chỉ của một người bạn thân của mình ở

gần nhà rồi đưa cho Thế :

- Đây chị đã đề rồi, nhưng gửi về nhà một người bạn mà chị dặn trước. Chị ấy sẽ đưa cho chị ngay. Không gửi về đây vì e không tiện.

Nghĩ ngợi một lát, Thế lại hỏi :

- Chị Phương nhỉ, chúng ta có thể gặp được nhau nữa không chị nhỉ !

Phương cười :

- Sao em hỏi lạ thế ? Ở đây với Bắc giang có xa cách là bao nhiêu mà em hỏi có gặp được nữa không ? Em nên nhớ rằng : em còn ít tuổi lắm mà chị thì chưa già, vậy thì đường đời còn giải lo gì mà chẳng có thể gặp gỡ nhau được. Em chẳng thấy nhiều khi không định tìm gặp thì bỗng dưng lại có sự run rủi tình cờ ta lại có thể gặp gỡ nhau một cách dễ dàng.

Cu Thế thở giải mà bảo :

- Nhưng có lẽ người ta gặp nhau cũng như tìm đồ vật hàng ngày vậy. Lúc mất định tìm thì không thấy, lúc không định tìm nữa bất thành lình lại thấy hiện lên.

Phương thấy thằng bé nói những câu hết như những chuyện hằng ngày vẫn xảy ra thì bất giác cũng buồn rầu song cũng gắng mà bảo :

- Kể ra thì không biết thế nào mà nói trước được em ạ. Chỉ có sự tình cờ thôi. Ví như em và u-già ở nhà quê cũng vậy.

Và như muốn lãng chuyện, Phương lắc đầu mà bảo cu Thể :

- Lúc sắp ra đi mà em cứ nói đến những chuyện ấy thì không nên. Bây giờ chúng ta hãy nghĩ ngay đến chuyện ra đi đã. Chúng ta tin ở hy vọng, ở tương lai. Trời sẽ không phụ những người nào tốt bụng và yêu ớt !

Rồi Phương bỗng hỏi :

- Em ạ, em có tin ở lời chị không ?

Cu Thể không trả lời hỏi lại :

- Trời là gì chị nhỉ ? Có phải trời là mây ở trên đầu ta không nhỉ ?

Phương lắc đầu :

- Trời, chị muốn nói đây là một vị tối cao linh thiêng... Bất cứ ở đạo giáo nào trời cũng có toàn quyền cai quản

mọi việc. Chúng ta không hiểu rõ trời là gì, nhưng chúng ta cũng nên tin tưởng rằng trời sẽ thấu lòng ta những khi ta làm việc gì thiện. Và... mọi việc đều do ở trời cả.

Cu Thế hỏi :

- Nhưng tại sao lắm kẻ gian ác ở, đời lại sung sướng giàu có hử chị ?

Phương lắc đầu :

- Chúng chỉ được hưởng một quãng là đời sung sướng mà thôi. Chẳng qua là để cho chúng sẽ đau đớn mà nhận lấy những hình phạt khổ sở nặng nề sau này.

Cu Thế lại hỏi :

- Nhưng những người tử tế mà lại bị khổ thì sao hử chị ?

Phương nói :

- Trời để cho họ khổ sở một thời đã chẳng qua để thử xem lòng nhân đức của họ có vì hoàn cảnh mà thay đổi hay không. Nếu họ chỉ làm việc thiện để thanh thoi tâm hồn thôi, thì sau đó thế nào cũng được sung sướng vô cùng.

Bống Phương dục :

- Thôi, chúng ta không nên bịn rịn quyền luyện nữa. Đến giờ rồi. Em xuống dưới nhà đi !

Ca Thê vẽ mặt buồn rầu thôn thức nói :

- Chị đuổi em đấy ư chị Phương ?

Phương thương hại nắm lấy tay cu Thê mà bảo :

- Không phải chị đuổi em, nhưng em ạ ! Dịp may độc nhất hiểm có này em nên thoát khỏi nhà này ngay, đừng vì một cớ gì ngần ngại mà hỏng việc. Thôi, mọi việc đã sắp đặt sẵn sàng cả rồi. Em nên gắng gỏi can đảm mà đi... Chị thương nhớ em lắm nhưng ta nên hi-sinh những nỗi đau đón chốc lát để rồi hưởng nỗi sung sướng lâu dài sau này.

Cu Thê bống òa khóc !

Phương sợ hãi nắm lấy tay cu Thê rồi cuống quýt :

- Chết chữa, em cần phải can đảm lên mới được chứ, khóc lóc thế này thì dưới nhà họ nghe tiếng thì nguy cho mình lắm.

Cu Thê nghe nói vội vàng im hẳn nói :

- Chị Phương ạ ! Em không muốn xa chị lúc nào hết...
Như bây giờ thì em nghĩ rằng em sẽ ở lại dù phải đánh đập hay đầy đọa khổ sở đến đâu mà vẫn được bên chị thì em cũng sung sướng rồi !

Phương cảm động nhìn cu Thê :

- Không thể được em ạ ! Em phải nghĩ đến đời em về sau này mới được. Đời em đâu có phải chỉ thế này được mãi. Nếu thế thì thực không đáng kể gì. Em hãy so sánh ngay với chị, chị chỉ là một người con gái yếu ớt. Em bé chẳng nữa thì cũng là đàn ông con trai. Em phải can đảm hơn chị mới phải. Sự thực sau này sẽ được gặp em hay không chị cũng không quản ngại gì cho lắm. Chị chỉ mong sao cho em sau này được sung sướng và có công làm một việc gì hay để danh thơm thì dù chị ở xa em hay có chết chẳng nữa linh hồn chị cũng được thỏa mãn vô vàn...

Còi xe lửa rít lên trên đường sắt như muốn xé tan bầu không khí yên tĩnh của đêm trường.

Phương vội dục :

- Thôi em đi xuống đi. Em cứ mạnh bạo lên đường, tin ở trời Phật sẽ không bị việc gì khó khăn nguy khốn

đâu !

Cu Thê thần người ra không nói được câu nào nữa. Phương kéo sát cu Thê lại bên mình và cúi xuống hôn vào trán Thê. Dầu ở chốn quê mùa, không hiểu cái hôn là gì nhưng cu Thê cũng thấy toàn thân rung động, tưởng chừng như Phương đã trút cả tình yêu thương tràn ngập cho mình. Và cu Thê bỗng có cảm giác như Phương đã thay mặt người mẹ hiền mình không biết bây giờ còn ở phương nào...

Và Phương nhẹ nhàng đẩy cu Thê ra khỏi phòng. Nàng không giám lưỡng lự nữa, vội khóa ngay cửa lại. Vì nàng biết nếu chậm chạp thì có lẽ cu Thê đã quần quít lấy nàng mà không chịu ra đi.

Nhưng nàng vẫn nép sát vào cửa để nghe ngóng. Nàng nghe rõ tiếng chân cu Thê nặng nề bước xuống cầu thang... Phương bỗng có cảm tưởng hình như cu Thê đã xa đời nàng một quãng...

Tới khi không nghe thấy tí gì nữa, Phương mới quay vào phòng, nhưng nào nàng đã ngủ được ngay. Nàng với tay lấy quyển truyện trên đầu giường dở ra định đọc nhưng mắt mờ vì lệ, Phương không đọc được một chữ nào...

Và nàng thân người ra nghĩ ngợi...

Bỗng dưới nhà có tiếng gọi :

- Nhỏ đâu ! Mở cửa ra !

Tự nhiên trông ngực nàng bỗng đập mạnh thành thịch...

Mấy phút sau Phương đã thấy bà Hàn lên gác, quạt phành phạch để đuổi muỗi trước khi vào màn.

Phương chờ một chút nữa rồi mới khe khẽ ra gác ngoài mở cửa sổ nhìn xuống. Phương thấy tiếng kệt cửa nhè nhẹ, rồi một bóng người nhỏ bé bước rảo ra đường. Cu Thê thất thểu đi, tay cầm một gói nhỏ, đi được vài bước, Thê bỗng quay lại nhìn lên trên gác. Hình như Phương bỗng có cảm tưởng thế nào cu Thê cũng nhìn lên nên vội vã lùi vào ghé mắt nhìn xuống, Phương thấy cu Thê không thấy Phương thì lắc đầu thất vọng rồi chán nản, chậm chạp đi về phố khác !

Trên này Phương hai mắt mờ lệ, nàng thôn thức khóc và tưởng tượng đến cái cảnh đưa trẻ khốn nạn, từ nay đã bước vào bước đường phiêu lưu...

Lên Đường

Thể tin cậy ở Phương lắm.

Cu Thể tin cậy ở tương lai và tin ở trời vì theo như lời Phương vâu-già nói thì mỗi khi có một đứa trẻ ngoan ngoãn ngồi khóc thì Bụt hiện lên mà hỏi han, yên ủi giúp đỡ.

Có lẽ vì quá nửa đêm rồi nên phố xá vắng tanh không còn ai qua lại nữa.

Tuy vậy mà mưa chưa ướn hẳn đường, nên ánh điện cũng chưa phản chiếu rõ hẳn lên trên tấm gương đen lớn ấy, cu Thể hơi rùng mình vì lạnh.

Nghĩ đến lạnh, Thể lại nhớ đến chiếc áo len mà Phương tự tay mặc vào cho mình và lại thấy ấm áp dễ chịu ngay. Nhớ lại lúc Phương mặc áo cho mình, Thể bỗng thấy bối rối không hiểu hỏi nào, ở đâu, cũng đã có lần, một hình ảnh khi xưa rất lơ mờ, Thể cũng đã dơ tay lên để cho một người mặc áo cho mình. Mà người ấy cũng nhẹ nhàng và khéo léo như Phương vậy...

Nếu người ấy là u-già thì Thể nhớ chắc được lắm ! Không... Người này hình như còn trẻ lắm, đẹp lắm, và sang trọng nữa hình như hình ảnh ấy còn phảng-phất

trong lòng Thề...

Thề lại chắc chắn là không phải u-già. Vì u-già ở nhà quê thì làm gì có được áo len ? Mà cu Thề có trông thấy trong thùng quần áo của cu Thề từ trước đến nay có cái áo len nào mà hai tay phải dơ lên chui đầu vào đâu ?

Thề lại nhớ đến đồng tiền tây mà u-già dặn phải gìn giữ cẩn thận. Cũng giống như lúc Phương xem đồng này Phương cũng bảo có lẽ là một truyện quan trọng lắm...

Cu Thề vừa đi vừa nghĩ ngợi bâng khuâng, bỗng nghe thấy tiếng còi tàu thét lên thì vội kêu :

- Chết chưa, nhớ tàu rồi !

Và cầm đầu chạy một mạch đến cửa ga, cu Thề thấy một người đàn bà đứng với một bọc đồ thì hỏi :

- Bà ơi cò phải tàu đi Hanoi chạy rồi phải không.

Người đàn bà lắc đầu :

- Không, còn lâu mới chạy, hôm nay tôi ra sớm quá !

Cu Thề hỏi gặng :

- Nhưng sao lúc nãy cháu nghe thấy tiếng còi tàu ?

Người đàn bà gật đầu :

- Đó là còi tàu rồn toa. Tàu Hanoi 6 giờ mới chạy mà bây giờ thì chưa đến 5 giờ...

Cu Thê lẩm bẩm :

- Minh ra thế này sớm quá !

Người đàn bà nghe thấy cũng gật đầu nói góp :

- Tôi hôm nay cũng ra sớm vì nhà trọ không có đồng hồ thành ra thấy sáng giờ thì cứ đi, và lại trời sớm mát, ra sớm không sao, nhớ muộn thì thiệt hại lớn, buôn bán lỗ một ngày lỗ vốn to...

Cu Thê thấy bà ta dễ dãi liền hỏi :

- Có lẽ chỉ có hai bà cháu mình ra sớm mà thôi ?

Người đàn bà lắc đầu rồi nói :

- Mình ra đã sớm nhưng còn nhiều người ra sớm hơn nữa. Em nên nhớ còn có ồi người ngủ trong này đợi nữa kia.

Cu Thê ngạc nhiên :

- Chẳng lẽ, họ sợ muộn giờ mà lại phải ngủ đêm ngay ở ga ?

Người đàn bà cười lắc đầu :

- Không phải họ sợ nhỡ tàu mà ra sớm, đó là những người ở nhà quê ra tỉnh định đi tàu nhưng không muốn vào nhà trọ, ngủ ngay ga cho tiện, vả lại có khi còn có người trong lưng chỉ đủ suất tàu thì em bảo còn lấy đâu tiền mà về nhà trọ nữa.

Cu Thê nghe nói ngậm ngùi lắm và cu Thê nghĩ rằng mình đi lên Bắc trong lưng giắt theo những hơn chục bạc. Chẳng bù những người kia trong lưng chỉ có mấy hào ? Cu Thê lại nhận thấy rằng chính mình cũng là một người nghèo thế mà tại sao mình lại có nhiều tiền như vậy ? Lẽ tất nhiên là Thê lại nghĩ ngay đến Phương. Cô gái hiền từ tốt bụng đã coi mình như em ruột !

Và Cu Thê lại nghĩ lẫn thẩn :

- Về tiền thì không chừng mà cu Thê giàu hơn, sướng hơn người ta, nhuag biết đâu so sánh về phần tinh thần thì cu Thê đáng thương hại hơn người ta vô cùng vì người ta đâu đến nỗi xa lìa u-già như mình ? Người ta đâu phải từ biệt người chị thân yêu như mình từ biệt chị Phương ?

Nghĩ đến u-già, đến Phương, cu Thê chợt thấy lòng mình rối loạn, mắt bỗng đầm lệ.

Cu Thê tự nhiên đưa tay lên gạt nước mắt. Người đàn bà thấy thế liền hỏi :

- Em làm sao ? Em nhớ nhà phải không ?

Cu Thê chỉ gạt đầu. Người đàn bà nhìn cu Thê có vẻ thương hại định tìm lời an ủi thì tiếng còi xe lửa bỗng vụt thét lên ở sân ga... Cu Thê hoảng hốt ngơ ngác nhìn, Thê chỉ sợ nếu nhớ một chuyến tàu thì nguy to cho mình mình vì nhà bà Hàn có thể cho người ra tìm thấy mình được lắm.

Người đàn bà thấy thế lắc đầu bảo cu Thê :

- Đây là tàu ở Bến-thủy về, chắc chỉ lát nữa là bán vé tàu Hanoi. Chúng ta vào trong ga đi kéo lấy vé khó khăn lắm.

Một lát sau, cu Thê đã lấy được vé, theo người đàn bà lên tàu. Lần đầu tiên được đi tàu hỏa cu Thê thấy thích lắm, nhìn qua cửa sổ cu Thê ngạc nhiên thấy những cột giây thép cứ chạy giật lùi về đằng sau. Và những thửa ruộng hình như quay tròn, càng ngày càng xa tít. Cu Thê càng ngạc nhiên hơn nữa là khi thấy những xe ô tô lúc thường thì chạy nhanh thế mà lúc này với xe hỏa thì còn chậm hơn nhiều. Trong toa hạng tư chật người không chừa lấy một chỗ. Đến Phủ-lý thì nhiều người

xuống bót.

Đoàn tàu ngừng hết ga này đến ga khác. Mặt trời đã lên cao nhiều, hành khách trên toa bảo nhau :

- Chuyển tàu này chỉ chậm có 5 phút !

Khi tàu ngừng bánh trước ga Hanoi cu Thề bỗng thấy lòng hồi hộp. Hình như lúc này cu Thề mới đi vào chỗ đất lạ, không một người quen.

Nhớ lời Phương dặn Thề xuống tàu rồi hỏi thăm người làm ở ga chuyển tàu nào là tàu Bắc. Khi lên tàu Bắc, Thề lại hỏi lại hành khách trên toa một lượt nữa.

Qua mấy giờ ngồi tàu Nam-Định nên bây giờ cu Thề không nhìn ra ngoài cửa sổ nữa.

Trong bụng cu Thề nghĩ cách cư xử khi tàu lên tới Bắc Giang...

Nhưng những việc xảy ra ít khi đúng được như ý muốn.

Lang-thang trong tỉnh Bắc giang, cu Thề hỏi thăm đến nhà bạn Phương thì người này đã đổi đi tỉnh khác.

Cu Thề thấy đói bụng thì vào hàng cơm ăn song trong bụng vẫn phân và không hiểu rằng bây giờ đi về Nam

hơn hay là lại về quê ở với u-già... ?

Nhưng cả hai đường Thê đều thấy trở ngại, cạnh Phương Thê thấy có bà Hàn, cạnh u-già Thê thấy có ông Xã.

Chính vì thế mà tuy có canh ngon cơm nóng Thê cũng không thể nào mà ăn ngon được. Cu Thê không ngờ rằng trong lúc mình ngồi ăn lại có một người đàn bà vẫn nhìn mình chăm chú. Một lát sau người ấy bỗng đứng giậy vỗ vào vai cu Thê mà bảo :

- Em đi có một mình thôi ư ?

Cu Thê ngược mắt nhìn người ấy thấy con mắt dịu dàng hiền từ thì trả lời :

- Thưa bà cháu ở Nam-Định lên đây chẳng may không tìm thấy người quen nên định đợi chuyển về.

Lập tức người đàn bà ấy vồn vã nói

- Ở tỉnh Bắc-giang này không ai là ta không quen biết vậy em định tìm ai hãy nói cho ta biết, ta sẽ dẫn giúp.

Cu Thê liền đem chuyện mình kể hết cho người đàn bà nghe thì người ấy đã bảo cu Thê rằng :

- Ở đây đông người quá, vậy em hãy theo ta ra ngoài này nói chuyện cho tiện.

Thế là người đàn bà dẫn cu Thê ra khỏi hàng cơm dục cu Thê nói rõ mọi chuyện cho nghe.

Sau khi hiểu rõ đầu đuôi người đàn bà ra dáng ngẫm nghĩ bảo cu Thê rằng :

- Em bây giờ thì về Nam rất là không tiện. Theo ý ta thì em hãy ở tạm nơi nào cho yên thân chờ khi nào ai nấy đều quên đi, em hãy trở về quê với u-già là yên chuyện.

Cu Thê nghe lời nói cũng cho là phải nhưng lại hỏi :

- Nhưng chốn này xa lạ, cháu không biết ở chốn nào cho yên thân.

Người đàn bà nói :

- Điều đó thì không lo, em hãy theo ta rồi ta sẽ tìm cho một nơi nướng nấu tạm thời.

Cu Thê mừng rỡ đáp :

- Nếu được như thế thì còn gì hơn nữa, nhưng cháu chỉ e phiền bà thôi.

Người đàn bà vui vẻ tiếp :

- Có làm gì cái đó. Vả lại tính ta bất cứ gặp ai ta cũng sẵn lòng giúp đỡ...

Rồi người đàn bà bảo cu Thể theo mình đến hàng cơm khác rồi bảo :

- Trong khi đợi ta hãy tìm chỗ ăn ở tử tế đã, em hãy ở tạm đây.

Rồi e cu Thể ngạc nhiên người đàn bà đổi giọng đáp :

- Nguyên chính tôi không ở tỉnh này mà ở nhà quê kia, tôi ra tỉnh mấy hôm nay định để mua sắm mấy thứ cần dùng song việc sẽ lại quay về quê. Nếu tôi không tìm được chỗ nào cho em ở ngay tỉnh này thì tôi sẽ đưa em về nhà...

Cu Thể tin lời ở lại nhà trọ. Song cu Thể thấy người đàn bà ấy đi về luôn luôn mà không hỏi han gì mình cả thì nghi ngờ hỏi. Song bà ta bảo :

- Em cứ yên tâm ở nhà, ta đi tìm người để giao phó em cho người ta nhưng em nhớ rằng hễ có ai hỏi gì thì phải nói là em ruột ta nghe không ?

Người đàn bà dặn như vậy cũng không thừa vì một hôm người đàn bà vừa ra khỏi nhà thì bỗng có một

người vào hàng hỏi Thế rằng :

- Người đàn bà vừa lúc này đối với em thế nào ?

Cu Thế theo lời dặn trả lời :

- Chị ruột tôi đấy ông hỏi gì ?

Người kia nhìn cu Thế ra dáng nghi ngờ không nói gì nữa quay ra. Người đàn bà về đến nhà lập tức cu Thế thuật chuyện cho nghe. Người đàn bà bỗng có vẻ lo lắng mà bảo :

- Em phải coi chừng đấy. Tỉnh Bắc này lắm bố mìn mẹ mìn lắm đấy, nếu sẩy ra một chút là chúng rủ rê ngay, may mà em nói như vậy chúng không giám làm gì... Nhưng lần sau thì phải đề ý đề phòng cẩn thận hơn lên mới được.

Rồi người đàn bà nói :

- Chỗ ở của em, ta đã thu sếp xong rồi, em chờ độ ngày kia, người ta mua hàng sang chị sẽ đưa em tới.

Cu Thế hỏi :

- Nhà ai thế hở bà ? Cháu chỉ sợ làm phiền người ta thôi.

Người đàn bà lắc đầu :

- Ta dẫn em gửi ở đâu tức là chỗ ấy không có điều gì trở ngại cả. Vả lại ta cũng đã tính xem ở đấy liệu em có thể giúp đỡ họ được việc gì không đã, nếu thế được thì là tiện lợi. Em sẽ không phải chịu ơn ai hết.

Cu Thề mừng rỡ nhưng có ngờ đâu rằng việc xảy ra đã khác hẳn.

Ngày hôm sau bỗng nhiên người đàn bà tắt tả về bảo cu Thề rằng :

- Em hãy sửa soạn đi ngay, không ở tỉnh đâu, nhưng ở nhà quê. Đi với những người này không ngại gì hết vì họ tử tế lắm...

Nói xong người đàn bà lại bảo :

- Vậy em hãy ở nhà sửa soạn ngay đi nhé, ta đi loáng cái là về ngay. Có đói thì ăn cơm trước đi nhé !

Ra đến cửa, người ấy lại quay lại dặn cu Thề :

- À, mà em nhớ rằng đừng nói là sắp đi đâu với ai cả nhé, ai hỏi gì thì bảo không biết nhé.

Cu Thề vâng lời, nhưng người đàn bà đi rồi không có ai hỏi han gì nữa cả.

Người đàn bà lại về lần này thì giục cu Thề ra xe bảo rằng đã mặc cả sẵn sàng rồi. Cu Thề lên xe một lát thấy xe đỗ ngay lối bờ sông chỗ bến tàu thủy vắng vẻ không có ai qua lại cả. Cu Thề ngạc nhiên hỏi.

- Nhà đâu hử bà ?

Người đàn bà không trả lời, trả tiền cho người phu xe đi khỏi rồi mới nói :

- Nhà người ta ở đâu đây, họ lên mua hàng ở trên này thôi.

Cu Thề nghe nói hơi có vẻ nghi ngại nhưng người đàn bà đã nói :

- Bác hai đầu lên đây tôi nhờ tí.

Từ một chiếc thuyền nhỏ, một người đàn ông thò đầu ra mà bảo :

- Bà Cai đấy à ?... Có gì lạ không đấy ?

Người đàn bà vừa chỉ cu Thề vừa nói :

- Không có gì lạ cả, tôi dẫn thằng bé xuống cho bác đây.

Người kia thấy nói thế ra mũi thuyền mà hỏi :

- Nó đây à ?

Cu Thề sợ hãi nhìn bác hai, thấy người to lớn, mắt lồi, tròn tròn rất dữ tợn thì sợ hãi hỏi bà Cai rằng :

- Ai đây hử bà ?

Người đàn bà không trả lời. Khi thấy cu Thề hỏi giồn hai ba câu thì miễn cưỡng đáp :

- Bác này là người nhà cụ Cử đây. Bác ta chuyên trông nom thuyền bè, và hàng hóa cho cụ Cử. Em không ngại, ta đã nói chuyện với cụ Cử rồi. Bà cụ tử tế và phúc hậu lắm. Em ở với bà ta chỉ việc đưa hai cháu bà ấy đi học, thế thôi, em muốn ở đó bao lâu cũng được.

Cu Thề lẩm bẩm nói một mình :

- Tôi chỉ muốn về quê với u-già thôi.

Người đàn bà mà bác Hai lái đò vừa gọi là bà Cai thoáng nghe thấy vội nói :

- Ta đã nói em muốn ở với cụ Cử bao nhiêu lâu cũng được cơ mà, ở yên mấy ngày rồi đánh giấy cho u-già biết tin.

Cu Thề sực nhớ hỏi :

- Cháu quên khuấy đi mất đây, để cháu về nhà cụ Cử rồi cháu viết giấy cho cả u-già và cô Phương biết nữa.

Nhưng bà Cai đã giục :

- Thôi, chúng ta xuống thuyền thôi ở trên này mãi à ?

Nói xong, bà Cai kéo tay cụ Thể bước xuống tám ván nhỏ bắc để đi xuống thuyền.

Chiếc thuyền cũng không to gì, là một điều là bà Cai nói rằng thuyền trở hàng mà cụ Thể không thấy qua hàng hóa gì cả, chỉ thấy có chiếc lưới đánh cá có lẽ lâu ngày không dùng đến, gài bên cạnh hai lưỡi giao sáng-loáng. Thấy cụ Thể nhìn đôi giao, bà Cai ghé tai Thể dặn thầm :

- Bác Hai tuy rất tử tế song tính bác nóng như lửa, vậy em coi chừng đừng có chọc giận bác ta nhé !

Cụ Thể sợ hãi nho nhỏ thưa :

- Cháu đâu giám thể nhưng sao thuyền chưa xếp hàng hóa nhỉ ?

Bà Cai vẫy tay bảo :

- Chắc cụ Cử chưa mua về, nhưng em hỏi in ít chứ, ta đã bảo tính bác Hai nóng lắm cơ mà !

Ngay lúc này cu Thể trông ra thấy bác lái đồ nhìn mình có ý nghi ngờ thì không giám hỏi gì nữa.

Và bác lái cũng giục :

- Bà Cai có muốn giặt gì nữa không ?

Bà Cai chỉ cu Thể nói :

- Tôi không chắc có đợi được cụ Cử về không, nhưng hôm qua, tôi đã thưa chuyện với cụ rồi, vậy cứ thế là song.

Vừa nói bà Cai vừa tiến về phía bác Hai, họ đứng sát nhau và nói rất nhỏ, cu Thể có muốn nghe cũng không nghe được gì cả. Nhưng nhìn hai người thì biết là họ bất đồng ý kiến.

Bỗng cu Thể thấy bác Hai nói :

- Bà hay lời thôi lắm, tôi đã nói với bà bao nhiêu bận, tính tôi cẩn thận mất lòng trước hơn được lòng sau...

Bà Cai thấy bác Hai nói lớn thì lộ vẻ sợ hãi bảo :

- Sao bác nóng tính thế, nghĩa là lần này tôi có bận chút việc nên mới giám làm phiền bác thế chứ như mọi bận thì sao ? Tôi với bác chưa tin nhau ư ?

Bác Hai lắc đầu :

- Tôi thì cái lệ của tôi thế, không thích thay đổi, bà không ưng thì bà...

Bà Cai vội vàng ngắt lời :

- Không, không, tôi muốn phiền bác một tí, thế thôi nếu bác không bằng lòng thì cứ như mọi bận, khi song.... nhưng bao giờ bác nhỗ sào ?

Liếc nhìn cu Thế, bà Cai nói :

- Chắc bao giờ cũng đợi cụ Cử về đã chứ.

Bác Hai trả lời :

- Thuyền thì nhất định là sáng sớm mai nhỗ sào, vậy cứ như mọi khi nhé, đừng để tôi chờ...

Bà Cai gật đầu :

- Được để tôi sẽ liệu, vậy bác trông nom giúp thẳng bé nhé !

Cu Thế vội hỏi :

- Vậy bà còn xuống đây nữa không ?

Ngẫm nghĩ một lát bà Cai trả lời :

- Để xem xem đã, nhưng nếu không bận gì thì tối ta xuống, vả lại, công việc thế là xong rồi, em cũng không cần gì ta nữa cơ mà.

Bà Hai nói xong bước lên bờ, cu Thề nhìn theo chẳng khỏi lo âu vì mỗi lần xa một người quen biết cu Thề lại thấy cuộc đời mình thay đổi thêm.

Cu Thề nhìn quanh khoang thuyền thấy không có gì là vật đáng tiền và giống như những thứ hàng hóa mà cu Thề vẫn thấy trước đây ở làng thuyền vẫn trở qua lối cầu sắt... Nhưng cu Thề cũng không giám hỏi vì nhớ tới lời bà Cai dặn :

- Bác Hai tính nóng nảy không thích hỏi han lời thôi.

Ngay lúc này bác Hai vẫy tay bảo cu Thề :

- Này, bé con có khát nước thì vào trong khoang sau rót mà uống.

Cu Thề đương muốn xem xét được lời bác Hai thì lập tức nhảy tót vào trong khoang. Lúc này cu Thề mới nhận thấy đằng sau khoang có một người đàn bà ngồi thu lu trong góc, người đàn bà ấy không hiểu già hay trẻ, nhưng thấy người ấy ngồi thu-lu, chống chân để gục mặt xuống, ngang mặt lại che miếng vải thì cu Thề đoán là người ấy đau mắt...

Cu Thê nhìn quanh không thấy ấm nước đâu thì lễ phép hỏi :

- Thưa bà, ấm nước ở đâu ạ ?

Người đàn bà hình như lúc này mới nghe thấy lập tức ngừng phát lên, cu Thê rất mình vì ngang mặt người đàn bà tuy có che miếng vải song miếng vải ấy chỉ kín đến ngang mũi, để hở chiếc mồm mới ghê gớm làm sao! Hai môi thì chề ra, hàm răng thì vàng kạch chìa ra như nanh của ác thú. Chiếc cằm mới kinh sợ hơn chứ. Một chiếc sọc giải chạy ngang từ mũi chéo xuống cằm và kéo giải đến tận cổ.

Cái mồm ấy há rộng ra như muốn kéo gò chiếc cằm lại và người đàn bà ấy lắm bầm nói những câu gì không biết, đoạn chỉ tay vào một góc thuyền.

Cu Thê nhìn theo tay trở mới hiểu ra rằng trong khoang còn có chỗ ván thuyền còn có thể lật ra được. Cu Thê lập tức lật lên, thấy trong đó có siêu nước và một cái bát uống nước đã cẩu vàng. Nhưng cùng một lúc đó cu Thê lại thấy một lưỡi giao sáng loáng. Chỗ cán có vấy máu để cạnh một chiếc quần trẻ con mà cu Thê nhận thấy vết máu tươi đã đọng lại sẫm sít.

Cu Thê chưa kịp với ẩm nước thì bác Hai nghe tiếng ván động đã nhảy nhanh như cắt, bác nắm hai vai kéo lại đằng sau mà bảo :

- Thằng này mày lục cái gì ?

Cu Thê sợ hãi thưa :

- Thưa bác tôi tìm ẩm nước.

Bác Hai quắc mắt :

- Ẩm nước nào ở đây ?...

Nhưng khi bác liếc nhìn gầm thuyền thì thấy ẩm ước quả có dưới ấy thật. Bác dơ chân đá tẩm ván lại, quay bảo mục đàn bà rằng :

- Cái con ăn hại kia, mày ngồi đấy làm gì mà không biết bảo nó... ?

Người đàn bà trả lời bằng một giọng run run the thé như tiếng dê :

- Nào tôi có biết đâu, thấy nó hỏi ẩm nước thì bảo nó ở đấy !

Bác Hai nghe người đàn bà nói lập tức sông đến đá một cái vào vai mà bảo :

- À, À, con này muốn cái ông phải không?... Ông lại cho mấy quả đấm vào ngực bây giờ.

Người đàn bà sợ hãi, ngồi thu lại giống như con cu li thấy người thì cúi mặt giấu đầu đi vậy.

Nhưng bác Hai lại tỏ vẻ tức giận nắm lấy đầu người đàn bà dúm xuống, một tay nữa thì dơ lên và thoi xuống như mưa, miệng quát :

- À, mày định gan với ông có phải không, mày không đứng dậy lấy nước cho nó uống lại nhất định ngồi lì ra đây !

Trông điệu bộ của bác lúc này thực hung dữ. Hai mắt long lên sòng sọc, hai hàm răng thì nghiến lại và trong lúc những tiếng thình thịch tiếp nhau thì người đàn bà cũng cất tiếng rên rỉ nhỏ nhỏ như muốn kêu la mà sợ quá kêu không thành tiếng.

Rồi đó bác Hai buông tay ra và có lẽ vì mỏi tay rồi bác rít lên :

- Cha nó, muốn yên thân không muốn lại muốn cho một nhát thì bảo ông.

Và khi nghe đến tiếng ấy người đàn bà càng sợ hãi thêm, cô thu người lại cho nhỏ thêm chút nữa.

Ngoảnh lại phía cu Thề, bác Hai quát :

- Còn mày nữa liệu cái thần hồn.

Nói xong thì người đàn bà mới như con sâu trong lúc sợ hãi thu hình giả chết bây giờ mới thấy vươn ra mà dướn đầu lên khi liếc mắt nhìn ra ngoài thấy bác Hai đang ung dung ngồi ăn mía, thì yên dạ, ngoảnh lại phía cu Thề. Trước đây Cu Thề tưởng bị một trận đòn đau như thế thì ít nhất người đàn bà cũng phải khóc lóc nhưng không, có lẽ người ấy đã không phải là người nữa nên hai mắt ráo hoảnh.

Người đàn bà từ từ đứng giậy. Bây giờ cu Thề mới nhận thấy người đó què thọt một chân. Cu Thề sợ hãi lắm nhất là khi thấy hai bàn tay người ấy nắm chặt lại tưởng chừng như những móng tay ăn lẫn vào thịt. Người đàn bà tiến lại phía cu Thề, cu Thề sợ hãi quay lùi. Cho tới lúc cu Thề lùi sát tới mạn thuyền không còn chỗ mà lùi nữa.

Cu Thề sợ hãi quá e rằng người đàn bà ấy giống như chuyện u-già kể, hóa làm con yêu tinh sông đến giờ bàn tay không đen kịt kia chịt lấy cổ cu Thề và hút lấy máu.

Nhưng không, người đàn bà ấy cúi xuống sàn thuyền, mở miệng ván và cầm lấy siêu nước lên rút ra một bát

đưa cho cu Thê, làm cho cu Thê sợ hãi rụt rè không dám cầm. Người đàn bà nhìn cu Thê hất hàm như có ý bảo :

- Hãy uống nước đi kéo mà bác Hai vào thì khốn.

Cu Thê hiểu ý, đỡ lấy bát nước se sẽ nói :

- Xin cảm ơn bà !

Không hiểu rằng người đàn bà nghe tiếng hay không mà cứ lúi lũi quay về chỗ cũ. Vẫn một giáng điệu như lúc trước song người ấy ngừng mặt lên hết nhìn Cu Thê lại nhìn đến bác Hai ngồi đằng đầu kia.

Cu Thê có cảm giác như thấy người đàn bà ấy như một con chó già, chủ nuôi thì nuôi, nhưng không giúp được việc gì nữa, vì có lẽ muốn sữa nhưng sữa không ra hơi nữa !

Nhưng cu Thê muốn rằng bác Hai sẽ thấy cu Thê ngoan ngoãn chứ không bướng bỉnh. Chắc bác cũng không ghét mình và như lời bà Cai nói : bác là người nóng nảy nhưng rất tốt.

Bởi vậy cho nên cu Thê rón rén ra đằng mũi thuyền không để ý đến người đàn bà nữa. Thê đến gần bác Hai thấy bác ăn mía mà không róc gì cả chỉ cầm cả tấm mà

dơ hai hàm răng khỏe mạnh ra ngoạm nhai ngang tằm nghe rau rầu. Cu Thề sẽ nói :

- Bác Hai, bác đề tôi róc mía cho mà ăn nhé.

Nhưng bác Hai chỉ nhìn cu Thề không nói không rằng, như có ý nghi ngờ.

Không nản lòng, cu Thề thấy bên cạnh bác còn một cây mía nữa và thấy trên mũi thuyền có giắt một con dao nhỏ thì rút dao xuống và im lặng róc mía. Bác Hai hơi ngạc nhiên nhưng không nói gì chỉ nhìn cu Thề chùng chùng.

Bấy giờ cu Thề đã róc xong tiện ra từng khẩu và bày khéo léo lên một chiếc đĩa tây đẩy lại phía bác Hai mà nói :

- Bác soi mía.

Bác Hai nhìn đĩa mía mà cười một cách ghê gớm đoạn lẩm bẩm :

- Thằng này vào nhà nào thì nhà ấy có phúc đây !

Vẫn không hiểu bác Hai nói gì, cu Thề lẳng lẳng cầm con dao vót nước sông rửa sạch rồi lau khô đi, đoạn mới cắm giả vào chỗ cũ.

Tuy ngồi ăn mía nhưng bác Hai lúc đó không bỏ sót qua một cử chỉ nào của cu Thê, bỗng nghĩ được điều gì bác vùng hỏi :

- Mày có muốn ở với tao không ?

Cu Thê không hiểu bác Hai định nói gì nên hỏi lại :

- Thưa bác, cụ Cử...

Không để cho cu Thê nói hết lời bác Hai chặn lại rồi như giận dữ nói :

- À, cụ cử, mày muốn ở với cụ Cử, càng hay !

Và bác lăm băm như nói một mình :

- Phải đó, ta vương vào làm gì, thêm một đầu người lại thêm một cái miệng bép-sép !

Cu Thê thấy bác Hai nổi giận thì vội thưa :

- Thưa bác, tha lỗi cho tôi... không phải là tôi không muốn ở với bác...

Bác hai gạt đi :

- Thôi, câm miệng, không có giải giòng gì nữa ! Vào trong kia mà ngồi.

Cu Thê sợ hãi vào trong khoang kéo chiếc ghế gỗ mà ngồi xuống. Một trận gió thổi qua.

Thân thuyền lênh bênh đưa lên đưa xuống. Cu Thê nhìn xuống mặt nước thấy hình như chiếc thuyền chôi nhưng không thuyền vẫn đứng im một chỗ. Nhưng vì nước chảy chôi ngang những bèo rác nên cu Thê tưởng như vẩy thuyền và tranh nhau đón những bọt nước, cu Thê cũng nhổ bọt xuống và vui sướng khi thấy bọt cá nhỏ kia lúc đó cũng tranh nhau bơi đến đón và quẫy mạnh. Nhưng phía xa, bỗng có một cái xuồng máy bơi lại làm cho đàn cá sợ hãi lặn vội xuống. Cu Thê buồn rầu nhìn theo chiếc xuồng rẽ nước làm cho sông rẽ hẳn sang hai bên bờ rồi dần dần yếu nhẹ...

Cu Thê thấy buồn lắm, lúc này không có một hình bóng nào thật rõ rệt hiện ra trong óc thằng bé. Tất cả mọi cảnh vật đều như mờ nhạt. Kia, đây kia có gian nhà bé thấp lùn sau bụi tre, có phải đó là gian hàng của u-già hay không ?

Nhưng bỗng có một hình ảnh hiện ra rõ rệt trong óc Thê ! Đó là hình ảnh cô Phương, người chị nhân từ thân mến đã hết lòng gửi gắm cho cu Thê lánh khỏi chốn nham hiểm độc ác... thế mà chỉ sai một li đi một dặm, ai ngờ đời cu Thê bỗng lại đổi ra thế này ?

Một đàn cá nhỏ nổi lênh bênh trên mặt nước, chúng đuổi nhau quanh mạn.

Cu Thễ càng nghĩ càng buồn, sau đó chán nản đứng giậy, trên đường phía xa bỗng có một bóng đám rước từ xa đi lại... Trông thấy bóng nhoáng những tàn vàng lộng tía dưới ánh chiều, cu Thễ dường như quên được hiện tại trong chốc lát, Thễ rón rén lại bên bác Hai lễ phép nói :

- Thưa bác cho tôi lên bờ xem rước một tí...

Bác Hai chỉ nhìn cu Thễ mà không nói, tưởng rằng bác đã bằng lòng, Thễ vui vẻ toan bước lên tấm ván cầu, nhưng bác Hai nắm lấy vai cu Thễ rật lại và quát :

- Thằng kia, đi đâu ?

Cu Thễ quay lại thấy bác Hai hoàn toàn ghê gớm, hai mắt bác đỏ ngầu, đôi lông mày nhíu lại, nếu so với lúc trước thì lúc này là một vị ác thần mà lúc trước là một vị quan âm, sự thực lúc trước bác cũng hung dữ lắm rồi.

Cu Thễ sợ hãi thưa :

- Tôi vừa xin phép bác lên xem rước.

Bác Hai quát :

Không xem gì cả, không đi đâu cả, muốn sống thì ở yên dưới này không thể tao trói bỏ xuống hầm thuyền bây giờ.

Cu Thề thấy bác Hai vừa nói câu đó, vừa sấn lại phía mình thì sợ hãi tưởng chừng như sắp bị con mãnh thú vồ lấy để ăn thịt. Thề sợ quá nấp sát cạnh mũi thuyền, cứ trông thấy thái độ này thì chẳng khác gì người đàn bà kia, cho hay, con người ta, đến lúc sợ hãi quá thì không còn giữ được bản tính riêng của mình được.

Nhưng bác Hai chỉ dọa thề thôi, song đâu đó bác lại ngồi xuống mũi thuyền nhìn lên bờ chứ không đánh trói gì cu Thề cả. Sau đó bác mới bảo Thề rằng :

- Thằng kia, từ rầy phải nhớ nhé, hễ muốn đi đâu phải xin phép tao, tao có cho đi thì mới được đi. Không có thì chết đấy, lần này thì tao tha cho, lần sau thì trói vát xuống hầm thuyền.

Cu Thề vừa toan nói thì người đàn bà đã ra hiệu lắc đầu, bảo cu Thề đừng nói gì nữa, mà sảy ra sự nguy hiểm cho mình.

Cu Thề theo lời im lìm. Nhưng trong trí cu Thề phân vân, không hiểu tại sao mà bác Hai lại im lặng ít cho nói chuyện trong thuyền, tại sao bác lại cảm đoán cu Thề

không cho đi đến đâu và tại sao cụ Cử vẫn chưa xuống thuyền.

Sau đó bác Hai quát giục người đàn bà thổi cơm. Cu Thê ngoan ngoãn giúp người ấy dóm bếp, vì ngọn lửa gió ở mạn sông mỗi lần bốc vào là lại bạt đi chực tắt.

Cu Thê nho nhỏ hỏi :

- Bà không đi chợ mua thức ăn thì nấu cơm với gì bây giờ ?

Người đàn bà chỉ lắc đầu chỉ tay lên góc mũi thuyền thấy treo mấy sâu cá khô.

Người đàn bà lại chỉ tay về phía bác Hai nói sẽ :

- Đừng nói gì nữa, không khéo mà chết đấy !

Cu Thê thấy người đàn bà nói vậy thì yên dạ, quay lại đằng sau lấy giá gạo đổ đúng xuống nước sông vo để tra vào nồi.

Lúc này cu Thê mới nhìn thấy rằng bác Hai tuy ngồi ở mũi thuyền hút thuốc lá nhưng không rời mắt nhìn cu Thê cố xem mình làm những việc gì đằng này.

Người đàn bà chỉ tay vào cái chảo treo trên đó, Thê hiểu ý rửa dáy sạch sẽ mang lại. Người đàn bà vùi cơm

xuống do, và đặt chảo chặt cá bỏ vào. Người đó bỏ hành nước mắm và mỡ vào giã lên. Thẽ thấy một mùi tanh tươi bốc lên rất khó chịu, vừa toan nói, thấy bác Hai vào thì lại lặng yên. Bác Hai hỏi :

- Thẽ nào, cơm vẫn chưa xong kia à ?

Người đàn bà lúng túng sợ hãi chưa kịp nói thì bác Hai đã gắt :

- Công việc chỉ có thẽ mà ngày nào người ta muốn ăn cũng không có mà ăn ! Để đó ngấu đói nghì^en ra thẽ này. Đồ ăn hại ở đâu ấy !

Rút rè chỉ tay vào đồng do cu Thẽ nói :

- Thừa bác cơm đã sắp chín để tôi vào dọn cơm !

Bác Hai liếc nhìn cu Thẽ chẳng nói chẳng rằng. Bỗng như sực nhớ tới điều gì bác gọi :

- Thằng bé kia, lại đây tao bảo !

Thẽ ngơ ngác nhìn chung quanh, và khi chợt nhớ ra là bác Hai gọi mình thì vội chạy lại hỏi :

- Thừa bác gọi tôi ?

Bác Hai mỉm cười nói :

- A, tên mày là gì nhỉ ? Lúc nãy con mẹ Cai nó nói tao quên mất !

Cu Thề rất lấy làm lạ không hiểu sao mà bác lại gọi bà Cai bằng mụ... một cách khinh bỉ như thế ?

Song cu Thề vẫn phải trả lời :

- Thưa bác tên tôi là cu Thề !

Bác Hai gật gù nhắc lại :

- Cu Thề, cu Thề, cái tên đến hay quên. Mà thôi, ta có cần nhớ làm gì, chỉ nội nhậ ngày mai là...

Đến đây, bác bỗng im bật, liếc trộm cu Thề hình như thấy rằng câu nói lỡ lời của mình làm cho cu Thề hiểu rõ chuyện. Rồi bác chỉ tay quát :

- Cầm chai rượu kia đi mua cho tao mấy xu rượu.

Cu Thề vâng lời chạy đi lấy chiếc chai bỏ lăn lóc dưới đáy thuyền đứng chờ bác Hai cho tiền nhưng không biết bác nghĩ sao lại bảo cu Thề :

- Vào gọi mụ Thọt ra đây và trông chảo cá cho nó !

Cu Thề vừa mới kịp trả lời : Vâng, thì người đàn bà đã chạy ra đưa đôi đũa cho cu Thề, Thề ngoan ngoãn

quay vào bếp. Người đàn bà đứng đằng này với bác Hai nói chuyện gì lâu lắm... Nhưng họ nói nhỏ nên cu Thề không nghe thấy tiếng gì cả.

Sau đó bác Hai vác chai rượu đi ! Nhưng khi lên tới tám ván cầu thì bác lại quay lại dặn với :

- Sai lời ta thì mày chớ chết đấy nhá !

Người đàn bà im lặng trở lại đằng lái lại điềm nhiên lấy đũa trở cá, không nói năng gì cả.

Cu Thề thừa biết bác Hai đi mua rượu nhưng cũng gọi chuyện.

- Bác Hai đi đâu đấy hở bà ?

Người đàn bà không trả lời, chỉ liếc mắt nhìn lên bờ. Cu Thề hiểu vội bảo để cho người đàn bà yên lòng :

- Bà không sợ gì hết, bác Hai đã đi đến giấy phở bên kia rồi, đây bác ta đang đi ở cạnh cái xe tay kia kìa !

Người đàn bà nhìn theo tay cu Thề rồi khe khẽ nói :

- Hấn đi mua rượu đấy !

Cu Thề mừng rỡ vì người đàn bà đã chịu trả lời rồi. Như vậy nghĩa là muốn hỏi dò điều chi cũng có thể

được. Nhưng cu Thê lại sợ hỏi luôn thì người đàn bà không chịu nói nên đỡ lấy đĩa gắp cá mà bảo :

- Cá đã chín rồi để tôi gắp cho, ngày hôm nay mới lạ tôi không hiểu công việc ra sao nhưng ngày mai trở đi có lẽ tôi sẽ giúp bà được nhiều việc !

Người đàn bà nhìn cu Thê ra ý ngạc nhiên vì có lẽ từ trước đến nay chưa hề thấy ai nói với mình từ tốn đến thế bao giờ. Sự thực bây giờ cu Thê khôn khéo lắm, cu Thê đã biết rõ ràng bất cứ việc gì nếu một đứa nhỏ ngoan ngoãn hay giúp đỡ người khác thì ai cũng mến.

Cu Thê vừa gắp cá ra đĩa vừa nói :

- Gớm bác Hai bác ấy nóng tính lắm, may mà tôi biết ngay chứ không thì mấy mà chẳng bị như đòn.

Người đàn bà nói :

- Hãy coi chừng có khi nguy đến tính mệnh nữa là khác.

Cu Thê không lộ vẻ ngạc-nhiên hỏi rằng :

- Bác hai nóng thế kia à ?

Người đàn bà ngơ ngạc nhìn quanh rồi nho nhỏ bảo :

- Cứ ngoan ngoãn bảo gì cũng nghe thì không sao nhưng nếu hơi bướng... một tí thì nguy ngay !

Cu Thê hỏi :

- Nhưng cụ Cử đâu mà vẫn chưa thấy về, thuyền hôm nay đã nhỏ sào cơ mà !

Người đàn bà nói :

- Ủ, đêm nay thuyền sẽ nhỏ sào còn cụ Cử chỉ là...

Nhưng người đàn bà yên lặng không nói nữa. Bên bờ kia bóng bác Hai đã xách chai rượu về.

Người đàn bà trở nên luống cuống, sợ hãi run rẩy không nói được nữa.

Cu Thê thấy giáng điệu người đàn bà sợ hãi quá thì bảo :

- Bà cần phải điềm tĩnh lắm mới được không thì bác Hai biết mất.

Hai đầu gối run lên, người đàn bà nghe lời cu Thê thì tưởng chừng như bác Hai đã đứng cạnh mình, vội kéo thấp chiếc khăn vuông xuống hình như cột để che bộ mặt xanh xám của mình. Cu Thê thì làm ra bộ lảng xảng, thu dọn bát đĩa. Đến khi bác Hai về đến đầu thuyền thì

nhanh nhẩu cu Thễ nói :

- Thừa bác, cơm đã song rồi đây ạ !

Bác Hai không trả lời, nhìn cu Thễ rồi lại nhìn người đàn bà ra giáng nghi ngờ họ đã nói chuyện gì với nhau. Nhưng may thay cuối cùng bác không nói gì mà chỉ đá sễ vào sườn người đàn bà một cái mà bảo :

- Nào có đứng dậy mà bụng cơm ra không ?

Có lẽ vì sợ quả người đàn bà run rẩy không đứng lên được, bác Hai không biết lại lắm bầm :

- À mày đã không muốn ăn lại định để ông mời nữa phỏng ?

Rồi bác quát bảo cu Thễ :

- Thằng kia, bụng mâm ra ăn cơm.

Cu Thễ nhanh nhẩu vâng lời. Thế là một lát sau hai người đã ngồi vào mâm bác Hai dờ gói lạc rang ra nhắm rượu. Thễ rụt rè nói :

- Để tôi ra gọi bác kia vào ăn cơm một thể ?

Bác Hai quắc mắt :

- Việc gì đến mày đây ? Thằng nhãi con chỉ nhanh nhẩu đoảng !

Cu Thê không giám nói năng gì nữa. Thê sói cơm ra bát yên lặng ngồi ăn. Trong lúc ấy bác Hai vừa nhăm nháp vừa bảo :

- Kê ra thì cũng lạ ! đời này không phải việc mình thì cứ hay sâu vào. Tao cũng nhân tiện bảo cho mày biết rằng hễ khi nào mình chỉ chăm chăm len vào chỗ người khác thì thế nào chỗ của mình cũng bị bỏ trống.

Cu Thê có lẽ cũng không hiểu là bác Hai định nói gì những cũng vâng dạ cho yên chuyện. Bác Hai ăn uống nhanh và trong khi ăn uống bác không quên chăm chú nhìn lên bờ !

Bỗng bác Hai nhìn thẳng vào mắt cu Thê mà bảo :

- Tối nay thuyền chúng ta nhỏ sào !

Cn Thê chỉ trả lời vâng, một cách lễ phép làm cho bác Hai phải bằng lòng rồi như trả lời một câu hỏi thăm kín bác lẩm bầm :

- Ông tưởng !

Rồi bác Hai lại lẩm bầm :

- Nhưng từ nay cho đến lúc thuyền nhỏ sào thì tao cầm mào không được lên bờ hay bước ra đến mũi thuyền. Có ai lạ mặt hỏi han sẵn đón thế nào cũng không được nói năng gì cả ? Không có thì chết với ta ở đây !

Cu Thê sợ hãi vâng dạ rồi len lén đặt bát xuống đứng giây.

Bác Hai nhìn theo lừ mắt quát :

- Tao cầm mào lên bờ và nói chuyện với người lạ chứ không cầm mào ăn no !

Cu Thê sợ hãi thưa :

- Thưa bác, cháu no thực rồi a !

Nhưng bác Hai lắc đầu :

- Không, mào phải ăn thêm bát nữa, tao bảo thì phải nghe ngay !

Rồi trong lúc cu Thê sợ hãi ngồi ăn thêm bát nữa thì bác Hai nói :

- Kể ra thì mào ăn thêm hay không, tự tao có can gì, nhưng đêm nay lại đi chưa biết bao giờ thôi cơm được, mà lại không gặp khách hàng thì chưa biết mấy ngày... Trẻ con không chịu được đói gầy đi, thì ta bị thiệt mấy

đồng.

Cu Thề nghe bác Hai nói mà không hiểu là bác nói gì, nhưng cũng không giám hé môi hỏi vì sợ hãi, vả lại người đàn bà lúc này vội lừ mắt ra hiệu cho cu Thề đừng hỏi gì cả !

Lúc này bác Hai đã uống rượu song đưa bát cho cu Thề sới cơm, bác ăn rất nhanh, loáng cái đã hết bốn năm bát, cu Thề thì không dám ăn nhanh, ngồi chậm chạp và nót bát cơm cuối cùng mà bác ép Thề, thấy thế bác bĩu môi bảo cu Thề :

- Nam thực như hồ, nữ thực như mưu, mày là con trai mà ăn uống như vậy thì làm được trò trống gì ?

Một lát sau cơm nước song bác bảo :

- Thôi, mày đi mà thu gợn, con mụ kia, nhớ trông cho nó sếp bát đĩa cho cẩn thận, hôm nay có nó thì cho mày nghỉ một tí nhưng những hôm khác thì đừng có hòng lười như vậy mà ông đánh tuốt sác ra cho !

Nói xong bác giải chiếu mà nằm xuống nhưng bác cũng không quên dặn với :

- Thằng kia, lúc này tao giận thế nào thì nhớ nhé, đừng có làm trái lời mà lại kêu tao ác !

Cu Thê để ý thấy bác Hai nằm ngang mũi thuyền như có ý muốn chẵn người dưới thuyền muốn lên hay người ở trên muốn xuống.

Cu Thê thấy bác Hai nằm lim rim con mắt thì biết là sắp ngủ, lặng lẽ rửa bát chứ không hỏi gì mục đàn bà cả !

Trên bờ, trời dần dần tối, những người đi lại đã vắng vẻ chứ không đông đúc như sáng nữa ! Trên mặt sông ánh nước đen thẫm đôi chỗ lại vá vại miếng màu vàng đậm...

Cu Thê nhìn ra thấy bác Hai đã nhắm mắt ngáy đều, thì biết là đã ngủ, còn người đàn bà thì biết thế cho nên một cử động cũng không đến nỗi luống cuống như trước nữa.

Cu Thê đợi một lát nữa rồi mới hỏi người đàn bà rằng.

- Này bà, chiều tối nhỏ sào mà sao bây giờ cụ Cử vẫn chưa thấy xuống nhỉ ?

Người đàn bà lắc đầu :

- Cụ Cử nào tôi không biết !

Cu Thê hỏi :

- Sao lúc sáng thấy bà Cai bảo rằng chiếc thuyền này là của cụ Cử, mà cụ thì đi mua hàng chưa về... ?

Người đàn bà vừa định nói thì bác Hai đã cự mình làm cho người đàn bà run như cái rế, vội ngồi thụp xuống.

Cu Thề chờ cho người đàn bà bớt sợ liếc nhìn ra thấy bác Hai lại ngáy đều thì lại hỏi :

- Không có cụ Cử phải không bà ?

Người đàn bà gật đầu. Cu Thề lo lắng sẽ lắm bầm :

- Chết chữa thảo hèn mà tôi cứ nghi ngờ mãi, thì ra đây có lẽ đích là thuyền ăn cướp !

Người đàn bà vội bịt miệng cu Thề lại mà bảo :

- Ấy đừng có nói gì hết, bác Hai mà nghe tiếng lại giậy thì nguy đến tính mệnh chứ chẳng chơi, trước đây có đứa kêu la làm bác tức mình bác liền đâm cho một nhát chết gục.

Câu này làm cho cu Thề sợ hãi im lìm không dám nói năng gì nữa.

Người đàn bà sẽ hát hàm ra hiệu cho cu Thề nhìn xem bác Hai thức hay ngủ ? Cu Thề nhìn ra rồi sẽ lắc đầu thì

người đàn bà lại tiếp :

- Đừng có nói gì cả, lúc nào có dịp nói lâu tôi sẽ chỉ dẫn cho cách làm thế nào hơn, cứ khéo léo cẩn thận thì được lời chứ cứ nóng nảy hấp tấp thì chỉ tự mua lấy cái chết !

Người đàn bà nói đến đây thì im-bặt cho đến đêm khuya mới bảo bác Hai rằng :

- Nhà ơi, kéo buồm chứ ?

Bác Hai liếc nhìn quanh rồi bảo :

- Có gió rồi đấy ! Nhưng việc gì mà phải kéo buồm vội cơ chứ, kéo chúng nó thấy mình như có ý đi nhanh thì lại nghi ngờ chẳng?

Nói đến chuyện ấy bác Hai nhìn cu Thê như có ý sợ biết rõ chuyện mình, lại đâm sợ hãi mà làm liều chẳng nên mới lờ cu Thê mà bảo :

- Tao cũng chẳng phải dấu diêm mày làm gì, chẳng qua con mẹ Cai mang mày đến bán cho tao lấy 10\$ để tao bán lại cho tụi Thổ trên Yên thế, những đứa trẻ khác xuống thuyền đều bị tao trói chặt bỏ xuống sàn thuyền. Chỉ vì bọn chúng ngu lắm, cứ tưởng chu chèo lên là được...

Ngừng lại một lát, bác Hai nói tiếp :

- Nhưng chắc mày không hiểu rằng chu chèo lên như thế là đại, để tao cắt nghĩa cho mà nghe, tao lúc nào cũng có sẵn một con giao thật bén. Nếu nó kêu lúc vắng người thì tao đánh cho một trận; hết kêu thì thôi, nhưng nếu lúc có người thì tao cho một nhát thế là câm miệng.

Cu Thề nghe bác Hai nói trong bóng tối không nhìn rõ được mặt bác nhưng cũng có thể tưởng tượng được lúc đó bác như thế nào, nhất là cùng lúc ấy, con giao sắc bén có dính máu dưới sạp thuyền lại hiện ra trước mặt Thề.

Bác Hai im lặng một lát vì lúc này thuyền vừa đi qua ngang một túp tranh trên vệ sông. Đợi cho thuyền đi khỏi bác lại nói :

- Nghĩa là tao thấy mày ngoan ngoãn nên không nỡ bắt khổ sở, nằm co dưới sạp thuyền, từ lúc trước tao cũng thấy mày biết điều lắm, bởi vậy nên tao cũng không nỡ đánh đập, vậy từ giờ trở đi chớ có đại dột gì nhé !

Cu Thề khôn ngoan trả lời :

- Thưa bác, cháu với bà Cai chẳng là họ hàng gì hết chẳng qua bà ấy thấy cháu bơ vơ thì bảo là để đưa cháu đến cho cụ Cử, cháu cũng không cần biết cụ Cử là ai,

miễn là có chỗ nương thân làm bụng nuôi thân cho đủ sống là được rồi, vì chẳng may bố mẹ cháu mất sớm, có một mình cháu chẳng có ai nương tựa cả.

Bác Hai làm ra vẻ thương hại gật đầu mà bảo :

- Ủ, nếu thế thì kẻ cũng tội nghiệp. Tao sẽ liệu làm ơn đưa mày đến một chốn khá lắm chứ không thềm nói dối như mụ Cai đầu !... Nhưng thôi, mày hãy giúp mụ kia kéo xuống cái buồm kia đi đã !

Ngọn gió sông thổi giải làm cho căng bản chiếc buồm nâu trong tối biến thành đen sẫm, chiếc thuyền nhẹ nhẹ chôi... cu Thê ngồi trên mũi thuyền nhìn xuống giòng nước sấm lờ dờ cũng chẳng còn hiểu rằng cuộc đời mình sẽ soay sở ra sao nữa...

Trên con thuyền lặng chôi, cu Thê không đoán được phận mình sẽ ra sao nữa ! Khi cu Thê biết rõ chiếc thuyền này chỉ là thuyền buôn người và bác Hai chỉ là một bố mìn hung ác thì cu Thê không thấy lo lắng lắm nữa, cu Thê chỉ nghĩ cách đối phó làm sao cho vẹn toàn. Trong khi ấy bác Hai ngồi vắt vẻo ở đầu thuyền hút thuốc lá, khi bác hút mạnh vào thì hơi lửa bốc sáng, Thê lại nhận rõ thấy mặt bác Hai thêm gân guốc. Bác đắm đắm nhìn về đằng trước, người đàn bà thọt chân ngồi bẻ lái phía sau trông rũ rượi như con vật què quặt !

Bổng bác Hai cất cao tiếng bảo :

- Con mẹ kia, thôi căng thẳng buồm ra và lái thẳng, bên Chợ im lìm chắc hẳn bạn hàng hôm nay có động không thể ra đón được.

Ngừng lại một lát, bác lại nói :

- Bây giờ, ta nằm nghỉ một lát, quãng đường này cũng yên rồi, đến bên Họa thì cũng mất độ ba bốn giờ, vậy hãy ngồi coi lái cho cẩn thận nhé !

Vừa nói bác Hai vừa bước vào trong khoang kéo ghế nằm xuống, nhưng bác không quên gọi cu Thề mà bảo :

- Này cu Thề ! Ngồi đằng lái với mụ Thọt nhé, nếu buồn ngủ thì nằm ngay đấy mà ngủ, hay thức thì ngồi để ý mà học xem mụ lái may ra có học thêm được nghề lái thuyền không ?

Bổng bật lên một chuỗi cười khanh khách, chuỗi cười trong đêm khuya, bác Hai nói :

- Ấy cứ chịu khó mà học lỏm, có dịp nào cũng để ý mà học, sau may ra khá, con ạ, cũng như trước đây ta chẳng hề học hành ai hết, vậy mà nghề gì ta cũng học được, toàn là học lỏm cả, kể cả nghề giết người nữa đấy con ạ !

Cu Thê nghe bác Hai nói trong lòng ghê rợn, vì trong trí một đứa trẻ thơ dù phiêu lạc nhưng vẫn ngây thơ trong trắng. Trước đây không bao giờ nghĩ đến rằng : một người dù độc ác đến thế nào cũng không thể nói ra miệng một cách thản nhiên như thế được !

Cu Thê lặng lẽ ngồi ở cạnh lưới gần mụ Thọt.

Nhờ có gió thổi đầu, con thuyền vẫn lặng chôi một cách nhẹ nhàng và êm nhẹ.

Mụ Thọt thấy cu Thê gục đầu vào đầu gối yên lặng thì tưởng là ngủ gật, mụ ngạc nhiên hết sức khi thấy Thê bỗng vùng giậy và không ngái ngủ một chút nào, hỏi mụ Thọt :

- Mụ có cần dặn bảo tôi điều gì không, nhân tiện khi bác Hai đương ngủ say.

Nhưng mụ Thọt tỏ vẻ sợ hãi bảo :

- Coi chừng bác Hai hãy còn thức thì nguy, không chừng mà hấn vờ ngủ đấy !

Cu Thê lắc đầu :

- Mụ không sợ, từ lúc này đến giờ tôi vẫn vờ ngủ để dành xem bác Hai thức hay ngủ, nhưng quả thực bác Hai ngủ say đấy ! Không phải lo ngại gì cả !

Mụ Thọt yên lặng một lát ngẩng nhìn bác Hai rồi bảo :

- Lúc này tôi lo quá vì chỉ sợ bến chợ có người ra đón hàng !

Cu Thế ngạc nhiên hỏi :

- Vậy ra bác Hai có mang theo hàng hóa ?

Mụ Thọt lắc đầu :

- Hàng đây chính là em đây ! Nhưng... theo tiếng nhà nghề thì người cũng gọi là hàng!

Cu Thế hỏi :

- Nhưng sao mà lại lo ?

Mụ Thọt yên lặng một lát để xem bác Hai có ngủ say không ? Rồi nói :

- Nếu bến chợ có người đón thì bác Hai bán cho họ vì ở đây họ trả giá cao. Nhưng tôi lo vì người bến chợ họ ác lắm, mua người rồi mang sang Tàu bán. Dọc đường toàn những sự nguy hiểm đi đến nơi khó lắm, ấy là không kể những sự khó khăn khác.

Cu Thế hỏi :

- Sau đây thì đến bến Họa phải không ?

Mụ Thọt gật đầu :

- Phải gần sáng thì đến bến Họa, hôm nay có hai ba người đợi mua đây, nhưng họ mua để dùng chứ không bán.

Bác Hai lúc này lại cựa mình. Mụ Thọt vội vã bảo cu Thể :

- Bây giờ em hãy cầm tạm lá cho tôi đề tôi vào uống ngụm nước cái đã.

Cu Thể lo lắng bảo :

- Tôi không biết cầm lá nhỡ va vào bờ thì chết.

Mụ Thọt lắc đầu :

- Không sợ, tôi đã bẻ thế này em chỉ việc cầm chắc yên như vậy là được. Vả lại chỗ này sông cũng rộng.

Bác Hai cũng đã ngồi giậy rụi mắt rồi hỏi :

- Máy giờ rồi nhỉ. chúng mày ?

Mụ Thọt vội thưa :

- Sắp giữa trống canh tư rồi nhà ạ !

Nghe tiếng «nhà ạ», cu Thề mới biết mẹ Thọt là vợ bác Hai, thế mà trước đây mẹ Thọt bị đối đãi chẳng khác gì con vật vậy. Nhưng cu Thề lại càng lạ hơn nữa vì mẹ Thọt dù hình dáng xấu xa giữ trọn song không đến nỗi ác-nghiệt ghê gớm như bác Hai, mẹ còn có chút lòng tốt chứ bác Hai thì thực là giống sài lang. Không có một vết lương tâm nào nữa.

Trời đất bắt đầu rạng. Bác Hai lại nằm xuống và bảo vợ :

- Nay, hễ sắp đến bến Họa thì liệu gọi ta sớm trước một chút nhé.

Và ngoảnh nhìn Thề bác nói :

- Kia còn thằng nhãi kia chưa đi ngủ sao ? Mày thức như vậy bọn khách buôn thấy mất lổm vào lại bảo là hàng của tao bị bệnh !

Cu Thề vội thưa :

- Bác để mặc cháu, có lẽ vì không đi thuyền quen nên cháu không ngủ được.

Bác hai gật đầu rồi kéo chiếu đắp, vì gần sáng bắt đầu lạnh. Rồi lẩn nhẩn nói :

- Nghĩa là tao cũng báo cho mày biết thế thôi, còn thì mặc vì hôm nay có nhiều hàng họ gì cho cam. Có mỗi một mớ, thấy khan hàng tất nhiên không anh nào mở mồm chê bai đâu !

Mụ Thọt đã ngồi ra trước lái, cu Thề cũng lặng yên vì trời sắp sáng và bác Hai vừa dậy, vả lại họ cũng không còn điều gì cần nói với nhau nữa.

Mụ Thọt lom khom hai tay khur khur bẻ lái đầu hơi cúi nhưng mụ chăm chú nhìn về đằng trước có lẽ là vì đây có lắm bãi cát nổi nếu không trọn làn thì thuyền dễ bị mắc cạn.

Cu Thề ngả mình vào chiếc ván bung mũi thuyền lim dim con mắt. Cu Thề sực nhớ đến món tiền cô Phương cho. Vội sờ tay vào ngực thì thấy vẫn nguyên. Kể ra cũng còn may vì không có mụ Cai hay bác Hai mà biết thì đã lấy mất rồi còn gì ?

Trời đã hửng nắng.

Bác Hai trở giậy, chẳng cần phải ai bảo, cu Thề nhanh nhẹn đi múc nước cho bác rửa mặt, bác nhìn cu Thề bằng một cái nhìn đầy thiện cảm và khen :

- Thằng bé ngoan quá, nếu mình giữ nó lại mà nuôi thì có lẽ được nhiều việc !

Nhưng bác lại lắc đầu tự an ủi :

- Nhưng nếu mình định thì sao lúc trước không định ngay ở Bắc. Bây giờ ngược lên trên này rồi quay về không thì thật chẳng được việc gì mà lại hao tốn tiền của... Âu cũng chẳng qua là số kiếp của nó thế. Nhưng kẻ nào mua được cũng là may mắn vậy.

Rồi bác quay lại mụ Thọt :

- Này mụ, có gì là lạ không đấy ?

Mụ Thọt lắc đầu :

- Không, hôm nay phiên chợ mà ít gặp thuyền buôn còn thuyền cò thì không có !

Cu Thê nghe nói nghĩ bụng :

- Thuyền cò mà mụ Thọt nói chắc là là thuyền nhà đoan hay của những quân tuần phòng đi canh trên mặt sông đằng sau cấm cò lệnh.

Bác Hai ngoảnh nhìn về phía sau rồi lại hỏi :

- Nhưng sau ta cũng không có thuyền nào theo rồi chứ ?

Mụ Thọt nói :

- Không, trước đây có thuyền của Vạn Liên chúng theo sau một quãng nhưng sau họ cũng đổi buồm và chèo vượt chúng mình rồi !

Bác Hai gật đầu :

- Ta muốn nói thuyền lính kia chứ, còn thuyền buôn thì mặc họ...

Và bật cười bác nói :

- Mà mình cũng buôn nhưng buôn thứ hàng khác nên không cạnh tranh với ai hết !

Bác Hai pha trò mà không có ai cười hết. Có lẽ mù Thọt vì luôn luôn sợ hãi còn cu Thê thì lúc này còn biết vui là gì nữa... ?

Trên mặt sông càng ngày càng sáng. Nhìn lên hai bên bờ cu Thê đã thấy nhiều người thôn quê ra rặt rữ và gánh nước. Đàng xa, mặt trời ửng đỏ như báo trước cho một ngày nắng gắt.

Cu Thê thở giải nhìn theo giòng nước chảy, nhận thấy chẳng còn bao lâu nữa đời mình sẽ thấy thay đổi. Lần này thì hẳn là một cuộc thay đổi lớn lao, còn như sướng hay khổ thì Thê chưa biết trước được với trời...

Đã từng gặp nhiều sự tình cờ mà cu Thê chỉ chờ đợi chứ không lo lắng, yên lòng xem trời phật sẽ run rủi mình tới đâu...

Bác Hai ung dung đứng giậy trèo lên mũi thuyền nhìn tứ phía như có ý nghe ngóng. Một lát sau bác xuống ra hiệu cho mụ Thọt cùng mình hạ buồm xuống.

Con thuyền theo giòng nước từ từ trôi đi...

Bác Hai nhìn ra phía xa bỗng vui vẻ reo lên :

- Gớm kia, họ đương đứng mong mình đây ra kia kia, thực là mong như mong mẹ về chợ !

Rồi bác lại chếp miệng :

- Nhưng họ đợi đông mà mình chỉ có một mông thì làm gì, chẳng bổ chỉ thêm tiếc của.

Cu Thê nghe bác Hai nói mới để ý nhìn về phía xa... Có lẽ vì không nhìn quen nên mãi Thê mới nhận thấy một cái bến dựng vào một sườn núi trông xa như một cái thung lũng vậy.

Rồi dần dần con thuyền lại áp vào bờ. Nhanh nhẹn bác Hai nhảy lên bờ kéo giây thuyền buộc lại rồi vui vẻ trả lời những câu chào hỏi tíu tít của những người đến đón mình ở đó. Rồi bác lắc đầu bảo :

- Hàng bây giờ khó lắm, có mỗi một người thôi !

Cu Thê nhận rõ bọn người ấy là người thổ chỉ khác cái là ăn vận hết người kinh, song người nào cũng chít một tấm khăn màu chàm ngang đầu.

Bọn họ kéo cả xuống thuyền làm cho chiếc thuyền tròn trành chực đắm.

Có lẽ họ nóng nảy muốn xem mặt hàng thế nào ?

Trong lúc này bọn bác Hai và cu Thê, mụ Thọt phải hợp sức mà giữ thuyền. Bác Hai thì vừa giữ vừa hét :

- Lên cả đi không có đắm thuyền bây giờ ! Có gì ở dưới ấy đâu mà lục lợi cơ chứ ?

Họ nhao nhao không chịu lên mà hỏi :

- Nhưng hàng đâu cơ chứ ? Tìm cả trong khoang rồi sao chưa thấy hay lại bán đi rồi chứ gì ?

Bác hai cười chỉ cu Thê mà bảo :

- Ở ngay trước mặt thì không xem lại đi tìm ở số sinh nào kia chứ ? Hàng đây chứ hàng đâu ?

Bọn người Thổ ngạc nhiên nhìn cu Thê lúc này đang ngồi sỏm ở mạn thuyền lúi húi bỏ ra dơ tay giữ lấy một

chiếc cọc ở cạnh bờ nhanh nhẹn vui vẻ chẳng khác gì những người làm ở thuyền vẩy. Họ nhao nhao bảo bác Hai rằng :

- Thôi đi ông, đừng đánh lừa tôi đi ! Cậu này là em giai ông hử ?

Bác Hai nghiêm nghị nói :

- Không, thực đấy mà... món hàng này đặc biệt lắm.

Mọi người lại nói :

- Bác nói giỏi ! Ông nói giỏi !

Bác Hai xoa tay ra hiệu bảo im cả mà bảo :

- Không biết nói thế nào cho các ông tin ? Này nhé; không có hàng lên thì tội vạ gì mà tôi lại lên đây để hại tiền hại sức kia chứ ?

Và nghiêm hử giọng bác quát :

- Thằng kia ! Lên hử bờ cho các ông ấy xem !

Cu Thê không giám cưỡng lời, thằng bé nhận thấy lúc này mình không khác gì con vật. Chứ chẳng còn phải là người nữa, nhất là khi bọn Thổ biết bác Hai nói thực sùm nhau lại mà nấn xem Cu Thê gầy hay béo.

Một người soa ngực cu Thề mà bảo :

Cũng chẳng lấy gì làm béo lắm. Nhưng có vẻ nhanh và chăm ?

Một người khác dè bủ :

- Thôi đi, khen vừa chứ, nom cái hạng này thì bướng ra phết đấy.

Một người nữa nói :

- Đúng đấy, mọi khi tôi đi buôn hàng đã nhiều mà không hề thấy thằng bé nào đứng chân chân cái mặt ra không kêu gào hay khóc lóc.

Bác Hai suyt một cái giải mà bảo :

- Thôi đi, này tôi nói cho các ông biết : dầu có khoe tốt thì giá cả cũng không thay đổi. Tôi cũng chẳng lấy thêm được đồng nào cả. Sự thực thì thằng bé này tốt lắm.

Dơ tay lên phân vua bác Hai nói :

- Nó khá thế này này : nó ngoan ngoãn, chăm chỉ, khéo léo, chịu khó, ấy thế mà lại lễ phép như một cậu học trò vậy !

Một người Thổ cười mà bảo bác Hai.

- Nó ngoan như thế sao bác không nuôi nó, cho nó giúp đỡ công việc có hơn không ?

Bác Hai gật đầu :

- Ấy tôi cũng đã nghĩ như thế đấy, nếu mà chuyến này đông hàng thì tôi giữ nó lại thực chứ đâu có đến phân các ông.

Mọi người nghe nói cho là thật, bèn súm sít lại nhìn ngắm cu Thể; coi có vẻ kỹ càng hơn lần trước. Một người nói :

- Thế món hàng này chúng ta cũng lại theo như mọi khi, mặc nó cứ trộn ai thì người ấy được.

Cu Thể nghe họ nói thì liếc nhìn mu Thọt xem mục định cho người nào hơn, nhưng chỉ thấy mục luôn luôn lắc đầu thì đâm cuống quýt. Thể lo lắng nghĩ bụng :

- Chết thực người nào mục cũng không ưng thì có lẽ họ đều không tốt ? Vậy ta biết làm thế nào bây giờ ?

Bác Hai thấy cu Thể có vẻ lúng túng thì dơ tay mà bảo :

- Ở đây có tất cả bảy người vậy ý mày muốn về với ai thì cho phép tự trọng !

Ngay lúc này bỗng có tiếng người nói góp :

- Tất cả tám người chứ ? Còn ta nữa cơ mà ?

Mọi người nghe giọng nói này lơ lơ là là thì ngạc nhiên ngoảnh lại nhìn. Lúc đó mới nhận thấy người vừa nói đó là một ông khách già, tay cầm chiếc quạt lông vừa đi vừa phe phẩy. Bác Hai lúng túng hỏi :

-Ông là ai ? Ông ở đâu ?

Ông khách già mỉm cười bảo :

- Ta không ở chỗ nào nhất định và đi đó đi đây luôn. Ta chỉ là người đến hỏi mua thằng bé con kia !

Bác Hai đương ngờ ngác chưa biết trả lời ra sao thì một người nữa nói :

- Bác Hai đây chỉ bán cho bọn người quen mà thôi; ông già đây ở đâu lại chắc bác ấy không bằng lòng bán.

Ông già gật gù bảo :

- Đâu có thế, vì rằng ta cũng trả tiền. Mà không chừng lại trả cao hơn mọi người ở đây.

Một người Thổ trẻ gặt đi mà nói :

- Thôi đi, ông già, chỗ này không phải là chỗ các người có thể cậy tiền bán cướp mua tranh được. Ở đây đã có lệ, hễ mà ít hàng thì thằng bé này được quyền trọn muôn về ai thì về.

Ông già cười ngất mà bảo :

- Nếu thế thì lại càng hay làm và ta có hy vọng rằng đứa trẻ này trọn về ta được chứ gì !

Người Thổ nhắc lại lần nữa.

- Tôi đã nói rằng, bác Hai đây chỉ bán cho người quen. Như chúng tôi thôi.

Ông lão gặt đầu :

- Có phải thực thế không bác Hai, nếu vậy thì ta cũng quen đây chứ có phải lạ lòng gì vì nếu lạ thì ta đã chẳng biết chỗ. Nói tóm lại nghĩa là ta cũng chẳng mong gì hơn mọi người, để thằng bé tùy ý muốn trọn về với ai thì trọn...

Và ngoảnh lại phía cu Thê, ông già nói :

- Có phải ta nói như thế là biết điều không, có phải ở đây ai là người tử-tế thì ta cũng là người tử tế. Biết điều

hơn nhẽ phải, chứ không độc ác gì hết.

Bác Hai có ý ngần ngại giây lâu mới ngoảnh lại bọn người Thổ mà hỏi :

- Thế nào, các ông đây nghĩ sao ?

Một người Thổ như có ý giận giỗi bảo :

- Tùy ý bác đấy, quyền là quyền ở bác.

Ông già cũng gật đầu :

- Phải, quyền là ở bác Hai, hay nói cho đúng hơn quyền ở đứa nhỏ này nó muốn theo ai thì theo. Vì nó có quyền kén chọn chủ nhân khi bác bán cho ai cũng ngần ấy tiền... nhân nói đến tiền bác cũng nên bảo cho tôi biết giá từ trước đến nay vẫn thế, có thay đổi gì không ?

Bác Hai biết ngay là ông già muốn hỏi giá liền bảo :

- Không có gì thay đổi cả. Nghĩa là vẫn theo giá đứa nhỏ gái 30\$ còn đứa nhỏ con trai 25\$..

Rồi nheo cặp mắt lại ra ý muốn ra hiệu cho ông già, bác hai tiếp :

- Đây là giá nhất định, còn như tùy lúc người mua thấy món hàng tốt vẫn thường thưởng cho ít nhiều tùy

ý...

Ông già cười ngất :

- Phải rồi, thế nghĩa là công bằng lắm. Nếu thằng nhỏ này theo về tôi thì tôi sẽ thưởng riêng cho bác ít nhất là 5\$ nữa.

Mọi người nghe thấy ông già nói đến tiền thưởng thì lại nhắc lại vội vàng câu nói lúc nãy :

- Tùy ý bác đấy, chúng tôi là chỗ cũ quen biết, bác muốn bán cho ai thì bán.

Bác Hai cũng chẳng lạ gì nếu mình bằng lòng bán cho bọn Thổ thì may lắm là chúng thưởng cho 5 hào... còn bán cho ông già thì được thưởng những 5\$, nghĩa là gấp 10 lần ?

Bác nghĩ đi nghĩ lại sau ùng cũng chẳng cần gì bọn Thổ giận vì hàng độ này ít. Nếu giận bác thì cũng khó mà mua hàng của ai được. Nghĩa là bác còn e ngại một điều là nói thẳng lời thì bọn Thổ kia tức họ xúm nhau lại mà đánh bác thì sao ?

May thay ông già lúc này đã cứu bác. Ông chỉ cu Thê mà bảo :

- Tôi đã nói quyền về với ai là do ở thằng nhỏ này, vậy nó muốn về với ai thì về không phải tranh dành gì cả.

Rồi ông bảo cu Thê.

- Thằng nhỏ kia, mày muốn về với ai cứ nói thẳng ra không ai bó buộc điều gì hết.

Cù Thê luôn luôn phân vân ngoảnh nhìn mẹ Thọt, thì mẹ cũng đưa mắt hết nhìn người này lại nhìn người nọ cũng ra ý phân vân không biết nên khuyên cu Thê về với ai được.

Thằng bé lúc này khôn nạn vô cùng chẳng khác gì đứng trước một ngã ba đường không biết đi về đường nào thì sướng đường nào thì khổ...

Nhưng cu Thê bỗng nảy ra ý nghĩ :

- Ông già này tính khí mạnh bạo. ăn nói rành rẽ, mà trông cũng có vẻ nhân từ, vả lại ông ta có can đảm một mình ở đây mà không sợ gì bọn Thổ hết thì ta theo ông này có lẽ hơn là ở với bọn Thổ mà chính ta cũng chưa biết trộn người nào ?

Nhất định thế rồi nên khi ông già dục :

- Thế nào, mày cứ tự nhiên đừng sợ hãi gì cả, ý mày muốn về với ai ?

Cu Thế nhìn quanh lại một lượt, rồi lại nhìn bác Hai, lúc này bác cũng giục :

- Được rồi mày cứ thử nói tao xem.

Cu Thế không lưỡng lự một hai gì nữa nó chạy lại nắm lấy tay ông già.

- Cháu xin về với cụ.

Ông già mừng rỡ quay bảo mọi người chung quanh :

- Đó, bây giờ hẳn các ông không còn nói năng gì nữa nhé, tự nhiên thằng bé này nó theo tôi, vậy lẽ tất nhiên tôi được nhận nó.

Bác Hai cũng ngượng nghịu mà bảo mọi người rằng :

- Thôi, các ông bằng lòng vậy ! Tôi vẫn biết các ông là người quen cũ, nhưng ý thằng bé nó muốn theo ông khách giả này thì tôi biết làm sao ?

Một người thổ nói :

- Bác Hai thế thì tệ thực, chẳng nghĩ đến tình quen biết.

Một người Thổ khác hung hăng nói :

- Không phải lỗi thôi gì cả. Bên này là bên của chúng tôi, quan trên đã giao cho dân làng giữ vậy thì hàng hóa gì đến đây đều là quyền chúng tôi được mua, vậy ai xa lạ đến đây muốn tranh dành, chúng tôi cứ việc trói lại mang lên quan trên, đưa cho quan xã giao lên quan Châu...

Ông già khinh bỉ nhìn con người lý sự rồi bảo :

- Cái bác này nói lý thì giỏi, nhưng bác đã biết rằng luật pháp cũng kết tội những kẻ buôn người kẻ cả kẻ mua người bán. Vậy ý bác muốn tự mình lên quan thú cái tội từ trước đến nay vẫn làm những cái việc phi pháp đấy chứ ?

Ông già nói một cách lý sự cứng hơn làm cho người Thổ kia cứng lưỡi không nói được gì nữa. Mãi sau mới nói với mọi người rằng :

- Đây, ông lão ấy nói thế đấy, vậy anh em bảo sao ?

Một người Thổ to lớn dậm chân mà nói :

- Không lỗi thôi gì cả hay cứ việc nói thẳng, biết điều thì nhường cho anh em ta không có thì chúng ta xúm lại đánh cho hắn một trận. Nếu hắn to mồm thì trói lại vắt

xuống dưới khe !

Mọi người nghe nói đều vỗ tay hưởng ứng :

- Phải đấy, chẳng lôi thôi gì hết nó muốn bướng thì cho nó một trận.

Cu Thề liếc nhìn bọn người Thổ hung hăng chỉ chực làm dữ với ông già. Cu Thề thấy mình bé bỏng quá thì làm gì được, sau cùng cu Thề đành chỉ sum soe nắm chặt lấy tay ông già mà thôi. Ông già như hiểu hết ý của cu Thề; ông cúi xuống vuốt tóc cu Thề mà bảo :

- Con không việc gì mà sợ, ta liệu soay sở, con cứ yên lòng.

Rồi ông già quay bảo bọn Thổ :

- Được rồi, hay lắm các chú tướng ta già yếu bắt nạt ta nhưng ta e các chú không được như ý mà thôi.

Ông già sẵn tay áo quất :

- Nào ai muốn thử sức thì cứ việc vào đây. Ta thử xem các chú làm được những trò trống gì nào ?

Bọn người Thổ nhìn nhau vì họ không ngờ rằng ông già có một mình mà giám công nhiên thách thức bọn họ. Sau đó người Thổ to lớn nhất bọn bị anh em thúc-

giục sông vào mà nói rằng :

- A, lão già này muốn làm cái gì, mi có biết ta là ai không ?

Ông già liếc nhìn người hung hăng mà mỉm cười :

- À, chú nó đây ư ? Nhưng các chú làm tha gì mà bảo ta biết tên được ?

Người Thổ kia thấy ông già có vẻ khinh bỉ mỉm cười thì tức lắm sẵn tay áo mà bảo rằng :

- À, ta là ai mi có biết chẳng, một tay ta đã bóp chết báo, liệu cái sác già của mi thì được bao nhiêu hơi sức ?

Ông già so vai nói :

Mi cứ huênh-hoang dọa nạt như vậy, mi cứ việc đánh ta đi xem nào, việc gì mà cứ phải nói khoác nói lác.

Người Thổ to lớn không chịu được nữa định ôm choàng lấy ông già.

Nhưng, nhanh như cắt ông già đã né sang một bên và nhân khi người Thổ ôm hụt, ông già đã đá gạt ngang một chiếc thật mạnh làm cho kẻ địch ngã sấp.

Bọn người đứng ngoài thấy vậy lập tức reo hò âm ỹ rồi đồng loạt xông cả vào toan lấy sức đông mà đánh. Nhưng chậm mất rồi, ông già đã cúi xuống nắm lấy vai người Thổ to lớn, tay kia kéo thắt lưng nhấc bổng lên và giồng hết như một con hùm giữ sông vào đám đông cầm thứ khi giới lợi hại ấy mà gạt lia gạt lịa. Bọn kia hoảng hốt tránh đỡ không kịp phần bị vướng sô vào nhau ngã rúi ngã rúi.

Cu Thê nghe rõ ràng tiếng người Thổ to lớn kêu :

- Lay cụ, buông tôi ra tôi gãy cổ mất !

Và sau đó thì chỉ còn những tiếng ôi, ôi, ái ái liên tiếp nhau mà thôi. May mà lúc này ông già đã dừng tay khinh khách cả cười cúi nhìn người Thổ to lớn lúc này giồng hết như một người mất hồn, hay đúng hơn, một tàu lá lúa ! Rồi ông thông thả hỏi rằng :

- A, chú làm sao thế ?

Người Thổ to lớn đâu có còn hung- hăng như trước, chỉ một mực van lạy mà nói rằng :

- Lay cụ, cụ tha cho tôi, cụ mà nhấc mãi thế này thì tôi chết.

Rồi quay lại đồng bạn bảo :

- Kia anh em có răn ra không ? Định để cho tôi chết hay sao đây ?

Ông già nghe lời hạn kia bàn tán lao sao mà mỉm cười, một lát sau, không ai bảo ai bọn Thổ cùng bỏ chạy cả. Ông già bế anh Thổ to lớn xuống nhưng nắm chặt lấy tay hắn ông già mỉm cười nói :

- Thế nào bây giờ thì biết điều rồi chứ, nghĩa là không cậy đông mà bắt nạt người khác, không cậy khỏe mà bắt nạt người già nữa chứ ?

Chăm chú nhìn người Thổ ông già lớn tiếng mắng :

- Tội chú đáng chết, nhưng vì ta thấy chú biết phân ngay thì cũng thương tình mà tha cho chỉ sẻo một tai mà thôi, để luôn luôn nhắc cho chú biết rằng : ở đời này không nên cậy khỏe mà hung hăng với ai hết !

Chàng Thổ to lớn nghe nói thế sợ hãi quá nhất là khi thấy ông lão móc túi ra một con giao nhỏ nhưng sáng loáng cầm ở tay thì cuống quýt sợ hãi van lạy như cóc đế. Cu Thế thấy thế cũng thương tình nói với ông già rằng :

- Bác ấy đã biết sợ thì cụ cũng nên thương tình mà tha thứ cho bác ấy !

Ông già nghiêm giọng mà bảo :

- Ta cũng nể lời thằng bé này mà tha cho anh, nhưng lần sau nên coi chừng nhé.

Nói rút lời ông già chỉ kịp buông tay ra là người Thổ đã vái giải rồi cắm cổ chạy mất.

Ông già quay lại phía bác Hai mà mỉm cười. Bác Hai từ nãy đến giờ vẫn sợ hãi đứng im không giám ho he một tiếng. Ông già thấy thế thì bảo :

- Này, bác kia có lấy tiền hay không mà cứ đứng ngẩn người ra như thế ?

Vừa nói ông già vừa móc tiền, đếm giao cho bác Hai và thưởng thêm cho mấy đồng như lời hứa, đoạn giắt tay cu Thể nhẹ nhàng bảo :

- Nào, đi theo ta con !

Ngoan ngoãn cu Thể bước theo ông già, sau khi đã dơ tay chào bác Hai và mụ Thọt. Ông già để ý, đến khi đi khỏi một lúc lâu mới bảo :

- Thế nào, con không giận thằng cha buôn người ăư ?

Cu Thể lưỡng lự không nói. Ông già lại hỏi :

- Thế nào, con không giận hấn thì lúc này mới chào hấn chứ ?

Cu Thế có vẻ ngẫm nghĩ giây lâu mới nói :

- Cháu cũng không giận, vả lại giận thì có ích gì, số cháu chẳng may nên thành thế.

Một lát sau cu Thế lại nhìn ông già mà bảo :

- Nhưng kể ra cũng còn may vì được theo cụ.

Ông già tát nhẹ vào má cu Thế mà bảo :

- Con còn nhỏ mà ngoan lắm ! Chẳng hay bố mẹ ở đâu mà lại đến chốn này ?

Cu Thế ứa nước mắt nói :

- Cháu từ thừa nhỏ cũng không biết bố mẹ là ai cả. Cháu chỉ biết có một người đàn bà thương yêu cháu, mà cháu gọi bằng U-già...

Rồi cu Thế lần lượt kể cho ông già nghe đoạn đời phiêu lạc của mình từ lúc bị ông Xã bắt ra với cụ Hàn, đến lúc bị Côn và bà Hàn vu oan giá họa cho là ăn cắp.

- Cu Thế lại nói luôn luôn đến Phương, người con gái nhu mì và hiền hậu đã nghĩ cách cứu mình ra khỏi nơi nguy hiểm...

Nói đến Phương cu Thê rớt nước mắt vì từ lúc đi không lúc nào Thê không nhớ đến người con gái nhu mì hiền hậu bao giờ cũng sẵn sàng giúp đỡ cho những đứa nhỏ yếu hèn...

Ông già nghe chuyện chẳng khỏi bùi ngùi, nắm chặt lấy tay Thê mà bảo :

- Đời con như vậy kể ra cũng đã gặp lắm lúc phiêu lưu, thật là tuổi đầu xanh gặp cơn gió bụi... nhưng có thế thì sau này mới gặp được những điều hay, vì nhờ thế mà có nhiều kinh nghiệm. Những sự đau thương là những sự chung đúc trí-khí thanh niên chẳng khác gì một lưỡi dao được nước tôi tốt vậy...

Ngừng lại ngắm nghía cu Thê ông già lại tiếp :

- Chính ngay như ta đã gần sáu mươi tuổi đầu rồi mà trên đường lưu lạc gót phong trần đã dừng được lúc nào đâu...

Lơ đãng nhìn lên trời, ông già lại nói :

- Nhân tiện đường về còn xa, ta cũng nói cho con nghe quãng đời phiêu lạc của ta, như thế thì con cũng sẽ không lấy gì làm mới mẻ lắm, dầu rằng gần giờ ngộ mới về đến nơi...

Chuyện Chàng Trai Trẻ Sứ Hồ-Nam

Hai mươi năm về trước, trong xứ Hồ Nam bên Tàu không một ai là không biết hiệu Lan-Xương là một hiệu buôn đồ châu ngọc rất lớn. Họ lại để ý hơn nữa là chàng trẻ tuổi Tần-hạc-Lâm con trái chủ hiệu tuy ít tuổi mà võ nghệ rất tinh thông lại giao du với những người giang hồ hào kiệt ở khắp vùng.

Nhưng Tần hạc-Lâm có ngờ đâu rằng là ngay trong nhà mình lại có tai biến, nguyên mẹ Hạc-Lâm mất sớm thân phụ Hạc-Lâm muốn cho có người trông coi nhà cửa nên đã lấy thêm một người kẻ thất.

Sự thực chỉ vì tiền, người này lấy ông già họ Tần, vì thế mà ngay lúc đầu người kẻ thất hết sức chiều chuộng Tần lão và Hạc-Lâm khiến ai nấy đều phải khen ngợi. Riêng Tần-Lão thì vui vẻ nghĩ thầm :

- Thân ta gà sống nuôi con, không ngờ lại gặp được người vợ hiền thế này thật là trời xanh run rủi, câu phương ngôn dì ghẻ con chồng không đúng tí nào hết.

Tần lão có ngờ đâu người vợ hiền ấy lại thường luôn luôn thăm lén đi lại với một chàng trai trẻ gần đây. Gã kia vốn là một kẻ giăng hoa, lại thấy ả kia phong tình như vậy nên cũng vờ làm mặt yêu thương chỉ cốt để nã

tiền tiêu dùng mà thôi.

Rồi một buổi kia người trai trẻ sách nhiễu tiền nông mãi, người kẻ thất không lấy đâu ra mà cung phụng cho đủ được. đành phải bàn một cách là dắt cướp vào nhà.

Nhân khi Tân-hạc-Lâm đi chơi xa vắng, nên người kẻ-thất xui nhân tình dắt cướp vào để chiếm đoạt tiền của.

Khi Hạc-Lâm về đến nhà biết tin ấy lập tức đi hỏi thăm những bạn giang hồ. Biết rõ ẩn tình chỉ do người kẻ thất bèn đem chuyện ấy kể cho cha nghe. Tàn lão không tin. Sau con nói mãi mới gọi người kẻ thất ra hỏi thẳng vào mặt, người kẻ thất không đủ chứng cứ cãi lại được.

Tưởng câu chuyện chỉ có thể là song ai ngờ người kẻ thất lòng lang dạ thú đem lòng thù hằn lập tức mưu vu cho Tàn lão tư thông với cướp, chứng cứ là nhà thường có bạn giang hồ của Tàn hạc-Lâm đến chơi luôn luôn.

Vì thế mà Tàn lão tuổi già sức yếu không chịu được những sự tra khảo phải chết trong ngục thất. Tân-hạc-Lâm đau đớn, một đêm liền vượt ngục ra ngoài kiếm bọn gian phu, giâm phụ giết chết đoạn bỏ chạy chốn cho đến ngày nay...

Ông già lại nói tiếp :

- Cho đến ngày nay lưu lạc nơi đất khách quê người bao nhiêu năm ta chỉ sống bằng nghề bán thuốc cao hay diễn trò rong đường, làm những trò ma thuật cho mọi người xem... Cũng nhờ đó mà ta đi lại được khắp đó đây. Khắp giải Đông Dương này vì vậy không chỗ nào mà chỗ ta không bước chân đến. Đó cũng là một sự thú vị vậy.

Cu Thế ngắt lời ông già hỏi :

- Cháu vẫn thấy mọi người nói đến đây hể hiểu phong tục thì có thể buôn bán làm nên giàu có, vậy sao cụ không nhân đó mà mở hiệu.

Ông già lắc đầu :

- Con nên nhớ rằng : tiền bạc dầu quý, song cũng có người ở đời trí hướng không phải là làm giàu.

Như ta, ở đời ta chỉ mong làm sao cho đủ sống không phải bó buộc gì là đủ sung sướng rồi. Vả lại nếu ta muốn buôn bán làm giàu thì ngay từ ngày xưa ở nhà cơ sở đã có sẵn sàng ta chỉ việc tiếp tục nối nghiệp buôn bán là đủ cần gì phải học võ, và giao du với bọn giang hồ...

Cu Thế lại hỏi :

- Vậy bây giờ cụ chỉ đi có một mình, thêm cháu nữa là hai phải không ạ ?

Ông già lắc đầu :

- Không, nguyên trước kia ta có sáu người, sau có một người nữa xin theo nhưng được ít lâu không chịu nổi sự khó nhọc nên lại bỏ về, nên thành ra thầy trò vẫn lại chỉ có sáu người thôi. Bây giờ thêm con nữa là bảy...

Cu Thế có vẻ nghĩ ngợi nói :

- Cháu tình cờ được theo cụ rất là may, nhưng chỉ e sức yếu mà không theo nổi những bước khó khăn mà thôi và không những thế lại còn làm bận người khác nữa.

Ông già lắc đầu :

- Con không ngại điều ấy, lẽ tất nhiên là ta phải tính sao cho mọi việc phải vừa sức của con. Người trước kia nửa chừng bỏ về chẳng qua đã không đủ trí quả quyết chống lại với mọi sự khó khăn. Con thử nghĩ coi, cứ đứng ngoài mà thấy ai sống một cuộc đời ngang giọc vầy vùng chẳng thích nhưng đến khi chính mình sống như thế lại không thể chịu nổi bao nỗi nhọc nhằn !

Cu Thê nghe nói có ý ngấm nghĩ giây lâu mới nói :

- Cháu nghe cụ nói như vậy thì có ý sợ vì chưa hiểu cách thức thế nào lại làm phiền ngại cho cụ.

Ông già lắc đầu :

- Điều ấy con cũng không ngại lắm ta sẽ tùy sức từng người mà cắt đặt công việc điều độ đâu lại để con không thể theo được vì quá sức của mình. Con không hiểu lời ta nói :

« - Người giang hồ cần phải nhẫn nại nhưng nhẫn nại đây nghĩa là nhẫn nại về tâm trí chứ đâu có phải là cố gắng về sức khỏe ?... Ta chỉ sợ con nản lòng sớm mà thôi.

Cu Thê quả quyết mà nói :

- Điều ấy thì xin cụ cứ tin ở con, con chắc không bao giờ ngã lòng.

Ông già mỉm cười vui vẻ nói :

- Điều ấy thì không ngại ta đã tin ở lời con nói, vì ta xem ra con không giống như những đứa trẻ khác...

Ngừng lại một lát như có vẻ suy nghĩ, ông già lại nói :

- Có một điều ta cần phải nói cho con biết trước là tuy mua con thực song làm việc gì ta cũng sẽ trả công hẳn hoi...

Cu Thê vội gạt đi :

- Thừa cụ, con không bao giờ nghĩ đến điều ấy vì con còn nhỏ tuổi, tiền của không dùng được việc gì, vả lại con chỉ ao ước có một điều là theo cụ, con sẽ được học thêm những cái hay...

Ông già vỗ vai cu Thê gạt đầu :

- Con ăn nói tỏ rõ là người biết điều. Song sự thực thì tiền của ta cũng chẳng làm gì mà có nhiều song ta có thể giúp con được nhiều việc. Vậy hiện thời con đang mong ước điều gì con hãy nói thử ta nghe !

Ca Thì găm nghĩ một lát rồi nói :

- Nếu cụ cho phép con nói thì con chỉ ao ước có một điều là biết được mẹ con là ai ? Nếu không thế thì ít nhất con cũng được về thăm u-già.

Ngừng lại một lát, cu Thê đưa con mắt mơ màng nhìn ra phía xa mà bảo :

- Lúc ấy có lẽ con đã nhón rồi, con đã làm lụng được để nuôi u-già, con tìm gặp cô Phương.

Ông già liếc nhìn cu Thề biết rằng lúc này tâm hồn đứa trẻ đang mơ màng về cảnh tương lai tốt đẹp. Nhưng đã bao lần từng gặp bước khó khăn chẳng đạt như ý muốn, ông già cảm động nắm tay cu Thề mà bảo :

- Ta hứa với con là sẽ cố giúp con cho được việc, chúng ta sẽ thắng nên thượng đế chẳng cố công ngăn cản không cho chúng ta đạt được ý muốn.

Đoàn Tài Tử Của Ông Già Họ Tần

Bông ông già chỉ tay nói :

- Con hãy nhìn kỹ cuối giải núi này có làn khói lam bốc lên xem có thấy không ?

Cu Thử nhìn theo tay trở nhìn mãi không thấy, đi một quãng ngắn nữa mới trông thấy có một giải khói nhỏ như sợi tóc lẩn trong đám lá xanh thì có ý phục ông già là tinh mắt.

Ông già lại tiếp :

- Con hãy gắng đi lên một chút, con sẽ thấy nơi đó hiện thời là một đoàn tài tử đương nghỉ lại, con hãy cố lên, con sẽ ăn một bữa đầu tiên với chúng ta rồi sẽ ngủ đây một giấc thật say, xong đâu đấy ta mới bàn tính đến chuyện khởi hành.

Ông già lại bật cười nói :

- Con sẽ thấy bọn ta vui vẻ lắm, vì nhất là con Minh Tô và Lý-Ty, nó đùa nghịch vô cùng,

Cu Thử tò mò hỏi :

- Chắc hai người ấy cũng trạc bằng tuổi con ?

Ông già mỉm cười bảo :

- Ủ, nhưng còn nhỏ hơn con nhiều !

Và ông già lại dục :

- Con hãy cố đi lên, chỉ còn phải qua hết rặng cây già này nữa thôi, là bọn ta đã đến nơi rồi...

Cu Thê nhìn theo tay trở, quả nhiên thấy trước mặt, một con đường núi ngoằn ngoèo, chỉ cách có một rặng rừng thưa, một giải khói lam cao bốc thẳng lên trời...

Ông già đi lâu chừng mười bước nữa, rồi bỗng dơ tay lên trời mà nói :

- Ta sẽ gọi hai đứa Minh-Tô và Lý-Ty cho con xem.

Vừa nói ông già vừa chụm hai tay lại đưa lên miệng thổi thành một hồi giải giống hết như tiếng tù và của trẻ chăn trâu vậy.

Ông già thổi hai hồi còi như vậy rồi nói :

- Bọn chúng nghe còi biết là ta đã về gần đến nhà rồi vậy.

Cu Thê nghe hai tiếng «về nhà» ông già nói, thì tưởng chừng như trong khu rừng kia có một căn nhà hắt hoi

tử tế vậy. Cho hay những người giang hồ một khi đã quen đi rồi thì chẳng cứ ở đâu cũng là nhà...

Ngay lúc này Cu Thề nghe thấy tiếng chó kêu ăng ăng, nhìn kỹ chung quanh cu Thề nhận thấy hai con chó chạy từ đằng xa lại, một con đen tuyền, một con trắng tuyền, chúng theo nhau mà rảo cẳng hình như đương mải rượt một vật gì vậy.

Cu Thề ngạc nhiên quay hỏi ông già :

- Trong khu rừng rậm này chẳng hay những con chó này của ai, những con chó săn đấy chẳng ?

Ông già mỉm cười mà bảo :

- Con chờ một lát nữa sẽ rõ !

Một lát sau hai con chó đã chạy lại, đến trước mặt ông già thì dừng hẳn lại vẫy đuôi cần to, lộ vẻ vui mừng lắm. Ông già cúi xuống bế hai con chó lên ôm sát vào ngực như mẹ bồng con vậy. Ngoảnh lại phía Thề ông già nói :

- Nghe thấy tiếng còi hiệu hai con này vội ra đón, chúng như trẻ con đợi mẹ về chợ ra đón quà vậy. Có lần ta đã thử bế một con lên trước tức thời con kia cắn ngay, thành ra một trận đánh nhau kịch liệt. Mặc dầu chúng

vốn thương yêu nhau hết sức, hình như chúng biết ghen tức khi thấy ta kẻ khinh người trọng vậy !

Cu Thê thấy ông già nói vậy và vuốt ve hai con chó ra vẻ yêu mến chúng lắm mà hai con vật khôn ngoan kia cũng tinh quái vô cùng, chúng cọ sát cả bốn chân lên gác mõm vào ngực ông già, hai mắt ngược nhìn chủ lẽ lười ra mà liếm những bàn tay gân guốc...

Mà lạ một điều là lúc này cu Thê cũng thấy trong người khó chịu làm sao, có lẽ đưa trẻ đầu xanh sớm bước vào con đường gió bụi đương khát khao một môi tình âu yếm thấy cảnh ông già thương mến hai con chó cũng thấy thèm... thấy ghen... vậy.

Lúc này mặt trời đã lên cao, những bóng si xếp hàng song song như nằm giải trên cỏ, trên đường, những lá khô bị gió ròn cả vào một phía.

Một lát sau, bọn ông già và cu Thê đã bắt đầu xuống dốc, cu Thê đã trông thấy rõ rằng chiếc lều vải căng thẳng bằng vải màu xanh giống như những cái lều của hướng đạo sinh vậy.

Ngay phía ngoài cửa lều, cu Thê thấy một ông già nữa vận quần áo nâu cộc đương ngồi lúi húi thổi nấu gì bên ngoài hay nói cho đúng hơn, quanh quẩn hết ngôi

đầu gối lại vắt vẻo trên vai một con khỉ lông vàng trên cổ có một vòng lông trắng rất đẹp.

Ông già họ Tần nói :

- Có lẽ họ thấy ta về chậm nên vui cơm cho nóng,

Cu Thế ngần ngại hỏi :

- Thừa cụ, ông già kia cũng ở trong đoàn ta ?

Ông già họ Tần thấy hỏi thì cười mà bảo :

- Đó là lão Bân, à mà ta quên chưa dặn con bây giờ chó kêu ta là cụ nữa mà cứ kêu là ông Tần.

Có lẽ lúc này đã trông thấy ông Tần, con khi nhỏ rít lên từng hồi giải, nhưng hình như tiếng rít của nó không làm cho ông già Bân chú ý nên con khỉ tinh khôn đã dùng hai bàn tay mà bốc tóc ông ta mà rút.

Lão Bân nhìn lên thấy ông Tần thì huýt lên một hồi sao giải, hai con chó tinh khôn bỏ ông Tần mà chạy sang cạnh ấy lão. Ông Tần mỉm cười :

- Chắc hai con chó bây giờ đã đói bụng lắm rồi, mọi khi bây giờ chúng đã ăn xong và bắt đầu nằm phơi nắng.

Ông Tần nói đến đây thì lão Bân đã vác con khi trên vai ra đón ông Tần mà bảo :

- Ông đã về, nhưng đây là ai ?

Không trả lời ông Tần hỏi lại :

- Thế nào không chuyện gì lạ chứ ?

Lão Bân vui vẻ đáp :

- Ông tinh giữa khu rừng hẻo lánh này thì còn có chuyện gì là lạ nữa ?

Ông Tần mỉm cười :

- Vả lại ta cũng biết ở đây nghiêm không có trộm cướp gì thì ta mới yên lòng đi. Nhưng lão cũng nên biết rằng khỏi khu này một lát là đến chỗ trộm cướp như rươi ngay.

Tiếp đó ông Tần lại hỏi :

- Bé Sáu đâu rồi lão ?

Lão Bân chỉ tay về phía đằng Đông mà bảo :

- Tôi thấy mãi ông chưa về nên mới sai bé sáu ra suốt tìm nước ngọt.

Ông Tần gật đầu :

- Chắc nó cũng về ngay bây giờ.

Và quay lại phía cu Thê ông Tần nói :

- Để lát nữa đông đủ ta sẽ giới thiệu con hân hoi...

Cu Thê nghe nói bọn ông Tần có cả những sáu người mà đây mới có có ba còn ba người nữa không hiểu là ai sao không thấy ông lão nói đến...

Ngay lúc này Thê thấy một thằng bé con trạc tuổi mình đương đội một chiếc hũ sành đầy nước. Hai tay mang hai chiếc bình, thằng bé không cần giữ chiếc hũ ở trên đầu, mà cứ chạy băng băng... Ông Tần mỉm cười :

- Thằng Sáu độ này đã khá lắm rồi !

Chỉ thoáng cái, bé sáu đã đến trước mặt lão Tần trong khi đặt hai bình nước lão Tần đã đỡ cho bé sáu cái hũ ở trên đầu. Bây giờ cu Thê mới nhìn thấy hai chiếc bình kia cũng đầy nước, vậy mà bé Sáu mang nhẹ nhàng như không, vậy thì đủ biết hai cánh tay mạnh lắm ?

Bé Sáu hớn hỏ hỏi ông già rằng :

- Ông mới về hay về đã lâu sao không lên hiệu cho con được biết ?

Ông Tần vui vẻ nói :

- May mà ta không ra hiệu chứ nếu ta ra hiệu thì con chạy nhanh đã đổ mất hũ nước ở trên đầu rồi.

Lão Bân cũng cười :

- Ấy là bây giờ nó thế đấy chứ sáng ngày tôi lại thấy nó để hai cái bình lên đầu còn hai tay thì lẽ mề bung chiếc hủ trông như tiên ông chuốc tửu vậy.

Bé Sáu cười :

- Nhưng lão hay sợ sệt lắm kia. Bảo để tôi mang thì lão cứ cản ngăn, lão phải biết từ đây ra suối nào có ngăn gì mà mỗi lần đi một bình thì mấy ngày mới đủ nước ăn ?

Lão Bân quay lại phía ông Tần phân vua :

- Tôi bảo nó cứ cẩn thận đi từng chuyen kéo mà bây giờ vỡ bình thì lấy gì đựng nước ăn ? Giữa chốn rừng rú này mua vào đâu cho được ?

Bé Sáu có cái :

- Nhưng tôi sợ không đủ thì giờ...

Lão Bân lườm bé sáu rồi bảo :

- Ấy nó nói thể đấy nhưng còn lạ gì ? lão nói thực cho biết, thể sáng ngày bé Sáu làm gì, hay chỉ lấy tre vót cung chơi ?

Bé Sáu nhìn lão Bân như ngăn cản đừng nói, nhưng lão Bân đã bảo :

- Chốc nữa ông sẽ thấy tài của bé Sáu nó loay hoay dùng tre que vậy mà cũng chết được con gà gô đấy !

Bé Sáu len lét nhìn ông Tần, ông Tần nghiêm sắc mặt bảo :

- Sao ta đã bảo con rằng : chẳng nên giết hại loài vật vô tội, con không nghe ?

Bé Sáu thưa :

- Con tưởng rằng hôm nay ông đi xa về cần phải có thức ăn ngon miệng một chút...

Ngừng lại một phút nhìn cu Thể, bé Sáu nói :

- Và lại hôm nay có người lạ, con muốn lão Bân có thứ mà nấu nướng.

Ông già Tần không thể nhin cười được, ông beo tai bé Sáu mà bảo :

- Con khéo nói lắm nhưng lần sau cấm con không được giết hai loài vật vô tội, mặc dầu không phải kẻ tu hành, ta cũng không cần kiêng sát sinh, nhưng con nên nhớ rằng : tuổi con còn nhỏ chẳng nên sớm nhúng tay vào những việc có thể gọi là tàn ác như vậy vội...

Và ngoảnh lại phía cu Thử ông Tần nói :

- Bây giờ đông đủ cả mọi người ta mới giới thiệu con... Ta giới thiệu con với các tài tử diễn trò...

Cu Thử nhân quanh vẫn chỉ thấy bé Sáu, lão Bân, ông Tần, còn ba người nữa đâu ? Nhưng ông Tần nói tiếp luôn :

- Trước hết ta giới thiệu con với một viên kép nhân tự là Tần phi-Hải !

Vừa nói ông vừa vỗ vào ngực mình, tiếp đó ông nói :

- Tần phi-Hải, đọi quyền thuật còn đây là lão Bân, đây là bé Sáu, đây là Trại Ngộ Không...

Nhưng ông già ngơ ngác hỏi :

- Kia, nhưng Trại Ngộ-Không đâu rồi ?

Sau đó ông chạy vội lại bếp bắt con khỉ nhỏ đương tinh nghịch ngồi cạnh hơi ấm mà bắt rệp; dơ trước mặt

cu Thề ông nói :

Đây tức là Trại Ngộ-Không. Tuy chẳng có tài tam thập lục biến như trong chuyện Tây-du nhưng có tài đi trên giây, đi xe đạp và múa võ côn Thiết bảng.

Cu Thề cố nhin cười vì tài tử của ông già gồm có cả súc vật nữa mà ông coi như người vậy, Thề đoán hẳn hai tài tử nữa phải là hai con chó kia.

Quả nhiên sau khi bỏ con khỉ ra ông già họ Tần nói :

- Con đuôi cong trắng toát này là Bạch-lang-Tử, còn con đen tuyền này là Hắc-hùng-sư. Cả hai đều có tài đóng kịch và tìm những vật bí mật rất tài tình... Có thể tìm một cái kim trong đồng rác trong nửa phút.

Hai con chó khôn ngoan không biết có hiểu chủ nói gì không nhưng thấy nói đến tên thì nó chạy cả lại cùng đứng vụt lên, hai chân trước cất cao hẳn lên chỉ ngòì lom khom bằng hai chân sau thôi; và gật đầu lia lịa... Cu Thề ngây người nhìn, thì ông Tần đã bảo :

- Kìa con trông, hai đứa đương chào con đó !

Cu Thề cảm động quỳ xuống vuốt ve hai con chó. Ôm cả hai vào lòng mà thỏn thức rơi nước mắt. Hai con chó khôn ngoan nhám nháy hai mắt nhìn Cu Thề như

hiếu ý và liêm mãi vào tay như cũng tỏ tình thân mến...

Ông Tần thường đề ý đã lâu lên tiếng nói :

- Người ta thường nói những súc vật khôn, tuy chẳng nói được nhưng cũng có khi khôn hơn cả người vậy, người ta còn nói nó có tài phân biệt được kẻ nhân từ phúc hậu, người độc ác bất nhân.

Cu Thê nói :

- Như vậy tại sao mà ở làng con những kẻ trộm hay giết người cũng nuôi được chó ? Bảo rằng nó biết thì tất nhiên nó bỏ nó đi chớ sao nó vẫn ở ?

Ông già gật đầu :

- Con hỏi rất có lý. Nhưng con nên biết rằng chó cũng giống người. Khi nào gặp được người tốt thì tốt, nếu chẳng may gặp vào hoàn cảnh xấu xa thì cũng bị ảnh hưởng xấu sa.

Ngừng lại một chút để tìm thí dụ, ông Tần lại tiếp :

- Con hãy xem như con chó của người ăn mày thì bao giờ cũng lẫn lút len lén nằm ở cửa nhà người ta sau chõ cho chứ không giám đường hoàng bạo rạn, nếu có người đánh mắng thì cũng chỉ cúp đuôi len lén không giám cản lại bao giờ. Một tên ăn trộm nuôi chó thì chó

chỉ hay cắn vật. Nếu có ai đánh đuổi thì vội cúp đuôi chạy trốn cầm còn bao giờ giám đến gần nữa.

Cu Thê chỉ tay nói :

- Hai con chó này...

Nhưng ông Tần đã đỡ lời nói rằng :

- Hai con chó này nó cũng giống tính ta, khi nào gặp kẻ địch thì thẳng trước mặt mà cắn, tận ngực, tận cổ... Nếu khi nào cần nhìn nhúc thì biết chờ thời... Chính thế mà ta cũng vẫn coi súc vật như người vậy. Hơn nữa chúng còn hơn người ở chỗ không hề bao giờ phản chủ, mà những kẻ khác cũng khó bao giờ lấy danh lấy lợi mà đủ nó làm phản chủ được...

Lão Bân ngắt lời bảo mọi người :

- Thôi, cơm vừa chín rồi, xin mời ông đi ăn cơm cho mấy đứa khỏi đói !

Ông già Tần gật đầu, hai tay giắt bé Sáu và cu Thê lại gần lều vải cùng ngồi xuống tảng đá lớn mà bảo :

- Bé sáu hãy giúp lão Bân giọn cơm đi, cu Thê hôm nay còn bỡ ngỡ chưa biết làm gì để nó tập dần.

Bé sáu vâng lời chạy đi, ông Tần lại bảo cu Thê rằng :

- Bé Sáu rất tinh khôn, tuy nhỏ mà sức lực hơn người, chỉ phải cái nhiều khi hay nóng nảy, có lẽ kém con ở chỗ ấy.

Cu Thê buồn đầu cúi đầu thưa :

- Con vì ra ngoài thấy mình sức yếu kém thế nên đều nhịn tất cả, vì thế mà nhiều lúc muốn nóng nảy cũng không được.

Ông Tần gật đầu :

- Đó chính là hoàn cảnh tạo nên tính người, mặc dầu bao giờ ta cũng phải để ý đừng nên nhu nhược quá. Kéo khi cần sức lại không có đủ can đảm mà dùng phản động nữa...

Hơi lộ vẻ tự đắc, ông Tần nói tiếp :

- Nhưng đi cùng bọn ta tự khắc thế nào con cũng sẽ lập được tính cương quyết không hề nhút nhát chịu lùi trước sức mạnh nào cả.

Lúc này bé Sáu đã bày lên miếng vải son giải trên đám cỏ xanh non. Mọi người cùng ngồi ăn uống vui vẻ nhưng cũng không quên chia phần cho hai con Bạch-lăng-Tử và Hắc-hùng-sư. Còn con Trại-ngộ-Không thì

cũng đã có riêng phần bốn quả chuối lớn.

Con khi ăn rất nhanh, nhồm nhoàm nhai nhưng chẳng quên liếc trông mọi người, nhất là khi thấy ông Tần hơi cau mặt nhìn lại thì nó vội vàng bỏ chuối xuống hoặc nhấm nháp từng tí rất là thông thả, ông Tần chỉ tay bảo mọi người rằng :

- Lúc này ta vừa nói hoàn cảnh tạo nên tính người, song nên nhớ rằng chính bản tính của mình cũng tạo nên một phần lớn. Xem ngay như con Trại-ngộ-không này giống nó vốn tham ăn tục uống, nay theo vào bọn ta, có ta sét nét từng li từng tí, nên nó cũng học được cái tính tốt, mặc dầu luôn luôn bản chất nó vẫn trở về thói cũ, vẫn hiện ra không sao mà bỏ được.

Ngừng lại một lát nhìn con khi ông già lại nói :

- Nhưng bản chất là gì... Đó là do một phần khí huyết của cha mẹ sinh ra - đây tức là thiên tính - còn một phần là do ở sự giáo dục trong gia đình tự thuở còn thơ, tính tình của bản chất gây ra từ đó. Xem như thế thì cần phải để ý giữ gìn tính nết mình ngay từ khi còn nhỏ tuổi, kéo mà tạo phải cái bản tính xấu xa thì sau này khó mà sửa đổi được.

Lên Đường

Dùng song com, ông già Tần lập tức giục mọi người rằng :

- Bây giờ ta tính còn đủ thì-giờ ngủ được độ hơn một giờ, vậy các người hãy đi ngủ ngay đi rồi buổi chiều nay ta e rằng còn phải đi nhiều đường vậy.

Và ông Tần quay bảo lão Bân :

- Lão liệu chia cho cu Thê một chiếc chăn cho nó đắp!

- Được, việc ấy ông cứ mặc tôi thu xếp, ông hãy liệu mà đi nghỉ, vì e buổi sáng ông đã đi nhiều rồi...

Vừa nói lão Bân vừa chạy lấy chăn cho cu Thê.

Trong khi ấy, ông Tần mở bọc lấy ra một quyển sách nhỏ, ngồi tựa gốc cây xem. Lão Bân lấy ra một cái chăn và một cái gối, tươi cười bảo Thê rằng :

- Em chưa quen ngủ ngoài trời nên những buổi đầu cần phải nằm thế này. Chắc em phải nằm sương gối đất thì lấy làm khổ lắm ?

Cu Thê lắc đầu :

- Không hề chi điều ấy, xin cụ cứ hiểu cho rằng chính tôi trước đây cũng chẳng sung sướng gì...

Nói đến đây, cụ Thể lại chợt nhớ tới những nỗi uất ức khi ở nhà cụ Hàn. Va cụ Thể khe khẽ nói :

- Vả lại em cũng nhận thấy rằng dù phải khổ thế nào mà tinh thần được sung sướng thì cũng đã không nên oán hận gì rồi.

Nhưng lão Bàn đã vỗ vai cụ Thể bảo :

- A, luôn thể ta dặn em hễ gọi ông chủ thì kêu là ông Tàn, mà gọi ta thì cứ kêu là lão Bàn cũng được. Chớ đừng dùng tiếng cụ mà nó chẳng thân.

Cụ Thể nói :

- Còn bé Sáu thì tôi cứ gọi là anh cho tiện.

Lão Bàn có ý nghĩ ngại rồi nói :

- Không, còn bé Sáu thì ít tuổi hơn, cụ Thể coi nó như em, gọi nó là bé Sáu không cho tiện.

Cụ Thể ngần ngại thưa :

- Nhưng lão tính coi, tôi mới đến sau mà bé Sáu thì ở đây từ trước.

Lão Bân lắc đầu :

- Không cứ chỗ cũ mới chúng ta chỉ đề ý đến niên tuổi mà thôi, vả lại cứ theo đúng thế thì mới là tình anh em.

Cu Thê trả lời :

- Cái đó thì tùy lão. Nhưng chẳng hay chúng ta thu dọn ngủ ở đâu bây giờ ?

Lão Bân nhìn quanh rồi chỉ tay nói :

- Như em chưa quen nắng gió, lần đầu tiên chớ nên ngủ ở chỗ lộng gió quá, vậy nên sửa soạn ngủ ở chỗ sau bụi cây kia là hơn, vừa mát vừa kín.

Và mỉm cười tự đắc, lão Bân tiếp :

- Còn ta và bé Sáu thì quen lắm rồi. Chúng ta sẽ tìm chỗ nào nhiều gió nhất thì ngủ cho nó sướng.

Cu Thê tỏ vẻ kính phục nói :

- Chắc lão và bé Sáu chịu được gió như thế thì người mạnh khỏe lắm.

Ngay lúc này từ khu rừng trước mặt, bé Sáu hai tay quàng lên trên đầu vác một bó gì rất lớn, cu Thê ngạc

nhiên chỉ tay bảo lão Bân :

- Bé Sáu tài quá nhỉ, ở giữa khu rừng này mà kiếm đầu được rom như vậy ?

Lão Bân cười lắc đầu :

- Em trông nhầm rồi, đây là cỏ khô, chứ có phải rom đâu ?

Lúc bé Sáu chạy đến gần thì hỏi lão Bân rằng :

- Nào lão đã lấy đủ chăn gối ra chưa để tôi làm ổ.

Lão Bân gật đầu :

- Đây đủ cả rồi, em hãy làm giúp cu Thể đi đã...

Cu Thể cũng nói :

- Anh Sáu, lần đầu anh hãy làm hộ tôi, cho tôi quen việc...

Lão Bân ngắt lời bảo :

- Kìa, ta đã bảo em gọi bằng bé Sáu cơ, mà sao lại gọi là anh Sáu ?

Cu Thể gật đầu :

- Vâng thì gọi là bé Sáu, nghĩa là từ nay sẽ coi nhau như anh em một nhà, chẳng may tôi có điều gì không phải xin cứ bảo cho biết...

Lão Bân vui vẻ ngắt lời :

- Điều ấy thì dĩ nhiên rồi, em không cần phải dặn, nhưng giờ em hãy để ý xem bé Sáu làm ổ đi, lần sau mà làm lấy cho quen !

Cu Thê vâng lời theo bé Sáu ra sau bụi tre, bé Sáu nhanh nhẹn lấy cỏ khô làm ổ, chỉ trong chốc lát đã xong chẳng những ấm áp mà lại còn đẹp đẽ nữa. Cu Thê kính phục nói :

- Tôi thực không ngờ bé Sáu lại nhanh và khéo đến thế, trước kia tôi ở nhà quê vẫn làm ổ lấy nằm xong đâu có được như thế này !

Bé Sáu gật đầu :

- Cái gì thì cũng thành quen đi đấy thôi, vả lại nguyên tính tôi hay lẩn thẩn, những lúc rỗi rãi hay tinh nghịch tập làm nhiều kiểu ổ cho tiện mà ấm áp... và đẹp nữa !

Và bé Sáu cười to bảo cu Thê :

- Như anh thì còn phải tập làm nhiều bận mới có thể làm được như tôi, song điều ấy không lấy gì làm quan

hệ máy, lâu dần sẽ dễ dàng và khéo léo thêm, bây giờ thì anh đi ngủ đi để chiều còn phải đi bộ nhiều. Chúng tôi ra đằng kia ngủ !

Cu Thế hỏi :

- Thế đằng sau cũng làm ổ chứ ?

Bé Sáu lắc đầu :

- Không, ngủ ngày như thế này thì chúng tôi không cần cẩn thận, chỉ rải cỏ ra thôi.

Cu Thế có vẻ nghĩ ngợi nói :

- Nếu thế thì sao bé Sáu và lão Bân không có coi tôi như thường lại còn chiều đãi đặc biệt như vậy ?

Bé Sáu lắc đầu :

- Không anh đừng nghĩ thế, chúng tôi có chiều đãi gì đâu, chẳng qua anh chưa quen sống như thế này, chẳng hạn như nếu anh nằm chỗ gió thì ốm ngay, còn như làm ổ là ý chúng tôi muốn nhân thể ban ngày làm cho anh xem để đến tối anh sẽ làm lấy được.

Ngay lúc này lão Bân ở đằng xa gọi :

- Bé Sáu ơi ! Đi ngủ thôi chứ ?

Bé Sáu dạ một tiếng thật lớn, vang rội vào khe núi, rồi cắm cổ chạy nhanh lại. Trong khi ấy ông Tần vẫn điềm nhiên đọc sách hình như không thấy tiếng động gì ở bên cả.

Cu Thê thấy bé Sáu và lão Bân nhanh nhẹn giải chẵn xuống ngủ thì cũng nằm xuống ổ. Nhưng nào cu Thê có ngủ được; luôn mấy ngày thẳng bé thấy đòi mình thay đổi luôn luôn, không thể nào mà ngờ được.

Gió nhẹ nhẹ thổi, thỉnh thoảng một chiếc lá vàng khô rơi làm cho cu Thê lại rật mình tưởng chừng như có tiếng nuông thú gì lướt qua vậy.

Ông già Tần vẫn lặng lẽ ngồi xem sách. Nhưng có một điều là cu Thê thấy ông già không còn giờ trang nào nữa mà hai mắt ông vẫn mở như thường.

Mặc dầu cảnh rừng tịch mịch với làn gió núi mát nhẹ và cu Thê cũng không tài nào ngủ được. Nằm vơ vẩn nghĩ đến đoạn đòi mình, cu Thê bỗng thở giải nhẹ nhẹ...

Câu Chuyện Tâm Sự

Tiếc thay lòng người mấy khi có thể đoán trước được những việc sẽ xảy ra...

Cu Thê khẽ liếc nhìn ông già Tần, nhưng ông này như một pho tượng sống suốt từ nãy đến giờ ông vẫn ngồi tựa vào gốc cây trước mặt một quyển sách mà có lẽ suốt từ nãy ông chưa đọc được trang nào...

Bỗng cu Thê nghe thấy tiếng lạt sạt đâu quanh mình.

Tiếng đó lại không phải là tiếng người, đi đón đến nhẹ nhẹ.

Nhưng ngay lúc này, Thê thấy ông già Tần như hơi cựa mình một chút song lại ngồi nguyên vào chỗ cũ.

Nhưng lúc này cu Thê đã nhận ra tiếng lạt sạt là tiếng gì rồi. Vì, ngay sau bụi cây chỗ lão Bân và bé Sáu nằm lộ đầu ra một con báo nhỏ, lông vàng mượt. Con thú dữ này hình như biết là có nhiều hơi người và đánh hơi về phía bé Sáu. Trong khoảng rừng cao cả, trông con báo chẳng khác gì con mèo nhón vẩy. Ông Tần mỉm cười nhìn quanh và nhặt một viên đá nhỏ ném thẳng về phía con báo. Hòn đá trúng thẳng vào mặt con vật làm cho nó hoảng hốt nhìn quanh như không hiểu hòn đá kia từ

đâu ném tới ?

Nhưng ngay lúc này ông Tần đã nhặt được một viên đá to hơn, ông đứng thẳng giậy rồi tiến thẳng về phía con vật.

Con báo trông thấy rõ người thì chồm chân chực nhảy lại vô...

Nhưng nhanh hơn, ông Tần đã vung tay ném mạnh hòn đá ra, viên đá trúng vào mắt bên phải con vật làm cho nó hoảng hốt bỏ chạy, sau khi gầm lên một tiếng lớn vang động cả một vùng...

Lão Bàn và bé Sáu đang ngủ nghe thấy tiếng báo gầm thì hốt hoảng vùng giậy... ngơ ngác nhìn quanh...

Trong khi ấy ông Tần đã điềm nhiên phủi tay vui vẻ bảo :

- Có gì đâu, báo quanh đâu đây nó gầm đấy !

Và ông không kể lại cái nguy hiểm của ông. Nhưng cu Thỏ vẫn thấy trống ngực mình đập liên hồi, và Thỏ len lén ngồi giậy gáp chần.

Ông Tần vui vẻ liếc nhìn cu Thỏ rồi bảo :

Thế là không ai bảo ai mà cùng giậy cả !... Ngủ ít quá, nếu thế thì đi mấy thôi đường chiều nay tránh sao khỏi mệt ?

Bé Sáu cắt các chần mền vào một chiếc hòm lớn. Cu Thế lên đến cạnh ông Tần nho nhỏ hỏi :

- Lúc này ông không ngủ à ?

Ông Tần chưa hiểu cu Thế muốn hỏi gì bèn hỏi lại :

- Con hỏi gì cơ ?

Cu Thế ngập ngừng chốc lát lại hỏi :

- Lúc này ông không ngủ vậy lát nữa đi, ông không sợ mệt à ?

Ông Tần chăm chú nhìn cu Thế một lát rồi vui vẻ hỏi:

- Vậy ra lúc con báo đến con cũng biết ?

- Vâng nhưng con sợ quá không dám kêu lên, vả lại thấy ông thức.

Ông Tần có vẻ nghĩ ngợi lâu lâu mới nói :

- Con không kêu là phải vì con báo đó khi thấy người khác thì không dám làm gì đâu !

Cu Thê nói :

- Giá lúc ấy có mình con thức có lẽ con cuống quít mà chẳng làm được việc gì.

Ông Tần nghiêm nghị nói :

- Mọi việc ở đời đều phải điềm tĩnh mà làm, nhiều việc thoát trông thì tưởng là nguy hiểm lắm nhưng sự thực thì không đến nỗi như vậy, nếu cứ cuống quít lên thì sẽ không được việc gì cả, trái lại nếu cứ điềm tĩnh thì mọi việc sẽ ổn thỏa, việc ta cũng chỉ là tầm thường thôi.

Ngưng lại một lát cu Thê lại nói :

- Nhưng nếu ông không ngủ trưa thì chốc nữa sẽ mệt lắm.

Ông Tần mỉm cười mà bảo :

- Không, ta quen rồi, vả lại tuổi đã cao nên không ngủ nhiều được như hồi còn trai tráng. Song được cái ta không mệt vì lúc này tuy không ngủ nhưng ta theo dõi tham thiền của nhà chùa như thế cũng như ngủ được một giấc giải vậy. À, mà con nhớ không nên nói gì về chuyện con báo cho lão Bân và bé Sáu nghe nhé, vì việc đã xong rồi, cho họ sợ hãi hão huyền mà thôi, vì ta cũng còn e không biết đêm nay có tới được chỗ ngủ yên tĩnh

hay lại ngủ ở giọt đường...

Lúc này lão Bân và bé Sáu đã giong gep song xuôi, ông Tần đưa một buộc chần cho cu Thê mà bảo :

- Việc của con là phải mang bọc chần kia, còn bé Sáu thì mang bọc quần áo và dắt con khỉ, lão Bân thì đội chiếc hòm lớn kia ! Ta cũng mang đỡ mọi người bọc đồ làm trò và dắt hai con chó. Nhưng trước hết hãy đợi ta thay mặc bộ quần áo khác đã.

Nói xong ông Tần mở bọc lấy ra bộ quần áo màu nâu lại thắt thêm một chiếc thắt lưng xanh, trông khác hẳn trước, nghiêm nhiên là một người Annam vậy !

Sau đó thì mọi người cùng khởi hành, ông Tần mạnh mẽ đi đầu, vai vác khăn gói, tay dắt hai con chó.

Cu Thê cũng hăm hở vác bọc, nắm áo ông Tần mà bước theo, bé Sáu thì vừa đi vừa giậy lão Bân hát một bài tàu mà nó đã học ông Tần được mấy hôm trước. Con khỉ tinh ranh ngồi chồm chồm lên vai Bé sáu mà nó rít lên những hồi dài và gãi đầu xành xạch...

Bé sáu tinh quái liếc nhìn cu Thê mà bảo :

- Đố anh Thê biết con khỉ nó làm gì đấy nào ?

Cu Thể ngạc nhiên hỏi :

- Người thì nghe thế nào được tiếng khỉ ! Và lại nó kêu chứ biết nói năng gì ?

Bé Sáu nghiêm trang bảo :

- Không, nó đang nói đấy !

Lão Bàn đương lắm bầm cũng quay lại bảo :

- Ấy thế mà nó nói được đấy ! Thằng ranh dài mồm ra mà nói dối, thực là đồ chánh bịa ! Em nghe nó thì có đồ thóc giống ra mà ăn !

Bé sáu vẫn bướng bỉnh !

- Không, thực mà, con khỉ này biết nói rõ ràng !

Cu Thể cười mà bảo :

- Thế bé Sáu nghe thấy nó nói rõ những gì nào ?

Hắng dặng lên mấy tiếng rồi bé Sáu mới chậm chạp nói :

- Nó bảo là cái lão Bàn kia, bằng ấy tuổi đầu rồi mà sao vẫn không có trí khôn ? Có bài hát ngắn ngủi vài câu ấy mà học mãi không thuộc !

Cu Thề biết bé Sáu đùa lão Bân thì cũng quay lại hỏi con Trại-ngộ-không rằng :

Ngộ-Không có thực thế chẳng ?

Con khỉ tinh ranh nhìn cu Thề gật lia gật lịa, mọi người phá ra cười.. Lão Bân tức lắm, nắm tay mím môi toan nói thì ông Tần đã mím cười ngọt ngào giục :

- Kìa sao đi chậm thế ? Chúng ta phải nhanh nhẹn lên một tí thì mới có thể đi hết cùng đường được chứ ?

Bọn bé Sáu thấy giục không giảm đùa cợt nữa vội cùng nhau rảo cẳng bước lên...

Cu Thề se sẽ hỏi bé Sáu :

- Thế hết cùng đường thì có chỗ nghỉ ngơi chứ ?

Bé Sáu lắc đầu :

- Cũng không nhất định được. May gặp nơi có trạm thì được yên lòng nghỉ ngơi không có thì lại phải tìm nhà thổ mán mà trọ. Cùng nữa thì đành ngủ giữa rừng.

Nhìn cu Thề, bé Sáu lại hỏi :

- Có phải Thề mệt rồi phải không ?

Cu Thê cúi đầu thú nhận :

- Lúc trước tôi tưởng đi được xa, vì trước thường đi bộ nhiều lần ở nhà quê nhưng không ngờ, sao hôm nay đi chậm mà lại chóng mỏi quá.

Bé Sáu gật đầu :

- Không có gì là lạ đâu. Chẳng qua đi đường núi phải chèo leo nên mới mệt thế. Nhưng nếu đi luôn thì chóng quen lắm, về sau thế nào anh cũng đi giỏi hơn tôi vì trước kia tôi mới đã không thể nào đi được nhiều như anh bây giờ, chỉ độ già nửa quãng vừa rồi đã thấy mệt như rồi.

Cu Thê lại hỏi :

- Thế tại sao anh lại theo được ông Tần ?

Bé Sáu thở giải, có lẽ thằng bé chợt nhớ lại chuyện đáng buồn khi xưa, lâu lâu mới nói :

- Câu chuyện của tôi thì giải lắm. Để đến cùng đường nghỉ ngơi, tôi sẽ kể cho Thê nghe.

Chợt nghĩ đến những chuyện chán nản của mình, Thê cũng bảo Sáu :

- Đẻ rồi đến cùng đường Thề cũng còn nói cho bé Sáu nghe về đời của Thề.

Cu Thề thấy nao nao cả người. Thực vậy, nào có ai ngờ trong đời lại có nhiều trẻ bơ vơ vô tội đáng thương như vậy. Ngay từ thừa lợt lòng đã sớm gặp bước gian truân.

Một lát sau lúc vừa đi vừa nghĩ ngợi Thề bỗng thấy ông Tần bảo :

- Các con chắc sẽ được nơi nghỉ ngơi tối hôm nay rồi.

Cu Thề hỏi :

- Tại sao ông biết ?

Ông Tần chỉ tay về phía trước mặt mà bảo :

- Con có thấy một làn khói đen mờ kia không ?

Mãi đến bây giờ cu Thề mới để ý nhìn kỹ, quả nhiên thấy đằng xa vượt lên một ngọn khói sấm đục... Cu Thề chẳng khỏi lộ vẻ kinh phục nói :

Thực con không ngờ rằng tuổi ông đã nhiều mà mắt còn tinh như vậy.

Ông Tần cười :

- Cái đó có gì là lạ, phàm ở đời trời sinh ra ta, bất cứ một quan nào trong người khi dùng đến quan ấy luôn tất quan ấy thêm tinh, chẳng hạn như người đầu bếp mũi rất tinh tường người là có thể biết rõ mặn hay nhạt. Tay và tai thay cho người mù chỉ việc sờ soạng và nghe mà hiểu thôi, còn như người làm tàu đi bể thường nhìn xa nên rất tinh, có thể nhận ra phương hướng hoặc đất liền trong khi mọi người khác chỉ thấy mặt nước và chân trời liên nhau thôi.

Ngưng lại một lát ông già lại thở dài nói tiếp :

- Còn như ta phiêu lưu từ hồi trẻ vì thế nên bất cứ việc gì đều phải cố gắng và chú ý. Vậy cho nên mọi sự đều tinh, có lẽ vì không thể thì khó lòng mà sinh sống ở đời được.

Tiếp vào câu chuyện kể đứt quãng ông Tần vui vẻ vỗ vai cu Thể mà bảo :

- Lúc này ta bảo con rằng tối nay chắc có chỗ nghỉ ngơi tốt vì trông thấy phía xa có khói tỏa, chắc chỗ ấy có dân cư, ta có thể vào trọ một cách dễ dàng...

Cu Thể ngần ngại nói :

- Chẳng hay chúng ta ngủ trọ có mất nhiều tiền không? Nếu mất nhiều tiền thì thà ngủ ngoài trời còn hơn vì bọn ta vốn quen sương gió, vả lại cũng chẳng giàu gì ?

Bé Sáu sen vào :

- Anh Thể chưa quen giao thiệp với những người Thỏ, Mán, nên không rõ họ đối với khách xa bao giờ cũng rất tốt, chẳng những ngủ trọ không mất tiền, mà có khi họ cho ăn uống không mất tiền nữa.

Ông Tản cũng gật đầu bảo :

- Bé Sáu nói đúng đó, người Thỏ Mán vốn quý khách, có lẽ tại vùng sơn cước chỉ cốt ở lòng chứ không cốt ở tiền. Có một điều họ cần nhất là tấm lòng thực thà, không được gian trá và tham lam...

Cu Thể reo lên :

- Nếu thế thì thích quá ! Thực là lần đầu con được giao thiệp với những người này chắc họ khác hẳn phong tục với mình và tất là kỳ lạ vậy.

Lão Bân vẫn đi đằng sau càu nhàu bảo Cu Thể rằng :

- Có nhiều cái lạ lắm nhưng nếu cu Thê không chịu đi nhanh lên thì không khéo nhờ cung đường đây.

Bé Sáu liếc lão Bân rồi lại nhìn cu Thê tủm tỉm cười mà bảo :

- Thê ơi, lão Bân «trù» cu Thê đấy ! có lẽ hấn tức vì lúc này chúng mình trêu đấy.

Nhưng ông Tần đã nghiêm giọng bảo :

- Không lão Bân nói đúng đấy, chỗ này trông gần thê mà xa ra phết đấy, bọn ta cần ta cần phải rảo bước lên mới được.

Mọi người nghe lời không giảm đà rớn nữa cùng nhau cắm cúi đi lên.

Rồi mặt trời trênh trênh gác núi. Như một cô gái then thùng sau khi ửng mặt lên thì lặn vào hắt sau những bức bình phong - Những ngọn núi cao hùng vĩ...

Trời tối hẳn...

Khi đến nơi trước hết ông Tần tìm đến nhà lý trưởng trình giấy má sau đó mới đi tìm chỗ trọ.

Công việc này không lấy gì làm khó khăn lắm : chẳng mấy chốc bọn ông Tần đã có một gian nhà rộng vừa

ngủ ngơi vừa sửa soạn.

Ông Tần không muốn phiền chủ nhân xin thôi cơm riêng để ăn, nhưng chủ nhân nhất định không nghe bảo khách cứ tự nhiên rồi cơm nước đâu sẽ có đó.

Muốn đền ơn lại, đêm ấy sau khi uống một tuần rượu nếp, ông già bảo bé Sáu hợp lực với mình làm mấy trò vui và lạ giúp vui cho cả nhà, những trò này rất đặc sắc tinh vi đến nỗi cu Thê là người trong bọn mà cũng không hiểu phương pháp thực hành ra sao nữa.

Chủ nhân sau khi tỏ lời khen, bàn với ông Tần nên ở lại diễn trò một vài buổi chắc gặp ngày phiên chợ cũng kiếm được khá tiền.

Ông Tần nghe nói mừng lắm nhất là khi nghe thấy nói ông Châu vùng đó sắp cưới con nên cũng muốn có người giúp vui, như vậy mỗi đêm được có tới 4-5 chục bạc.

Đêm hôm ấy bé Sáu và Cu Thê nằm chung một ổ trong khi ông Tần và lão Bân được chủ nhân dẫn đến dinh quan Châu để điều đình mọi việc.

Chợt nhớ đến câu chuyện buổi sáng, cu Thê bảo :

- Bé Sáu ơi, chúng ta nằm sớm thế này chắc cũng không ngủ được ngay đâu, vậy bé Sáu hãy kể cho tôi nghe tại sao mà lại sống phiêu lưu như thế này, rồi tôi cũng kể cho bé Sáu nghe về tôi !

Bé Sáu thở giải :

- Anh đã hỏi tôi đâu giảm giầu. Nhưng cái đời tôi nói ra chỉ thêm buồn, chắc anh không thể ngờ được rằng trước đây cha tôi làm quan to, sau khi thất lộc thì mẹ tôi cũng mất theo, gia tư nhà cửa bị bọn họ hàng, thi nhau lều gạt mất cả. Cuối cùng thì chúng đưa tôi sang tận Lào, và bỏ tôi ở bên đó. Khi tôi kiếm được đường về thì bọn chúng đều mỗi người mỗi phường mà Thiên bắt dung gian, bọn chúng cũng phá tan hết, bởi vậy nên một mình lang thang khắp đó đây, tôi học vài nghề làm trò vật rồi lại đi kiếm ăn ở các hiệu cao lâu, rồi tôi gặp ông Tần nên ông ấy cho tôi theo, kể ra có tới mấy năm nay rồi.

Cu Thể thở giải nói :

- Đời Sáu như vậy kể cũng không đáng buồn bằng đời tôi. Vì kết cuộc khởi đầu làm sao bé Sáu đều hiểu hết, còn tôi trái lại khởi thủy làm sao, bố mẹ là ai, quê quán nơi đâu tôi cũng đều không biết nữa.

Bé Sáu ngạc nhiên nói :

- Anh bảo sao ? Tôi không hiểu anh nói gì cả đây !

Cu Thề nói :

- Để tôi kể đầu đuôi cho anh nghe, lúc ấy anh sẽ thương tôi hơn nữa...

Rồi cu Thề lần lượt kể cho bé Sáu nghe quãng đời trước đây của mình, từ lúc ở nhà u-già đến khi lên ở với cụ Hàn cho đến lúc bắt đầu lưu lạc, cuối cùng lại nói tiếp :

- Trước khi tôi theo ông xã lên tỉnh, u-già có đưa cho tôi một đồng tiền đồng sâu vào sợi giây kèn, mà đeo vào cổ cho tôi, lúc ấy tôi còn dại chưa hiểu là gì, nhưng bây giờ nghĩ ra chắc đồng tiền ấy có dính giáng với gốc tích tôi sau này.

Rút khăn lau nước mắt cu Thề nói :

- Nói vậy thôi chứ, tôi còn hy vọng gì tìm được người mẹ chính thức của tôi nữa. Đến ngay u-già là người tôi biết chỗ ở hẳn hoi mà còn ít mong thấy mặt nữa là...

Thấy cu Thề khóc lóc, bé Sáu vội vàng khuyên nhủ :

- Những người hiện còn đương ở trong vòng bí mật thì cũng thực khó lòng tìm ta được, trái lại những kẻ mà ta biết rõ họ hàng làng mạc thì thế nào ta cũng sẽ được gặp mặt, ông Tần vốn là người đi hết tỉnh này sang tỉnh khác, khi ấy ta sẽ nhân cơ hội mà ông qua tỉnh Nam, xin phép về với u-gia mười ngày, lúc bấy giờ chắc sẽ được vừa lòng như thường..

Ngừng lại một lát hình như đề tưởng tượng nếu có thể xảy ra sự thực, bé Sáu lại nói tiếp :

- Chúng ta sẽ lại nhà cu Thề và nếu lúc đó không có sự gì ngăn cản tôi cũng ở lại nhà cu Thề ít ngày.

Cu Thề cảm động cố nén tiếng khóc to nắm chặt lấy tay bé Sáu mà bảo :

- Sáu ạ, rồi Sáu sẽ ở hẳn với cu Thề ở nhà u-già, gia đình Thề tức là gia đình Sáu, u già sẽ yêu Sáu cũng như Thề.

Bé Sáu gật đầu nhưng chợt nhớ đến ông Tần lại hỏi :

- Nhưng còn ông Tần ?

Thề cũng băn khoăn lâu lâu mới nói rằng :

- Ừ nhỉ, ông Tần tốt với chúng ta hết sức, có khi Thề lại lẫn thân tưởng hình như ông là bố đẻ ra Thề vậy !...

Nếu bé Sáu và Thê ở lại với u-già thì ai đi với ông ? Chắc rồi chúng ta cũng nhớ ông khó mà khuây đi được.

Nhưng Sáu bỗng nói :

- Không sao, cứ đến lúc ấy ông Tần là người đa mưu chắc sẽ liệu cách khu sử, Sáu chắc sẽ ổn thỏa cả đôi bên, và lại hiện nay việc đã đến đâu chúng ta lo lắng quá như thế làm gì...

Một Lời Dối Dăng

Bọn ông Tần ở lại thôn ấy trong mấy ngày xem ra cách kiếm tiền dễ dàng lắm.

Nhưng rồi thì bọn phiêu lưu ấy cũng lên đường và dừng chân bất thường ở những nơi khác nữa. Có điều nên để ý là bọn ông Tần cố sức kéo giải cuộc đi chơi vùng núi bởi lẽ có nhiều tì giờ rỗi rãi đủ để rên cặp nghề cho cu Thê.

Vốn là một đứa trẻ thông minh lại có một ông thầy giỏi như ông Tần, một người bạn tốt như bé Sáu, chẳng bao lâu mà các trò giỡn cu Thê đã tập được và thực hành rất công hiệu, được rất nhiều công chúng hoan nghênh...

Non một năm qua...

Cu Thê bây giờ đã hoàn toàn là một tay diễn trò rất khá, nhiều khi chính ông Tần cũng phải nhìn bằng con mắt kính phục. Sung sướng ông lắm lắm :

- Rồi đây cu Thê còn hơn ta nhiều.

Và cu Thê yên sống một cuộc đời mới không phải lo lắng gì.

Nhưng một việc bất thường làm cho đoàn tài tử ông Tần bỗng phải hóa nên tan lạc...

Đêm hôm ấy, cả bọn đương bị lỡ cung đường nên phải ngủ ở giữa rừng, để tránh nạn muỗi độc và thú rừng ông Tần phải sai mọi người dóm một đồng củi khô ở giữa, trong khi mọi người nằm chung quanh. Đã mấy hôm nay ông không được khỏe, có lẽ một phần vì ông bị cảm mạo dưới trời mưa rét, một phần vì ông đã tuổi tác cao rồi còn đâu được như hồi niên thiếu.

Bởi vậy cho nên ông không còn ngồi tham thiền được nữa. Và mỗi quá ông đành nằm thiếp xuống ngủ đi...

Trời lúc ấy đã qua trống canh ba. Bỗng nhiên ông chợt thức giấc, có lẽ vì linh tính báo cho ông biết sắp có sự gì nguy hiểm xảy ra.

Lắng tai nghe ông thấy bọn lão Bàn bé Sáu mỗi người nằm một nơi đều ngủ say cả.

Nhưng trong khoảng trời khuya ông nghe như có tiếng động nhỏ gì khác thường mà lại không phải là tiếng cành cây khô gãy, cũng không phải tiếng chân thú dữ đi tìm mồi.

Ngạc nhiên ông lắng tai nghe ngóng, dù có lẽ ông cũng không tin ở tài thánh tai của mình nữa rồi ông nhẹ nhàng rón rén đứng bên đông củi cời cho lửa cháy thêm lên.

Khôn nhưng tuy có cho thêm củi nhưng thôi mãi ngọn lửa cũng không bốc lên được. Sương xuống nhiều quá đã làm cho ẩm ướt cả củi khô rồi...

Ông cau mày lắm lắm :

- Cái lão Bân hôm nay đi một vội đi ngủ quá thành ra quên không sấy củi sẵn.

Nhưng cũng trong phút ấy ông còn nghi ngờ gì nữa, thật rõ ràng có tiếng động mạnh ở đâu quanh mình, không trậm trễ một phút, ông Tần vội vùng đứng dậy với tay lấy ngọn dao quai mà ông cẩn thận giắt cạnh mình phòng khi bất trắc. Và quay mình quát lớn gọi mọi người dậy. Máy đồ đệ của ông Tần vốn thường đã quen những khi chợt giắc như vậy nên nghe tiếng gọi thì vùng dậy luôn chứ không hề ngại ngủ chút nào.

Mặc dầu họ cũng không kịp chống chọi lại với sự nguy hiểm đến nơi.

Tứ phía ông Tần và cu Thê đã thấy rất nhiều những người ăn vận quần áo xanh tay cầm mã tấu hoặc giáo hò

nhau mà sống tới.

Bé Sáu run sợ nằm lấy tay cu Thê mà bảo :

- Thôi chết rồi, giặc Khách !

Nhưng cu Thê không hề sợ hãi, theo gương ông Tàn cũng vội vớ chiếc côn ngắn vung tít lên để cự địch, nhờ có thế nên bé Sáu mới trấn tĩnh lại được, tìm con dao vẫn dùng thái thịt để cạnh mình cầm lăm lăm ở tay quả quyết dù phải khó nhọc cũng không nề nhỏ yếu cố cầm cự đến cùng.

Rồi bỗng có tiếng thanh la ở đâu vang động... Đó là một hiệu lệnh dự định từ trước nên bọn giặc hòa nhau ồ ạt vây chặt lấy bọn ông già mà đánh chém. Lão Bân trong cơn hoạn nạn chưa kịp dỡ tay đã bị bọn giặc đánh cho một gậy ngã gục, liền đó bị trói nằm quay xuống đất. Ông Tàn vừa kịp hô :

- Các người hãy theo ta !

Và ông vùng tít thanh đoản đao tiến về phía trước làm cho bọn giặc phải hoảng sợ tránh rẽ về một bên nhưng ông lại bị ngay một tướng giặc ở đâu phi ngựa tới dùng giáo dài cản lại.

Có lẽ ông Tần cũng có thể phá được vòng vây giải cứu cho bọn bé Sáu cu Thê và lão Bân nếu không bị bọn giặc Khách khôn ngoan giập tắt đóng lửa tự bao giờ.

Cu Thê và ông Tần trong khi tối mò mò không còn nhận ra phương hướng gì cả và cũng không thể nhận ra được nhau. Cu Thê đành luống cuống múa tít chiếc côn ngắn để giữ mình nhưng chỉ mấy phút sau phút sau đã bị đòn của ai vụt trúng ngã quay xuống đất.

Và trong lúc hoang mang, cu Thê còn nghe thấy tiếng của tướng giặc quát bằng tiếng khách :

- À thằng già giỏi.

Và có tiếng ông Tần kêu :

- Chết tôi rồi.

Nhưng sau đó thì cu Thê không còn nghe thấy tiếng gì nữa...

Cho đến lúc cu Thê mở mắt ra mắt ra đã thấy mình nằm trong một gian nhà nào. Cu Thê choáng váng chống tay toan ngồi dậy nhưng không thể nào ngồi được. Khát nước quá cu Thê đành vơ lấy bình nước bạc để cạnh đấy giơ lên nốc một hơi cạn hết. Nhưng cu Thê bỗng ngạc nhiên không hiểu đây là đâu ? Mà trong gian

nhà gỗ sơ sài lại có những đồ dùng quý giá như vậy.

Còn đương nghĩ ngợi cu Thề bỗng thấy động chân người lên thang và một người khách lực lưỡng ở ngoài bước vào.

Người ấy đứng dòm ngó một lát rồi định quay ra nhưng cu Thề đã kịp dùng tiếng khách lễ phép hỏi :

- Thưa ông, ông làm ơn cho biết đây là đâu ?

Người kia ngần ngại một lát rồi nói :

- Theo lệ ở đây những tù nhân thì có không được hỏi gì cả. Hãy trả lời khi nào chủ tướng cho phép thôi !

Rồi không đợi cho cu Thề hỏi thêm, người khách to lớn chạy ra khép chặt cánh cửa lại. Vì thế cu Thề đành nằm xuống nhưng trong bụng phân vân, nghĩ thầm :

- Người kia vừa nói hai tiếng tù nhân với chủ tướng vậy chẳng hay ta bị bắt giam rồi sao ?

Cu Thề còn đương suy nghĩ thì đã thấy người to lớn đi vào bưng một cái khay trên có đĩa cơm nếp và một miếng thịt hươu. Người to lớn ra hiệu bảo cu Thề ăn đi. Còn mình thì khoanh tay đứng chờ. Cu Thề vừa ăn vừa nhìn người kia thấy tuy ăn vụng một cách giữ tợn, nhưng diện mạo không có gì là nanh ác cả. Lâu lâu cu Thề lại

hỏi :

- Ông ơi, tôi đến đây đã lâu chưa ?

Người kia không trả lời. Cu Thể lại hỏi :

- Thế chủ tướng đây là ai ?

Người kia bị hỏi nhiều quá, hình như khó chịu quay ra ngoài đứng rồi đợi cho cu Thể ăn song lùi lũi quay vào bụng đĩa khay ra rồi khép cửa lại.

Cu Thể ăn song lại nghĩ :

- Quái lạ nếu bảo ta là tù nhân sao lại được ăn uống trọng hậu thế này ?

Mà lúc này đã no bụng và nghĩ nhiều nên cu Thể nhanh nhẹn nhảy xuống đệm vuôn vai mấy cái...

Rồi Thể bước ra phía cửa toan ra nhưng khi thấy cửa khép chặt thì không làm gì được. Vừa định quay vào bỗng cu Thể nghe tiếng hai người hỏi nhau :

- Thằng bé ấy bị giam vào đây phải không ?

Khi người kia trả lời rằng phải thì hai người mở khóa cửa ra, cu Thể thấy hai người này tuy to lớn nhưng không phải là người đưa cơm lúc nãy, cu Thể chưa kịp

nói gì thì hai người kia đã bảo :

- Thằng bé kia mày hãy theo ra hầu chủ tướng !

Cu Thê chưa kịp trả lời thì hai người kia đã tiến đến mỗi người nắm một tay kéo xuống. Đi khỏi nhà sàn cu Thê nhận ra rằng chung quanh đó còn nhiều nhà khác giống nhau vây quanh chung quanh một gian nhà rộng lớn có treo một chiếc cờ có chữ nho thêu, ngoài ra còn là toàn núi cao bao bọc cho nên cu Thê tưởng như đây là một cái thung lũng vậy.

Hai người lực lưỡng dẫn Thê vào gian nhà rộng lớn kia rồi sau khi vén rộng bức màn cửa làm bằng da báo; họ đẩy cu Thê nằm xuống. Cu Thê không chịu vẫn đứng nhắm nhắm, liếc nhìn lên thấy trên một tấm đá phẳng to, một người ngồi, người ấy chính là viên tướng già đã đánh đổ ông Tần tối hôm qua.

Cu Thê đương chăm chú nhìn suốt từ đầu đến chân thì viên tướng đã quát :

- Thằng bé con này muốn chết hay sao mà không chịu quỳ lạy ngay, bay đâu hãy mang chém đầu cho ta.

Cu Thê không hề sợ hãi nhìn vào mặt viên tướng mà bảo :

- Tôi là người bị bắt, lẽ tất nhiên chủ tướng muốn làm gì thì làm nhưng trước hết hãy nói cho tôi biết ông già Tần đâu đã ?

Cu Thề nói xong thì thấy viên tướng giặc tỏ ý ngạc nhiên nhưng cũng hỏi lại :

- Ông Tần với mày là thế nào ? Có phải bỏ đi ra mày không ?

Cu Thề nói :

- Không phải là bỏ đi nhưng tôi cũng coi như cha tôi vậy vì ông ấy rất tử tế coi tôi như con ông !

Tướng giặc có vẻ bằng lòng quay lại phía bốn năm người nói nít gọn ghẽ đứng bên cạnh mà bảo rằng :

- Ta rất ưa những người thành thực biết ơn tuy trong khi nguy khốn mà cũng còn nghĩ đến nhau trước khi chết.

Và quay lại phía Thề tướng giặc nói tiếp :

- Vậy ra mày không sợ chết ư ?

Cu Thề vẫn ung dung trả lời :

- Chết thì ai chẳng sợ, nhưng khi biết thế nào mình cũng phải chết thì sợ cũng vô ích.

Tướng giặc bị chạm lòng tự ái liền nói :

- Vậy ra mi khinh ta là tướng giặc không còn có lòng thương nữa chẳng ?

Cu Thê nói :

- Chủ tướng nói thế tôi cứ xin giải bày thành thực. Dù người có nổi giận tôi cũng cam lòng. Nếu chủ tướng là người có lòng nhân thì chắc không khi nào bắt tôi đến đây từ lúc nãy đến giờ để mắng nhiếc...

Tướng giặc cười quay bảo bọn tùy tướng :

- Thằng nhỏ này láu lỉnh lắm. Chưa chi nó đã buộc tội cho ta...

Rồi quay lại phía cu Thê viên chủ tướng lại bảo :

- Vậy nếu ta rộng ơn tha cho, mày định làm gì ? Có cảm ơn ta chẳng ?

Cu Thê nói :

- Dù loài vật nhận ơn còn chẳng quên nữa là người. Nhưng có một điều chủ tướng chưa trả lời tôi là ông

Tần hiện nay ở đâu ?

Tướng giặc gật gù :

- Mi nói rất phải ! Thôi trước hết ta hãy cho mi gặp ông Tần đã.

Dứt lời chủ tướng vẫy tay ra hiệu cho hai người lực lưỡng vẫn đứng bên cu Thê. Hai người gật đầu vâng lệnh sẽ vẫy tay ra hiệu cho cu Thê theo mình chứ không giám nắm tay kéo như trước nữa.

Sau khi cúi chào chủ tướng cu Thê theo hai người lực lưỡng đi. Một lát sau đã đến một gian nhà khác hẹp hơn đối diện với chiếc nhà sàn.

Cu Thê vừa mới vén bức màn cửa lên đã thấy ông Tần nằm trên một chiếc nệm cỏ, đầu trán, băng, đều bị buộc vải cẩn thận.

Góc nhà có một người mặc quần áo chàm đương ung dung nằm hút thuốc lá. Thấy sắc mặt ông Tần tái nhợt thì cu Thê sợ hãi nắm tay ông quỳ xuống bên cạnh mà hỏi :

- Chết chưa ông làm sao thế ?

Ông Tần gượng cười :

- Vậy con cũng bị bắt đấy ư ?

Và ông nói tiếp bằng một giọng mệt nhọc :

- Thế mà ta lo mãi không biết con lạc lõng nơi đâu? Nhỡ lạc vào rừng sâu lại bị mãnh thú độc sà làm hại.

Cu Thế nắm chặt lấy tay ông Tần mà bảo :

- Thế nào, ông bị đau lắm phải không ?

Ông Tần gật đầu :

- Kể ra thì khá đau, đáng lẽ chết rồi nếu chẳng được chủ tướng ở đây hết lòng săn sóc, cho thầy thuốc đến trông nom chu đáo.

Cu Thế có vẻ cảm động nói :

- Lúc con bị bắt tưởng rằng chủ trại ở đây thế nào cũng giết hại ai ngờ lại được ăn uống tử tế rồi giã đến đây thăm ông.

Ngừng lại nhìn ông Tần cu Thế lại tiếp :

- Trong khi ấy không ngờ ông cũng bị bắt và cũng được săn sóc cẩn thận; thế mới biết trong đám giang hồ, lục lâm cũng có nhiều người tốt. Chủ trại ở đây đã cư xử tỏ ra một trang hảo hán biết trọng nghĩa, khinh tài...

Cu Thê còn toan nói nữa lang y bên cạnh đã ngăn lại mà bảo :

- Cậu bé nói nhiều quá rồi, ông già còn đương mệt cậu nên nói ít chuyện chứ để cho ông nghỉ nhiều thì hơn.

Cu Thê vâng lời thưa :

- Cảm ơn ông đã hết lòng săn sóc, bây giờ tôi xin phép ra cảm ơn chủ trại...

Và quay lại phía ông Tần, cu Thê nói tiếp :

- Bây giờ xin ông hãy an nghỉ lát nữa con sẽ xin lại vào thăm.

Ông Tần se sẽ gật đầu mỉm cười. Khi cu Thê ra ngoài ông còn nhìn theo âu yếm hình như trong thâm tâm ông lấy làm vui thích vì thấy cu Thê tuy còn ít tuổi mà đã biết cư xử như người lớn vậy.

Nhưng khi cu Thê ra ngoài tìm chủ trại thì chủ trại mỉm cười bảo :

- Đó chỉ là bọn phận ta mà thôi, vì ta có ngờ đâu ông Tần cũng là một người giang hồ trong bọn, đem quân ra đánh thực là không phải lắm. Khi đã trót lỡ lẽ tất nhiên là phải cố mà chuộc lại lỗi lầm...

Rồi chủ trại lại bảo :

- Cậu bé bây giờ hãy nên ra thăm người lão bộc lúc này ta cũng chẳng biết tên là gì nữa. Tiếng Trung-Hoa hần biết rất ít mà lại sợ hãi quá, thành ra không nói năng làm sao cả. Chỉ luôn luôn lạy van xin tha tính mạng thôi...

Cu Thê đoán chắc là lão Bân nên vội vã chạy ra trại sau tìm.

Quả nhiên khi đẩy cánh cửa ra cu Thê đã thấy lão Bân quỳ rạp lạy van rồi rít thì bật cười mà bảo :

- Kìa lão Bân điên hay sao đấy ? Lão không nhận ra cu Thê hay sao ?

Lão Bân nghe tiếng quen mới hoàn hồn ngừng lên mà hỏi :

- Kìa cu Thê không bị bắt à ?

Cu Thê cười bảo :

- Nếu không bị bắt thì ai ở đây làm gì ? Nhưng tại sao mà không bị trói buộc gì cả, lại cũng không bị đóng cửa, lão Bân lại không chịu ra ngoài mà cứ ngồi chúi sọ như vậy ?

Lão Bân lăm lét nhìn trước sau mà bảo :

- Tôi không giám ra ngoài vì sợ chúng đem chém hay bắn mặc dầu trước đây đã có lần quân giặc vào kéo đi.

Cu Thê cười rũ rượi :

- Lão nghĩ như vậy thực là giản tiện nhưng nên nhớ rằng : Nếu người ta định bắn hay giết thì cứ lôi ra mà chém giết chứ cần gì phải đợi lão bằng lòng hay không nữa. Nhưng bây giờ lão không cần lo ngại gì nữa hãy theo tôi ra lạy tạ ơn chủ trại đi đã.

Lão Bân nghe nói vui mừng quá lập tức theo cu Thê ra ngoài đại trại. Lão Bân vào thăm ông Tần rồi tỏ vẻ lo ngại mà bảo :

- Thê nghĩ thế nào thì tôi cũng không biết chứ như tôi thì lo lắng lắm vì ông Tần tuổi đã cao rồi mà mấy hôm nay lại bị thương mất máu thì nguy lắm.

Cu Thê hỏi :

- Nhưng sao tôi vẫn thấy ông tỉnh như thường ?

Lão Bân lắc đầu :

- Không, Thê còn bé, chưa biết gì về bệnh người già. Bệnh già đâu có trầm trọng như những người trẻ, tuy

vậy mà chớ nên tin rằng tỉnh táo như vậy thì không việc gì. Người già cũng ốm nhưng như ngọn đèn trước gió cứ tối dần rồi có khi tắt hẳn.

Mà quả nhiên lão Bàn nói không sai, tối hôm đó khi mọi người còn đương ăn cơm thì một tên quân ở ngoài bước vào nói :

- Các người hãy quay lên thăm ông Tần, hình như nguy đến nơi rồi vậy.

Cu Thê hoảng hốt nhìn lão Bàn cùng chạy tới đã thấy ông Tần nằm ngất lịm bên cạnh có ông lang già và chủ trại. Thấy cu Thê vào, chủ trại ra hiệu thực yên lặng. Nhưng ông Tần đã mở mắt ra bảo :

- Kìa Thê đây ư con ?

Và ông lại mệt nhọc nói tiếp :

- Ta không sống được bao lâu nữa vậy cần phải dặn dò việc rất kỹ càng...

Rồi dùng tiếng khách ông bảo chủ trại.

- Như lúc nãy tôi đã nói với chủ tướng bây giờ nhắm mắt tôi chỉ còn một ước vọng nữa thôi.

Chủ trại cảm động hỏi :

- Lão anh hùng không ngại, một điều đã hứa Hoàng này bao giờ cũng ghi theo.

Ông già Tần vui vẻ nói :

- Chủ tướng đã vui lòng hứa thế tôi rất bằng lòng...

Ngoảnh lại phía Thê ông già nói :

- Chủ tướng đã vui lòng săn sóc coi con, ta dầu chết cũng không còn ân hận gì nữa.

Chủ trại cũng nắm tay cu Thê mà bảo :

- Con không phải sợ hãi gì cả. Ông Tần mất đi đã ủy thác con cho ta thì ta cũng coi con như con đẻ ra của ta vậy.

Thấy cu Thê tỏ lời cảm ơn chủ trại gạt đi nói rằng :

- Không đây cũng không phải là ta làm ơn với con mà là ta chuộc lại tội với ông Tần, ông đã kể cho ta nghe về quãng đời hoạt động khi xưa... ông thực đáng là bậc đàn anh của ta... Xem thế ta giám hại ông thì thực là khôn nạn, đến như loài lang sói còn không nỡ ăn thịt nhau nữa là...

Ông Tần ngắt lời :

- Chủ trại không nên nói như vậy.

Chủ tướng lắc đầu thưa :

- Kể ra bây giờ việc đã trót xảy ra rồi tôi chỉ kể qua cho cu Thê hiểu mà thôi...

Ông Tần định chống tay ngồi dậy nhưng vì sức yếu quá nên đành lại nằm xuống mà bảo :

Còn lão Bân đối với tôi cũng trung thành, xin trại chủ làm ơn cho đủ tiền lộ phí để hãnh về quê quán...

Lão Bân gạt nước mắt nói :

- Không, tôi đã quen sống cuộc đời này rồi nay về quê chán chết... Nếu chủ tướng bằng lòng thì tôi xin ở lại đây với cu Thê.

Chủ trại gạt đầu :

- Như thế thì càng ray, ta rất ưng !

Cau cặp mắt sâu hõm lại ông Tần nói :

- A, suýt nữa quên mất, còn bé Sáu nữa nếu mọi người thấy nó ở đâu thì phải nghĩ cách đùm bọc lấy nó nhé !

Đến đây ông Tần không còn đủ sức mà nói nữa, sau khi đã nấc lên mấy tiếng ông lịm đi mà chết... Trong ngàn cây tiếng vọ kêu náo nùng... ngoài cổng trại một hồi công rền rĩ báo cái tin một tay oanh liệt đã qua đời.

Không cần nói nhiều chúng ta cũng biết là trong phút đau đớn này cu Thê và lão Bân khóc như thế nào ? Và những kẻ bơ vơ lấy ấy đã thấy trái tim nở lớn họ thấy hình như họ phải khóc rất nhiều cho khỏi đau khổ.

Sau khi chôn cất đã xong chủ tướng sai làm một lễ lớn thân tế ông Tần. Mời các sư về cầu độ...

Công việc xong xuôi thì chủ trại giao cho lão Bân giữ kho, còn cu Thê thì giữ luôn bên mình bắt các đầu mục phải gọi là Đại công Tử.

Nhưng cu Thê thường chỉ ở trong trại giữa, tập luyện võ nghệ vì trong bọn tùy tướng rất nhiều người giỏi về môn này.

Bỗng một hôm cu Thê thấy lão bảo :

- Hôm nay trại ta có nhiều tiền đây.

Cu Thê hỏi :

- Chắc hẳn là lại có một bọn buôn lậu nào đi qua chứ gì ?

Lão Bân lắc đầu :

- Không hôm nay là ngày hẹn của một người mang tiền đến để chuộc tù nhân về ?

Cu Thê hỏi :

- Có ai bị bắt ở đây mới đâu ? Nếu có ta đã biết ?

Lão Bân lắc đầu :

- Không tên ấy bị bắt trước công tử lâu lắm, nghe đâu là một đứa nhỏ, chỉ vì tên này ăn nói hỗn sược nên bị chủ trại nhất định bắt giam và báo tin cho mà đến chuộc.

Lão Bân vừa nói đến đây phía ngoài bỗng có một hồi còi giải báo hiệu cho mọi người biết rằng đã có người lạ sắp vào trại.

Cu Thê lập tức ra ngoài thấy chủ tướng đương đứng cạnh mộ tên đầu mục hỏi :

- Trước khi cho vào đây thì hỏi xem họ có mang đủ tiền vào chuộc không đã chứ ?

Đầu mục gãi tai thưa :

- Họ lên có hai người, một ông già trông giáng điệu như một tên đầy tớ và một người con gái sinh đẹp lắm. Tôi đã hỏi thì người ta bảo mang đủ tiền đến chuộc...

Chủ trại ngắt lời :

- Họ mang đủ tiền đến chuộc thì cho chuộc người về chứ còn đợi gì nữa.

Chủ trại nói đến đây thì viên đầu mục nhe răng ra cười và bảo :

- Nhưng người con gái ấy lại đẹp vô ngần... như vậy tiểu tướng mạo muội nghĩ rằng nhân cơ hội này ta hãy kiếm lấy áp trại phu nhân một thể.

Chủ tướng lưỡng lự bảo :

- Theo lệ thường thì ta vẫn có lời hứa rằng không bao giờ làm hại gì đến người chuộc, vậy hãy cứ cho người ta vào đã.

Rồi chủ trại quay lại phía cu Thể mà bảo :

- Chắc con cũng không muốn ta làm những điều gì trái với lời hứa. Nhưng kể ra đây thiếu một người đàn bà trông nom công việc hậu trại thì con nghĩ thế nào ?

Cu Thể khôn ngoan trả lời :

- Thừa cha con vốn biết cha là một người anh hùng quân tử, nên chắc mọi việc cha làm thì đều là việc tốt đáng làm. Và đều theo đạo lý cả, vậy con hoàn toàn tin cậy ở cha. Vì thế nên con không hề có ý kiến riêng gì hết.

Cu Thê trả lời như vậy thực là khôn ngoan, vừa không làm mất lòng tự ái vừa có ý khuyên can cha nuôi mình vậy !

Một lát sau, chủ trại đã ngồi nghiêm trên xánh bên phải là cu Thê. Còn hai hàng là các đầu mục. Chủ trại muốn như thế cho có vẻ oai nghiêm, tỏ cho người ngoài biết cái lực lượng của trại mình.

Một tiếng thanh la ở phía ngoài, hai hàng gươm giáo tuốt trần sáng loáng...

Kế đó hai tên lâu la cầm hai thanh mã tấu dẫn hai người vào. Tên đầu mục lúc này nói không sai, quả thực người con gái có cái nhan sắc sinh đẹp tuyệt trần. Và chủ trại nường như người mất hồn, hai mắt nhìn chăm chăm, hình như bị cái sắc đẹp mê hồn kia thu hút...

Và chẳng hiểu nghĩ sao mà chủ trại quay sang liếc nhìn cu Thê.

Song chủ trại bỗng dật mình vì thấy cu Thề đương chăm chú nhìn như trố hăn hai mắt ra, mặt sạm ngất hai môi mấp máy và chẳng nói nên lời. Chủ trại vội hỏi :

- Con làm sao thế.

Như người mê, sực tỉnh, cu Thề vội quay lại phía chủ trại nhỏ nói :

- Xin cha đừng nghi ngờ, người con gái kia chính là ân nhân của con vậy, người ấy chính là người con vẫn nói chuyện với cha, kính như mẹ, và yêu như chị vậy....

Chủ trại nghe cu Thề nói mà tần ngần, giây lâu mới nói :

- Nếu vậy thì trời kia có mắt sui khiến nên con có dịp mà trả ơn, và khi nàg đã là ân nhân của con thì ta không còn cần chi tiền chuộc nữa.

Nhưng cu Thề vội ngăn :

- Việc này xin hãy cứ coi như không có chuyện gì xảy ra hết, và tốt nhất là cha cho giải tù nhân ra cho con coi xem là ai đã.

Chủ trại hiểu ý. Sau đó đứng lên nói bằng tiếng khách. Lão Bân đứng lên dịch :

- Nàng kia, có phải là định mang tiền đến chuộc em hay không ?

Nữ lang run run nói :

- Vâng, trước hết hãy xin cho gặp mặt em tôi đã.

Chủ Trại gật đầu, thế là trong dây lát cu Thề đã thấy đầy tới một chiếc cũi gỗ, trong khi lâu la tháo cũi ra cu Thề thấy một người chui ra và người ấy chỉ lớn hơn mình chút ít thì bảo :

- Côn !

Bên ngoài, khi nữ lang nhận thấy Côn thì khóc mà gọi :

- Em Côn kia em còn sống đấy ư ?

Người con trai run rẩy gọi :

- Chị Phương ? Chị Phương đấy phải không ?

Chủ trại đã dơ tay cản lại :

- Tên kia hãy đứng lại, trước hết ta hãy hỏi nàng có mang đủ tiền lên hay không đã ?

Nữ lang ra hiệu cho người đầy tớ già đi theo mở bọc ra thấy toàn bạc giấy thì nói :

- Thừa chủ trại, quả thực số tiền mà chủ trại bắt phải nộp đủ thì không thể nào soay sở cho đủ được, còn thiếu ít nhiều mong chủ trại mở lòng nhân từ cho khát và tha cho kẻ tội phạm được về.

Nhưng chủ trại đã đập bàn quát :

- Ta không nói lời thôi, nàng mà chưa lo liệu đủ tiền thì hãy để số tiền mang lên đây, lại đi về soay sở ta hẹn cho 48 giờ đồng hồ không mang lên đủ thì ta sẽ chém đầu tội phạm.

Ngừng lại một lát chủ trại lại nói :

- Giá có kẻ mắc vào tay ta thì ta cũng có thể khoan tha cho được nhưng tên này trái lại sắc lảo vô cùng, ta đã bắt được nó mà nó còn khinh nhờn lảo lếu không coi ai ra gì hết. Như thế tại nó quen thói cậy giàu, vậy đã giàu thì phải đủ tiền mới được tha cho về...

Phương nghe lời lão Bân thông ngôn lại sợ hãi quá, song không biết kêu van làm sao đành chỉ đứng lau nước mắt, nhưng ngay lúc này cu Thể không tài nào cầm được nước mắt nữa vừa khóc vừa gọi :

- Chị Phương ơi !

Phương đột nhiên nghe thấy tiếng người gọi mình ngo ngác nhìn quanh thì cu Thê đã tiếp :

- Chị Phương ơi, em đây cơ mà !

Phương ngoảnh lên nhìn trong giây phút cũng có thể nhận ra được, kinh ngạc Phương hỏi :

- Kìa cu Thê, cu Thê ?

Chỉ ba bước cu Thê đã chạy ra cạnh Phương nắm lấy tay oà lên khóc mà bảo :

- Chị Phương ơi, em thực không ngờ có ngày nay...

Phương thấy cu Thê khóc cũng khóc nốt mà không thể nói được nên lời.

Côn thời ngo ngác nửa sợ nửa mừng, sợ vì trước đây mình đối đãi với Cu Thê chẳng có cảm tình tốt gì... nếu Cu Thê đem lòng thù hằn thì phen này mất mạng như chơi... mừng vì chôn lạ lại gặp được người quen.

Những lúc này cu Thê mới bảo Phương và Côn rằng :

- Xin cậu Côn đừng giận tôi quả tình tôi không biết là cậu bị bắt. Chứ nếu biết thì cậu đã được tha lâu rồi !

Quay về phía chủ trại, cu Thề nói :

- Hai người này đều là người quen của con, xin cha hãy vui lòng thâu món tiền kia mà tha cho họ...

Chủ trại cười mà nói :

- Đã là người quen của con thì đừng nói là mấy trăm, đến mấy ngàn ta cũng chẳng giám nhận.

Ngừng lại một lát chủ trại lại nói :

- Nhưng con hãy giữ cả hai người lại để ta bảo hậu trại làm một tiệc nhỏ gọi là để mừng cuộc trùng phùng này !

Cu Thề chưa kịp thông ngôn lại thì lão Bân đã nhanh nhẩu nói :

- Cha nuôi cu Thề đã có lòng tốt mời cô cậu ở lại dự tiệc; sau sẽ sai người đưa về.

Phương ngạc nhiên khi thấy cu Thề lại là con nuôi tướng giặc khách nhưng cu Thề đã bảo :

- Cậu Côn và chị Phương hãy theo tôi về phòng riêng tôi sẽ nói chuyện đầu đuôi cho nghe. Sáng mai hãy về tỉnh sớm.

Rồi cu Thê dẫn chị em Phương vào buồng mình, lại ra lệnh cho lâu la pha nước và dẫn Côn đi tắm.

Suốt từ nãy đến giờ Côn thấy bọn lâu la sợ cu Thê một phép, tuy có ngạc nhiên hết sức nhưng trong bụng chẳng khỏi hân hoan vui sướng như người vừa chết đi được sống lại.

Trước hết Thê kể cho Phương nghe câu chuyện trốn nhà cụ Hàn đi... sau gặp ông Tần... sau lại lưu lạc đến trại này làm con nuôi chủ tướng, sau mới bảo :

- Còn ở nhà chắc sao cũng có sự thể thay đổi nên chị và cậu Côn mới tới đây ?

Phương rót nước mắt nói :

- Quả có thể, khi em đi rồi dì chị càng thêm tàn ác. Có lẽ trời cũng công bình nên bảy tháng sau dì chị chết... Cha chị từ đó sinh ra buồn rầu uống rất nhiều rượu, cách đây mấy tháng sinh ra chứng đường tiết... mãi đến bây giờ cũng chưa khỏi. Ở nhà chỉ có chị mà thôi sau có người mách ở trên vùng này có ông lang Mán chữa rất giỏi về bệnh ấy nên chị sai Côn và người nhà ra tìm... Giá Côn khôn ngoan như người ta thì may ra được tha về nhưng vì tính kiêu căng nên bị giam lại đây và chủ trại sai mấy người về nhà bảo rằng phải mang tiền lên

đây chuộc. Em thử nghĩ coi cảnh nhà như vậy thì còn nhờ ai đi được nữa, mà nếu Còn có mệnh hệ nào thì cha chị cũng đến chết mất vì thế chị phải bảo ông Xã tìm u-già lên coi nhà, đoạn chị mới yên tâm ra đây... Sự thực chị cũng biết thân gái dâm trường thật nguy hiểm, khôn nhưng biết làm sao được, đành một may một rủi là hơn...

Nghe thấy nói u-già của mình lên ở nhà Phương, Thế chẳng khỏi lo lắng mà bảo :

- Chết chữa, u-già em lên ở nhà chị phỏng chịu sao nổi tính ác nghiệt của bà Hàn và cậu Côn...

Nhưng Phương đã lắc đầu bảo :

- Từ khi dì chị mất đi, thầy chị cũng thay đổi tâm tính, rất ít nói và hiền lành vô cùng... Còn Côn thì tự độ nhón lên tính độc ác cũng bớt đi nhiều, và nhất là lần suýt chết này hẳn là phải iết nghĩ. Vả lại dù sao cũng có chị cơ mà...

Cu Thế có vẻ nghĩ ngợi lâu lâu mới nói :

- Thôi thì trăm việc nhờ chị, chị về nói hộ với u-già rằng : em nhớ u-già lắm, thương u-già lắm, lúc nào cũng nghĩ đến u-già.

Phương thấy nước mắt chạy quanh, thôn thức hỏi cu Thề :

- Nhưng đến bao giờ em mới về với u già, với chị ?

Cu Thề lắc đầu :

- Em cũng không biết bao giờ nữa chị ạ, vì cha nuôi em đối với em tốt hết lòng, em chịu ân sâu nặng không thể mỗi chốc mà rút tình đi được...

Phương gật đầu :

- Cảnh em như vậy thì đành chứ biết làm sao ? Vậy em cứ yên lòng ở đây chị về sẽ hết sức trông u-già của em như chính em vậy, em không cần phải lo lắng gì nữa.

Rồi đây... biết đâu mọi việc chẳng đổi thay, chị em ta sẽ được sum họp một nhà cùng u-già của em..

Phương vừa nói đến đây thì Côn ở ngoài bước vào. Nhờ có tắm rửa sạch sẽ, bộ quần áo mới thay, Côn lại có vẻ tỉnh táo diêm dúa như xưa, như hồi còn ở nhà sắp sửa đi xem chiếu bóng, song chỉ khác một điều là sau bao ngày khổ cực, Côn có vẻ gầy yếu đi nhiều... Câu nói đầu tiên của Côn là cảm ơn cu Thề :

- Anh Thể ạ, tôi không ngờ anh lại tốt quá, rộng lòng cứu tôi khỏi chết, không thềm nhớ lại chuyện xưa..

Cu Thể vội gạt đi :

- Cậu bắt tất phải nói lại làm gì bây giờ...

Côn cũng ngắt lời nói :

- Xin anh đừng gọi tôi là cậu như trước mà theo như đã gọi chị Phương là chị, mà gọi tôi là anh thì cũng là quá lạm cho tôi lắm rồi...

Phương cũng sen vào :

- Chúng ta có thể tin ở lòng hối quá của Côn, ta hãy coi nhau tất cả như anh em chị em !

Cu Thể vui vẻ nói :

- Nếu anh bằng lòng thì còn gì hơn nữa, vậy bây giờ tôi chỉ xin anh làm ơn coi giúp đến u-già của tôi một chút thôi...

Côn sung sướng nói :

- Việc ấy thì anh không ngại, tôi xin hứa với anh là sẽ coi u-già như mẹ của tôi vậy.

Côn vừa nói đến đây thì bọn lâu la đã vào mời mọi người ra đại sảnh. Bữa tiệc hôm nay thực hoàn toàn vui vẻ, ngoài chủ trại ra chỉ có lão Bân và một tay đầu mục tâm phúc nữa mà thôi.

Riêng chỉ có chủ trại là không biết tiếng Annam mà thôi, còn vị đầu mục kia cũng nói tiếng Annam rất thạo. Và lại lão Bân và cu Thê rất giỏi tiếng khách nên bữa tiệc tuy có người chẳng hiểu tiếng của nhau mà cũng không có gì là khó khăn buồn tẻ cả.

Trong dịp vui mừng, Cu Thê và Phương cùng uống rượu, dưới ánh đèn treo hình hồng cặp má của Phương lại càng thêm tươi thắm. Chủ trại uống một lúc rồi hết nhìn Phương lại nhìn cu Thê, cu Thê tinh ý bảo Phương rằng :

- Chủ trại đây vốn là bậc anh hùng đại độ, người đã vui lòng cho phép chị và anh Côn sớm mai ra về.

Vị đầu mục quay dịch lại cho chủ trại nghe, chủ trại vui cười gật đầu nói rằng :

- Còn món tiền kia, xin hoàn lại, ngoài ra lại cho năm tên quân đưa ra khỏi địa hạt này, lại xin biếu thêm một bồ những sản vật của xứ này nữa.

Cu Thề dịch câu này cho chị em Phương nghe, hai người vui vẻ chấp tay tạ ơn chủ trại, - Nhưng Phương vẫn có ý lo ngại, vì không ai tinh ý bằng đàn bà... Phương chỉ sợ trong một phút mê muội, chủ trại lại quên mất tấm lòng nghĩa hiệp đi thôi.

Nhưng không, sáng hôm sau chủ trại sai mở rộng cửa giữa tiễn đưa hai chị em Côn về, không phải nói ta cũng đủ biết là cuộc chia tay của Phương và Thề súc động như thế nào ?...

Nhưng từ hôm ấy cu Thề cũng thấy lòng mình vui vui, vì tin chắc những người thân yêu của mình đều đang được sung sướng.

Và càng cảm động tấm lòng đại độ khoan hồng của chủ trại, cu Thề càng hết sức trông nom mọi việc trong trại và nhờ có tài khéo léo của mình, Thề đã cất đặt mọi việc đâu ra đấy khiến chính chủ trại cũng phải nói :

- Nếu Thề nối nghiệp ta sau này thì sẽ chắc chắn hơn ta gấp bội.

Nhưng nói cho đúng sự thực, thì cu Thề sống ở đây chẳng qua là ân trả nghĩa đền, chứ đâu muốn có một cuộc đời sống ngoài vòng pháp luật như vậy !

Cuộc đời của cu Thề cứ như thế kéo dài mãi nếu không có việc bất thường xảy ra...

Nguyên một buổi tối kia, chủ trại thấy toán quân thám thính về báo rằng quan quân đương sửa soạn chẳng bao lâu sẽ mang quân đến tiêu trừ.

Chủ trại được tin ấy lập tức cho hiệu triệu quân lâu la, từ lớn chí bé... đến đông đủ cả để bàn... Nếu ở hẳn đó mà đem toàn lực ra chống với quan quân thì có khác gì mang trứng trời đá ? Mà rút quân vào rừng thẳm thì biết đến bao giờ lại về được ngõ nhớ quan quân nhất định lập đồn án ngữ ở đây để tiêu trừ, tất nhiên bọn lâu la sẽ không có cách sống... lại còn không chắc rằng có chiêu tập lại được như cũ không, và những công trình kiến thiết đồn trại biết bao giờ lại hoàn thành lại như cũ ?

Cuối cùng sau khi cân nhắc chán chê mọi người đều nhất định ở lại cự địch, dù có chết cũng cam tâm.

Riêng buổi tối hôm đó, cu Thề bàn với lão Bân rằng :

- Lão có biết lần này nguy hiểm không ?

Lão Bân gật đầu :

- Nguy hiểm thì chắc chắn rồi, nhưng chúng ta khó lòng toàn thắng. Tôi đương có ý muốn bàn với cu Thề

xem có cách gì chôn thoát được khỏi chỗ này đi trước không ?

Cu Thê sua tay nói :

- Lão tính như vậy thì ta có thể thoát được nguy hiểm, nhưng ta sẽ mang tiếng với lương tâm là tham sống quên tình thân... điều đó tôi tưởng dù có sống suốt đời cũng không lúc nào là không hối hận.

Ngừng lại một lát như muốn dò xét tình hình lão Ban, đoạn mới nói :

- Tôi đã trót nhận chủ trại là cha thì không thể nào trong bước hiểm nghèo lại có thể bỏ cha mà thoát lấy một mình. Nhưng lão Ban thì lý không thuận mà tình cũng không thân, vậy có thể bỏ đi được. Nếu lão muốn thì tôi có thể đưa lão khỏi đồn trại này được, vì hiện thời tôi đã có toàn quyền ở đây rồi, không lo ngại gì cả.

Lão Ban lắc đầu :

- Không, tôi lo là lo cho cu Thê chứ như thân tôi già nua rồi, còn cần gì hơn nữa... ? Nghĩ là cu Thê ở đâu thì tôi ở đấy, không có điều gì làm tôi lo ngại sợ hãi cả...

Cu Thê cảm động :

- Nếu thể thì lão Bân tốt lắm, ngày mai đây tôi sẽ liệu bàn với cha nuôi tôi thế nào, và riêng tôi cũng tự xin giữ một trọng trách..

Nhưng cu Thể tính thế là làm...

Tang tảng sáng hôm sau, chủ trại đã sai gọi lão Bân và cu Thể đến mà bảo :

- Hiện nay ta có một việc rất quan hệ, vậy ta muốn giao cho con và bảo Bân chẳng hay có vui lòng đi không?

Cu Thể có ý ngần ngại nói :

- Cứ như tin tức ngày hôm qua thì đại đội sẽ kéo tới đây vào quãng đêm nay, vậy trong lúc nguy hiểm này con không muốn xa cha một chút nào cả !

Nhưng chủ trại đã nắm tay cu Thể nói :

- Lòng con, cha đã rõ. Nhưng việc cha sai con đi này lại quan hệ vô cùng, vì ngoài con và lão Bân ra không ai có thể cáng đáng nổi. Nguyên ta có một người bạn ở Nhã nam đối với ta rất thân. Nhân lúc khốn cùng ta muốn sai con và lão Bân đem thơ cầu viện sang. Ta biết quanh đây đã có nhiều quan quân vây bọc, con là người Nam, sẽ có thể đi đàng hoàng mà không sợ quân thám thính và như vậy thì lá thơ của ta mới có thể lọt được.

Cu Thê chưa kịp trả lời thì chủ trại đã nhìn thẳng vào mặt mà bảo :

- Việc con đi đây ta biết là nguy hiểm vô cùng vì thế mà ta rất lo, nếu để lộ tông tích thì quân ta khó lòng sống sót. Nhưng ta mong rằng con hãy sừng đáng là con của ta mà can đảm nhận lấy cái trách nhiệm này.

Nghe tới đây cu Thê quả quyết đúng giây phưỡn ngực nói :

- Con xin cha hãy yên lòng, con hứa rằng sẽ cố không để phụ lòng ủy thác của cha. Và sẽ cố sừng đáng là con cha.

Chủ trại rót nước mắt quay bảo lão Bân rằng :

- Lão hãy đi cùng công tử. Một già một trẻ chắc sao cũng được việc.

Lão Bân chấp tay thưa :

- Chủ tướng đã giao phó, tôi xin đem hết sức để khỏi phụ lòng người !

Thế là sau nửa giờ sửa soạn, hai người đều thay mặc quần áo Annam cốt để cho quan quân không nhận ra mình là người trong sơn trại. Cu Thê và Lão Bân lại bàn nhau giả dạng làm như khách bộ hành đi qua rừng

nên bon quan quân bắt gặp cũng chỉ nhìn qua không hỏi han gì cả.

Nhờ thế mà hai người đi được đến nơi đến chốn. Song khi đưa thư cho chủ soái xem, chủ soái cảm động mà bảo :

- Các người hãy nên mừng đi, như thế thực là may lắm mới thoát được đến đây. Trong thư này Hoàng chủ trại có nhờ ta nói cho hai người biết rằng : chủ trại sai các người đến đây chẳng qua là muốn cho các người chẳng bị thiệt mạng trong buổi chiến đấu cuối cùng đó thôi, chứ chẳng muốn xin ta viện binh đâu.

Cu Thê thất sắc nói :

- Nhưng nếu chủ soái đem quân đến cứu thì Hoàng trại chủ cũng có thể hi vọng thoát chết được.

Chủ soái buồn rầu lắc đầu :

- Con còn ít tuổi quá, chưa hiểu cách dụng binh. Con nên biết rằng trong thư của Hoàng trại chủ cũng than phiền rằng biết tin muộn quá. Không trở tay kịp và sai con đến đây, dù ta được tin cho quân sang thì cũng đã muộn rồi... Vì nếu biết sớm được chừng ba ngày trước thì đâu có đến nỗi này...

Thấy cu Thê thờ mặt ra nghĩ ngợi, chủ soái thương hại bảo :

- Hoàng trại chủ với ta vốn có tình anh em, con đã được Hoàng trại chủ ủy thác cho ta thì ta cũng coi con như con ta vậy.

Cu Thê quỳ xuống khóc mà thưa rằng :

- Cảm ơn chủ soái đã có lòng thương. Nhưng con chịu ơn Hoàng nghĩa phụ quá nhiều rồi, mà chưa hề đền đáp, đến lúc hoạn nạn lại yên lòng ở đây để nghĩa phụ con phải xông pha trong vòng lửa đạn hay sao ?... Vậy xin phép chủ soái cho con được xuống núi, con quyết quay về chỗ cũ đem chút máu thừa mà đền lại ân xưa...

Chủ soái thấy cu Thê nhất định khăng khăng như vậy thì không biết làm thế nào đành phải giao cho hai con ngựa, và cất năm tên quân sẵn sàng để hộ tống về sơn trại.

Nhưng buồn thay, khi cả bọn đến được gần tới nơi đã thấy sơn trại lửa khói bốc mù trời, chỉ còn thấy thỉnh thoảng có vài loạt súng nghe rợn người mà thôi.

Bọn quân đi hộ tống cu Thê đều dừng ngựa lại mà bảo :

- Việc hỏng mất rồi, sơn trại đã mất, chắc Hoàng trại chủ khó lòng còn ở trên dương thế nữa, cúi xin công tử theo chúng tôi về trại...

Cu Thê có ý suy nghĩ, giây lát nói :

- Lão Bân định thế nào ? Cứ như ý tôi xem thì chủ soái cũng có lượng bao dung vô cùng...

Lão Bân nói :

- Trước đây tôi đã nói : nếu cu Thê đi đâu tôi cũng đi, định sao tôi cũng bằng lòng, không hề có ý riêng gì hết !

Cu Thê ngẫm nghĩ giây lát gật đầu quay bảo bọn lâu la rằng :

- Tôi biết chủ soái có lòng thương bọn tôi lắm, song bọn tôi như chiếc nhạn lạc đàn không còn tâm trí nào mà sống yên một chỗ nữa.

Và gạt nước mắt, cu Thê lại tiếp :

- Vậy ngựa súng xin các người giao và trả trại chủ mà chuyên giao lời cảm ơn, chúng tôi sẽ tìm về đường tỉnh...

Một người trong bọn lâu la nói :

- Những điều công tử dặn tôi xin thưa lại với chủ soái tôi, nhưng còn hai con ngựa thì từ đây về tỉnh cũng xa, vậy tôi xin thay mặt chủ soái và xin tặng công tử, gọi là tạm đỡ mấy cung đường...

Cu Thể nghĩ cũng phải, nên xuống ngựa cảm tạ mọi người mà cùng lão Bân quay về... Vẫn thông thuộc đường lối nên lão Bân và cu Thể thúc ngựa đi rất chóng, khi về gần tỉnh Bắc giang cu Thể bàn với lão Bân nên bán ngựa lấy thêm tiền chi dùng, vì ý cu Thể muốn quay về Nam tìm Phương và u-già..

Nhưng khi tới Hanoi, mặc dầu mong mỏi gặp Phương và u-già, Thể cũng rủ lão Bân vào xem thành phố, và cuối cùng thì quay vào chợ Đồng Xuân...

Lão Bân thở giải kêu :

- Trời ơi, ngót mười năm giờ nay tôi mới quay về Hanoi, thế mà nhìn xem cảnh vật cũng không có gì là thay đổi mấy.

Cu Thể cười mà bảo :

- Trước đây tàu nghe nói trong chợ Đồng xuân có nhiều kẻ cắp ghê lắm. 10 năm trước chắc chưa có, vậy lão Bân phải coi chừng.

Cu Thê vừa nói hết câu thì chợt thấy có người động vào tay mình ở phía sau. Nghĩ ngay tới lời vừa nói, Thê hoảng hốt quay lại nắm chặt lấy túi thì có tiếng hoảng hốt kêu :

- Cu Thê !

- Kìa lão Bân !

Chẳng để ý gì đến những người chung quanh, cu Thê ôm choàng lấy người vừa gọi mà rú lên :

- Bé Sáu ! Trời ơi ! Bé Sáu đây ư ?

Thực không còn ai ngờ được rằng bé Sáu mà cu Thê tưởng chết ở trong rừng nay lại ở đây. Nhưng trong cách ăn vận, quần áo cánh trắng, cu Thê biết ngay là một nhỏ con thạo nghề, nên vội hỏi :

- Bé Sáu về tới đây ư ? Và không chết thực ư ? Nhưng bé Sáu ở đây làm gì ?

Bị hỏi luôn mấy câu, Bé Sáu thở giải sung sướng :

- Chết mất thôi ! Gặp được Thê và lão Bân tôi mừng lắm, vậy không ngờ rằng mừng quá đến không thở được nữa. Vậy mà Thê hỏi dồn hàng bao nhiêu câu thì hỏi rằng tôi trả lời làm sao cho kịp ?

Rồi tiếp đó cu Thê kéo Sáu ra một chỗ toan nói chuyện thì Bé Sáu đã đưa lão Bân và Thê đi ngược vào phía hàng đậu mà bảo :

- Chúng ta hãy ra ngoài này nói chuyện, chuyện bé Sáu thì giải lắm, thế ông Tần đâu ?

Cu Thê ứa nước mắt trả lời :

- Ông Tần chết rồi, bé Sáu ạ, để tôi kể đầu đuôi cho bé Sáu nghe....

Và cu Thê lần lượt thuật lại chuyện xảy ra từ lúc bị bắt tới Hoàng trại, cho tới lúc ông Tần mất, kể đó là những chuyện đáng buồn như chúng ta đã biết...

Sau cu Thê lại hỏi :

- Nhưng còn bé sáu ?

Sáu chỉ cái rỏ con, cặp cạnh nách mà cười :

- Bây giờ bé Sáu giữ việc đi chợ mua đồ ăn và quét dọn cho bà Huyện Hào...

Thê ngần ngại nhìn chiếc rỏ con và nói :

- Nếu vậy thì bé Sáu hãy đi mua thức ăn đi và về nhà đã, chiều hãy xin phép chủ mà gặp Thê nói chuyện lâu

kéo mà cứ đi bừa, đi thế này thì về sẽ bị mắng chết !

Bé Sáu cười :

- Không, em có đi bừa đâu ! Bây giờ em giãn Thẻ và lão Bân về nhà bà Huyện Hào đây.

Thẻ và lão Bân cùng nói :

- Ai lại vào nhà người ta thế sao cho tiện...

Bé Sáu cười :

- Tiện lắm chứ ? Mà không chừng bà Huyện còn hết sức cảm ơn em nữa là khác...

Thấy cu Thẻ ngạc nhiên, bé Sáu bảo :

- Nhưng hiện thời anh vẫn giữ đồng tiền đeo ở ngực đấy chứ ?

Cu Thẻ rật mình, bé Sáu lại nói :

- Em xin cầu trời cho mọi việc xảy ra theo như dự định...

Khi em vào nhà bà huyện Hào được ít lâu em để ý thấy bà râu rĩ, tuy tiền, bạc có thừa, mãi về sau em mới hay bà buồn vì trước đây có để lạc đứa con thơ và đứa con ấy có đeo đồng tiền làm giấu. Bà cũng giữ một

đồng tiền giống đồng tiền của anh, em cũng được coi, song em không giám hé răng vì chỉ sợ bà cứ nuôi hy vọng thì khổ sở thêm.

Cu Thê bàng hoàng nửa mừng nửa lo lâu lâu mới nói:

- Thế sao bây giờ em lại định đưa anh về nhà ?

Bé Sáu gật đầu mà bảo :

- Ý em muốn anh theo em về nhà làm như sự tình cờ đem đến bán lại cho bà Huyện đồng tiền... Lúc đó nếu vật xưa hợp chủ cũ, ta sẽ biết ngay...

Cu Thê ngẫm nghĩ giây lát rồi nói :

- Thôi tùy em định liệu, anh bây giờ thực không biết nên làm sao ? Xin hoàn toàn tin cậy ở em giây phút này.

Thế là lát sau, bé Sáu đưa lão Bân và cu Thê đến một nhà, thấy nhiều chậu hoa cây cảnh khác thường mà cũng không sao giấu được vẻ điều hui và buồn tẻ.

Bé Sáu bảo lão Bân đứng chờ ngoài cửa rồi dẫn cu Thê vào, chúng ta không cần phải nói cũng biết trong lòng cu Thê sồn sảng như thế nào ?

Cu Thê trông thấy trong gian phòng rộng rãi bên cạnh ban thờ Phật có một người đàn bà ăn vận rất đầm đằm,

hai tay khoanh vào nhau ngồi lơ đãng như đương nghĩ đến đâu...

Chợt thấy tiếng động, thiếu phụ ngừng lên thấy người lạ thì hỏi bé Sáu :

- Ai kia thế con ?

Bé Sáu run sợ thưa :

- Thưa bà, con thấy có một thằng bé con mang bán một đồng tiền giống như đồng tiền của bà đeo thì con bảo nó mang vào đây bán cho bà !

Thiếu phụ run run hỏi :

- Đâu, đồng tiền đâu ?

Và trong lúc cu Thê run tay luôn vào ngực cởi đồng tiền ra thì thiếu phụ vẫn chùng chùng đôi mắt nhìn vào mặt cu Thê, đôi môi mấp máy như muốn nói gì, như muốn cầu khẩn...

Tới lúc cu Thê đưa đồng tiền ra thì thiếu phụ cầm lấy nhìn thực cẩn thận giờ lâu rồi mới ngẩng lên nhìn cu Thê như kẻ mất hồn.

Cuối cùng thì không giữ được nữa, thiếu phụ òa lên :

- Con ơi ! Mẹ có ngờ đâu được ngày nay...

Cu Thê không biết nói gì nữa, như hấy toàn thân rung động, sau quỳ xuống gục vào lòng thiếu phụ mà khóc nức nở, khóc như một đứa trẻ thơ.

Bé Sáu cũng gạt thẳm giọt lệ...

Và sau khi mẹ con đã khóc thỏa thích rồi, đến lượt cả hai bên hỏi nhau tíu tít. Cu Thê lại càng tin chắc là mình không sai nhầm được nữa. Bà huyện Hào lắm bầm :

- U già vậy ra chỉ về quê mà ta cứ tưởng đi lang thang đến đâu rồi !

Rồi cu Thê nắm chặt lấy tay bà. Bà cũng nghẹn ngào hỏi :

- Con phải khổ sở như vậy thực chỉ vì tội ta cả... Bây giờ đã có nhiều người khuất đi rồi, ta chỉ còn trông ở con tha thứ cho ta mà thôi.

Rồi dần dần bà kể cho cu Thê nghe quãng đời ngày trước khi còn ở cùng với bác họ, - bà Huyện vốn mồ côi từ thừa nhỏ, - có yêu một cậu học sinh trường cao đẳng. Hai người đã yêu trộm dẫu thẳm và kết-quả cuộc tình duyên tội lỗi kia là cu Thê. Nhờ có tài dấu-diếm, người đàn bà đại dột đã đem gửi được đứa con kia cho

U-già, một người đầy tớ trung thành, và cho một số tiền để nuôi đứa con vô tội.

Người đàn-bà đại dột ấy chỉ còn yên tâm mà đợi chàng sinh viên kia đỗ đạt thành danh rồi sẽ làm lễ hôn-nhân chính thức, nhưng ngờ đâu, vì cố gắng chăm học quá, chàng bị bệnh lao mà chết...

Rồi một năm qua...

Người đàn bà khốn khổ kia bị ép lấy một ông Huyện, tên là Huyện Hào, một người đã đứng tuổi. Chung sống với ông Huyện trong một ít lâu, người vợ lãnh-đạm trước kia nhận thấy rằng ông chồng tuy chẳng còn trẻ trung nữa, nhưng rất tốt, chiều quý vợ vô cùng. Và Huyện Hào chỉ còn chờ dịp thú-thực với chồng đem đứa con riêng kia về nuôi, nhất là vì từ khi lấy ông Huyện đến giờ, bà chưa hề sinh đẻ lần nào...

Khôn thay, Bà Huyện đã ra công tìm kiếm mà cũng không hề thấy được tung-tích U-già đâu cả. Và cho đến lúc ông Huyện mắc bạo bệnh mà chết, bà Huyện lẻ loi một thân, yên chí rằng đó chẳng qua là trời hành phạt cái tội-lỗi của mình nên mới sui khiến nên như vậy.

Thê là sống trong căn nhà lạnh lẽo, nhưng vẫn chưa lạnh lẽo bằng trái tim đau khổ, bà Huyện âm thầm chịu

đau đớn bên cạnh một đứa cháu gái họ xa và hai đứa hầu nhỏ...

Cho đến bây giờ...

Cho đến bây giờ, bà Huyện Hào ôm được đứa con yêu dấu vào lòng, khóc lóc mà kể cho nó nghe câu chuyện xưa kia phạm tội rồi khẩn cầu nó tha thứ cho mình !

Và kể chép chuyện này, viết đến đây tưởng chừng không cần phải kể dài dòng tới những việc chắc chắn sẽ xảy ra sau cuộc đoàn viên gặp gỡ này. Thuật giả biết các bạn đã đoán trước được rằng thế nào cụ Thể cũng cùng bà Huyện về Nam, tìm đến nhà Phương rồi gặp U-già, người mẹ thứ hai của Thể...

Và từ đó, Thể yên-vui sống với những người thân yêu, Thể không còn mong gì nữa khi đã tìm được thấy mẹ, thấy U-già mà lại được có một người chị như Phương với hai người bạn như lão Bân và bé Sáu !...